

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Diplomová práce

2016

Radka Mikulíková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Radka Mikulíková

**Výtvarný časopis Ateliér od svého vzniku po
současnost**

Diplomová práce

Praha 2016

Autor práce: **Bc. Radka Mikulíková**

Vedoucí práce: **doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.**

Rok obhajoby: 2016

Bibliografický záznam

MIKULÍKOVÁ, Radka. *Výtvarný časopis Ateliér od svého vzniku po současnost*. Praha, 2016. 155 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

Abstrakt

Diplomová práce „Výtvarný časopis Ateliér od svého vzniku po současnost“ se zabývá výtvarně zaměřeným čtrnáctideníkem Ateliér, který vycházel od roku 1988 do prosince 2015. Práce zasazuje periodikum do historického kontextu doby osmdesátých a devadesátých let až po první dekádu nového tisíciletí. Diplomová práce se podrobně zaměřuje na roky vycházení časopisu Ateliér 1988, 1989, 1990, 1992, 2000 a 2008. Nejpodrobněji jsou zkoumány roky 2012 a 2015, které jsou pro časopis zásadní zejména z hlediska finanční krize periodika. V roce 2012 se časopis dostal do finančních potíží, které vyvrcholily koncem roku 2015, kdy list podal žádost o likvidaci a dne 1. ledna 2016 do likvidace vstoupil.

Ve všech zkoumaných ročnících je zaměřena pozornost také na redakci, grafickou úpravu a obsah čtrnáctideníku Ateliér. Nejpodrobněji je obsah zkoumán v letech 2012 a 2015, kdy pomocí analýz všech autorských textů budou představeni všichni přispěvatelé z řad redakce i externistů, kteří se podíleli na obsahu obou ročníků. Pozornost je věnována i tomu, kteří autoři do periodika přispívali, kolik jich bylo celkem a kolikrát do časopisu za rok přispěli.

Druhá analýza je věnována pouze autorským textům na jednotlivé výstavy, které byly v roce 2012 a v roce 2015 představeny. Cílem této analýzy je zjistit, jaké umělce a výstavy periodikum prezentovalo, kolik výstav bylo autorských a kolik společných, zdali se jednotliví umělci představili v rámci několika výstav, nebo se o nich časopis zmiňoval pouze jednou. Předmětem zájmu jsou také výstavní prostory, v nichž byly prezentované výstavy nainstalovány, a otázka, zdali šlo o pražské, mimopražské či zahraniční prostory. V neposlední řadě tato analýza zkoumá, jaké výtvarné techniky či postupy umělci při tvorbě svých děl využívali a kterých expozic bylo nejvíce z hlediska výtvarného zaměření. V této diplomové práci je uplatněna jak historická analýza, tak kombinace metod kvalitativního a kvantitativního výzkumu.

Abstract

This diploma thesis "The Art Journal Ateliér from its foundation to the present" goes into the semimonthly art-oriented Ateliér magazine being issued from 1988 to December 2015. The work looks about historical context of period 1980 and 1990 until the first decade of the new millennium. The thesis, in detail, is focused on Ateliér magazine publishing in years 1988, 1989, 1990, 1992, 2000 and 2008. The most detailed there are analyzed years 2012 and 2015, the crucial years, in light of magazine financial crisis. In 2010 the magazine got into financial trouble that culminated at the end of 2015, the time the periodical had made a request for liquidation. 1. January 2016 the magazine entered into liquidation.

In all surveyed years the attention is focused on the editorial staff, the graphic design and the semimonthly Ateliér magazine content. The most detailed is the magazine analyzed in 2012 and 2015 by using the analyses of all authorial texts there, there will be presented story writers contents from among the editorial staff and externals who had participated in both editions. An attention is paid to those authors writing in the periodicals, on how many there were in total and on how many times they wrote in the magazine in one year.

The second analysis aims only on copyright reviews of individual exhibitions that were presented in the year 2012 and 2015. The aim of this analysis is to find out what artists and exhibitions were presented in Ateliér magazine, on how many periodical exhibitions were authorial and on how many of them were common. Furthermore whether individual artists presented in the framework of several exhibitions or if the magazine mentioned only once about them. The subjects of interests are also the exhibition spaces in which presented exhibitions were installed and whether they were in Prague area, out of Prague or in foreign exhibition spaces. Finally, this analysis goes into art techniques, art procedures used in the art work creation process, on how many of expositions were the most of the artworks in terms of an art focus. In this thesis are applied both the historical analysis and the combination of qualitative and quantitative research methods.

Klíčová slova

Ateliér, časopis, výtvarné umění, výtvarná kritika, kultura, výstava

Keywords

Ateliér, magazine, art, art criticism, culture, exhibition

Rozsah práce: 284 102 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 13. 5. 2016

Radka Mikulíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala docentce Barbaře Köpplové za odborné vedení a cenné připomínky k obsahu i celé struktuře práce, Tomáši Císařovskému, za uvedení do kontextu doby osmdesátých a devadesátých let ve výtvarném umění, Polaně Bregantové za její ochotu zodpovědět mé dotazy týkající se výtvarných periodik, Lucii Váchové za cenné postřehy, které se týkaly fungování redakce časopisu Ateliér a Zdeňce Krpálkové, za její ochotu a poskytnutí veškerých potřebných podkladů od Ministerstva kultury České republiky.

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce											
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:											
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Mikulíková Radka	Razítko podatelny: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd </td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">27-05-2015 -1-</td> </tr> <tr> <td>Cj.č.:</td> <td>Příloh:</td> </tr> <tr> <td>Priloha:</td> <td>Skartovaná bros:</td> </tr> <tr> <td>Přidělena:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	27-05-2015 -1-	Cj.č.:	Příloh:	Priloha:	Skartovaná bros:	Přidělena:	
Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd											
Došlo dne:		27-05-2015 -1-									
Cj.č.:		Příloh:									
Priloha:	Skartovaná bros:										
Přidělena:											
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2014											
E-mail diplomantky/diplomanta: radkamikulikova@gmail.com											
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/ prezenční											
Předpokládaný název práce v češtině: Výtvarný časopis Ateliér od svého vzniku po současnost											
Předpokládaný název práce v angličtině: The Art Journal Ateliér from the foundation to the present time											
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve</u> po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2015/2016											
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Diplomová práce si klade za cíl zmapování činnosti výtvarného časopisu Ateliér v posledních patnácti letech jeho vycházení. Diplomová práce bude svou pozornost věnovat rovněž tomu, jaký mediální obraz českého umění časopis Ateliér představuje veřejnosti, jaké výstavy a výtvarné události jsou v něm recenzovány a kteří umělci jsou v něm prezentováni. V popředí zájmu bude stát také celková proměna výtvarného časopisu Ateliér. Toto téma nebylo v minulosti podrobněji zpracováno, za tematicky příbuznou lze považovat diplomovou práci Bc. Lucie Špíchalové <i>Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990 – 1999</i> , vedenou doc. PhDr. Barbarou Köpplovou, CSc., a obhájenou v roce 2011 na FSV Univerzity Karlovy.											
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce bude postihnout činnost výtvarného časopisu Ateliér od jeho vzniku až po současnost a zjistit, jaký mediální obraz českého umění byl a je jeho prostřednictvím předkládán čtenářům. Výtvarné časopisy jsou zvláště v dnešní době velmi opomíjenou složkou; mnoho lidí o čtrnáctideníku Ateliér nemá vůbec ponětí. Přesto jsou právě taková periodika nenahraditelnou součástí naší kultury, neboť poskytují cenné informace o různých autorech a proudech naší výtvarné scény. Časopis Ateliér nechápe své poslání jako dirigování vývoje výtvarného umění. Naopak se snaží vytvořit podmínky pro reflexi, úvahy, diskusi a kritiku, a zároveň nastínit i nové pohledy na současné české výtvarné umění. Cílem této diplomové práce bude mimo jiné zjistit, zdali čtrnáctideník své poslání plní.											
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Kultura a výtvarné umění v druhé polovině osmdesátých let 20. století <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Společensko-kulturní kontext 2.2 Dobové pojetí českého výtvarného umění <ol style="list-style-type: none"> 2.2.1 Na přelomu 80. a 90. let 20. století 2.2.2 V první dekádě nového tisíciletí 3. Hlavní tendence české výtvarné kritiky ve sledované době 4. Založení časopisu Ateliér a jeho vývoj v letech 1988 až 1991 5. Hlavní etapy vývoje časopisu Ateliér po roce 1991 6. Časopis Ateliér v letech 2010 až 2015 <ol style="list-style-type: none"> 5.1 Redakční zázemí 5.2 Obsahové zaměření 											

7. Závěr

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Ateliér, čtrnáctideník současného výtvarného umění.

Analyzované období: vybraná čísla v letech od 1992 do 2015 na základě vzorku; archivní fond Svazu československých výtvarných umělců a podle potřeby další periodika

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Metoda tematická a historická analýza

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

1) BALEKA, Jan: *Výtvarné umění: Výkladový slovník (malířství, sochařství, grafika)*. Praha: Academia, 1997.

Věcná hesla objasňují a vysvětlují umělecká díla z nejrůznějších hledisek, např. uměleckohistorických, teoretických, sociologických aj. Týkají se jediného díla, skupin děl, proudů, škol, směrů, slohů, hnutí, epoch nebo technik, materiálů, nástrojů, motivů, alegorií, atributů, kompozice, barvy, symbolů, tvarů, dějin a teorií. Slovník doplňuje jmenný rejstřík s biografickými údaji malířů, sochařů a grafiků.

2) DISMAN, Miroslav: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002.

Interpretace poznatků o logice sociologického výzkumu (především veřejného mínění) a smyslu statistických výzkumných metod. Jednotlivým ideovým prvkem výkladu se staly koncepce redukce a transformace informací, jež umožňují definovat příčiny rozdílů v postupech používaných v přírodních a společenských vědách. Kniha je koncipována jako metodologická učebnice (součástí jednotlivých kapitol jsou cvičení, otázky, testy atd.)

3 BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, 6. díl, 1. část 1958-2000.

Praha: Academia, 2007.

1. svazek 6. dílu se obsáhle zabývá uměním 60. let, kdy se uvolnění kulturních poměrů odrazilo v nebyvale čilém dění na výtvarné scéně. Předehrou k němu byla reprezentativní československá účast na světové výstavě EXPO v Bruselu roku 1958 (bruselský styl). Další kapitoly dobře dokládají bohatost projevů českého umění následujícího desetiletí (informel, nová figurace či neokonstruktivismus atd.), odrážející se ve vzniku mnoha nových tvůrčích skupin. Oddíl věnovaný umění 70. a 80. let osvětluje důsledky radikální změny politických poměrů po roce 1968 pro výtvarné umění: především vytvoření paralelní kultury, která představovala alternativu k oficiálnímu umění. Autoři věnovali prostor i problematice českých architektů a výtvarníků působících v exilu.

4) HENDL, Jan: *Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2012.

Kniha shrnuje základní informace o vybraných strategiích kvalitativního výzkumu, základních metodách sběru dat a jejich analýzy. Pro lepší interpretaci demonstuje aplikaci probíraných přístupů pomocí mnoha příkladů konkrétních výzkumných akcí v nejrůznějších oblastech výzkumu. Probírá rovněž filozofická stanoviska využívaná v kvalitativní metodologii. Popisuje rovněž principy evaluačního výzkumu a postupům systematické kvalitativní syntézy.

5) PULLMANN, Michal: *Konec experimentu: přestavba a pád komunismu v Československu*. Praha: Scriptorium, 2011.

Studie z pera odborníka na dějiny komunistických diktatur zkoumá pokusy o realizaci tohoto projektu v tehdejší Československu. Autor rovněž popisuje, jak se k přestavbě stavěli příslušníci různých sociálních skupin; nejen straničtí funkcionáři, ale i ekonomové, studenti, spisovatelé nebo dělníci. Kniha zároveň mapuje vnitropolitický a společenský vývoj v Československu v letech 1985-1989, který nakonec vyústil v pád komunistické diktatury.

6) VLČEK, Tomáš (ed.): *České moderní a současné umění 1890-2010: katalog stálé expozice Sbírký moderního a současného umění Národní galerie v Praze (2. díl)*. Praha: Národní galerie v Praze, 2010.

České výtvarné umění od konce 19. století do současnosti ze sbírek Národní galerie v Praze. Katalog

stálé expozice ve Veletržní paláci představuje klíčové osobnosti a jejich díla v oblasti malby, sochařství, užitého umění, fotografie a architektury. Druhý díl zachycuje proměny českého výtvarného umění od 40. let 20. století do současnosti.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Diplomová práce Bc. Lucie Šplíchalové *Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990 – 1999*, obhájena v roce 2011 na FSV UK pod vedením doc. PhDr. Barbary Köpplové, CSc.

Datum / Podpis studenta/ky

26.5.2015

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorkou konzultovala a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí této práce.

Barbára Köpplová
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Barbára Köpplová
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

ÚVOD.....	15
1 KULTURA A VÝTVARNÉ UMĚNÍ V OBDOBÍ OD 2. POLOVINY OSMDESÁTÝCH LET 20. STOLETÍ PO PRVNÍ DEKÁDU NOVÉHO TISÍCLETÍ.....	19
1. 1 ČESKOSLOVENSKÉ VÝTVARNÉ UMĚNÍ V OSMDESÁTÝCH LETECH	19
1.1.1 Oficiální a neoficiální výtvarné umění	19
1.1.2 Neoficiální výtvarné umění.....	21
1. 2 NA PŘELOMU OSMDESÁTÝCH A DEVADESÁTÝCH LET 20. STOLETÍ.....	23
1.2.1 Nová uskupení výtvarníků.....	25
1.2.2 Změny po roce 1989	26
1. 3 DEVADESÁTÁ LÉTA VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ.....	28
1.3.1 Zahraniční spolupráce.....	29
1.3.2 Multimediální umění.....	30
1.4 V PRVNÍ DEKÁDĚ NOVÉHO TISÍCLETÍ.....	31
1.4.1 Nové technologie a výstavní prostory.....	32
1.4.2 Výtvarné umění v novém miléniu.....	33
2 ČESKÁ VÝTVARNÁ KRITIKA OD 2. POLOVINY OSMDESÁTÝCH LET PO PRVNÍ DEKÁDU NOVÉHO TISÍCLETÍ.....	36
2.1 VÝTVARNÁ KRITIKA V OSMDESÁTÝCH LETECH.....	37
2.1.1 Oficiální periodika	37
2.1.2 Samizdatová periodika	38
2.1.3 Časopis <i>Výtvarná kultura na konci osmdesátých let</i>	38
2.2 VÝTVARNÁ KRITIKA V DEVADESÁTÝCH LETECH	40
2.2.1 Roztříštěnost výtvarné kritiky	40
2.2.2 Výtvarné časopisy v devadesátých letech	41
2.2.3 Výtvarná kritika v periodickém tisku v devadesátých letech	42
2.2.4 Výstava „Druhý východ“ ve výtvarné kritice	43
2.2.5 Výstava „Orbis Fictus“ ve výtvarné kritice.....	44
2.2.6 Výstava „Harmonie 98“ ve výtvarné kritice	46
2.3 VÝTVARNÁ KRITIKA V PRVNÍ DEKÁDĚ NOVÉHO TISÍCLETÍ	47
2.3.1 Výtvarné časopisy na počátku 21. století.....	47
2.3.2 Internet – nová platforma výtvarné kritiky	49
2.3.3 Výstava „Konec světa?“ ve výtvarné kritice	50
2.3.4 Výstava „Podoby zla“ ve výtvarné kritice.....	51
2.3.5 „Entropa“ Davida Černého a výtvarná kritika.....	52
2.3.6 První „Pražské bienále“ ve výtvarné kritice	54
2.3.7 „Tvrdohlaví po 20 letech“ ve výtvarné kritice	55
2.3.8 Krize výtvarné kritiky?	56
3 ZALOŽENÍ ČASOPISU ATELIÉR A JEHO VÝVOJ V LETECH 1988 AŽ 1990	57
3.1 ČASOPIS ATELIÉR V ROCE 1988	57
3.1.1 Rubriky v časopise <i>Ateliér</i> v roce 1988	59
3.1.2 Nejčastější témata v roce 1988.....	60
3.1.3 Zahraniční umělci v roce 1988.....	61
3.1.4 Splyvání oficiálního a neoficiálního umění	62
3.1.5 Výstava <i>12/15 v Kolodějích</i>	62
3.1.6 Výstava <i>Forum '88</i>	63
3.2 PŘELOMOVÝ ROK 1989.....	64
3.2.1 Rubriky v roce 1989.....	64
3.2.2 Nejčastější témata v roce 1989.....	64
3.2.3 Výstava <i>Tvrdohlavých v ÚLUV</i>	65
3.2.4 Kontroverzní prodej vily <i>Margareta</i>	66

3. 2. 5 Články o zahraničních umělcích v roce 1989.....	67
3.2.6 Listopad 1989.....	68
3. 2. 7 Změny ve vedení uměleckých organizací.....	69
3. 3 ČASOPIS ATELIÉR V ROCE 1990.....	70
3. 3. 1 Rubriky v roce 1990.....	70
3. 3. 2 Organizační změny v roce 1990.....	71
3. 3. 3 Změna redakce.....	72
3. 3. 4 Grafické a koncepční změny v roce 1990.....	73
3. 3. 5 Nejčastější témata v roce 1990.....	74
3. 3. 6 Časopis Ateliér a zahraniční umělci v roce 1990.....	78
4 HLAVNÍ ETAPY VÝVOJE ČASOPISU ATELIÉR PO ROCE 1990.....	80
4.1 ČASOPIS ATELIÉR V ROCE 1992.....	80
4.1.1 Grafické a koncepční změny v roce 1992.....	80
4.1.2 Rubriky v roce 1992.....	81
4.1.3 Redakce v roce 1992.....	82
4. 1. 4 Obsah časopisu Ateliér v roce 1992.....	83
4. 1. 4. 1 Čeští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 1992.....	84
4. 1. 4. 2 Slovenští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 1992.....	86
4. 1. 4. 3 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 1992.....	87
4. 1. 4. 4 Tematicky zaměřené číslo v roce 1992.....	89
4. 1. 4. 5 Některá z hlavních témat v roce 1992.....	91
4.2 ČASOPIS ATELIÉR V ROCE 2000.....	94
4. 2. 1 Grafické a koncepční změny v roce 2000.....	94
4. 2. 2 OBSAH ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2000.....	96
4. 2. 2. 1 Čeští a slovenští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2000.....	96
4. 2. 2. 2 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 2000.....	98
4. 2. 2. 3 Některá z hlavních témat v Ateliéru v roce 2000.....	100
4. 3 ČASOPIS ATELIÉR V ROCE 2008.....	103
4. 3. 1 GRAFICKÉ A KONCEPČNÍ ZMĚNY V ROCE 2008.....	103
4. 3. 2 OBSAH ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2008.....	106
4. 2. 2. 1 Čeští a slovenští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2008.....	106
4. 2. 2. 2 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 2008.....	108
4. 2. 2. 3 Některá z hlavních témat v Ateliéru v roce 2008.....	109
5.1 GRAFICKÉ A KONCEPČNÍ ZMĚNY V ROCE 2012.....	112
5. 1. 1 REDAKCE ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2012.....	112
5. 1. 2 RUBRIKY V ČASOPISE ATELIÉR V ROCE 2012.....	113
5. 2 ANALÝZA PŘÍSPĚVATELŮ V ČASOPISE ATELIÉR V ROCE 2012.....	114
5. 3 OBSAH ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2012.....	115
5. 3. 1 Čeští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2012.....	115
5. 3. 2 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 2012.....	117
5. 3. 3 Tematicky zaměřené dvojčíslo Ateliéru 2012.....	118
5. 4 ANALÝZA RECENZOVANÝCH VÝSTAV 2012.....	120
5. 4. 1 Analýza autorských a společných českých i zahraničních výstav v roce 2012.....	121
5. 4. 2 Analýza pražských výstavních prostor v roce 2012.....	123
5. 4. 3 Analýza mimopražských výstavních prostor v roce 2012.....	124
5. 4. 4 Analýza zahraničních výstavních prostor 2012.....	126
5. 4. 5 Analýza tvůrčích technik a postupů v roce 2012.....	126
5. 5 FINANČNÍ PROBLÉMY ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2012.....	128
5. 5. 1 Apely šéfredaktorky časopisu Ateliér na čtenáře.....	129
5. 5. 2 Předplatitelé a inzerce.....	130
5. 5. 3 Přestěhování redakce.....	131
5. 5. 4 Intervence šéfredaktorky časopisu Ateliér.....	131
5. 5. 5 Vyvrcholení finanční krize v roce 2012.....	133
6 ČASOPIS ATELIÉR V ROCE 2015.....	135
6. 1 GRAFICKÉ A KONCEPČNÍ ZMĚNY.....	135
6.1.1 REDAKCE ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2015.....	136
6. 1. 2 RUBRIKY V ČASOPISE ATELIÉR V ROCE 2015.....	137
6. 2 ANALÝZA PŘÍSPĚVATELŮ V ČASOPISE ATELIÉR V ROCE 2015.....	138

6. 3 OBSAH ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2015.....	139
6. 3. 1 <i>Čeští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2015</i>	139
6. 3. 2 <i>Zahraníční umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2015</i>	142
6. 3. 3 <i>TEMATICKY ZAMĚŘENÉ DVOJČÍSLO ČASOPISU ATELIÉR V ROCE 2015</i>	143
6. 4 ANALÝZA RECENZOVANÝCH VÝSTAV V ROCE 2015	144
6. 4. 1 <i>Analýza autorských a společných českých i zahraničních výstav 2015</i>	145
6. 4. 2 <i>Analýza pražských výstavních prostor v roce 2015</i>	147
6. 4. 3 <i>Analýza mimopražských výstavních prostor v roce 2015</i>	148
6. 4. 4 <i>Analýza zahraničních výstavních prostor v roce 2015</i>	150
6. 4. 5 <i>Analýza tvůrčích technik a postupů v roce 2015</i>	151
6. 5 <i>METAKRITIKA VYBRANÝCH TEXTŮ Z ČASOPISU ATELIÉR</i>	152
6. 6 <i>ZÁNİK ČASOPISU ATELIÉR V PROSINCI 2015</i>	155
6. 6. 1 <i>Snahy o záchranu časopisu Ateliér v roce 2015</i>	155
6. 6. 2 <i>Výběrové dotační řízení Ministerstva kultury ČR na podporu výtvarného umění pro rok 2015</i>	156
6. 6. 3 <i>Výběrové dotační řízení Ministerstva kultury ČR na podporu výtvarného umění pro rok 2016</i>	158
6. 6. 4 <i>Nekrolog Ateliéru</i>	159
6. 6. 5 <i>„Jasná řeč“ Josefa Chuchmy</i>	160
ZÁVĚR	162
SUMMARY	169
POUŽITÁ LITERATURA	171
SEZNAM PŘÍLOH	203

Úvod

Tématem této diplomové práce je činnost výtvarného časopisu Ateliér od jeho vzniku v březnu 1988 až do prosince roku 2015, kdy vydavatel periodika, Společnost časopisu Ateliér, byl z finančních důvodů nucen jeho vydávání ukončit.

V prostředí výtvarných umělců se pohybuji celý život. Moje maminka vystudovala v osmdesátých letech Vysokou školu umělecko-průmyslovou, obor textilní výtvarnictví, a tak jsem v dětství velmi často trávila čas na jejích i dalších výstavách. Výtvarné umění a kulturní dění obecně hraje v naší rodině velmi důležitou roli. Můj zájem především o českou výtvarnou scénu trvá i nadále; navštěvuji nejaktuálnější výstavy, scházím se s umělci a studenty výtvarných škol a vnímám celkové výtvarně-kulturní dění. Proto když jsem přemýšlela o tématu své diplomové práce, napadlo mě propojit svůj zájem o výtvarné umění s prostředím médií. Právě takovým spojníkem obou těchto pólů se ukázal být výtvarný časopis Ateliér.

Čtrnáctideník Ateliér přinášel informace, které se týkaly nejaktuálnějšího výtvarně-uměleckého dění již od 30. března 1988, kdy vyšlo jeho 1. číslo. Postupně prošel změnou režimu, kompletní obměnou redakce (šéfredaktora Františka Kšajta vystřídala Blanka Jiráčková, která na této pozici setrvala až do prosince 2015) a několikrát se také proměnil graficky i obsahově. Na konci osmdesátých let se časopis Ateliér stal pro mnohé výtvarníky nadějí, že konečně začalo vycházet periodikum, které bude přinášet odborný kritický pohled na jejich tvorbu. Do časopisu během jeho působení přispívala řada významných teoretiků a historiků umění, kupříkladu Jiří a Jana Ševčíkovi, Milena Slavická, Věra Jirousová, Jiří Valoch a mnoho dalších. V devadesátých letech měl tento list zásadní význam jak pro veřejnost, kterou informoval o současné výtvarné scéně, tak i pro samotné výtvarníky, jimž poskytoval kritickou zpětnou vazbu na jejich tvorbu.

Doba se ale proměnila a přišla éra internetu, s níž se mnohá tištěná periodika začala rozšiřovat také do online prostředí prostřednictvím mutací. To však nebyl případ časopisu Ateliér, který se vycházení v internetové podobě bránil až do samého konce své činnosti. Na internetu po roce 2000 fungovaly webové stránky <http://www.atelier-journal.cz>, kde však byly podávány spíše obecné informace o chodu redakce, než o samotném obsahu časopisu. Tyto internetové stránky, z nichž jsem v průběhu své diplomové práce také čerpala některé údaje, již v současné době nejsou funkční; zrušeny byly přibližně na konci dubna 2016.

Od roku 2014 funguje časopis Ateliér na sociální síti Facebook, kde i v současné době občasně informuje o kulturně-výtvarném dění. Šéfredaktorka časopisu Blanka Jiráčková však trvala na zachování tištěné verze časopisu v periodicitě vycházení každých 14 dní, ačkoli na to zejména v posledních 3 letech scházel dostatek finančních prostředků. Tato situace se postupně zhoršovala; finanční krize vypukla poprvé v roce 2012, a jelikož se jí nepodařilo překonat, dne 17. prosince 2015, po 27 letech své existence, časopis Ateliér veřejně oznámil ukončení své činnosti.

Ačkoli mým původním záměrem bylo zaměřit se nejvíce na první roky vydávání listu a na jeho proměnu po změně režimu, po překvapivém ukončení činnosti časopisu byl tento záměr přehodnocen a po dohodě s vedoucí práce, docentkou Barbarou Köpplovou, jsem se rozhodla zkoumat podrobněji poslední roky vycházení, konkrétně roky 2012 a 2015, které byly pro časopis v rámci finanční krize zásadní. První roky vydávání tohoto periodika však opomenuty nejsou a je jim věnována celá 3. kapitola této diplomové práce.

Tato práce se zabývá činností časopisu Ateliér od osmdesátých let až do roku 2015 a je rozdělena do 6 kapitol. Nejprve bylo nutné zasadit vznik tohoto výtvarného časopisu do kontextu doby a české umělecké tvorby. Tomuto tématu se věnuje 1. kapitola, která se zabývá výtvarným uměním v období osmdesátých a devadesátých let 20. století a v první dekádě nového tisíciletí. V rámci jednotlivých období jsou zde představeny některé z výstav, které dotvořily celkový historický kontext. Vzhledem k tomu, že od narození žiji v Praze, orientuji se ponejvíce na pražské výstavy, neboť je mi toto umělecké prostředí nejbližší.

Tyto výstavy jsou podrobněji popsány ve 2. kapitole v rámci jednotlivých recenzí výtvarné kritiky v periodikách, které se výtvarnému umění věnovaly nebo stále věnují. Mezi taková periodika patří například časopis Detail, který vydávalo nakladatelství Kant od roku 1995 do roku 2000, měsíčník Umělec vydávaný nakladatelstvím Divus od roku 2001 do roku 2013 nebo deníky (a jejich internetové mutace), jako například Lidové noviny či Mladá fronta Dnes, v nichž informace o výtvarném umění vycházejí zpravidla v rámci kulturní rubriky.

Od 3. kapitoly se diplomová práce věnuje výhradně výtvarnému časopisu Ateliér. Zkoumané roky, kterými se v této práci blíže zabývám, jsou rok založení 1988, dále rok 1989, přelomový z hlediska změny režimu, a rok 1990, kdy se celá redakce čtrnáctideníku kompletně proměnila. V každém roce jsou představeni členové redakce a externí přispěvatelé, kteří se na obsahu periodika podíleli. Dále jsou zkoumány rubriky,

grafická úprava a výběr některých českých i zahraničních umělců, expozic či kulturně-výtvarných témat, kterým se tehdy časopis Ateliér věnoval. V případě roku 1989 je pozornost zaměřena rovněž na to, jak časopis reagoval na listopadové události.

Ve 4. kapitole jsou představeny hlavní etapy časopisu po roce 1990, z nichž byly zvoleny roky 1992, 2000 a 2008. Tyto roky mapují éru, kdy se časopisu úspěšně dařilo. Tabulka nákladů, dotací od Ministerstva kultury a celkových zisků časopisu, kterou časopis uveřejnil ve 20. čísle v roce 2012 a která je uvedena v Přílohách, je toho dokladem. Tato kapitola se podrobněji zaměří nejen na grafickou úpravu, redakční zázemí, externí přispěvatele, aktuální rubriky, ale také na obsah. V každém výše zmíněném roce představíme některé výstavy a umělce, kterým časopis věnoval pozornost, a některé expozice, které byly představeny v rámci prvních dvou kapitol. V ohnisku pozornosti jsou také některé výtvarně-kulturní události.

5. kapitola se důkladně zabývá rokem 2012, kdy časopis Ateliér poprvé informoval své čtenáře o závažných finančních problémech. Stejně jako v předchozích kapitolách je pozornost věnována grafické úpravě časopisu, redakci, externím přispěvatelům, rubrikám a obsahu. Tato kapitola se podrobněji zaměří na obsah časopisu; kromě vybraných výstav a vystavujících umělců jsou analyzováni všichni přispěvatelé, kteří se na obsahu časopisu v roce 2012 podíleli. Pozornost je věnována také tomu, jaký byl jejich celkový počet a kolikrát za rok do periodika přispěli.

Druhá analýza se zaměří na autorské texty, které komentují jednotlivé výstavy během roku 2012. Cílem této analýzy je zjistit, které umělce a výstavy čtrnáctideník prezentoval, kolik výstav bylo autorských a kolik společných a zdali byli jednotliví umělci představeni v rámci několika výstav, anebo se o nich časopis zmiňoval pouze jednou. Předmětem zájmu jsou také výstavní prostory (galerie, muzea, výstavní síně, kavárny, kluby a další), v nichž byly prezentované expozice nainstalovány. V této analýze je zkoumáno, o kterých pražských, mimopražských a zahraničních výstavních prostorech bylo informováno a kolikrát byly tyto prostory představeny v rámci jednoho ročníku. V neposlední řadě tato analýza zkoumá, jaké výtvarné techniky či postupy umělci při tvorbě svých děl využívali a kterých expozic bylo nejvíce z hlediska výtvarného zaměření.

Text 6. kapitoly se podrobně zaměří na rok 2015, přičemž analýzy obsahu jsou založeny na stejných principech jako analýza roku 2012. Kromě obsahu je zvláštní pozornost pochopitelně věnována okolnostem zániku periodika. V rámci této kapitoly je také zmíněn sborník „Meta 1: Sborník metakritických textů“, který vyšel v září 2015

pod záštitou volného výtvarného seskupení Spolek Skutek. Tento sborník reflektuje výtvarnou kritiku samotnými umělci, kteří v několika výtvarně zaměřených periodikách rozebírají jednotlivé kritické texty. Autory kritik v tomto sborníku byli malíř a intermediální tvůrce Milan Salák, multimediální umělkyně Alžběta Bačíková, malíř Martin Prudil a další.

V této diplomové práci je použita metoda historické analýzy, pomocí níž je ve sledovaném období chronologicky zkoumána činnost výtvarného časopisu Ateliér. V analýzách obsahu je pak uplatněna kombinace kvalitativních a kvantitativních metod výzkumu.

Ve své práci především vycházím z výše uvedených ročníků časopisu Ateliér a z redakčních materiálů. Sekundární literatura mi pomohla nastínit kontext doby; byly to zejména „Dějiny současného výtvarného umění“ od Polany Bregantové a kolektivu, sborník „Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989“ či antologie „České umění 1938-1989“. Tyto odborné publikace mapují situaci na poli výtvarného umění v osmdesátých a v devadesátých letech 20. století. Publikace „Mezera“ od Lenky Lindaurové poté dotváří kontext počátku 21. století. Důležitou součástí mé diplomové práce jsou také rozhovory s bývalou redaktorkou čtrnáctideníku Lucíí Váchovou, s malířem Tomášem Císařovským a referentkou pro výtvarné umění Ministerstva kultury ČR Zdeňkou Krpálkovou.

1 Kultura a výtvarné umění v období od 2. poloviny osmdesátých let 20. století po první dekádu nového tisíciletí

1. 1 Československé výtvarné umění v osmdesátých letech

Československá umělecká scéna byla po srpnu 1968 rozdělena na sféru oficiální, tj. režimem podporovanou, a neoficiální, veřejně neakceptovatelné umění. Umělecká obec byla v důsledku těchto událostí rozštěpena na dva tábory.

1. 1. 1 Oficiální a neoficiální výtvarné umění

Pro státní moc, reprezentovanou Komunistickou stranu Československa (KSČ), byly nesmírně důležitým nástrojem k upevnování jejich pozic sdělovací prostředky: tisk, rozhlas, televize, film a umění, které velmi dobře sloužily k prosazování a šíření oficiálních komunistických ideálů.¹ „Důvody tak úzkostlivé kontroly mediálního prostoru v Československu vyplývaly z Poučení z krizového vývoje, které jako jednu z klíčových příčin krize komunistické vlády na konci šedesátých let diagnostikovalo ztrátu kontroly nad médii.“²

Vzhledem k tomu, že výtvarné umění je také specifickým komunikačním prostředkem, bylo potřeba regulovat i je, a to zejména pomocí Svazu československých výtvarných umělců³ (SČSVU).⁴ Umělci, kteří nebyli ve Svazu, byli povětšinou registrováni v Českém fondu výtvarných umělců⁵ (ČFVU). „Členství ve svazech bylo

¹ MALÝ, Ivan a kol. *Česká společnost a kultura v osmdesátých letech 20. století*. 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2015, s. 210.

² tamtéž.

³ **Svaz československých výtvarných umělců** – „je souhrnným označením několika různých subjektů, které působily na celém území Československé republiky. (...)V návaznosti na federalizaci státu a převedení resortu kultury do kompetence národních vlád byly na úzké bázi politické spolehlivosti a odborné způsobilosti založeny v roce 1970 přísně výběrové národní svazy - Svaz českých výtvarných umělců (SČVU) a Svaz slovenských výtvarných umělců (SVU). Pro zajištění zahraničních vztahů, členství v mezinárodních organizacích a kontrolu nad nimi vznikl i federální Svaz československých výtvarných umělců (SČSVU) se sídlem v Praze.“ In: BRŮŽA, Oskar. Právní předchůdci Unie výtvarných umělců České republiky. *UVU ČR* [online]. c2010 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: http://www.uvucr.cz/archiv/pravni_predchudci_uvucr.html

⁴ MALÝ, Ivan a kol. *Česká společnost a kultura v osmdesátých letech 20. století*. 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2015, s. 210.

⁵ **Český fond výtvarných umělců** – nestátní organizace ovládaná státem prostřednictvím výborů, které byly navrhované uměleckými svazy. Příjmy fondu „byly odvozeny z umělecké činnosti, jejíž výsledky byly monopolně distribuovány.“ In BRŮŽA, Oskar. Právní předchůdci Unie výtvarných umělců České

předpokladem tvorby v tzv. svobodném povolání, tedy bez zaměstnaneckého poměru; protože však tyto nové normalizační svazy nebyly na rozdíl od pounorových masové, bylo jim svěřeno i právo rozhodovat o umělcích, kteří jejich členy nebyli. Udělováním práva tzv. registrace u ČFVU jim činnost ve svobodném povolání byla umožňována; to se týkalo i uměleckých řemeslníků, restaurátorů uměleckých děl a interiérových architektů (včetně značně lukrativní výstavní a veletržní tvorby).“⁶

Oficiální umění sice usilovalo o oživení stylu socialistického realismu⁷, dnes nazývaného pojmem sorela, ale v sedmdesátých a osmdesátých letech byl již tento styl překonaný a vyčpělý. Oproti období padesátých let zcela postrádal původní budovatelské nadšení a víru v socialismus jakožto sociálně spravedlivou společnost.⁸ „Oficiální výtvarné umění normalizované československé společnosti můžeme obecně charakterizovat jako nevýrazný, konzervativní, rozvolněný realismus lyrického, tradicionalistického nebo expresivního zaměření.“⁹

Většina kvalitních autorů byla natolik svázána s obdobím uvolnění v šedesátých letech, že po roce 1968 odmítla spolupracovat s oficiální kulturní politikou, a byla nucena odejít do ústraní. To byl kupříkladu problém modernistů; jmenovitě šlo např. o sochaře Vladimíra Janouška (1922-1986) a malíře Čestmíra Kafku (1922-1988). Problémy se státní mocí však měli i další umělci, ale také výtvarní kritici a teoretici.¹⁰ Na konci sedmdesátých let stále ubývalo umělců, kteří byli zároveň ve Svazu českých výtvarných umělců (SČVU) i v KSČ, a tak ze strany státu nastal tlak na značné rozšíření oficiálního umění. Za expresivního realistu byl označen jak Michael Rittstein (1949), jenž záměrně kritickým způsobem přetvářel socialistické náměty, tak Jiří Anderle (1936), který ztvárňoval figurálně bohaté, existenciálně laděné malby a grafiky. Do oficiální tvorby se od počátku osmdesátých let začali postupně vřazovat i další autoři: například krajinář Ivan Ouhel (1945), sochař Bohumil Zemánek (1942-1996) či

republiky. *UVU ČR* [online]. c2010 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: http://www.uvucr.cz/archiv/pravni_predchudci_uvucr.html

⁶ BRŮŽA, Oskar. Právní předchůdci Unie výtvarných umělců České republiky. *UVU ČR* [online]. c2010 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: http://www.uvucr.cz/archiv/pravni_predchudci_uvucr.html

⁷ **Socialistický realismus** – vznikl ve třicátých letech 20. století a marxisticko-leninskou estetikou byl chápán jako metoda uměleckého poznání a zobrazení jedince v nové společenské éře. Jeho hlavními rysy jsou: stranicnost, názornost a typizace. In: BLAŽÍČEK, Oldřich J. a KROPÁČEK Jiří. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. 2. vyd. Praha: Aurora, 2013, s. 343.

⁸ PETIŠKOVÁ, Tereza. Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let. In: BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 447.

⁹ tamtéž.

sochařka a kreslířka Ellen Jilemnická (1946).¹¹ V roce 1982 bylo ve SČVU registrováno 1 023 umělců a v ČFVU 5 255 umělců.¹²

1. 1. 2 Neoficiální výtvarné umění

Neoficiální tvorba (zejména v normalizačním období) byla silně ovlivněna vědomím, že náleží především autorovi a úzkému okruhu jeho okolí, není však určena širší veřejnosti. Neoficiální kulturu, do které lze zařadit i underground a tzv. druhou kulturu, ovlivnily zejména happeningy¹³ a nadšení pro rozšíření konceptu přírody a civilizace, které v šedesátých letech nahradily strnulost informelu^{14, 15}. „Hnutí undergroundu, stejně jako celá neoficiální scéna, nezaujímalo otevřené politické postoje. Svoji funkci spatřovalo ve vytváření kultury určené ke změně života, tj. kultury, jako nástroje existenciální revoluce.“¹⁶

Výtvary neoficiální tvorby z této doby se částečně podařilo představit na několika obsáhlých výstavách v první polovině osmdesátých let. Avšak Státní bezpečnost, která neustále monitorovala neoficiální umělecké aktivity, mnohé z nich krátce po zahájení zakázala, neboť nevyhovovaly oficiální doktríně.

Mezi takové expozice patřila např. výstava „Prostor člověka“, která byla zahájena (a následně zrušena) roku 1980 v Městském kulturním středisku v Dobříši.¹⁷ Jejím cílem bylo poukázat zejména na novou generační vrstvu autorů; právě tam se

¹⁰ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In: ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 392.

¹¹ tamtéž, 454.

¹² MIKEŠ, Jiří. *Svaz českých výtvarných umělců v době normalizace*. Brno, 2013. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy. Vedoucí práce Viktor Pantůček, s. 35-36.

¹³ Pojem **happening** vznikl v padesátých letech 20. století a lze jej charakterizovat jako „mezí typ tvorby, která nespěje k vytvoření trvalého díla v klasickém smyslu, ale má povahu akce, a překrývá se proto především s divadelními tvorbami.“ In: BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník (malířství, sochařství, grafika)*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, s. 124.

¹⁴ **Informel** – malířská technika; poprvé byl pojem použit v roce 1952 v knize francouzského spisovatele Michela Tapiého. Při této malířské technice se obvykle používají silné vrstvy barvy s kousky omítky, rozdrčeným mramorem, pískem i sádrou za účelem vytvoření hrůzného napětí. In: Informel (Art Brut). *ARTMUSEUM.CZ* [online]. c2016 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smer_y_list.php?smer_id=70

¹⁵ ŠEVČÍK, Jiří, MORGANOVÁ Pavlína a DUŠKOVÁ Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001, s. 338-339.

¹⁶ tamtéž, s. 339.

¹⁷ SRP, Karel. Bez zábran. Objekty, instalace a environmenty v českém umění sedmdesátých a osmdesátých let. In: BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 461-463.

podářilo vystavit jedno z děl Magdaleny Jetelové (1946), umělkyně, kterou oficiální scéna nejméně tolerovala. Spolu s díly Jiřího Beránka (1945), nazvanými „Ohrada“, „Úl“ a „Truhla“, byla surově tesaná dřevěná „Brána“ Magdaleny Jetelové dominantním prvkem celé expozice.¹⁸ Dalšími neoficiálními (a následně zrušenými) výstavami byly například „Kresba, socha, grafika“, zahájená v roce 1982 v Hájence v pražské oboře Hvězda či „Obraz a objekt“ v Bechyňské bráně v Táboře v roce 1984.¹⁹ Ne všechny výstavní akce se však Státní bezpečnosti podařilo zastavit - proběhly tak například „Malostranské dvorky“ v roce 1981 nebo „Konfrontace I“ v roce 1984 a další.

Události, jež se odehrávaly mimo zdi galerií, v přírodní krajině či v městských prostorech, se v období osmdesátých let staly vítaným únikem z cenzurované společnosti.²⁰ Velké oblibě se proto těšila třeba již zmíněná výstavní akce „Malostranské dvorky“, odehrávající se v roce 1981. Převážně mladí umělci se tehdy rozhodli vystavit svá díla ve vnitroblocích starých domů pražské Malé Strany. Organizátory akce byli syn ředitele Národní galerie Jiřího Kotalíka (1920-1996), Jiří T. Kotalík (1951), který v té době působil na odboru památkové péče Ministerstva kultury, Jan Vojta pracující jako pražský památkář a sochař Čestmír Suška (1952), který se výrazně podílel na výběru autorů.

Zázemí této akci poskytlo Divadlo v Nerudovce, které spadalo pod Dům pionýrů a mládeže, vedený ředitelkou Jarmilou Šerou. Divadlo bylo nakonec uprostřed konání uzavřeno. Samotná výstava byla připravena jako oficiální, přesto ještě v den zahájení byla zakázána. Avšak díky tomu, že byla umělecká díla rozptýlena po celé Malé Straně, nebylo možné tuto akci bezprostředně zlikvidovat. Návštěvníci tak měli možnost s jednoduchými plánky, které obdrželi zejména v Divadle v Nerudovce, obcházet vybrané dvorky.²¹

Jako výstavní prostor bylo vybráno celkem 26 dvorků a expozice, která se těšila velkému úspěchu z řad návštěvníků, na černo trvala ještě dva týdny po oficiálním zákazu. V jednotlivých částech Malé Strany bylo možné zhlédnout například dílo Ivana

¹⁸ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In. ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 407.

¹⁹ SRP, Karel. Bez zábran. Objekty, instalace a environmenty v českém umění sedmdesátých a osmdesátých let. In. BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 463.

²⁰ ŠEVČÍK, Jiří – MORGANOVÁ, Pavlína – DUŠKOVÁ, Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001, s. 340.

²¹ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In. ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 408-409.

Kafky (1952) s názvem „Vymezení“, které bylo vytvořeno stovkami špejlí zapíchaných do dláždění Jánského vršku. Dalšími umělci, kteří v prostorách malostranských dvorků vystavovali, byli například Magdaléna Jetelová či Jitka Mašková (1955).

Režisér dokumentárních filmů Petr Zrno (1945) natočil o akci v jednom dni desetiminutový snímek nazvaný „Roztomilé odpoledne“. Dokument byl nejprve tři dny promítán v kinech, a pak byl zakázán, čímž však výstavě zajistil ještě větší publicitu a zájem návštěvníků.²² „Malostranské dvorky představují typ výrazné jednorázové akce, kterých se na počátku osmdesátých let objevilo více a které pomáhaly překonat období nejhlubší deprese a krize. Několik z nich stihl stejný osud – byly bezprostředně likvidovány. To byl kupř. osud akce na tenisových dvorcích TJ Sparty, kterou na neoficiální přátelské bázi sjednali Jana Budíková a Svatopluk Klimeš v pražské Stromovce v roce 1982.“²³

Ve 2. polovině osmdesátých let pak již docházelo k postupnému uvolňování a posouvání hranic mezi oficiální a neoficiální tvorbou, zejména díky nástupu mladší generace umělců.

1. 2 Na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století

Jak popisuje Jiří Šetlík²⁴ v jedné z kapitol „Dějiny českého výtvarného umění“, autentickou tvorbu poválečné generace na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let velmi ovlivnil nástup nové generace mladších výtvarníků. Tato generace umělců, narozených zejména po roce 1950, se lišila od nejstarší a střední generace především tím, že nebyla poznamenána událostmi, které se odehrály v roce 1968 a utnuly tak uvolněné období šedesátých let. Jelikož nebylo možné spoléhat na to, že oficiální umění

²² SOJKA, Petr. Z metropole. *Česká televize* [online]. 2. 1. 2016, c1996-2016 [2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10116288835-z-metropole/216411058230001/obsah/443940-malostranske-dvorky>

²³ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In: ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 408-409.

Akce na tenisových dvorcích TJ Sparty se zúčastnili: příslušníci tehdejších různých generací od klasiků jako byli například Čestmír Kafka či Olbram Zoubek až po nonkonformní conceptualisty, jako byl Milan Kozelka, příslušníky střední generace, mezi nimi byl Jiří Beránek, Svatopluk Klimeš a Jana Budíková a tzv. „neexistující generace“, mezi něž patřili např. Ivan Kafka, Stanislav Judl, Pavla Michálková, Margita Titlová a Vladimír Merta. In: tamtéž.

²⁴ Jiří Šetlík (1929) — český historik umění, pedagog, kurátor a překladatel. In: Šetlík Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=%C5%A1etl%C3%ADk&Fjmeno=ji%C5%99%C3%99>

přinese valné výsledky, starší generace umělců se rozhodla poskytnout více prostoru tehdejšímu čerstvým absolventům Vysoké školy uměleckoprůmyslové (VŠUP) a Akademie výtvarných umění (AVU). Mezi ně patřili například Marie Birchler-Suchánková (1957), Michal Blažek (1955), Pavel Míka (1952), Čestmír Suška, Martin Zet (1959), Jiří Kačer (1952) a další.²⁵

U příležitosti představení mladé, nastupují generace umělců osmdesátých let, tehdejší studenti AVU a VŠUP uspořádali roku 1984 výstavu s názvem „Konfrontace I“²⁶, která se konala v ateliéru studenta Akademie výtvarných umění Jiřího Davida. Výstava navazovala na sérii neoficiálních výstav, které se nepravidelně konaly už od čtyřicátých let 20. století. „Konfrontace I“ byla první z řady „Konfrontací“, které se konaly během osmdesátých let a pomocí nichž byla do českého prostředí vnesena postmoderní estetika.²⁷

„Konfrontace“ měly také vliv na formování výtvarných skupin; právě během nich totiž došlo k ustavení výtvarného seskupení s názvem Tvrdohlaví.²⁸ „Skutečnost, že tyto akce nebyly likvidovány, signalizovala jednak zhruba od roku 1984 proměnu společenského klimatu, ale také jiný generační postoj. Přicházela nová generace, pragmatičtější, dravější a méně zatížena historií (...).“²⁹ Právě značná názorová proměna v umění a také liberálnější politická situace poloviny osmdesátých let způsobily, že bylo možné zakládat volná seskupení a tvůrčí skupiny umělců.

AD*&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

²⁵ ŠETLÍK, Jiří. Léta sedmdesátá a osmdesátá. In. BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 377.

²⁶ **Výstavy Konfrontace I se účastnili:** Jan Antoš, Jan Bačkovský, Pavel Beneš, Richard Bobůrka, Michal Cihlár, Tomáš Císařovský, Jiří David, Stanislav Diviš, Jiří Kornatovský, Marius Kotrba, Martin Mainer, Aleš Najbrt, Petr Nikl, Otto Placht, Jiří Pliešтик, Josef Pluhař, Antonín Střížek, Kryštof Trubáček a Petr Vaněček In: Konfrontace I. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/vystavy.php?Fvazba=osobnavystave&IDvystavy=6218>

²⁷ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In. ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 412.

²⁸ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In. ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 412.

²⁹ KLIMEŠOVÁ, Marie. České výtvarné umění druhé poloviny 20. století: Alternativa a underground, umění a společnost. In. ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001, s. 412-413.

1. 2. 1 Nová uskupení výtvarníků

S cílem nalézt ztracenou kulturní identitu českého prostředí a následně ji zařadit do kontextu současné evropské kultury vznikla v roce 1987 skupina nazvaná Tvrdohlaví.³⁰ Toto sdružení umělců bylo symbolickou paralelou k umělecké skupině Tvrdošijní, která vznikla roku 1918 a jejímž hlavním cílem bylo nalézt českou kulturní svébytnost v rámci nově vznikajícího československého státu.

V Lidovém domě brzy poté vystupovala také skupina Volné seskupení 12/15, Pozdě, ale přece,³¹ která vznikla jako reakce na vznik skupiny Tvrdohlaví. Seskupení 12/15, vycházející z potřeby změnit situaci v českém výtvarném umění, jež z jejich pohledu dostatečně neumožňovalo ani spontánní spolupráci, ani konfrontaci umělců, bylo oficiálně uznáno Svazem českých výtvarných umělců v únoru 1988.³² „Zformování Tvrdohlavých uspišila účast většiny z nich na brněnské výstavě Mladých výtvarníků z Prahy. Svou existenci oznámily obě skupiny bez okolků bezradnému svazu výtvarníků. Ještě v roce 1987 se Tvrdohlaví stihli představit veřejnosti v Lidovém domě ve Vysočanech; o skupině referoval Flash Art, její popularitu podpořila cena Bílé vrány udělovaná oblíbeným časopisem Mladý svět.“³³

Pro obě seskupení je charakteristická různorodost individualit a včasná reakce na umělecké dění ve světě. Novinkou byla aktivní působnost organizátorů na výstavách, přičemž u Tvrdohlavých byl hlavním organizátorem Václav Marhoul (1960) a u skupiny 12/15 Jiří Halík (1955-1995).

Dalšími z mnoha výtvarných seskupení, která na konci osmdesátých let vznikla, bylo například společenství nonkonformních architektů, soustředěných kolem teoretika Jiřího Ševčíka³⁴, kteří si začali říkat Středotlaci. Po nich následovalo například ustavení

³⁰ Členy skupiny Tvrdohlaví byli: Jiří David (1956), Stanislav Diviš (1953), Michal Gabriel (1960), Zdeněk Lhotský (1956), Štefan Milkov (1955), Petr Nikl (1960), Jaroslav Róna (1957), František Skála ml. (1956), Čestmír Suška (1952), Václav Marhoul (1960). In: ŠEVČÍK, Jiří - MORGANOVÁ Pavlína - DUŠKOVÁ Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001, s. 407-408.

³¹ Členy skupiny 12/15 byli: Jiří Beránek (1945), Václav Bláha (1949), Jaroslav Dvořák (1946), Kurt Gebauer (1941), Ivan Kafka (1952), Vladimír Novák (1947), Ivan Ouhel (1945), Petr Pavlík (1945), Michael Rittstein (1949), Tomáš Švéda (1947), později Jiří Načeradský (1939) a Jiří Sopko (1942). In: ŠEVČÍK, Jiří, MORGANOVÁ Pavlína a DUŠKOVÁ Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001, s. 407.

³² ŠEVČÍK, Jiří – MORGANOVÁ, Pavlína – DUŠKOVÁ, Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001, s. 407-409.

³³ ŠETLÍK, Jiří. Léta sedmdesátá a osmdesátá. In: BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 378.

³⁴ Jiří Ševčík (1940) – český historik umění a kurátor. Se svou ženou, Janou Ševčíkovou (1941) přispíval do několika umělecky zaměřených periodik, například do časopisu Detail, Ateliér nebo Flash Art. Několik jejich recenzí na výstavy se objevilo také v denících či týdenících, například v kulturní rubrice Lidových novin. In: Ševčík Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z:

nezávislého brněnského sdružení Obecní dům a pražské skupiny Zlatí orli. Dalším seskupením, které se hlásilo se k tradici českých uměleckých spolků 19. století, jako byly například Umělecká beseda (1863) nebo Mánes (1887), byla Nová skupina.³⁵

Nová skupina se zrodila rovněž v roce 1988 a sdružovala výtvarné umělce, architektky a teoretiky z mezigeneračních vrstev. Navzdory tomu, že se oficiální uznání jejich tvorbě stále oddalovalo a se záměrem uspořádat výstavu bylo nutno počkat, uskutečnila Nová skupina od prosince 1987 do září 1989 celkem 18 přednášek a diskuzí. Ty se konaly v pražské restauraci U Melounu. Některé z večerů byly věnovány dílům tzv. zamlčovaných umělců (nejenom výtvarných), jimiž byli například malíř a kreslíř Alén Diviš (1900-1956) či grafik, performer a fotograf Vladimír Boudník (1924-1968). Jindy se hovořilo o tvorbě spisovatele Bohumila Hrabala (1914-1997), malíře a sochaře Milana Knížíka³⁶ (1940) nebo sochaře, grafika a ilustrátora Stanislava Kolíbal (1925). Opomenuta nezůstala ani diskuze o soudobé světové architektuře, postmoderně, filozofii či literatuře. Výstavou se Nová skupina představila až v roce 1990 v Praze a v Opavě, s veřejností se však rozloučila akcí „In memoriam“ ve chvíli, kdy se samovolně oživovala činnost různých výtvarných spolků a sdružení, a Nová skupina tak již nepokládala svou existenci za účelnou ani přínosnou.³⁷

1. 2. 2 Změny po roce 1989

Po Sametové revoluci se očekávalo, že jakmile dojde k politickému uvolnění, československé umění začne automaticky vzkvétat. Tento proces však s sebou nesl

<http://abart->

full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=%C5%A1ev%C4%8D%C3%ADk*&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

³⁵ **Zakládajícími členy Nové skupiny byli:** Jan Bauch (1898-1995), Jiří Beránek (1945), Jiří David (1956), Karel Hubáček (1924-2011), Josef Jíra (1929-2005), Ivan Kafka (1952), Stanislav Kolíbal (1925), Jindřich Malátek (1931-1990), Vladimír Merta (1957), Štefan Milkov (1955), Emil Přikryl (1945), Jiří Šetlík (1929), Adriena Šimotová (1926-2014), Alena Šrámková (1929), Pavel Švancer (1934), Jaromír Zemina (1930) a Olbram Zoubek (1926). In: ŠEVČÍK, Jiří – MORGANOVÁ, Pavlína – DUŠKOVÁ, Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001, s. 407.

³⁶ **Milan Knížík** (1940) — český malíř, pedagog a kurátor. Od roku 1990 do roku 1997 byl rektorem pražské AVU, od roku 1999 do května 2001 byl ředitelem Národní galerie v Praze. In: Knížík Milan. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?i=1&Fmistoumrti=&Fprijmeni=kn%C3%AD%C5%BE%C3%A1k&Fjmeno=&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

³⁷ ŠETLÍK, Jiří. Léta sedmdesátá a osmdesátá. In: BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007. s. 378.

nejrůznější složitosti a nesamozřejmosti – předně se začal rychle měnit sociálně-ekonomický statut, týkající se všech oblastí kultury. Změny z hlediska financování nastaly také v případě galerií, kde se tyto nové poměry projeví v několika rovinách. Z výstavních prostor, které byly i po revoluci financovány státem, zůstaly pouze Národní galerie, Galerie hlavního města Prahy a České muzeum výtvarných umění. V roce 1994 vznikla Galerie Rudolfinum, v květnu 1997 se znovu otevřel Obecní dům v Praze, disponující významnou výstavní síní. Nadále fungovalo několik nekomerčních síní, které přešly pod správu nově vzniklé Unie výtvarných umělců (UVU)³⁸, jež se přetřansformovala z původního SČVU. Mezi takové galerie patřily v Praze například Nová síň, Galerie Václava Špály, Mánes nebo Galerie Emila Filly v Ústí nad Labem.

Zcela novým fenoménem se staly soukromé a nestátní galerie. V hlavním městě tak kupříkladu vznikla Galerie MXM Jana Černého, Behémót Karla Babíčka, Via Art Radky Freislebenové, Galerie Jiřího Švestky či Galerie Bayer&Bayer. Na konci devadesátých let pak vznikly další nové galerie, zaměřené zejména na mladou a světovou scénu; mezi ně patřily kupříkladu Galerie Display nebo galerie Universal NOD. Na Moravě Irena a Jan Velkovi založili Galerii Sýpka ve Vlkově u Velké Bíteše, v Brně vznikla Galerie 99 nebo Escort.

Na jedné straně galerie vznikaly, na druhé také zanikaly: na konci devadesátých let tak svůj provoz ukončily například Nová síň či Galerie bratří Čapků, dříve prestižní pražské výstavní prostory.

Podstatné změny se odehrály také v rámci SČVU, který, jak již bylo avizováno, se po pádu komunistického režimu rozpadl a byl nahrazen Unií výtvarných umělců. Ta však nesehrála očekávanou roli - naopak jejím zapříčiněním vyvstala veliká nepřehlednost, která se týkala správy pozůstalého majetku Svazu českých výtvarných umělců.³⁹

Změny nastaly i v případě uměleckých škol. Na VŠUP byla po revoluci přiznána určitá autonomie jednotlivým ateliérům, jejichž počet se během devadesátých let zvýšil z 21 původních na 24. Vedle tradičních oborů, jakými byly malba či

³⁸ **Unie výtvarných umělců** – „je celostátní střešní profesní organizací výtvarných umělců. Sdružuje asociace, spolky, kluby, tvůrce volného umění (malba, kresba, grafika, sochařství) i autory jiných oborů výtvarné činnosti (průmyslový design, interiérová a nábytková tvorba, sklo, keramika, papír, kůže, šperk, hračka, módní návrhářství, užitá a propagační grafika, film, video, multimediální tvorba). Spravuje Národní registr profesionálních výtvarných umělců a designérů ČR.“ In: Unie výtvarných umělců. UVU ČR [online]. c2012 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: http://www.uvucr.cz/unie/zakladni_informace_o_uvucr.html

³⁹ HOROVÁ, Anděla. Střízlivá euforie let devadesátých. In: ŠVÁCHA, Rostislav - PLATOVSKÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/2 1958 -2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 865-866.

sochařství, začaly vznikat zcela nové umělecké přístupy a formy. V roce 1996 byl prvně v historii VŠUP vybudován ateliér fotografie. Ateliér prostorové tvorby textilu a alternativních technik se v roce 1998 nově přetransformoval na ateliér konceptuální a intermediální tvorby⁴⁰, „který na jedné straně vycházel z umění instalace, akcentující práci s prostorem, světlem, zvukem, pohybem či lidským tělem, a na straně druhé experimentoval v zatím jen málo prozkoumané oblasti nových médií.“⁴¹

1. 3 Devadesátá léta ve výtvarném umění

Začátkem devadesátých let se tedy zaběhlé pořádky ve společnosti začaly měnit, a to se samozřejmě týkalo i výtvarného umění. V květnu 1990 sochař a konceptuální umělec David Černý (1967), tehdejší student VŠUP, přetřel na růžovo smíchovský tank, který sloužil jako připomínka osvobození Prahy Rudou armádou. Šlo o projev vědomé i nevědomé touhy proměnit stávající horizont výtvarného umění. Tento počin zapříčil vlnu demonstrací, kdy lidé začali nosit růžové stuhy na podporu toho, aby tank zůstal růžový. Nakonec ho armáda přetřela zpět na zeleno, avšak několik poslanců se domluvilo a s využitím své poslanecké imunity natřelo tank znovu na růžovo, přičemž David Černý jim při tom pomáhal.⁴²

Čeští umělci cítili po roce 1989 touhu představit okolnímu světu, co může česká výtvarná scéna nabídnout. V roce 1992 se ve Vídni konal 26. kongres Mezinárodní asociace výtvarných kritiků. Tohoto kongresu se zúčastnila i česká delegace kritiků a teoretiků, která následně pozvala mezinárodní kolegium do Prahy, kde chtěla předvést současné české umění. K této příležitosti vznikly dvě výstavy – „Situace '92“⁴³, která v pražské galerii Mánes představila střední a starší generaci

⁴⁰ PACHMANOVÁ, Martina, PRAŽANOVÁ, Markéta (eds.). *Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze = Academy of Arts, Architecture and Design in Prague: 1885-2005*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2005, s. 88.

⁴¹ tamtéž.

⁴² HOROVÁ, Anděla. Střízlivá euforie let devadesátých. In. ŠVÁCHA, Rostislav - PLATOVSKÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/2 1958 -2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 869.

⁴³ Na výstavě „Situace '92“ vystavovali: Jan Ambrůz, Zdeněk Beran, Jiří Beránek, Václav Boštík, Václav Cigler, Hugo Demartini, Bedřich Dlouhý, Michal Gabriel, Kurt Gebauer, Milan Grygar, Dalibor Chatrný, Věra Janoušková, Marian Karel, Vladimír Kokolia, Vladimír Kopecký, Martin Mainer, Karel Malich, Karel Nepraš, Pavel Nešleha, Vratislav Karel Novák, Ivan Ouhel, Michael Rittstein, Zbyšek Sion, František Skála ml., Jiří Sopko, Jiří Sozanský, Zdeněk Sýkora a Aleš Veselý. Kurátory výstavy byli: Antonín Hartmann, Milena Lamarová, Mahulena Nešlehová a Petr Wittlich. In: *Situace 92. Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z:

umělců, a výstava „Mezi Ezopem a Mauglím“,⁴⁴ jež v pražské Galerii Václava Špály představila nejmladší generaci umělců. Většinu umělců mladé generace nebylo za komunistického režimu dovoleno oficiálně vystavovat; někteří z nich se účastnili režimem nepodporovaných „Malostranských dvorků“ či „Konfrontací“. Cílem těchto výstavních projektů bylo ukázat, že české výtvarné prostředí už má daleko k bývalé strnulosti.⁴⁵

„Byli jsme přesvědčeni, že se nacházíme v marastu hodnot, v úplné džungli po zhroucení měřítek starého režimu, ve zmatku ještě neznámých nových hodnot. Minulost, založená na ideologických bajkách komunistického režimu, na nás ulpívala a do Evropy jsme měli tak daleko jako od každodenní šedi k růžovým utopickým snům. Shodli jsme se však, že už nikomu nebudeme kázat moralizujícím stylem Ezopa, který ani cestou na popraviště nepřestával chrlit svá ponaučení, aby oddálil svou popravu. Nebyl ani společný jazyk, kterým by se daly vyjádřit všechny tužby, tak jako Mauglí svého času v džungli neznal lidskou řeč. Napůl cesty mezi mytickým Ezopem a divošským Mauglím jsme tedy zkoncipovali výstavu, a nazvali ji proto Mezi Ezopem a Mauglím.“⁴⁶

1. 3. 1 Zahraniční spolupráce

Na počátku devadesátých let vznikala také nová umělecká sympozia a spolu s nimi se u nás začala rozvíjet doposud neznámá art-turistika. Ta spočívá v tom, že umělci na pozvání jezdí na umělecké, většinou finančně zajištěné pobyty. Poprvé se konalo umělecké sympozium v Hořicích, další pak na Lemberku.

Během devadesátých let také vystavovala v Praze řada zahraničních umělců. V roce 1993 byla mimo jiné k vidění expozice francouzsko-belgického malíře Henriho Michauxe (1899-1984) na Staroměstské radnici, v pražském paláci Kinských byla

<http://abart-full.artarchiv.cz/vystavy.php?Fvazba=detail&i=&Fobec=&Ftermin=&Fnazev=situace%2092&Finstituce=&Fporadatel=&Fpredmet=>

⁴⁴ Na výstavě „Mezi Ezopem a Mauglím“ vystavovali: Jiří David, Milena Dopitová, Pavel Humhal, Petr Lysáček, Martin Mainer, Tomáš Mašín, Jan Merta, Vladimír Merta, Michal Nesázal, Petr Nikl, Petr Písařík, Viktor Pivovarov, František Skála ml., Vladimír Skrepl, Václav Stratil, Margita Titlová-Ylovsky a Kateřina Vincourová. Kurátorkami výstavy byly Milena Slavická a Vlasta Čiháková-Noshiro. In: LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupického, 2014, s. 10-12.

⁴⁵ ČIHÁKOVÁ-NOSHIRO, Vlasta. Jak to bylo mezi Ezopem a Mauglím. In: LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupického, 2014, s. 11.

⁴⁶ tamtéž.

vystavena díla německého malíře Maxe Ernsta (1891-1976) a ve spolupráci Národní galerie a Francouzského institutu v Praze byl připraven průřez tvorbou francouzského malíře a sochaře Jeana Dubuffeta (1901-1985).⁴⁷

Čeští umělci měli naopak možnost vystavovat a představit své dílo na evropských či světových výstavách. Jednou z takových výstav byla expozice nazvaná „Second Exit“⁴⁸ neboli „Druhý východ“, na níž byli představeni čeští i slovenští současní umělci různých generací. Výstava se konala od začátku dubna do poloviny května 1993 za podpory Petera Ludwiga (1925-1996), sběratele a zakladatele několika světových muzeí, v pobočce kolínského Ludwig Fora v německých Cáchách. Na této výstavě spolupracovali také Jiří a Jana Ševčíkovi⁴⁹, významní čeští výtvarní teoretici.⁵⁰

1. 3. 2 Multimediální umění

V roce 1995 se do výstavního dění poprvé dostaly pojmy jako multimediální a interaktivní. Do té doby byly vystavovány především klasické artefakty jako obrazy či sochy, avšak v tomto roce vznikla výstava, která mapovala činnost umělců zabývajících se videem, filmem nebo novými počítačovými technologiemi. V době, kdy v českém prostředí mobilní telefon⁵¹ či osobní počítač⁵² ještě zdaleka nebyly samozřejmostí každé domácnosti, nabídlo Sorosovo centrum současného umění futuristickou výstavu nazvanou „Orbis Fictus“⁵³. Velký úspěch tam zaznamenala zejména slovenská

⁴⁷ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1190-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupeckého, 2014, s. 29-39.

⁴⁸ **Na výstavě „Second Exit“ vystavovali:** Tomáš Císařovský, Jiří David, Milena Dopitová, Tomáš Hlavina, Pavel Humhal, Milan Knížák, Vladimír Kokolia, Július Koller, Jiří Kovanda, Petr Lysáček, Karel Malich, Petr Písařík. In: VÁŇA, Radek. *Mutanti hledají partnera. Výtvarné umění*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1993, roč. 93, č. 2-3, s. 65.

⁴⁹ **Jana Ševčíková (1941)** – česká historička umění a kurátorka.

⁵⁰ VÁŇA, Radek. *Mutanti hledají partnera. Výtvarné umění*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1993, roč. 93, č. 2-3, s. 65.

⁵¹ V roce 1991 vznikla v Československu první mobilní síť Eurotel, ale mobilní telefony si nemohl dovolit každý, neboť tarify i telefony byly příliš drahé. V roce 1994 měla společnost Eurotel v České republice pouhých 27 500 zákazníků. In: POSPÍŠIL, Adam. *Před 20 lety si českoslovenští milionáři mohli koupit první mobily*. *idnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z:

http://mobil.idnes.cz/pred-20-lety-si-ceskoslovensti-milionari-mohli-koupit-prvni-mobily-1d0-/mobilni-operatori.aspx?c=A110912_113532_mob_operatori_apo

⁵² „V roce 1991 vlastnila osobní počítač přibližně 4 % domácností, v roce 2001 to bylo 15 % českých domácností.“ In: Informační a komunikační technologie v českých domácnostech. [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/download.html?id=21547>

⁵³ **Na výstavě „Orbis Fictus“ vystavovali:** Lubor Benda, Veronika Bromová, David Cajthaml, Lubomír Čermák, David Černý, Federico Díaz, Vojta Dukát, Michal Gabriel, Milan Guštar, Martin Janíček, Monika Karasová, Pavel Kopriva, Tomáš Mašin, Robert Novák, Elen Řádová, Tomáš Ruller, Šárka Sedláčková, Lucie Svobodová, Zdeněk Sýroka, Jan Trnka, Janka Vidová-Žáčková, Miloš Vojtěchovský, Tjebbe van Tijen a skupina Silver. In: SMOLÍKOVÁ, Marta, HLAVÁČEK, Ludvík (eds.). *Orbis Fictus*:

multimediální umělkyně Elen Řádová (1963) se svým interaktivním videem (v polovině devadesátých let se v umění začaly větší měrou prosazovat právě ženy). V průběhu devadesátých let umělci zcela propadli novým médiím, zaujati jejich dosud netušenými výrazovými prostředky.⁵⁴

V této oblasti si pozornost získala zejména skupina Silver, která vytvářela „virtuální světelná pole a objekty pomocí 3D animace a vizualizace digitálních matic se strukturou připomínající různé přírodní jevy.“⁵⁵ Tato skupina svůj projekt vystavila v roce 1996 na Staroměstské radnici, a získala si tak pozornost široké veřejnosti.

Umělci i kurátoři se na konci devadesátých let snažili zaujmout nejen odbornou, ale i laickou veřejnost. Je-li nejlepší obranou útok, pak nejlepším způsobem, jak upoutat pozornost, je provokace. Výstava „Harmonie 98“⁵⁶, jejímiž kurátory byli Jiří David (1956) a Martin Dostál (1962) a která se konala v roce 1998, provokaci jako princip plně využila: prezentovala výstavu třemi výrazy, jimiž byly genitálie, sperma a výkaly. Projekt, jenž byl vystaven v Galerii Václava Špály, měl být zároveň zábavný i provokativní, přičemž na pozvánce byl počítačově upravený snímek havarovaného mercedesu, v němž nalezla svou smrt lady Diana.⁵⁷

1. 4 V první dekádě nového tisíciletí

Na počátku nového milénia už neexistovaly v umění žádné hranice ani institucionální či ideologická omezení. Umělci byli náhle postaveni před otázku, co ještě mohou světu nabídnout, když už vše bylo řečeno a vytvořeno. V tomto období se stále častěji začalo užívat slovo post- jako např. postmoderna, doba postkonceptuální či postumělecká. Přestože začala panovat skepse vůči vyčerpaným formám uměleckého

nová média v současném umění: new media in contemporary arts: katalog 2. výroční výstavy Sorosova centra současného umění Praha. 1. vyd. Praha: Oswald, 1995, s. 169.

⁵⁴ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014.* 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupického, 2014, s. 102.

⁵⁵ tamtéž, s. 113.

⁵⁶ **Na výstavě „Harmonie 98“ vystavovali:** Jiří Černický, Jiří David, Martin Dostál, Lukáš Jasanský, František Matoušek, Martin Polák, Jakub Špaňhel, Jiří Surůvka, Václav Stratil a Filip Turek. In: Harmonie 98. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/vystavy.php?x=0&y=0&Fnazev=harmonie+98&Ftermin=&Finstituce=&Fobec=&Fporadatel=&Fpredmet=>

⁵⁷ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014.* 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupického, 2014, s. 124.

vyjádření, která s postupem let stále více narůstala, zejména v prvních letech nového tisíciletí zažila česká umělecká scéna nemálo zajímavých kulturních událostí.⁵⁸

1. 4. 1 Nové technologie a výstavní prostory

V závislosti na inspiracích ze Západu a na rozšíření nových technologií ve společnosti se také v umění začalo pracovat s novými médii, například ve formě různých videoinstalací, videoartu⁵⁹ či počítačové animace. Software byl prezentován jako dílo a programovací jazyk jako záhadný kód.⁶⁰

Jedním z fenoménů první dekády nového tisíciletí se stala nová forma uměleckého provozu: umělci se často sami ujímali rolí kurátorů a prezentovali své umění a svou nastupující generaci v negalerijních prostorách.⁶¹ Jako příklad lze uvést prostory bývalých tiskáren ve Štenclově domě v Praze, synagogu na Palmovce v Praze či AP Ateliér Josefa Pleskota v industriálních prostorách bývalé továrny na vodoměry v pražských Holešovicích. AP Ateliér slouží primárně jako pracoviště architektů sdružujících se kolem osoby českého architekta Josefa Pleskota (1952). Jedna z místností v industriální budově je však prázdná a slouží k občasným dlouhodobějším výstavám nejrůznějších umělců. Svou akvarelovou tvorbu zde například představil, od konce června do poloviny listopadu 2015, malíř Tomáš Císařovský (1962).⁶²

Řada umělců se zároveň vžívala do role kritiků a věnovala se reflexi současného výtvarného dění pomocí různých uměleckých časopisů, později umělecky zaměřených

⁵⁸ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chaloupeckého, 2014, s. 189.

⁵⁹ **videoart** – vznik videoartu je spojován s umělcem korejského původu Nam June Paikem (1932-2006), který se přes klasickou hudbu dostal k hudbě elektronické. Přejít od hudby k obrazu vyjádřil prostřednictvím výstavy „Exposition of music – electronic television“. Uspořádal ji v roce 1963 v německém Wuppertalu, kde bylo vystaveno 12 televizí, 4 piána a několik přístrojů určených k reprodukci zvuku. Na pražské AVU vznikl v roce 1991 obor Nová média pod vedením Michaela Bielického (1954). Tento výtvarník studoval v Düseldorfu u Nam Jun Paika, kde vytvářel videa a videoinstalace. Na AVU tento ateliér otevřeli právě díky finanční podpoře Nam Jun Paika, což byl přelomový okamžik ve vývoji českého videa. Díky Bielického zkušenostem mohli studenti získávat zpětnou vazbu ovlivněnou kontextem světového videoartu. In: ČERVINKA, Pavel. *Vznik a vývoj videartu*. Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce David Kořínek, s. 8-35.

⁶⁰ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chaloupeckého, 2014, s. 189.

⁶¹ MAGID, Václav. Pražská scéna současného umění na začátku 21. století. *Arttalk.cz* [online]. 27. 2. 2015, c2007-2016 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/2015/02/27/vaclav-magid-prazska-scena-soucasneho-umeni-na-zacatku-21-stoleti/>

⁶² *Rozhovor s malířem Tomášem Císařovským* o nejmladší generaci umělců v osmdesátých letech, Konfrontacích, umění v devadesátých letech i novém tisíciletí a o funkci výtvarné kritiky v dnešní společnosti ze dne 16. 3. 2016. Materiál je umístěn v archivu autorky této diplomové práce.

webových stránek, blogů apod. Dalším projevem této sebeorganizace bylo zakládání malých studentských galerií, které z počátku fungovaly bez jakékoli vnější podpory. Mezi takové galerie patřily například CO14 založena roku 2002 v Praze na Smíchově či Galerie Třafačka v pražských Vysočanech, která začala fungovat v roce 2006.⁶³

1. 4. 2 Výtvarné umění v novém miléniu

Stejně jako na konci devadesátých let, tak i v novém miléniu bylo cílem kurátorů, umělců i ředitelů galerií přilákat co nejvíce návštěvníků. Tato snaha však byla omezena finančními prostředky, a jelikož se většina výstav potýkala s jejich nedostatkem, Česká republika se účastnila řady projektů na podporu kultury. V rámci projektu „Evropské hlavní město kultury“ se díky programu „Praha 2000“ uspořádalo hned několik výstav. Jednou z nich byla například na počátku roku nového miléniu expozice v paláci Kinských, a to pod vedením jejího tehdejšího ředitele pražské Národní galerie Milana Knížáka, profesora Akademie výtvarných umění V Praze. Tato výstava, která nesla název „Konec světa?“, lákala diváky na staré i současné umění. K vidění tam bylo naprosto vše: kresba, malba, sochy, instalace i videoart. Na této výstavě byla navíc pohromadě díla umělců z různých období; zastoupen byl například malíř a grafik Jindřich Štýrský (1899-1942), malíř Adolf Kosárek (1830-1859), sochař, grafik a malíř Petr Pavlík (1945), malíř Vladimír Skrepl (1955), barokní malíř Karel Škréta (1610-1674) i světoznámý malíř a grafik František Kupka (1871-1957). Před vchodem vítala návštěvníky socha obřího miminka od Davida Černého (1967).⁶⁴

Nejen široká nabídka umělců a děl byla lákadlem pro návštěvníky - veliký zájem budily zejména kontroverzní výstavy. V roce 2001 byla v Galerii hlavního města Prahy v prostorách Domu U Zlatého prstenu poprvé k vidění retrospektivní expozice Andrese Serrana (1950) s názvem „Podoby zla“. Autor výstavy, americký fotograf, vyvolal na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století v USA takové pohoršení, že je musel řešit až americký Kongres. Jeden z tehdejších amerických senátorů podal návrh, aby bylo zakázáno financování obscénních uměleckých děl ze státních prostředků. Tím pádem ještě vzrostla vlna zájmu o Serranovo dílo, které využívá strategii komerční reklamy, a sice velkou plochu, zářivé barvy a srozumitelná sdělení. Serrano se záměrně

⁶³ MAGID, Václav. Pražská scéna současného umění na začátku 21. století. *Arttalk.cz* [online]. 27. 2. 2015, c2007-2016 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/2015/02/27/vaclav-magid-prazska-scena-soucasneho-umeni-na-zacatku-21-stoleti/>

zabýval různými tématy, ve společnosti tabuizovanými, jako jsou například drogy, AIDS, sex či vyměšování.⁶⁵

V roce 2003 se po vzoru „Benátského bienále“ také u nás konalo první „Pražské bienále“, díky němuž měli čeští umělci možnost konfrontovat svá díla se zahraničními tvůrci. 1. ročník se nesl ve znamení motta „Periferie se stávají centrem“; tehdy jej organizoval italský vydavatel uměleckého časopisu Flash Art Giancarlo Politi spolu s českou kurátorkou Helenou Kontovou (1951). Z našich umělců se bienále zúčastnili například konceptuální umělec Ján Mančuška (1972-2011), sochař, performer a konceptuální umělec Krištof Kintera (1973) či grafička a fotografka Markéta Othová (1968). V následujících letech však tento nadějný projekt zanikl, a to v důsledku neshod tehdejšího ředitele Národní galerie Milana Knížíka se sponzory.⁶⁶

V roce 2007 se konečně uskutečnila dlouholetá vize Davida Černého, který hledal pro umělce nový tvůrčí a výstavní prostor, a sice Meet Factory. Tento výtvarník původně, již v roce 2002, zamýšlel využít pro tento záměr bývalou továrnu v Osadní ulici v Praze - Holešovicích, nakonec se ale rozhodl hledat ještě jiné prostory. Oním místem tvorby a setkávání se nakonec stala opuštěná továrna na Smíchovském nádraží. Tyto prostory sloužily jako multikulturní centrum jak pro domácí, tak i zahraniční umělce. Velikost budovy umožnila, aby tam byly nejen ateliéry a výstavní prostory, ale též divadlo a koncertní sál. Toto místo postupně získalo podporu ze strany státu i od soukromých sponzorů.⁶⁷

O rok později, tedy v roce 2008, bylo v pražských Holešovicích nově otevřeno soukromé Centrum pro současné umění DOX. Rozsáhlou rekonstrukci bývalé masné továrny inicioval architekt Ivan Kroupa, autorem projektu a majitelem centra byl, a dodnes stále je, Leoš Válka (1953). Prvním vystavujícím v tamních prostorách se stal Španěl José Maria Cano (1959) s cyklem „Vítejte v kapitalismu“. Expozice tohoto umělce obsahovala desítky portrétů mocných politiků a bankéřů; obrovská plátna vytvořená voskovou technikou, která přitom z dálky vypadala jako rytiny.⁶⁸

⁶⁴ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chaloupeckého, 2014, s. 189-200.

⁶⁵ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chaloupeckého, 2014, s. 212.

⁶⁶ tamtéž, s. 223.

⁶⁷ tamtéž, s. 333.

⁶⁸ tamtéž, s. 339.

Za zmínku stojí rovněž výstava, která se uskutečnila také v roce 2008 v Českém muzeu výtvarných umění v Praze s názvem „Tvrdohlaví po 20 letech“⁶⁹. Expozice byla uspořádána u příležitosti dvacátého výročí založení tohoto výtvarného seskupení. Výstava však nebyla retrospektivou ani skupinovým vystoupením Tvrdohlavých, nýbrž spíše setkáním rozdílných uměleckých individualit, které spojuje společná minulost. Svá díla tam vystavovali Čestmír Suška, Václav Marhoul (1960), Jaroslav Róna (1957), František Skála mladší (1956) a další.⁷⁰ V první dekádě nového tisíciletí se umělecká obec snažila posílit zejména pozici malby, která v důsledku uměleckého využití nových médií ustoupila do pozadí. Mimo výstavy, věnované videoartu a dalším moderním uměleckým formám, byly uspořádány také umělecké přehlídky věnované malbě, grafice či sochařské tvorbě.

Zřejmě jednou z nejznámějších výtvarně-kulturních událostí první poloviny prvního desetiletí nového tisíciletí se stala mystifikace Davida Černého „Entropa“, kterou prezentoval v roce 2009 v Bruselu. Česká republika v té době předsedala Evropské unii. Toto dílo zvýšilo pozornost zejména diváků - laiků a bylo předmětem mnoha vášnivých diskuzí. David Černý původně tvrdil, že obrazy definující jednotlivé země vytvořili umělci odtamtud pocházející, to však bylo součástí jeho záměrné mystifikace. Mnoho zemí, jichž se zobrazení týkalo, se však cítilo být tímto dílem zneváženo. V této souvislosti je třeba podotknout, že kontroverze a záměrná provokace, jež přinese zájem veřejnosti a médií, je pro tvorbu Davida Černého příznačná.⁷¹

⁶⁹ Na výstavě „Tvrdohlaví po 20 letech“ vystavovali: Stanislav Diviš, Michal Gabriel, Zdeněk Lhotský, Václav Marhoul, Stefan Milkov, Petr Nikl, Jaroslav Róna, František Skála mladší, Čestmír Suška. In: Tvrdohlaví po 20 letech. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/vystavy.php?Fvazba=osobanavystave&i=&Fobec=&Ftermin=&Fnazev=tvrdohlav%C3%AD%20po%2020%20letech*&Finstitute=&Fporadatel=&Fpredmet=

⁷⁰ Tvrdohlaví po 20 letech. *České muzeum výtvarných umění*. c2007. [online]. [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.cmvu.cz/cz1546e4/tvrdohlavi-vystava/>

⁷¹ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chaloupeckého, 2014, s. 346.

2 Česká výtvarná kritika od 2. poloviny osmdesátých let po první dekádu nového tisíciletí

Výtvarná umělecká kritika se nejčastěji objevuje v odborných periodikách, jež se věnují výtvarnému umění, anebo je součástí kulturní rubriky v některých denících či týdenících. S rozšířením internetu do české společnosti se umělecké recenze zaměřené na výtvarné umění postupně přesouvaly do online prostředí. Začaly vznikat i specializované weby, které se zabývají výtvarným uměním a aktuálními výstavami. Výtvarnou kritiku lze charakterizovat jako „*historicky a osobně podmíněný literární výklad a hodnocení soudobých, ale i v minulosti vzniklých výtvarných děl z hlediska současnosti; přihlíží i k procesům, jejichž jsou díla součástí, a k jevům (sociálním, politickým, etickým), jež s nimi souvisí.*(...) *Kritika, protože je historicky podmíněná a spjatá s dobovým uměleckým vývojem, je spojena s uměleckou generací, uměleckým směrem, uměleckou skupinou, tendencí, programem, manifestem apod. Důležitá je míra kritického odstupu, který je podmínkou toho, aby se kritika nestala pouhou obranou určitých hodnot (módních vln).*“⁷²

Přístupy k výtvarné kritice se lišily v závislosti na historických souvislostech, režimu a trendech v oblasti umění a v průběhu námi sledovaného období, tedy od poloviny osmdesátých let 20. století po první dekádu nového tisíciletí, se v mnohém proměnily. V osmdesátých letech se kritici drželi zejména v mezích komunistické ideologie a schváleného, oficiálního umění. V devadesátých letech pak nastalo uvolnění a výtvarná kritika měla konečně volné pole působnosti. Nastal „boom“ výtvarných časopisů, které v této době jak vznikaly, tak následně zanikaly, zejména kvůli nedostatku financí. V první dekádě nového tisíciletí se daleko více začaly uveřejňovat recenze a výtvarné kritiky na internetu, tím však utrpěla tištěná média, jimž klesly zisky z prodeje výtisků i počty předplatitelů.

⁷² BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník (malířství, sochařství, grafika)*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010, s. 188.

2. 1 Výtvarná kritika v osmdesátých letech

2. 1. 1 Oficiální periodika

Již od roku 1953 vycházel odborný teoretický dvouměsíčník *Umění*, který byl vydáván Ústavem dějin umění Akademií věd České republiky (ÚDU AV ČR) a jehož prvním šéfredaktorem byl Vladimír Novotný⁷³. Toto periodikum bylo od začátku vydáváno jako oficiální oborový časopis, což předurčovalo i jeho náplň a výběr autorů.⁷⁴ Období normalizace nebylo ani pro výtvarnou kritiku nikterak jednoduché období. V té době reorganizovaný SČVU svými příkazy přetransformoval veškeré výtvarné umělecké dění; ovládl výstavní síně a v polovině roku 1971 zrušil časopisy *Výtvarné umění* a *Výtvarná práce*, které se během uvolnění v šedesátých letech oprostily od veškeré cenzury. Až o šest let později, tedy v roce 1977, Svaz zaniklé časopisy nahradil prorežimním dvouměsíčníkem *Výtvarná kultura*, který vedl teoretik Dušan Konečný⁷⁵. Náplní byly příspěvky kritiků a historiků umění, kteří se ztotožňovali se státní politikou, přičemž většinou šlo přímo o členy KSČ. Časopis vycházel do konce roku 1989, v roce 1990 se přetransformoval ve dvouměsíčník *Výtvarné umění*.⁷⁶

V roce 1988 začal vycházet čtrnáctideník *Ateliér*, časopis, který přinesl prostor pro veřejnou a odbornou diskuzi o současném vizuálním umění. Jeho prvním šéfredaktorem se stal František Kšajt⁷⁷.

⁷³ **Vladimír Novotný** (1901-1977) – český historik umění a redaktor. V letech 1945-1960 byl ředitelem Národní galerie v Praze, krátce vedl i Slovenskou národní galerii (1950-1952). Od roku 1953 do roku 1960 byl šéfredaktorem časopisu *Umění*. In: Novotný Vladimír. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?i=1&Fmistoumrti=&Fprijmeni=novotn%C3%BD&Fjmeno=vladim%C3%A1Dr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

⁷⁴ SADÍLKOVÁ, Pavla. Půlstoletí psaní o umění v *Umění*. *Umění*. Praha: ÚDU AV ČR, 6. 5. 2003, č. 1–6, s. 5.

⁷⁵ **Dušan Konečný** (1928-1983) – český historik a umělecký redaktor. V padesátých a šedesátých letech přispíval do časopisů *Výtvarná práce* a *Výtvarná kultura*. Od roku 1977 byl šéfredaktorem *Výtvarné kultury*. In: Konečný Dušan. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kone%C4%8Dn%C3%BD&Fjmeno=du%C5%A1an&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁷⁶ PETIŠKOVÁ, Tereza. Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let. BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia 2007, s. 453-461.

⁷⁷ **František Kšajt** (1943) – český novinář, který byl od roku 1988 do května roku 1990 šéfredaktorem časopisu *Ateliér*. V osmdesátých letech působil například v časopise *Květy*. In: František Kšajt. *Nakladatelství Pavel Mervart*. [online]. c2011-2016 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://www.pavelmervart.cz/autor/frantisek-ksajt-325/>

2. 1. 2 Samizdatová periodika

Zároveň existovala také samizdatová periodika, jako například časopis Vokno, který nesl podtitul Časopis pro druhou a jinou kulturu. Vycházel v letech 1979 až 1989 a věnoval se kromě výtvarného umění také hudbě, filmu, literatuře, divadlu a dalším kulturním odvětvím. Od roku 1987 vycházel časopis Fragment (také jako samizdat), věnoval se poezii, esejím, recenzím výstav apod. V roce 1988 se sloučil s kulturním magazínem K a nesl pak až do konce roku 1991 název Fragment K, kdy se opět vrátil k původnímu názvu Fragment.⁷⁸

2. 1. 3 Časopis Výtvarná kultura na konci osmdesátých let

Na konci osmdesátých let pomalu začala mizet hranice mezi uměle rozdělenou výtvarnou kulturou a začaly se uveřejňovat též informace o západoevropském a americkém umění dvacátého století. Dokonce se několik takto zaměřených článků objevilo i v časopise Výtvarná kultura.⁷⁹ To dokazuje například článek redaktora Jiřího Siblíka⁸⁰, který v roce 1988 ve Výtvarné kultuře upozornil na několik výstav amerického pop-artového umělce Andyho Warhola (1928-1987) v Německé spolkové republice (NSR).⁸¹ „Sláva, která provázela Andyho Warhola po celý jeho život, nezhaslala ani po jeho smrti, jak dokazují početné výstavy v NSR. Jako jedna z nejproslulejších, ale také nejspornějších postav amerického pop-artu je bezesporu tento umělec, syn českého emigranta, který se roku 1912 vystěhoval do Spojených států.“⁸²

Zároveň se však v časopise Výtvarná kultura i ve 2. polovině osmdesátých let stále objevovaly ideologicky zaměřené příspěvky, jako například článek informující

⁷⁸ ŠPLÍCHALOVÁ, Lucie. *Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990-1999*. Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce Barbara Köpplová, s. 24.

⁷⁹ PETIŠKOVÁ, Tereza. *Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let*. BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia 2007, s. 455.

⁸⁰ Jiří Siblík (1912-2004) – český kunsthistorik. Přispíval do časopisu Umění, Výtvarná kultura. In: Siblík Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=sibl%C3%ADk*&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&Fna rozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

⁸¹ SIBLÍK, Jiří. Andy Warhol. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 12, č. 4, s. 9.

⁸² tamtéž. (pozn. Andy Warhol nebyl synem českého emigranta. Jeho otec, Andrej Varhola, byl rusínské národnosti a pocházel ze vsi Miková blízko Medzilaborců (dnes součást východního Slovenska). V roce 1988, kdy citovaný článek vyšel, byla tato oblast součástí Československa. Lze tedy říci, že byl Andy

o výstavě „Budujeme komunismus“, která byla představena v Moskvě na počest XXVII. sjezdu KSSS. Jádrem článku byl rozhovor s tajemníkem Svazu výtvarných umělců SSSR Tairem Salachovem.⁸³

Na konci osmdesátých let se periodikum věnovalo také studentům AVU a VŠUP, jejichž závěrečné práce byly v periodiku každoročně představovány.⁸⁴ Pravidelnou součástí byla rubrika Ze života SČVU, která informovala o událostech nejen ve Svazu českých výtvarných umělců, ale také v ostatních svazech, například v ruském či východoněmeckém.

Velmi hojně komentovanou byla umělecká keramika, a to nejen výstavy, ale i soutěže. Jako příklad zmiňme X. mezinárodní bienále umělecké keramiky ve Francii v roce 1986 nebo XXV. ročník mezinárodní soutěže keramiky v Itálii v roce 1985. Součástí již zmiňované rubriky Ze života SČVU byla také úmrtí umělců, jubilea a jiné významné události.⁸⁵

Příspěvky ve Výtvarné kultuře se zaměřovaly také na současné československé umění. Například rozsáhlý článek Blanky Jiráčkové⁸⁶, pozdější šéfredaktorky časopisu Ateliér, komentoval současné umění v roce 1989 ve Středočeském kraji. Přestože se schylovalo ke konci komunistického režimu, periodikum se stále snažilo držet nastolený ideologický ráz periodika a informovalo pouze o umělcích, kteří byli spjati se Svazem českých výtvarných umělců.⁸⁷ „(...) naši pozornost zaměříme pouze na výtvarníky, kteří se narodili ve Středočeském kraji, ale dnes žijí v Praze, na ty, kteří zde bydlí, na část těch, kteří tady nacházejí inspirativní podměty ke své práci a na ty, kteří jsou tu třeba jen zaměstnání. Společným tmelem je jejich vlastní pocit příslušnosti k tomuto kraji a jejich činnost a spolupráce na půdě SKO ČSVU.“⁸⁸

Warhol synem československého emigranta, ale ani to není přesné. Warholův otec totiž odešel do Ameriky před první světovou válkou, kdy ještě obec Míková byla součástí Rakouska-Uherska).

⁸³ HOŠKOVÁ, Simeona. Budujeme komunismus. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1987, roč. 11, č. 1, s. 18.

⁸⁴ KUNDRNA, Miroslav. Výstava prací studentů AVU v Praze (1985-1986). *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1987, roč. 11, č. 1, s. 61-64.

⁸⁵ NESG. Ze života SČVU. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1987, roč. 11, č. 1, s. 12.

⁸⁶ **Blanka Jiráčková** (1950) – česká historička umění, která byla šéfredaktorkou výtvarného časopisu Ateliér od května 1990 do prosince 2015. In: Jiráčková Blanka. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=jir%C3%A1%C4%8Dkov%C3%A1&Fjmeno=blanka&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&FmistoUmrti=&Fobor=>

⁸⁷ JIRÁČKOVÁ, Blanka. K otázce současného výtvarného umění a života ve Středočeském kraji. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1989, roč. 13, č. 3, s. 4.

⁸⁸ tamtéž.

V příspěvku Blanky Jiráčkové je zmíněna celá řada umělců od nejstarší generace, narozených začátkem 20. století, mezi něž patřil například sochař Václav Markup (1904-1995), až po střední generaci, do níž se řadili umělci narození ve čtyřicátých letech 20. století, jmenovitě šlo kupříkladu o malířku Zdenku Fiedlerovou (1947) či malíře Zdeňka Kříže (1941). Autorka se příliš nezmiňuje o nejmladší generaci umělců, narozených po roce 1950, ve svém textu představuje pouze sochařská díla Jaroslava Hylase (1954), Michala Šaršeho (1956) a Jana Turského (1955).⁸⁹ „*Poměrně silnou skupinou mezi středočeskými výtvarníky bývali mladí umělci do 35 let (okolo 50 členů). Protože však věková hranice této generace bývá třidicím hlediskem, mění se složení, tvář i kvalita tohoto seskupení každoročně s odchodem těch, co překročili svoji pětatřicítku a s příchodem nových absolventů vysokých škol. Dnešní složení je charakterizováno spíše prořídou řadou.*“⁹⁰

2. 2 Výtvarná kritika v devadesátých letech

2. 2. 1 Roztříštěnost výtvarné kritiky

Po pádu komunistického režimu začala na poli výtvarné kritiky panovat spíše roztříštěnost. Mnoho teoretiků a historiků (například Pavel Liška⁹¹, Anděla Horová⁹², Lenka Lindaurová⁹³ či Petr Nedoma⁹⁴) dospěli v průběhu devadesátých let k názoru, že

⁸⁹ JIRÁČKOVÁ, Blanka. K otázce současného výtvarného umění a života ve Středočeském kraji. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1989, roč. 13, č. 3, s. 6-7.

⁹⁰ tamtéž, s. 10.

⁹¹ **Pavel Liška** (1941) – je český historik umění a pedagog. Od roku 1995 do roku 1997 působil jako vedoucí katedry dějin umění a architektury na Technické univerzitě v Liberci, od roku 2006 do roku 2011 byl rektorem pražské VŠUP. In: Liška Pavel. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=li%C5%A1ka&Fjmeno=pavel&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁹² **Anděla Horová** (1944) – česká historička umění a editorka *Nové encyklopedie českého výtvarného umění*. Působí na Akademii věd České republiky v Ústavu dějin umění. In: Horová Anděla. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=horov%C3%A1&Fjmeno=and%C4%9Bla&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁹³ **Lenka Lindaurová** (1960) – česká historička umění, publicistka, kurátorka. Publikovala v Lidových novinách, MF Dnes, Labyrint Revue či Revue Art. Byla spoluzakladatelkou a šéfredaktorkou časopisu Umělec (1995-2000). In: *Lindaurová Lenka*. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=lindaurov%C3%A1&Fjmeno=lenka&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁹⁴ **Petr Nedoma** (1951) – český teoretik, historik umění a galerista. Působil v časopise Ateliér od konce roku 1989 do poloviny roku 1992 (od května 1990 jako zástupce šéfredaktora). V roce 1994 se stal

teoretické i kritické zázemí zůstalo nezakotvené, rozdrobené a nediferencované a často bylo náchylné k neproduktivním polemikám. Mnoho cenných názorů se rozptýlilo do katalogových textů, přednášek či výstavních proslovů.⁹⁵ „Výtvarná kritika a teorie si musí hledat nové místo, nechce-li se octnout buď na poli čisté reklamy, anebo v rovině umělého ‚bodování‘ umělců, jímž může ovlivňovat vytváření hvězd a obchod s uměním. Proces názorové diferenciacce tedy zatím probíhal na úrovni jakéhosi získávání ‚bodů‘, chyběla mu komplexní reflexe; vedle vzácných výjimek převažovala zatím umělá a poněkud manipulativní strukturace hodnot.“⁹⁶

2. 2. 2 Výtvarné časopisy v devadesátých letech

Finanční potíže, se kterými se potýkala řada výtvarně zaměřených časopisů, ve velké míře ovlivnily jejich vydávání. Většina z nich byla naprosto odkázána na podporu Ministerstva kultury či na různé nadace. Některé časopisy tak zanikaly, nebo se z nich stávaly příležitostné sborníky. To byl případ časopisu Výtvarné umění, který se po roce 1990 pod vedením šéfredaktorky Mileny Slavické⁹⁷ opět vrátil na kulturní scénu a vycházel až do roku 1993 desetkrát ročně. Od roku 1994 až do roku 1996 však jeho vydání vyšla čtyřikrát ročně ve formě tematických sborníků, a po roce 1996 časopis kvůli finančním potížím zcela zanikl. I po změně režimu stále vycházelo specializované oborové periodikum Umění, vydávané Ústavem dějin umění AV ČR a v činnosti pokračoval také čtrnáctideník Ateliér.⁹⁸

Nově přibýly (a následně zanikly) časopisy jako například Detail s podtitulem Listy pro vizuální kulturu, který vycházel v letech 1996 až 2000, nejprve desetkrát ročně,

ředitelem Galerie Rudolfinum a je jím až do současnosti. In: Nedoma Petr. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=nedoma&Fjmeno=petr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁹⁵ HOROVÁ, Anděla. Střízlivá euforie let devadesátých. ŠVÁCHA, Rostislav, PLATOVSÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/2 1958 -2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 867-868.

⁹⁶ HOROVÁ, Anděla. Střízlivá euforie let devadesátých. ŠVÁCHA, Rostislav, PLATOVSÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/2 1958 -2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 868.

⁹⁷ **Milena Slavická** (1949) – česká historička, kritička a kurátorka umění. In: Slavická Milena. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=slavicka%20C3%A1&Fjmeno=milena&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁹⁸ HOROVÁ, Anděla. Střízlivá euforie let devadesátých. In: ŠVÁCHA, Rostislav - PLATOVSÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/2 1958 -2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 867.

později jen pětkrát ročně, pod vedením Marka Pokorného⁹⁹. V publikaci Lenky Lindaurové „Mezera“ je Detail představen jako časopis, který¹⁰⁰ „je černobílý nebo s jednou barvou, píše do něj spiklenecký okruh kolem Galerie MXM a objevuje umělecký intelektuální komiks. Časopis poprvé zavádí recenzování a bodování výstav, takže všichni s vždy s napětím čekají, kolik dostanou hvězdiček. (...) Časopis vydává nakladatelství KANT a Sdružení pro vizuální kulturu. V redakčním kruhu zasedají teoretici i umělci Martin Dostál, Jiří Kovanda, Marek Pokorný, Vladimír Skrepl, Jiří a Jana Ševčíkovi a Radek Váňa.“¹⁰¹

V roce 1997 začal vycházet měsíčník současného výtvarného umění Umělec. Vydavatelem bylo nakladatelství Divus a šéfredaktorkou se stala výtvarná kritička a historička Lenka Lindaurová, která na této pozici setrvala do poloviny roku 2001. Poslední číslo časopisu Umělec vyšlo v roce 2013.¹⁰²

2. 2. 3 Výtvarná kritika v periodickém tisku v devadesátých letech

Tématu výtvarného umění se kromě již zmíněných časopisů věnovala i další periodika, například Kritická příloha Revolver Revue, časopis Labyrint, Literární noviny či kulturní rubriky v denním tisku. Výtvarnou kritikou v periodickém tisku se v devadesátých letech zabýval např. Marek Pokorný, který působil v Mladé frontě Dnes (MF Dnes), Lidové demokracii či Týdnu. Lenka Lindaurová pracovala od konce roku 1989 do poloviny devadesátých let v Lidových novinách, kde komentovala současnou výtvarnou scénu. Výtvarnému umění se věnoval také týdeník Reflex, a to zejména v příspěvcích Petra Volfa¹⁰³, částečně se této tematice věnoval i časopis Respekt.¹⁰⁴

⁹⁹ **Marek Pokorný** (1963) – český novinář, výtvarný kritik a historik umění. In: Pokorný Marek. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=pokorn%C3%BD&Fjmeno=marek&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁰⁰ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupeckého 2014, s. 104.

¹⁰¹ tamtéž.

¹⁰² tamtéž, s. 117.

¹⁰³ **Petr Volf** (1965) – novinář a spisovatel, který se ve své kritické tvorbě zaměřuje především na architekturu, design a výtvarné umění. In: Volf Petr. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=volf&Fjmeno=petr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁰⁴ HOROVÁ, Anděla. Střízlivá euforie let devadesátých. In: ŠVÁCHA, Rostislav - PLATOVSÁKÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/2 1958 -2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 867.

Dalšími výtvarnými redaktory byli například Radek Váňa¹⁰⁵, Petr Vaňous¹⁰⁶, Ludvík Hlaváček¹⁰⁷, Jan H. Vitvar¹⁰⁸ a další.

Kritické recenze, které v této kapitole představíme, navazují ve většině případů na výstavy prezentované v první kapitole této diplomové práce. Jak již bylo zmíněno, zejména na počátku devadesátých let se mnoha výstavám nedostalo výtvarné kritiky v periodickém tisku; jejich hodnocení bylo povětšinou obsaženo pouze v proslovu při vernisáži či v katalogu dané expozice. To byl případ výstavy Henriho Michauxe, jehož kresby byly na Staroměstské radnici v roce 1993 vystaveny poprvé (a naposledy) a k jehož výstavě vznikl katalog, stejně jako k výstavám Jeana Dubuffeta a Maxe Ernsta, které byly k vidění taktéž v roce 1993.

2. 2. 4 Výstava „Druhý východ“ ve výtvarné kritice

Stejně jako měli čeští návštěvníci v devadesátých letech možnost vidět výstavy českých i zahraničních umělců, mnoha domácím výtvarníkům (zejména současným) se dostalo možnosti prezentovat svá díla v evropských či světových galeriích. Jednou z takových výstav byla expozice v Ludwig Foru v Cáchách pod názvem „Second Exit“ neboli „Druhý východ“, která byla představena za podpory sběratele Petera Ludwiga¹⁰⁹ a ve spolupráci s manžely Ševčíkovými. Na výstavě bylo k vidění jak české, tak slovenské současné umění.¹¹⁰

¹⁰⁵ **Radek Váňa** (1974) – český kurátor a historik umění. In: Váňa Radek. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=v%C3%A1%C5%88a&Fjmeno=radek&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁰⁶ **Petr Vaňous** (1975) – český kurátor a historik umění. In: Vaňous Petr. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=va%C5%88ous&Fjmeno=petr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁰⁷ **Ludvík Hlaváček** (1940) – český historik umění. In: Hlaváček Ludvík. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=hlav%C3%A1%C4%8Dek&Fjmeno=ludv%C3%ADk&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁰⁸ **Jan H. Vitvar** (1977) – český novinář a publicista. In: Vitvar Jan H. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=vitvar&Fjmeno=jan&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁰⁹ **Peter Ludwig** (1925-1996) – německý průmyslník, kunsthistorik a mecenáš umění. Spolu se svou manželkou založil sbírkovou nadaci Ludwig und Irene Stiftung se sídlem v Cáchách. In: History and Aims. *Peter Ludwig Stiftung*. [online]. [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://www.ludwigstiftung.de/6.0.html?&L=1>

¹¹⁰ VÁŇA, Radek. Mutanti hledají partnera. *Výtvarné umění*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1993, roč. 93, č. 2-3, s. 65.

Manželé Ševčíkovi ve svém katalogovém textu k výstavě podotýkají, že „Druhý východ“ se nesnaží ukázat objektivní obraz české scény, jeho cílem je pouze naznačit její proměnu a nový vztah k současnému umění.¹¹¹

Ve dvouměsíčníku Výtvarné umění se této expozici věnoval výtvarný kritik Radek Váňa, který ji označil za zdařilou.¹¹² „*Manželé Ševčíkovi, věrni své zásadě, že smyslem jejich výstav není nikdy ‚prosazovat jednotlivé osobnosti, ale pokusit se zachytit to, co elektrizuje dobu, co je právě teď důležité‘, se znovu nebáli jít se svou kůží na trh a riskovat případný neúspěch tím, že položili důraz na nejmladší generaci umělců, což je v takové instituci, jakou je Ludwig Forum, dosti na pováženou. Že však jejich volba byla správná, dokazují nejen výše zmíněné ohlasy, jako spíš srovnání se současně probíhající výstavou Post Human v Hamburgu, která je zaměřena na stejné problémy, jako například M. Knížák, skupina Pondělí, J. David nebo T. Císařovský.*“¹¹³ Z českých umělců byli dále představeni například malíři Petr Písařík (1968), Karel Malich (1924), Milan Knížák a ze slovenských například konceptuální umělec a malíř Július Koller (1937-2007). Jedinou vystavující ženou tehdy byla Milena Dopitová (1963), která se představila například fotoportréty s rozličnými maskami, jež symbolizovaly honbu žen za krásou. Výstava se setkala s kladnými ohlasy jak v u nás, tak i v Německu.¹¹⁴

2. 2. 5 Výstava „Orbis Fictus“ ve výtvarné kritice

V roce 1995 byla v pražské Valdštejnské jízdárně k vidění výstava, kterou organizovalo Sorosovo centrum současného umění. Název výstavy „Orbis Fictus“ neboli „Svět vybájený“ vznikl jako paralela k dílu Jana Ámose Komenského „Orbis pictus“ neboli „Svět v obrazech“. Podnětem se stalo období renesance, kdy umění a vědeckotechnické poznání spolu úzce souvisely. Právě toto spojení bylo typické i pro

¹¹¹ ŠEVČÍK, Jiří. ŠEVČÍKOVÁ, Jana. *Texty*. 1. vyd. Praha: Tranzit.cz, 2010, s. 247.

¹¹² VÁŇA, Radek. Mutanti hledají partnera. *Výtvarné umění*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1993, roč. 93, č. 2-3, s. 65.

¹¹³ tamtéž, s. 69.

¹¹⁴ VÁŇA, Radek. Mutanti hledají partnera. *Výtvarné umění*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1993, roč. 93, č. 2-3, s. 68.

tuto výstavu, jíž se zúčastnili zejména umělci mladé a nejmladší generace, kteří se zabývali videem, počítačovými technologiemi či filmem.¹¹⁵

K výstavě „Orbis Fictus“ byl vytvořen rozsáhlý katalog. Kurátoři Marta Smolíková (1965) a Ludvík Hlaváček (1941) v něm zmapovali nová média ve výtvarném kontextu a představili díla vystavujících. *„Výběr uměleckých děl pro výstavu probíhal na základě předložených projektů, v mnoha případech se teprve hledal nejvhodnější způsob jejich technické realizace. Někteří z umělců se vydali na dráhu experimentů nejen s neznámými technologiemi, ale i s odvážnými náměty. Brzy se vytratila počáteční obava, že díla vzniknou ve stínu hry s technickými možnostmi. Kdo zná jen trochu české umění, ví, že právě zdejší publikum je kritické k formálně hře či technické rétorice. Ani umělci, kteří se v uplynulých desetiletích zabývali problematikou uměleckých forem, nebyli nijak zvlášť podporováni.“*¹¹⁶

Recenze k této výstavě se objevila na začátku roku 1996 v lednovém čísle časopisu Detail. Autor této recenze, tehdejší redaktor Detailu Radek Váňa, byl nadšen některými díly, ale vzhledem k velkému počtu umělců, kteří na výstavě vystavovali, jich nebylo mnoho. Recenzent veskrze postrádal smysl expozice a množství děl označil spíše za veletrh než za uměleckou výstavu.

Radek Váňa vyzdvihl pouze tři díla z celé expozice. Prvním z nich bylo „Sblížení“ od Elen Řádové: umělkyně vytvořila obličej elektronické dívky, která se na vás z dálky usmívá, ale čím víc se k ní přibližujete a snažíte se s ní sblížit, tím více je znepokojena, až vás nakonec odmrští svým ječivým křikem, signalizujícím úděs i odpor zároveň. Jako další zajímavé dílo označil recenzent „Interaktivní instalaci“ od Federica Díaze (1971) vypadající jako domeček, jenž uvnitř skrýval instalaci reagující na lidský hlas. Za nejlepší objekt celé výstavy však považoval dílo multimediálního umělce Tomáše Mašína (1965) s názvem „Hotel“.¹¹⁷ *„Důkaz toho, že interaktivita opravdového umělce (a ne terapeuta) spočívá ve schopnosti správnými signály aktivovat takové spoje v mozku diváka – posluchače, že mu pocity slasti, rozkoše, divnosti a hnusu projíždějí celým tělem i hlavou a jen mumlá ‚to je vono‘, protože se dotkl nervu doby. Příběh*

¹¹⁵ SMOLÍKOVÁ, Marta, HLAVÁČEK, Ludvík (eds.). *Orbis Fictus: nová média v současném umění: new media in contemporary arts: katalog 2. výroční výstavy Sorosova centra současného umění Praha*. 1. vyd. Praha: Oswald, 1995, s. 167.

¹¹⁶ tamtéž, s. 162.

¹¹⁷ VÁŇA, Radek. *Orbis Fictus. Detail: Listy pro vizuální kulturu*. Praha: Kant, 1996, roč. 1, č. 3, s. 23.

*desetiminutového filmu byl spíš jen záminkou pro rozehrání asociací a emocí spojených s jeho prvky a jejich vzájemnou hrou.*¹¹⁸

2. 2. 6 Výstava „Harmonie 98“ ve výtvarné kritice

Pozornost návštěvníků, ale také výtvarné kritiky si získala kontroverzní výstava „Harmonie 98“, která si kladla za cíl šokovat návštěvníky tématy, jako jsou sex, sperma, genitálie, menstruace apod., a tím je přilákat. Expozice pod kurátorským vedením Martina Dostála a Jiřího Davida se konala od března do dubna 1998 v pražské Galerii Václava Špály. K této výstavě se opět vyjádřil Radek Váňa v časopise Detail, a to hned na titulní straně přímo nad Editorialem. *„Měla to být výstava, jaká tu ještě nebyla. Měla být dynamická, svěží a atraktivní. Měla vyjít vstříc divákovi z ulice. Z toho vzešlo mnoho zajímavých nápadů, z nichž nejdůležitější je – vedle večerní otvírací doby - přijetí koncepce deníku BLESK. To proto, aby výstava vtáhla chodce z ulice do galerie a aby s hlasitým plesknutím otrásla zaběhlými pořádky uměleckého světa.*¹¹⁹

Výstava svým přístupem dokazovala, že chce šokovat s cílem vtáhnout dovnitř co nejvíce návštěvníků. Svou pozornost si získala už okna galerie v prvním patře, na nichž byl vyobrazen vystavující umělec Jiří Surůvka (1961), jak telefonuje s Hitlerem. Radek Váňa kritizoval zejména Jiřího Davida, který se do expozice promítl tak silně, že diváka až zahltilo množství jeho prací.¹²⁰ *„Od začátku se na nás valí jeho videa, počítačové koláže, obrazy, sochy, fotky. Jako by David dospěl k přesvědčení, že všechno, co udělá, je důležité a že se musí vyjadřovat ke všemu.*¹²¹

Za nejzajímavější z přehlídky děl Jiřího Davida považoval recenzent obraz s názvem „Překvapení chlapečka“, na kterém malý chlapec zjišťuje, že mu roste penis. Dalším povedeným a intimním dílem byly dvě fotografie Jiřího Černického (1966), na nichž je na bílém prostěradle zachycena menstrující dívka v bílých kalhotkách. Radek Váňa expozici vytýkal opomenutí ženského pohledu na dané téma, neboť vystavujícími byli pouze muži. „Harmonii 98“ charakterizuje jako optiku bulvárního deníku, ale bez tragédií a katastrof. Ačkoliv byla tato expozice považována spíše za pop-art (samí vystavující umělci se k němu také hlásili), Radek Váňa ji však označil za současný

¹¹⁸ VÁŇA, Radek. Orbis Fictus. *Detail: Listy pro vizuální kulturu*. Praha: Kant, 1996, roč. 1, č. 3, s. 23.

¹¹⁹ VÁŇA, Radek. Harmonie 98. *Detail: Listy pro vizuální kulturu*. Praha: Kant, 1998, roč. 3, č. 1, s. 1.

¹²⁰ tamtéž.

¹²¹ tamtéž.

velkoměstský realismus. Celková prezentace výstavy a její nakročení k veřejnosti je však z jeho strany vnímána jako důležitější věc, než byla jednotlivá umělecká díla autorů.

Ve své recenzi Radek Váňa také komentoval pozvánku k výstavě, která se už sama o sobě přihlásila k pop-artovým médiím. Na pozvánce byl vyobrazen zdemolovaný mercedes lady Diany a jejího milence v duhových barvách, čímž již samotná pozvánka získala velmi provokativní charakter.¹²²

Podle mínění Lenky Lindaurové se expozice „Harmonie 98“ příliš nepovedla. Recenze této výtvarné kritičky se objevila v časopise *Umělec*, jehož šéfredaktorku v té době byla. Snažení Martina Dostála, kurátora výstavy, považuje za mělké a bez výsledku. Výstava prý pouze krouží kolem erotických a senzačních témat, ale v pravé podstatě nešokuje. Za „svěží“ považuje menstrující dívku Jiřího Černického, která ale ztratila svůj náboj v kombinaci s upovídánou instalací Jiřího Davida. Za nejpovedenější z celé výstavy považuje dílo Václava Stratila (1950), velkoformátový portrét umělce a kurátora. Na fotografii sedí vedle sebe umělec s kurátorem, přičemž není poznat, kdo je kdo, ani z koho si umělec dělá legraci. Jinak ale celou výstavu hodnotí jako nepochopenou, a to jak ze strany návštěvníků, tak i ze strany některých umělců.¹²³

2. 3 Výtvarná kritika v první dekádě nového tisíciletí

2. 3. 1 Výtvarné časopisy na počátku 21. století

V první dekádě nového tisíciletí stále vycházel čtrnáctideník o současném výtvarném umění *Ateliér* pod vedením šéfredaktorky Blanky Jiráčkové, který zanikl v prosinci 2015. Dalšími časopisy věnujícími se výtvarné kultuře byl dvouměsíčník *Umění*, vydávaný Ústavem dějin umění AV ČR, který vychází dodnes, a měsíčník *Art+Antiques* založený v roce 2002 Janou Chytilovou¹²⁴. V roce 2003 byla vystřídána na pozici šéfredaktorky Lenkou Lindaurovou; od roku 2007 tento měsíčník vede Jan

¹²² VÁŇA, Radek. *Harmonie 98. Detail: Listy pro vizuální kulturu*. Praha: Kant, 1998, roč. 3, č. 1, s. 1.

¹²³ LINDAUROVÁ, Lenka. Hezká doba a vzrušující sprostá slova. *Umělec*. Praha: Divus, 1998, roč. 1998, č. 2, s. 22.

¹²⁴ **Jana Chytilová** – česká publicistka a dokumentaristka. In: Chytilová Jana. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=chytilov%C3%A1&Fjmeno=jana&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

Skřivánek¹²⁵. Tento časopis, který vychází i v současné době, jednou měsíčně referuje o umění, designu, architektuře a starožitnostech. V roce 2016 je k dostání za 99 Kč, vydavatelem je Ambit Media, a. s.¹²⁶ a současný náklad periodika činí 10 000 kusů.¹²⁷

V roce 2006 začala jak v Česku, tak i na Slovensku vycházet jako čtvrtletník mutace slavného časopisu o umění Flash Art. 1. české číslo přineslo rozhovor se světoznámým umělcem, sochařem Mauriziem Cattelanem (1960), informace o pražské galerii Display či interview s výtvarníkem Jánem Mančuškou. Časopis Flash Art měl v roce 2006 za sebou již téměř čtyřicet let existence. Původně vycházel italsky, poté se přetransformoval na mezinárodní měsíčník v angličtině a následně pak vznikly mutace ve francouzštině, ruštině nebo čínštině. Za dobu svého působení prodělal mnohé proměny a zároveň si vybudoval postavení jednoho z nejvýznačnějších periodik o současném výtvarném umění na světě. Do českého a slovenského prostředí tento časopis přinesli kritička a kurátorka Helena Kontová, která byla redaktorkou originálního Flash Artu v sedmdesátých letech, výtvarný kritik Juraj Čarný¹²⁸ a výtvarná kritička Lýdia Pribišová¹²⁹. Ta je v současné době šéfredaktorkou české mutace tohoto časopisu,¹³⁰ jehož vydavatelem je Nadace Prague Biennale. Flash Art vychází jako čtvrtletník o rozsahu šedesáti čtyři stran za cenu 150 Kč.¹³¹

¹²⁵ **Jan Skřivánek** (1977) – český novinář a šéfredaktor časopisu Art+Antiques od roku 2007 do současnosti. In: Skřivánek Jan. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=sk%C5%99iv%C3%A1nek&Fjmeno=jan*&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

¹²⁶ O společnosti. *Art+antiques* [online]. c2008 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.ambitmedia.cz/cs/o-nas>

¹²⁷ Mediakit 2016 VYDAVATELSTVÍ AMBIT MEDIA, A. S. *Art+Antiques* [online]. c2016 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/13802184-Mediakit-2016-vydavatelstvi-ambit-media-a-s-art-antiques.html>

¹²⁸ **Juraj Čarný** – slovenský kurátor a historik umění. In: Čarný Juraj. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=%C4%8Darn%C3%BD&Fjmeno=juraj&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹²⁹ **Lýdia Pribišová** (1980) – slovenská kurátorka a historička umění. Publikuje v časopisech Flash Art, Arttribune, Luxflux a Vlna. In: Autoři. *Arttalk.cz* [online]. c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/autori/>

¹³⁰ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chaluppeckého 2014, s. 326.

¹³¹ O nás. *Flash art*. [online] [cit. 2016-04-24]. Dostupné z: <http://www.flashart.cz/o-nas/>

2. 3. 2 Internet – nová platforma výtvarné kritiky

Jednou z nejznámějších webových stránek, které se zabývají výtvarným uměním, je Arttalk.cz, založený v roce 2008. Jeho náplní je informovat veřejnost o dění na výtvarné scéně, o probíhajících i připravovaných expozicích, dále o přednáškách a besedách, jakož i o tom, jak umění reflektují nejrůznější média. Zřizovatelem těchto webových stránek je spolek Arttalk, jehož předsedkyní je Silvie Šeborová¹³². Tento spolek si klade za cíl podporovat a rozvíjet uměleckou činnost a zároveň poskytnout prostor pro informování o dění v oblasti umění. Šéfredaktorkou webových stránek Arttalk.cz je Klára Peloušková¹³³, která v roce 2015 obdržela Cenu Věry Jirousové pro nejlepší kritiky výtvarného umění.¹³⁴

Další internetovou platformou, která pravidelně referuje o současném výtvarném umění, je například Artyčok TV. Tento web vznikl roku 2005 na pražské Akademii výtvarných umění; z počátku sledoval pouze tuzemské umění, později však okruh svého zájmu rozšířil až za hranice Evropy. V podobě reportáží z výstav, přednášek teoretiků i umělců se Artyčok TV stal informačním zdrojem pro studenty uměleckých škol, umělce i širší veřejnost.¹³⁵

Výtvarná kritika se vždy snažila komentovat umělecké dění, zachytit co nejvíce kulturních akcí a výstav, což se s nástupem internetu stalo v mnoha ohledech jednodušším a dostupnějším pro širší publikum. Recenzím na umělecké výstavy a události se v prvním desetiletí 21. století věnovaly také kulturní rubriky novin a časopisů, například deníky Lidové noviny, MF Dnes, Právo či týdeník Respekt. Právě v té době se takové recenze začaly mnohem častěji objevovat v mutacích deníků. Prostor jim věnuje například portál novinky.cz, idnes.cz či rubrika Umění portálu ihned.cz.

¹³² **Silvie Šeborová** (1981) – česká kurátorka a historička umění. Publikuje do časopisu Flash Art a Art+Antiques. V roce 2008 založila Arttalk.cz. In.: Autoři. *Arttalk.cz* [online]. c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/autori/>

¹³³ **Klára Peloušková** (1991) – česká kritička a kurátorka. In: Autoři. *Arttalk.cz* [online]. c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/autori/>

¹³⁴ O Arttalk.cz *Arttalk.cz* [online]. c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/kontakt/>

¹³⁵ *Artyčok.tv*. [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://artycok.tv/lang/cs-cz/artycok-info>

2. 3. 3 Výstava „Konec světa?“ ve výtvarné kritice

Jak již bylo zmíněno v první kapitole, kurátoři a organizátoři výstav se snažili všemi možnými prostředky přilákat co nejvíce návštěvníků. Milan Knížák v roli kurátora připravil výstavu „Konec světa?“, která byla uspořádána v roce 2000 u příležitosti znovuotevření zrekonstruovaného paláce Kinských. Výstava proběhla v rámci projektu „Praha, evropské hlavní město kultury“. Jejím hlavním lákadlem bylo to, že nabízela naprosto vše - od starého umění až po současné, od barokní malby po video art.

Této výstavě se věnovaly výtvarné časopisy *Ateliér* či *Umělec*, recenze výtvarného teoretika Jiřího Hůly¹³⁶ se objevila také v Lidových novinách. Recenzentka časopisu *Umělec* Ada Krnáčová-Gutleber hodnotí výstavu jako zábavnou podívanou, jejímž hlavním cílem je přilákat co možná největší počet diváků a bez jakéhokoli konceptu zmapovat umění „od Adama po mikročip“. Na výstavě bylo možné objevit téměř vše, co kdy vzešlo z umělceva štětce či počítače. Negativně hodnotí zejména nainstalování celé výstavy:¹³⁷ *„Labužníci lpějící na instalační dokonalosti a logice si jistě pochutnají na dalších inovativních přístupech, jak umístit výtvarné dílo v prostoru, především pod úroveň očí, případně vysoko nad ní.“*¹³⁸

Recenzentka upozorňuje také na fakt, že díla, která jsou vedle sebe vystavená, postrádají jakoukoli vnitřní souvislost: *„Na dvou patrech paláce můžeme tedy najít práce, které se ocitají ve vzájemných vztazích nikoli díky vnitřní kauzalitě, ikonografickým souvislostem nebo snad rafinované koncepci založené na detekci myšlenkového procesu autorů, která podnítila vznik děl, ale díky jednoduché přímé úměrnosti, která vychází z poměrů děl různých uměleckých technik k výstavní ploše paláce Kinských. Doba vzniku a historická souvislost vzniku artefaktů se zdá být irelevantní, podobně jako kontext a v souvislosti s ním i možné paralely se současným uměním.“*¹³⁹

¹³⁶ **Jiří Hůla** (1944) – český kritik a teoretik výtvarného umění. V roce 1984 založil Archiv výtvarného umění, je také autorem internetového informačního systému AbART. In: Hůla Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=h%C5%AFla*&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

¹³⁷ KRNÁČOVÁ-GUTLEBER, Ada. Konec světa s otazníkem/ (Konec světa?). *Umělec*. Praha: Divus, 2000. [online]. č. 3 [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.divus.cc/praha/cs/article/the-end-of-the-world-with-a-question-mark?printLayout=true>

¹³⁸ tamtéž.

¹³⁹ tamtéž.

Recenze Jiřího Hůly v Lidových novinách vidí výstavu v jiných, vcelku pozitivnějších barvách. Výtvarný teoretik nepostrádá koncepci, naopak popisuje, že expozice je řazena do čtyř námětových okruhů. Prvním jsou symboly smrti, do níž se řadí peklo, katastrofy, zánik světa i jedince, druhým okruhem je umělý život, kde můžeme spatřit díla s tematikou robotů, mutantů a mimozemšťanů. Třetí okruh pak nabízí abstrakci jako symbol vyprázdnění a nicoty a posledním okruhem je nový začátek, jenž představuje možnost nalezení nového ráje, nové naděje. Za přednost této expozice považuje její rozmanitost, že má výstava mnoho co nabídnout, za nedostatek však zcela subjektivní výběr děl. Na výstavě byli opomenuti například čeští surrealisté, kteří se tematikou konce světa velmi často zabývali, nebo tehdejší čeští padesátníci, například sochař, grafik a malíř Jiří Sozanský (1946), malíř a grafik Václav Bláha (1922) či výtvarníci generace Volného seskupení 12/15 Pozdě, ale přece, kteří se koncem světa zabývali již v sedmdesátých a osmdesátých letech.¹⁴⁰

2. 3. 4 Výstava „Podoby zla“ ve výtvarné kritice

Nejenom výstavy, které nabízely pestrou nabídku umělců, ale zejména kontroverzní a provokativní expozice si získaly jak pozornost kritiky, tak i laické veřejnosti. To bylo také úmyslem organizátorů, protože galerie i umělci se na prahu 21. století potýkali s nevalným zájmem ze strany veřejnosti. *„K pocitům marnosti sužujícím uměleckou obec kolem začátku století přispíval také konstantní nezájem ze strany tzv. širší veřejnosti. Přes všechny snahy devadesátých let o překonání propasti mezi současným uměním a neodborným publikem se okruh jeho recipientů nadále rekrutoval především z řad samotných umělců, studentů umění a kritiků. (...) Pokusy některých tvůrců překlenout propast mezi uměním a veřejností se tak vyznačovaly zvláštní směsí podbízení a provokace.“*¹⁴¹

Nešlo o snahy provokovat pouze lokálním uměním, ale také zahraničním. Dokladem toho může být výstava Andrese Serrana (1950) v roce 2001, kterou s názvem „Podoby zla“ v gotickém Domě U Zlatého prstenu uspořádala Galerie hlavního města Prahy (GHMP). Tato výstava si díky své kontroverznosti a velké dávce provokace

¹⁴⁰ HŮLA, Jiří. Výstava konec světa? naznačuje nový začátek. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 1. 6. 2000, roč. 13, č. 127, s. 27.

¹⁴¹ MAGID, Václav. Pražská scéna současného umění na začátku 21. století. *Arttalk.cz* [online]. 27. 2. 2015, c2007-2016 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/2015/02/27/vaclav-magid-prazska-scena-soucasneho-umeni-na-zacatku-21-stoleti/>

získala pozornost jak širší veřejnosti, tak mnoha kritiků. Recenzi na výstav se objevilo hned několik. Uvést můžeme například dobovou recenzi z idnes.cz, kterou napsal Jan H. Vitvar, tehdejší výtvarný redaktor MF Dnes. Ve své kritice označil Serranovu výstavu za největší kulturní šok, jaký Praha v tu dobu mohla zažít. Za nejkontroverznější označuje fotografii Kristus v moči, na které je umělohmotný krucifix ponořen do moči autora. Jelikož byla tato výstava putovní, vyvolala pobouření hned v několika zemích; například v Litvě si arcibiskup tamější církve vyžádal od ministra kultury odstranění Krista v moči z výstavy. Ve Skandinávii návštěvníkům nejvíce vadil cyklus Márnice, ve kterém Andres Serrano představil fotografie rozpitvaných mrtvol. Koordinátorem výstavy byl Vít Havránek (1971), který autorovy pohnutky vysvětloval takto¹⁴²: „Serrano ve skutečnosti není žádným zhýralcem. Pouze zjišťuje, nakolik je umění únosné pro politiku a média. Zaběhnutý umělecký provoz atakuje a zpochybňuje.“¹⁴³

2. 3. 5 „Entropa“ Davida Černého a výtvarná kritika

Za nejdiskutovanější kontroverzi a provokaci v českém prostředí lze v první dekádě nového tisíciletí považovat především „Entropu“ Davida Černého. Toto dílo bylo veřejnosti představeno v souvislosti s obdobím, kdy Česká republika předsedala Evropské unii (leden - červen 2009), a mělo zdobit budovu Rady EU. Plastika, která – podle autorových slov – měla být výtvozem 27 umělců z různých zemí, se nakonec ukázala být mystifikací. Autory díla byli pouze David Černý a jeho tři kolegové, Tomáš Pospiszyl (1967), Viktor Frešo (1974) a Krištof Kintera (1973). Už sám název napovídá o obsahu, totiž neuspořádané Evropě. Entropa zobrazovala každou členskou zemi znakem pro ni nějak typickým. To by samo o sobě nebylo nijak zvlášť kontroverzní záležitostí, kdyby ovšem David Černý nevyhmátl „bolavá místa“ některých zemí.

Například Bulharsko bylo prezentováno jako řada vzájemně propojených tzv. tureckých záchodů, osvětlených neonovými trubkami. Země byla tímto zobrazením, jež odkazuje na bývalou tureckou nadvládu v Bulharsku, natolik pobouřena, že inkriminovaná část musela být na plastice zakryta. Ani jiné země nezůstaly ušetřeny: Slovensko je představeno uherským salámem, svázaným maďarskou trikolórou, Francie

¹⁴² VITVAR, Jan, H. Kulturní šok, realita a fikce. *idnes.cz* [online]. 22. 6. 2001, c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/kulturni-sok-realita-a-fikce-d1s-vytvarne-umeni.aspx?c=A010622_145753_vytvarneum_kne

¹⁴³ tamtéž.

je zahalena nápisem „Grève“ (stávka), Španělsko je celé zalito betonem, Německo se stalo jednou velkou dálnicí apod. Dílo si tímto kontroverzním zobrazením získalo pozornost jak českých, tak zahraničních médií, ale také široké laické veřejnosti. Pro velký zájem bylo dílo v červnu 2009 do ledna 2010 vystaveno v Centru současného umění DOX.¹⁴⁴

Tomuto tématu se aktuálně věnovala celá řada kritik, od odborně zaměřených časopisů až po přední stránky tuzemských i zahraničních deníků. Většina článků z deníků se však tímto dílem zabývala spíše z hlediska politického než uměleckého. Co se týče výtvarných kritiků, někteří plastiku označovali za umění, které překvapilo a šokovalo, jak je to pro současné výtvarné umění typické, jiní je naopak považovali za překročení veškerých morálních a diplomatických hranic. K problematice se kromě kritiků vyjadřovala i odborná veřejnost. Například tehdejší rektor VŠUP Pavel Liška prohlásil, že se mu dílo líbí - že je sice ošklivé, ale zároveň zajímavé a provokativní. (Připomeňme v této souvislosti, že David Černý, autor kontroverzního díla, byl absolventem této vysoké školy).

Názor Milana Knížáka, tehdejšího ředitele Národní galerie v Praze, byl poněkud kritičtější¹⁴⁵: „*Plastika Davida Černého je typickou prací na zakázku, kde chce autor co nejvtipněji a ironicky, avšak zároveň krotce a zábavně, zobrazit země Evropské unie. Černý navazuje na své starší práce, kde vycházel z plastikových hraček, které se prodávají i s technickou kostrou (z které se vylupují), jež je v tomto případě předimenzovaná a vizuálně přehlušuje drobná, nemonumentální a pitoreskní zobrazení jednotlivých zemí.*“¹⁴⁶

Výtvarná kritička Lenka Lindaurová se k plastice nestavila tak negativně jako Milan Knížák, pokládala dílo za skvělý nápad obsahující sebeironii, kterou dle jejích slov všichni potřebujeme. Avšak na druhou stranu nepovažuje Entropu za až takový šok a překvapení; podle jejího názoru zdaleka nepatří mezi nejzajímavější díla z tvorby Davida Černého. Pro Lenku Lindaurovou¹⁴⁷ „*je zpracování příliš krotké, málo razantní a výtvarně poněkud mdlé*“.¹⁴⁸ Černého Entropa byla mediálně označována za kulturní

¹⁴⁴ TZ: Entropa v DOX. *Arttalk.cz* [online]. 6. 6. 2009, c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/2009/06/06/tz-entropa-v-dox/>

¹⁴⁵ POLÁKOVÁ, Lenka, ZÁHORKOVÁ, Jana. Černého Entropa je mdlá a nepřekračuje komunální humor, míní odborníci. *idnes.cz* [online]. 14. 1. 2009, c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/cerneho-entropa-je-mdla-a-neprekracuje-komunalni-humor-mini-odbornici-1kq-/vytvarne-umeni.aspx?c=A090113_181750_vytvarneum_jaz

¹⁴⁶ tamtéž.

¹⁴⁷ tamtéž.

¹⁴⁸ tamtéž.

událost roku, během čtrnácti dnů od jejího odhalení o ní bylo v tisku publikováno přes dvě stě článků.¹⁴⁹

2. 3. 6 První „Pražské bienále“ ve výtvarné kritice

Mezi výtvarnými umělci a kritiky se velmi diskutovanou akcí roku 2003 stalo první „Pražské bienále“, které bylo uspořádáno po vzoru „Benátského bienále“.¹⁵⁰ Bylo zahájeno dne 5. srpna 2003 ve Veletržním paláci a trvalo do 24. srpna. Kurátorkou a organizátorkou této akce se stala Helena Kontová¹⁵¹ spolu se svým manželem Giancarlem Politim¹⁵², zakladatelem uměleckého časopisu Flash Art Italia (od konce sedmdesátých let Flash Art International). Této výstavní akce, nesoucí podtitul „Periférie se stávají centrem“, se zúčastnilo 260 umělců z 57 zemí světa.

Umělecká díla byla rozdělena do 24 sekcí v rámci prostor Veletržního paláce, nikoli do jednotlivých pavilonů, jak je tomu zvykem v Benátkách. Za nejvýznamnější projektový celek byl považován zejména „Lazarus Effect“, který znázorňoval, jak je malířská tvorba v současnosti zatlačována do pozadí jinými uměleckými technikami. Použití vyspělé technologie odhalila například sekce „Supperreal“, která se zaměřovala na digitální hyperrealitu. Z našich umělců se prvního „Pražského bienále“ zúčastnili např. Ján Mančuška, Krištof Kintera a Markéta Othová.¹⁵³

Zahajovací ročník se však nesetkal s příliš nadšenými ovacemi, přičemž nejvíce byla kritizována špatná organizace. V časopise Umělec vyšla kritika s názvem „Pražské bienále: Děkuji, nechci“. „Záměrem Pražského bienále bylo vnést do metropole impulsy

¹⁴⁹ SKŘIVÁNEK, Jan. Entropa v médiích. *Art+antiques*. [online]. 5. 2. 2009, c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.artcasopis.cz/clanky/entropa-v-mediich>

¹⁵⁰ **Benátské bienále** – prestižní přehlídka současného výtvarného umění v Benátkách, první benátské Bienále bylo zahájeno roku 1885. In: Národní galerie hledá autory pavilonu pro benátské bienále 2015. *archiweb.cz*. [online]. 29. 4. 2015, c1997-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/news.php?action=show&id=15417&type=1>

¹⁵¹ **Helena Kontová** (1951) – česká historička umění, kurátorka a publicistka žijící v Milánu se svým manželem Giancarlem Politim, kterému pomohla zejména s mutacemi výtvarného periodika Flash Art. In: Kontová Helena. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: [http://abart-](http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kontov%C3%A1&Fjmeno=helena&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=)

[full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kontov%C3%A1&Fjmeno=helena&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=](http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kontov%C3%A1&Fjmeno=helena&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=)

¹⁵² **Giancarlo Politi** (1937) – italský výtvarný kritik a publicista. V roce 1967 založil v Itálii výtvarný časopis Flash Art, v roce 1978 vznikl v anglické mutaci a v roce 2006 také v české a slovenské mutaci. In: Politi Giancarlo. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: [http://abart-](http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=politi&Fjmeno=giancarlo&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=)

mezinárodního umění, a tak jimi ovlivnit a vychovávat mladé umělce, historiky umění, kurátory a kritiky, informovat širokou veřejnost o současném umění ve světě a přilákat do Prahy turisty se zájmem o umění cestující z Benátek do Basileje. Návštěvníci z ciziny nejsou problém, protože jsou schopni velmi dobře porovnat benátské nebo basilejské přehlídky s pražskou událostí. Ale co ti, pro které cestování není jednoduché, nebo ti, kteří ji vnímají jako další chuťovku na příjemném prázdninovém místě? Tito lidé spatří podívanou, která ve své podobě připomíná pokleslou uměleckou událost šitou horkou jehlou.¹⁵⁴

2. 3. 7 „Tvrdohlaví po 20 letech“ ve výtvarné kritice

Na konci roku 2007 uspořádala ostravská Galerie výtvarných umění výroční výstavu k dvacátému výročí založení uměleckého seskupení Tvrdohlaví. Výběr z děl této ostravské výstavy byl pak v 2. polovině roku 2008 představen také v Českém muzeu výtvarných umění v Husově ulici v Praze, a to pod názvem „Tvrdohlaví po 20 letech“. Kurátorkou výstavy byla Marie Bergmanová a ze zakládajících členů se jí nezúčastnil pouze jediný, a to Jiří David. Možný důvod jeho neúčasti rozebírá výtvarník a teoretik umění Jiří Hůla ve své recenzi, kterou publikoval v časopise *Art+antiques*: „Většinou nedávné práce naznačují, jak dalece se od sebe i od původních východisek členové zaniklé skupiny vzdálili a vzdalují. Tvrdohlaví mají velkou společnou minulost, ale žádnou společnou přítomnost, lepší by byla pietní vzpomínka či malá retrospektiva než nesouladné nakupení. Toto vědomí bylo zřejmě důvodem, proč se Jiří David pozměněné pražské reprízy nezúčastnil.“¹⁵⁵

Jiný pohled přinesl redaktor kulturní rubriky *Práva* Peter Kováč¹⁵⁶, který naopak vidí expozici jako zajímavou a působivou, a to zejména díky atraktivnímu začlenění soch do románského bludiště v podzemí muzea. Nejlépe tam dle jeho názoru působí sochy Čestmíra Sušky; za zdařilé však považuje i svítící objekty Františka Skály, které

¹⁵³ Prague Biennale míří z periferie do centra. *idnes.cz*. [online]. 26. 7. 2003., c2016 [cit. 2016-13-01]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/prague-biennale-miri-z-periferie-do-centra-fii-vytvarne-umeni.aspx?c=A030626_152829_vytvarneum_dpi

¹⁵⁴ MAAS, Elizabeth. Pražské bienále: Děkuji, nechci. *Umělec*. Praha: Divus, 2003. [online]. č. 1. [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://divus.cc/praha/cs/article/no-thanks-prague-biennale>

¹⁵⁵ HŮLA, Jiří. Salon akademiků: Tvrdohlaví po 20 letech. *Art+antiques*. Praha: Ambit Media, 2008, roč. 11, č. 5, s. 69.

¹⁵⁶ Peter Kováč (1955) – český kunsthistorik a umělecký kritik. V letech 1981-1989 pracoval v kulturní rubrice *Rudého Práva*, po roce 1989 stále pracuje jako redaktor deníku *Právo*. In: Kováč Peter. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z:

se nacházejí v nejtemnějších částech sklepů muzea, a mohou tak návštěvníkům navodit pocit tajemna. Jak Jiří Hůla, tak Peter Kováč se shodují v tom, že nejpovedenější díla celé výstavy představil Stefan Milkov (1955).¹⁵⁷ Jiří Hůla naopak oceňuje jeho skleněnou plastiku „Amorphoid“. „*Přenesení prostorové myšlenky do ušlechtilého materiálu a bezchybná výroba daly úporně stylizovaným biomorfním či antropomorfním objemům nový rozměr.*“¹⁵⁸

2. 3. 8 Krize výtvarné kritiky?

V námi sledovaném období vznikla řada výtvarně zaměřených periodik, které pak postupně, většinou kvůli finančním problémům, zanikly. Kritické ohlasy jsou přitom potřebné jak pro umělce, kterým slouží jako odezva na jejich prezentovanou práci, tak pro širší veřejnost, kterou informují o dané výstavě, události, díle či autorovi a svým pohledem mohou formovat její názor.

Podle Tomáše Císařovského, výtvarníka a představitele nejmladší generace osmdesátých let, výtvarná kritika v poslední době v mnoha ohledech upadá. Se zánikem několika výtvarných časopisů v posledních dvaceti letech, včetně časopisu Ateliér, jenž ukončil svou činnost v prosinci 2015, se podle něho tento úpadek ještě více prohlubuje.¹⁵⁹

¹⁵⁷ KOVÁČ, Peter. Skupina Tvrdohlaví se sešla po dvaceti letech. *novinky.cz* [online]. 10. 10. 2008, c2016 [cit. 2016-13-01]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/151625-skupina-tvrdohlavi-se-sesla-po-dvaceti-letech.html>

¹⁵⁸ HŮLA, Jiří. Salon akademiků: Tvrdohlaví po 20 letech. *Art+antiques*. Praha: Ambit Media, 2008, roč. 11, č. 5, s. 68.

¹⁵⁹ *Rozhovor s malířem Tomášem Císařovským o nejmladší generaci umělců v osmdesátých letech, Konfrontacích, umění v devadesátých letech a o funkci výtvarné kritiky v dnešní společnosti ze dne 16. 3 2016.* Materiál je umístěn v archivu autorky této diplomové práce.

3 Založení časopisu Ateliér a jeho vývoj v letech 1988 až 1990

3. 1 Časopis Ateliér v roce 1988

V březnu 1987 se konal IV. sjezd Svazu českých výtvarných umělců (SČVU) a následně v červnu III. sjezd Svazu československých výtvarných umělců (SČSVU). Ačkoli ani na jednom ze sjezdů nebyla naznačena změna stávajících podmínek ve výtvarném umění, vzniklo u příležitosti sjezdu SČVU prohlášení mladých výtvarníků. Autoři tohoto prohlášení požadovali zrovnoprávnění členů Fondu a Svazu, zřízení výstavního prostoru pro začínající umělce, obnovu Salónu (každoročně otevřené přehlídky výtvarného umění) a založení čtrnáctideníku, který by referoval o současném výtvarném umění.¹⁶⁰

Tyto skutečnosti vedly k tomu, že na podzim roku 1987 František Kšajt, po schválení dokumentů Svazem jmenovaný šéfredaktor nového čtrnáctideníku, poslal podklady pro přihlášení nového periodika na Český úřad pro tisk a informace (ČÚTI). Konkrétně šlo o přihlášku k registraci periodického tisku a dokumentaci hospodářského zabezpečení časopisu. V těchto dokumentech byl představen časopis Ateliér jako tiskový orgán Svazu českých výtvarných umělců, který se bude prodávat za maloobchodní cenu 2,50 Kčs, s ročním nákladem 20 tisíc výtisků a předpokládanou roční tržbou 1 209 000 Kčs.¹⁶¹

Cíle týkající se poslání časopisu byly ze strany SČVU následující: *„Předpokládáme, že se stane jedním z realizačních prostředků kulturní politiky KSČ v oblasti výtvarného umění, informace budou publikovány prostřednictvím obrazových reprodukcí, tiskového zpravodajství, odborných článků, živých reportáží a rozhovorů, především ze současného života SČVU. Struktura informačních, poznávacích, kritických a estetických funkcí bude zaměřena na celou oblast výtvarného umění. Posláním čtrnáctideníku je zveřejňovat aktuální informace o veškerém výstavním dění, výstavách i realizacích. V pestrých novinářských žánrech bude seznamovat čtenáře s událostmi v našem i zahraničním výtvarném životě, zejména v Sovětském svazu a dalších zemích*

¹⁶⁰ PETIŠKOVÁ, Tereza. Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let. In: BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění*, díl VI/1 1958-2000. 1. vyd. Praha: Academia, 2007, s. 455.

¹⁶¹ Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Dokumentace hospodářského zabezpečení časopisu. 16. 11. 1987, Praha.

socialistického společenství. Bude popularizovat a propagovat díla, vznikající z estetického programu naší socialistické společnosti a z principů socialistického realismu. Bude se zabývat otázkami umělecké výchovy a účinnými novinářskými prostředky bude usilovat o zvyšování úlohy marxistické teorie a kritiky při posuzování hodnot v oblasti výtvarného umění. Čtrnáctideník je určen jak pro výtvarné umělce, tak i pro širší veřejnost.¹⁶²

Český úřad pro tisk a informace vydal dne 10. prosince 1987 oficiální rozhodnutí o schválení registrace časopisu Ateliér.¹⁶³

Úřad pro tisk a informace stanovil pro vydavatele časopisu oprávnění vydat v 1. čtvrtletí 1988 jedno až dvě nultá čísla a ode dne 1. dubna 1988 časopis vydávat pravidelně.¹⁶⁴ 1. číslo výtvarného časopisu Ateliér, který nesl podtitul Čtrnáctideník Svazu českých výtvarných umělců, vyšlo dne 30. března 1988. Šéfredaktorem se oficiálně stal František Kšajt, v redakci působili Jaromír Adamec¹⁶⁵, Simeona Hošková¹⁶⁶, Eva Kúnová¹⁶⁷ a Lenka Tomsová¹⁶⁸. Fotoreportérem byl Miroslav Khol¹⁶⁹ a technickým redaktorem Jan Hejna. V průběhu roku 1988 opustila stálou redakci Simeona Hošková (během roku 1989 přispívala do časopisu pouze zřídka) a na nově vzniklou pozici hlavního sekretáře redakce nastoupil Ivo Podskalský. Členové redakce však nepsali všechny články sami, do časopisu nepravidelně přispívali i další umělci

¹⁶² Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Příloha k dokumentům o registraci časopisu Ateliér. 16. 11. 1987, Praha.

¹⁶³ Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Správní rozhodnutí o registraci časopisu Ateliér. 10. 12. 1987, Praha.

¹⁶⁴ Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Dopis o rozhodnutí o registraci časopisu Ateliér. 25. 11. 1987, Praha.

¹⁶⁵ **Jaromír Adamec** (1940) – český historik umění a překladatel. Působil v redakci časopisu Výtvarná kultura a poté v časopisu Ateliér. Po změně šéfredaktora v květnu 1990 psal občasné příspěvky do Ateliéru až do roku 2012. In: Adamec Jaromír. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=adamec&Fjmeno=jarom%C3%ADr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁶⁶ **Simeona Hošková** (1945-2015) – česká kurátorka a historička umění. Od roku 1977 do roku 1989 pracovala v redakci časopisu Výtvarná kultura, v roce 1988 byla součástí redakce časopisu Ateliér. In: Hošková Simeona. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=detail&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=ho%C5%A1kov%C3%A1&Fjmeno=simeona&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobo=>

¹⁶⁷ **Eva Kúnová** – redaktorka časopisu Ateliér od 1988 do května roku 1990. In: *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 10, s. 7.

¹⁶⁸ **Lenka Tomsová** (1954) – česká novinářka. V redakci Ateliéru působila až do května roku 1990. In: *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 10, s. 7.

¹⁶⁹ **Miroslav Khol** (1936) – český fotograf. Do května roku 1990 působil jako fotoreportér v redakci časopisu Ateliér. In: *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 10, s. 7.

teoretici (například Milena Slavická, manželé Ševčíkovi, Zdeněk Čubrda¹⁷⁰ a mnoho dalších). Ateliér měl také redakční radu¹⁷¹, jejímž předsedou byl Luboš Hlaváček¹⁷².

Jelikož čtrnáctideník vyšel poprvé na konci března, celkový počet čísel byl v roce 1988 nižší než v dalších ročnících; v tomto roce vyšlo pouze 20 čísel, zatímco v roce 1989 už jich bylo 26. Časopis bylo možné koupit ve stáncích Poštovní novinové služby (PNS) za 2,50 Kčs.¹⁷³ 1. číslo výtvarného čtrnáctideníku Ateliér vyšlo v novinovém formátu A3, na ofsetovém papíru s gramáží 60g/m¹⁷⁴, v rozsahu 8 stran, z čehož 4 strany byly čtyřbarevné. Rozměry časopisu byly 315x480 mm a jednotlivé články byly umístěny do sloupků.¹⁷⁵

3. 1. 1 Rubriky v časopise Ateliér v roce 1988

Za pravidelnou rubriku lze považovat pouze *Výstavy*, kde čtenář našel ve dvou sloupcích seznam obsahující základní údaje o vybraných expozicích probíhajících v Československu. V seznamu vždy bylo uvedeno, kde se výstava pořádá, který umělec se prezentuje, jaký je název výstavy a od kdy do kdy výstava trvá. Tato rubrika se neobjevila pouze ve 3. čísle čtrnáctideníku. Mezi nestálé rubriky patřil *Aktuální rozhovor*, který byl vždy publikován na titulní straně a pokračoval pak o několik stran dále. V roce 1988 nebyl publikován v číslech 6 a 10 a od 16. do 20. čísla se už

¹⁷⁰ **Zdeněk Čubrda** (1949) – český historik umění a výtvarný teoretik. V sedmdesátých letech přispíval do časopisů *Výtvarná práce*, *Výtvarná kultura*, na konci osmdesátých let pak do časopisu *Ateliér* či *Výtvarné umění*. In: Čubrda Zdeněk. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=khol&Fjmeno=miroslav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁷¹ **Členy redakční rady byli až do konce roku 1989**: Václav Hodan, Miroslav Houra (stal se předsedou v březnu 1989), Milan Jaroš, Zdeněk Kostka, Jiří Kotalík, František Kšajt, Jiří Mikula, Arnošt Paderlík, Jana Potužáková, Jaroslav Rada, Jaroslav Rajzlík, Josef Sůva, Rudolf Svoboda, Karel Sýs, Miroslav Šindler, Vratislav Šotola, Václav Špale, Rostislav Švácha, Jiří Toroň a Pavel Vavrys. In: *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 1, s. 7.

¹⁷² **Luboš Hlaváček** (1929) – český novinář, publicista, historik umění a výtvarný kritik. Přispíval do těchto periodik: *Lidová demokracie*, *Výtvarná práce*, *Tvar* či *Kultura*. Předsedou redakční rady časopisu *Ateliér* byl do března roku 1989. In: Hlaváček Luboš. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=hlav%C3%A1%C4%8Dek&Fjmeno=lubo%C5%A1&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

¹⁷³ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 1, s.

¹⁷⁴ Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Výrobní lístek pro rok 1988. 9. 12. 1987, Praha.

v periodiku jako samostatná rubrika nevyskytoval. V 1. čísle roku 1988 byl uveřejněn rozhovor s Františkem Spilkou, tehdejším vedoucím tajemníkem SČVU, o VII. sjezdu Svazu výtvarných umělců SSSR, který se konal v lednu téhož roku v Moskvě. Další nepravidelnou rubrikou, která se obvykle také objevovala na titulní straně a pak pokračovala na jiné straně, byla *Reportáž*. V 1. čísle byla uveřejněna reportáž o průběhu přijímacích zkoušek na AVU.

Mezi další rubriky časopisu *Ateliér* patřily *Diskuze, názory, polemika; Recenze a Jednou větou* (krátce popsání události z kultury). Součástí časopisu byla také rubrika *Z krajů*, která informovala o zajímavých krajských událostech výtvarné kultury. Dále zde čtenáři mohli číst rubriku *Nejen pro filatelisty; Kalendárium* (výročí narození a úmrtí významných osobností) a *Jubilanti*. Od 3. čísla roku 1988 vycházela nepravidelně také rubrika *Rokováno v Mánesu*, která informovala o pravidelných zasedáních předsednictva ÚV SČVU, jež sídlilo právě v budově pražského Mánesu.

K dalším příležitostným rubrikám patřily *Esej; Fejeton; Z ateliéru AVU; Opustili naše řady* (o úmrtích); *Blahopřejeme* (o úspěších); *Soutěže; Anketa; Vracíme se k výstavě; Nad dopisy* a další. Příležitostně se také objevovala různá oznámení a upozornění, týkající se chodu redakce, předplatného časopisu či jiných oznámení.

3. 1. 2 Nejčastější témata v roce 1988

Nejčastějšími tématy, kterými se časopisy v prvním roce vydávání zabýval, byly např. Salón '88¹⁷⁶, Brněnské bienále užité grafiky¹⁷⁷ a dění kolem Svazu. Mnoho příspěvků se také týkalo sklářství a úspěchů našeho uměleckého skla ve světě (například v Japonsku¹⁷⁸ či Belgii¹⁷⁹).

Jak již bylo zmíněno, v jednotlivých číslech *Ateliéru* se velmi často objevovaly informace o Salónu '88. Šlo o velikou výstavní akci, kterou organizoval SČVU a na níž

¹⁷⁵ Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Český cenový úřad. 30. 12. 1987, Praha.

¹⁷⁶ KŠAJT, František. Úspěch Salónu 88. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 13, s. 1.

¹⁷⁷ JANEČKOVÁ, Milena. Před brněnským bienále *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 3, s. 8.

¹⁷⁸ NESG. Další úspěch našeho skla. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 4, s. 3.

¹⁷⁹ JANDA, Pavel. Naše sklo v Belgii. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 6, s. 6.

se představili se svými obrazy, kresbami, sochami či grafikami pražští výtvarníci.¹⁸⁰ Salón pražských výtvarných umělců se uskutečnil v červenci 1988, avšak o jeho přípravách, účastnících a následných ohlasech časopis *Ateliér* informoval v průběhu celého ročníku. Poprvé byl Salón představen už v březnu na titulní straně 1. čísla.

Článek z 13., zářijového čísla časopisu informuje o úspěchu výstavní přehlídky Salón '88. „*V labyrintu panelů s obrazy a sochami v Bruselském pavilónu a na Zimním stadionu Parku kultury a oddechu Julia Fučíka bylo sice možno bloudit celé hodiny, ale nebylo možno nedojít ke zjištění, že Salón '88 se stal průbojem, oživením a také potřebnou součástí pražského výtvarného života. A nejen tím, že patří k největším výstavám výtvarného umění v Československu. Každým dnem trvání výstavy zájem diváků i výtvarníků a teoretiků vzrůstal. Vzácnými hosty byli čelní představitelé našeho politického a veřejného života v čele s generálním tajemníkem ÚV KSČ soudruhem Milošem Jakešem. Salón navštívilo 75 000 lidí!*“¹⁸¹

3. 1. 3 Zahraniční umělci v roce 1988

Ze zahraničních umělců bylo časopisem *Ateliér* v 1. ročníku představeno například dílo rakouského malíře a kreslíře Egona Schieleho¹⁸² (1890-1981) nebo italského fotografa Maria Giacomelliho¹⁸³, jehož výstava se konala v pražské výstavní síni Fotochema. V rámci výstavy maďarských konstruktivistů v Praze byl prezentován například malíř Sandór Bortnyik¹⁸⁴, v rámci argentinského umění Antonio Berni¹⁸⁵ (1905-1981) a v čele moskevského konceptualismu Ilija Kabakov¹⁸⁶ (1933). V krátkosti *Ateliér* informoval také o americkém pop-artovém umělci Robertu Rauschenbergovi¹⁸⁷ (1925-2008), a to v souvislosti s jeho tehdejší výstavou na Kubě. V *Ateliéru* rovněž

¹⁸⁰ KŠAJT, František. Salón 88. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 1, s. 1.

¹⁸¹ KŠAJT, František. Úspěch Salónu 88. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 13, s. 1.

¹⁸² ADAMEC, Jaromír. Egon Schiele retrospektivně. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 6, s. 6.

¹⁸³ BIRGUS, Vladimír. Giacomelli v Praze. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 15, s. 3.

¹⁸⁴ LAHODA, Vojtěch. Maďarští konstruktivisté v Praze. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 8, s. 6.

¹⁸⁵ ŠTĚPÁNEK, Pavel. Argentinské naivní malířství. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 3, s. 6.

¹⁸⁶ SLAVICKÁ, Milena. Co nového v Moskvě. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 2, s. 6.

¹⁸⁷ ŠTĚPÁNEK, Pavel. Robert Rauschenberg na Kubě. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 4, s. 6.

vyšel článek o bělorusko-francouzském malíři Marcu Chagallovi¹⁸⁸ (1887-1985) a monografii, kterou o tomto umělci vydalo nakladatelství Odeon.

3. 1. 4 Splývání oficiálního a neoficiálního umění

Přestože výtvarný časopis *Ateliér* coby list SČVU sledoval jeho zájmy, (například pravidelně informoval o schůzích Svazu v Mánesu¹⁸⁹ nebo o setkání s Milošem Jakešem¹⁹⁰), představil i umělce či výstavy, o kterých by se v sedmdesátých letech běžně neinformovalo. Jak již bylo řečeno, hranice mezi oficiálním a neoficiálním uměním se během 2. poloviny osmdesátých let postupně ztenčovaly. V rámci 1. ročníku čtrnáctideníku bylo představeno například umělecké seskupení 12/15 či výstava Forum '88.

3. 1. 5 Výstava 12/15 v Kolodějích

Článek o spolku umělci 12/15 byl napsán jako reakce na výstavu, která se tehdy konala v Kolodějích u Prahy. *„Na výstavě 12/15 v Kolodějích u Prahy se setkáváme s pracemi posledních dvou let. Řada z nich vznikla přímo pro tuto výstavu, v měřítku odpovídajícím prostoru zámecké jízďárny. Výstava nepřináší žádné překvapivé proměny, ale je spíše svědeckvím o průběžné aktivitě a ustálenosti tvůrčích postupů jejích autorů. Výtvarně i obsahově nejpřesvědčivěji zde vyznívají malířské kolekce I. Ouhela, a P. Pavlíka, ‚Volání‘ sochaře J. Beránka a objekt I. Kafky.“*¹⁹¹

Tato recenze je napsána informativním, až nezúčastněným stylem, avšak zpravuje nejen o založení a působení seskupení, ale také například o výstavách v divadle v Nerudovce. *„V sedmdesátých letech jsme byli svědky pozvolného nástupu generace autorů narozených převážně v druhé polovině čtyřicátých let. Setkávali jsme*

¹⁸⁸ ROYT, Jan. Marc Chagall v Odeonu. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 8, s. 2.

¹⁸⁹ KŠAJT, František. Rokováno v Mánesu. Z předsednictva. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 15, s. 3.

¹⁹⁰ /ek/. Setkání s Milošem Jakešem. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 7, s. 3.

¹⁹¹ JUDLOVÁ, Marie. Pozdě, ale přece... *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 5, s. 3.

se s nimi v pražské Galerii mladých a často také na výstavách v divadélku v Nerudově ulici, které bylo neformálním centrem názorových konfrontací.“¹⁹²

3. 1. 6 Výstava Forum '88

Výstavě Forum '88,¹⁹³ která se konala v pražské holešovické tržnici v Praze od 8. září do 4. října 1988, věnoval časopis Ateliér téměř celou stranu. Na tuto expozici reagovali svými recenzemi manželé Ševčíkovi a výtvarný teoretik Zdeněk Čubrda. Jiří a Jana Ševčíkovi byli výstavou nadšeni, a jejich recenze se tedy nesla v tomto duchu. „*Po loňské konfrontaci v Lidovém domě a po vystoupení skupiny 12/15 v Kolodějích letos na jaře je Forum v holešovické tržnici třetí nejzajímavější výstavou poslední doby. Ačkoli všechny vznikly z iniciativy a podle vlastního konceptu umělců, upoutaly nejširší kulturní veřejnost i profesionální kruhy. Na Foru je velmi kvalitně obsazena střední a starší generace umělců, zabývajících se instalací, event. environmentem, a dojem z výstavy je v první chvíli mohutný. (...) V každém případě však výstava provokuje ke kritickému zamyšlení a vyvolává potřebný dialog, přinejmenším generační. Představuje skutečnou tvorbu, a nikoli pouze reprezentativní kulturu. Na půdě běžných výstav, kde se ukazuje akademický modernismus, podobné otázky nemohou vzniknout.*“¹⁹⁴

Poněkud odlišně vnímal výstavu Zdeněk Čubrda. „*Forum '88, i když nepostrádá dílčí pozitiva, nesplnilo to, co název slibuje, a možnost individuálního přínosného obohacení celosvětových či evropských vlivů a tendencí v domácím prostředí zůstává nadále, alespoň v okruhu vystavujících autorů, jen přáním.*“¹⁹⁵

¹⁹² JUDLOVÁ, Marie. Pozdě, ale přece... *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 5, s. 3.

¹⁹³ **Na výstavě Forum '88 vystavovali:** Vojtěch Adamec, Zdeněk Beran, Jiří Beránek, Václav Bláha, Miroslav Chlupáč, Hugo Demartini, Bedřich Dlouhý, Kurt Gebauer, Josef Hampl, Jan Hendrych, Josef Jankovič, Vladimír Janoušek, Čestmír Kafka, Svatopluk Klimeš, Stanislav Kolíbal, Vladimír Kopecký, Adéla Matasová-Teisingerová, Juraj Meliš, Jiří Načeradský, Jiří Nepasický, Karel Nepraš, Pavel Nešleha, Rostislav Novák, Vítězslav Novák, Karel Vratislav Novák, Karel Pauzer, Theodor Pištek, Vladimír Preclík, Hana Purkrábková, Michael Rittstein, Jaroslava Severová, Jiří Sopko, Jiří Sozanský, Aleš Veselý, Stanislav Zippe, Olbram Zoubek. In: Forum 1988. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/vystavy.php?Fvazba=osobanavystave&i=&Fobec=&Ftermin=&Fnazev=forum%201988&Finstitute=&Fporadatel=&Fpredmet=>

¹⁹⁴ ŠEVČÍK, Jiří, ŠEVČÍKOVÁ, Jana. Forum v holešovické tržnici. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 14, s. 3.

¹⁹⁵ ČUBRDA, Zdeněk. Forum 88? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 14, s. 3.

3. 2 Přelomový rok 1989

Ve 2. ročníku časopisu *Ateliér* nenastaly žádné výrazné změny z hlediska vzhledu periodika ani jeho rubrik. Jedinou ustálenou rubrikou stále byly *Výstavy*, také nestálé rubriky zůstaly obdobné jako v roce 1988.

3. 2. 1 Rubriky v roce 1989

Přibyla nepravidelná rubrika *Galerie mladých zve* (bývalá Galerie u Řečických ve Vodičkově ulici), informující o výstavách mladých umělců, které se tam konaly. V roce 1989 tam vystavovali například malíř a absolvent AVU Aleš Ogoun¹⁹⁶ (1954), malířka a absolventka VŠUP Vladislava Kuřátková¹⁹⁷ (1956), malíř a absolvent AVU Josef Hlaváček¹⁹⁸ (1952), malířka moldavského původu a absolventka VŠUP Liliana Maftai¹⁹⁹ (1954) nebo malíř a absolvent AVU Richard Konvička²⁰⁰ (1957). Také se začala nepravidelně objevovat rubrika *Knižní recenze*, kde mohli čtenáři získat informace o literárních dílech týkajících se výtvarného umění. Kromě toho se v občasně rubrice *Co píše Art News* v krátkosti psalo o článcích z newyorského výtvarného časopisu. Nepatrné změny nastaly během roku 1989 také v redakci časopisu. Od 1., tedy lednového čísla přibyl mezi redaktory Pavel Štěpánek²⁰¹ a v posledním, 26. čísle se redaktorem stal též Petr Nedoma.

3. 2. 2 Nejčastější témata v roce 1989

Téma, které se v *Ateliéru* opět opakovaně objevovalo, bylo spjato s pražskou výstavou *Salón '89*, která se konala ve Sjezdovém paláci Parku kultury v Praze od 1. července 1989. Tento ročník byl tentokrát věnován užitému umění; diváci

¹⁹⁶ TOMSOVÁ, Lenka. Aleš Ogoun. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 4, s. 4.

¹⁹⁷ TOMSOVÁ, Lenka. Vladislava Kuřátková. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 5, s. 5.

¹⁹⁸ TOMSOVÁ, Lenka. Josef Hlaváček. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 7, s. 4.

¹⁹⁹ TOMSOVÁ, Lenka. Liliana Maftai. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 13, s. 5.

²⁰⁰ TOMSOVÁ, Lenka. Richard Konvička. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 18, s. 8.

²⁰¹ **Pavel Štěpánek** (1942) – český pedagog, historik umění, kurátor, fotograf a překladatel. V redakci *Ateliéru* působil od ledna do prosince roku 1989. In: Štěpánek Pavel. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=%C5%A1%C4%9Bp%C3%A1nek&Fjmno=pavel&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

mohli obdivovat umělecké předměty denní potřeby, jako jsou například malované hrnky, ozdobné talíře, designové lampy, židle apod.

Na výstavě nejvíce překvapil design. „*Není tu uniformity, vyniká invence a výtvarná kultura, je zřejmý pocit společenské zodpovědnosti designéra za podíl na koncepci i produkci nového výrobku, je přesvědčivý jeho pozitivní vztah k technice a především k tvůrčím technikům, bez jejichž součinnosti by nebylo reálného výsledku a naopak nebylo by ani umocnění technické tvůrčí práce, nevznikl by výrobek, stroj či složité zařízení v obecný prospěch člověka.*“²⁰²

Z řad návštěvníků se však ozývala nespokojenost s tím, že oproti minulému ročníku zde toho není k vidění tolik. Eva Kúnová, redaktorka časopisu *Ateliér*, však podotýká, že to bylo jen pouhé zdání, protože na Salónu '89 vystavovalo 892 umělců s 2 803 pracemi.²⁰³

Jako obvykle byl velký počet článků věnován sklářskému umění, které se těšilo oblibě a uznání jak u nás, tak v zahraničí. V roce 1989 proběhlo několik výstav a soutěží skla. *Ateliér* mimo jiné krátce informoval o výstavě sklářského výtvarníka Bohumila Eliáše (1937-2005), který vystavoval svá díla ve floridském městě Boca Raton.²⁰⁴ „*Návštěvníci výstavy, ať sběratelé, galeristé, běžní hosté či kritici, hodnotí především Eliášovu malbu a barevnou skladbu a kompozici prostoru. Snad právě tato celistvost otevřela Bohumilu Eliášovi v Americe dveře k úspěchu.*“²⁰⁵

3. 2. 3 Výstava Tvrdohlavých v ÚLUV

Co se týče uměleckých seskupení, která vznikla ve 2. polovině osmdesátých let, v 19. čísle se objevily dvě recenze: „*Tvrdohlaví kriticky*“ od manželů Ševčíkových a „*Tvrdohlaví podruhé*“ od historika umění Petera Kováče²⁰⁶. Tyto články pojednávaly o druhé výstavě této skupiny ve výstavní síni Ústředí lidové a umělecké výroby (ÚLUV)

²⁰² TUČNÝ, PETR. Design překvapil. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 15, s. 5.

²⁰³ KÚNOVÁ, EVA. Salón užitého umění '89: Doteky... *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 15, s. 1.

²⁰⁴ /jp/. Úspěch na Floridě. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 3, s. 6.

²⁰⁵ tamtéž.

²⁰⁶ **Peter Kováč** – slovenský historik umění a výtvarný kritik. In: Kováč Peter. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kov%C3%A1%C4%8D&Fjmeno=peter&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

na Národní třídě. Manželé Ševčíkovi se k výstavě stavěli spíše kriticky; měli za to, že Tvrdohlaví nepřinesli nic nového, co by už dříve nepředvedli jejich předchůdci. Zdůrazňují, že i hojně navštěvované výstavy potřebují svou kritickou reflexi.²⁰⁷ „Bylo by jen škoda, aby se koncentrovaná energie Tvrdohlavých ocitla mimo živý střed jen proto, že bychom k nim nemohli zaujmout kritické stanovisko. Kritika neslouží k likvidaci, ale k sebrání energie a proměně. Neradi bychom, aby obdiv veřejnosti (má opravdu skvělý managing!) zůstal smutečným věncem jejich zašlé slávy.“²⁰⁸

Peter Kováč naopak vyzdvihl obrazy Stanislava Diviše (1953), Jiřího Davida či Jaroslava Róny (1957), jehož díla dle jeho názoru expozici dominovala.²⁰⁹

3. 2. 4 Kontroverzní prodej vily Margareta

Časopis Ateliér se v tomto ročníku zabýval též podezřelým prodejem lázeňské vily Margareta v Karlových Varech. Ta byla velmi rychle prodána akciové společnosti Balnex za zhruba 880 000 Kčs a její vybavení bylo odhadnuto a prodáno za cca 220 000 Kčs. Tento prodej se pracovníkům časopisu jevil jako podceněný²¹⁰, a tak „zvedli telefon a zavolali Národní galerii v Praze a byli ujištěni náměstkem ředitele dr. Slavičkem, že celou záležitostí se bude zabývat právní oddělení NG.“²¹¹ Článek, který byl Ateliérem zveřejněn začátkem dubna 1989, vyvolal odezvu jak u čtenářů, tak u československo-rakouské akciové společnosti Balnex, která Ateliér požádala, aby uveřejnil oficiální prohlášení týkající se prodeje, a uvedl tak celou věc na pravou míru.

V celé kauze však zůstávaly i po tomto prohlášení nezodpovězené otázky. Týkaly se zejména významných uměleckých děl, která byla součástí vybavení vily, neboť jejich odhadované ceny byly značně nízké. Například obraz „Milostný výjev“ (135x115, olej na plátně) od anglického malíře a grafika Wiliama Hogartha (1697-1764) byl odhadován na pouhých 25 000 Kčs. Pokud by šlo skutečně o originál, musela by dle

²⁰⁷ ŠEVČÍK, Jan, ŠEVČÍKOVÁ, Jana. Tvrdohlaví kritiky. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 19, s. 3.

²⁰⁸ tamtéž.

²⁰⁹ KOVÁČ, Peter. Tvrdohlaví podruhé. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 19, s. 3.

²¹⁰ KŠAJT, František. Co skrývá Margareta? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 7, s. 3.

²¹¹ tamtéž.

mínění redakce jeho cena být podstatně vyšší. Dalším takovým dílem byl obraz od českého malíře Jana Slavíčka (1900-1970), jehož cena byla odhadnuta na 7 000 Kčs.²¹²

Ateliér oslovil také různé odborníky, aby se k této věci vyjádřili, například předsedu restaurátorské komise SČVU Jiřího Toroně.²¹³ Celý případ si získal pozornost jak laické, tak odborné veřejnosti, a časopis ho nezapomněl zmínit ve svém prohlášení „Co chce Ateliér“, které vydal ve 25. čísle dne 12. prosince 1989. „*Snázili jsme se prosazovat v Ateliéru celou pestrobarevnou reflexi současné výtvarné scény... Vysloužili jsme si ostruhy v otevřené kritice ‚případu‘ vily Margareta v Karlových Varech...*“²¹⁴

3. 2. 5 Články o zahraničních umělcích v roce 1989

Ze zahraničních autorů, kterým časopis Ateliér tehdy věnoval pozornost, to byli například: ruský malíř a průkopník geometrického abstraktního umění Kazimir Malevič²¹⁵ (1879-1935), anglický sochař Henri Moore²¹⁶ (1898-1896) či americký pop-artový umělec Andy Warhol (1928-1987). Jím se časopis Ateliér zabýval několikrát, a to jak jeho osobností, dílem a pozůstalostí, tak i zřízením muzea Andy Warhola ve slovenských Medzilaborcích.²¹⁷

Ateliér rovněž přinesl krátký informační příspěvek o londýnské retrospektivní výstavě anglického pop-artového umělce Davida Hockneye²¹⁸ (1937), o lednové výstavě rakouského malíře Maxe Weilera (1910-2001) v brněnském Domě umění,²¹⁹ o výstavě koláží německého malíře Maxe Ernsta (1891-1976) v německém městě Halle²²⁰ a o katalánském malíři Salvadoru Dalím²²¹ (1904-1989). Stejně jako v předchozím

²¹² KŠAJT, František. Co skrývá Margareta? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 7, s. 3.

²¹³ KŠAJT, František. Co skrývá Margareta? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 14, s. 3.

²¹⁴ KŠAJT, František. Co chce Ateliér. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 1.

²¹⁵ SLAVICKÁ, Milena. Výpověď Kazimira Maleviče. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 5, s. 8.

²¹⁶ ŠTĚPÁNEK, Pavel. Mexická inspirace H. Moora. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 5, s. 6.

²¹⁷ ADAMEC, Jaromír. Skrytý svět Andyho Warhola? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 3, s. 6.

²¹⁸/sš/. David Hockney – retrospektiva. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 1, s. 6.

²¹⁹ /vn/. Barevná příroda Maxe Weilera. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 1, s. 4.

²²⁰ ČELIŠ, Jan K. Max Ernst – Svět koláží. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 21, s. 6.

²²¹ ŠTĚPÁNEK, Pavel. „Česko-slovenský malíř“ Salvátor Dalí. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 4, s. 6.

ročníku byla pozornost věnována rakouskému malíři a kreslíři Egonu Schielemu (1890-1918), jehož výstava se konala od března do června 1989 ve vídeňském Kunstforu.²²² V krátkosti se také začalo informovat o výstavách, které se konaly mimo území Československa (například Vídeň, Paříž, Londýn apod.).

3. 2. 6 Listopad 1989

Na Sametovou revoluci reagoval časopis *Ateliér* ihned, a sice ve 24. čísle, které vyšlo dne 28. listopadu 1989, kdy upozornil na aktuální situaci. Redakce časopisu se připojila k svolání výtvarníků ze dne 20. listopadu 1989, „v němž se odsuzuje brutální zásah příslušníků pořádkových jednotek proti manifestaci studentů dne 17. 11. 1989.“²²³

Na titulní straně tohoto čísla redakce otiskla kromě stanoviska *Ateliéru* také výše zmíněné „Svolání výtvarných umělců k vládě Československé socialistické republiky, ÚV KSČ, sdělovacím prostředkům a spoluobčanům“, v němž umělci od vlády ČSSR požadovali: „zastavit represe; zahájit vyšetřování brutálního zákroku proti studentům; veřejně odhalit iniciátory těchto policejních zákroků a postihnout viníky; zaujmout stanovisko ke jmenovaným událostem, odvolat odpovědné osoby; zásadně zrevidovat dosavadní politiku; zahájit skutečný veřejný dialog se zástupci Občanského fóra.“²²⁴ Od Svazu českých výtvarných umělců požadovali, „aby vedení SČVU svolalo předsednictvo ÚV SČVU na čtvrtek 23. listopadu 1989; aby SČVU přednostně před ostatními problémy projednalo obsah tohoto svolání a přijalo k němu usnesení; aby se SČVU a ČFVU připojily k protestním akcím studentů a divadelních umělců tím, že ve všech galeriích budou zveřejněny texty tohoto svolání a v Galerii Mánes a Galerii Václava Špály budou navíc k dispozici podpisové archy.“²²⁵

Dále bylo na titulní straně zveřejněno „Prohlášení akčního výboru výtvarníků“²²⁶, které bylo formulováno v podobném duchu jako „Prohlášení výtvarných

²²² /jnč/. Opět Egon Schiele. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 11, s. 6.

²²³ REDAKCE. Stanovisko redakce *Ateliéru*. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 24, s. 1.

²²⁴ Svolání výtvarných umělců k vládě Československé socialistické republiky, ÚV KSČ, sdělovacím prostředkům a spoluobčanům. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 24, s. 1.

²²⁵ Svolání výtvarných umělců k vládě Československé socialistické republiky, ÚV KSČ, sdělovacím prostředkům a spoluobčanům. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 24, s. 1.

²²⁶ V Akčním výboru výtvarníků OF byli: Vojtěch Adamec, Pavel Brom, Josef Flejšar, Josef Herčík, Josef Jíra, Boris Jirků, Magdalena Juříková, Stanislav Kolíbal, Jiří Látal, Karel Míšek, Zdeněk Josef Preclík, Tomáš Rafl, Michael Rittstein, Jaroslav Róna, Jiří Ševčík, Jaroslava Severová, Václav Špale,

umělců“. Dalším dokumentem bylo „Prohlášení předsednictva Svazu českých výtvarných umělců“, který reagoval na prohlášení výtvarníků a ztotožňoval se s ním. V „Poselství předsednictva SČVU všem výtvarníkům“ pak byly uveřejněny kroky, které SČVU zatím podniklo.

3. 2. 7 Změny ve vedení uměleckých organizací

Předseda SČVU Jan Simota odstoupil ze své funkce a místo něho byl Svazem navržen Jaroslav Chudomel; počet místopředsedů Svazu měl být zvýšen na čtyři. Mimo jiné mělo být prosazeno fungování Českého fondu výtvarných umělců a urychlení příprav V. sjezdu SČVU. Dalšími příspěvky byly: „Usnesení předsednictva ÚV SČVU“, „Prohlášení výboru ZO KSČ“, „Protesty galerií“ a krátký příspěvek o stávce studentů.

Také 25. číslo časopisu Ateliér, které vyšlo dne 12. prosince 1989, informovalo o polistopadové situaci, týkající se především výtvarné a kulturní scény. V první řadě se šéfredaktor František Kšajt vyjádřil k tomu, jaké postoje zastává samotný časopis: *„Mí spolupracovníci se spolu s pražskými výtvarníky a se mnou přihlásili svými podpisy k odsouzení brutálního zásahu bezpečnostních složek proti studentům 17. listopadu a k podpoře myšlenek Občanského fóra prakticky okamžitě na památném aktivu výtvarníků v Mánesu 20. listopadu.“*²²⁷

Dále bylo na titulní straně otištěno „Prohlášení Akčního výboru českých výtvarných umělců o jeho hlavním úkolu“. Ten spočíval ve svolání mimořádného sjezdu SČVU na únor 1990, kde se budou konat tajné a přímé volby, díky nimž se zvolí noví představitelé Svazu. Činnost akčního výboru pak měla být tímto sjezdem ukončena.²²⁸ Posledními dvěma dokumenty bylo „Prohlášení ÚV SČVU“ a „Usnesení předsednictva SČVU“, které se rozhodlo předložit svou abdikaci ke dni 30. listopadu 1989.²²⁹

Na dalších stránkách byla uvedena „Kronika vzrušených dní“, která popisovala den po dni události týkající se především kulturního dění ve dnech 20. až 30. listopadu 1989. Dále byla představena anketa, zda výtvarníci a teoretici souhlasí s požadavky

Michal Vitanovský, Olbram Zoubek. In: Akční výbor výtvarníků OF. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/skupiny.php?Fvazba=seznamclenu&IDskupiny=3593>

²²⁷ KŠAJT, František. Co chce Ateliér. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 1.

²²⁸ REDAKCE. Náš cíl. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 1.

Občanského fóra (OF). Mezi dotázanými byli například členové Tvrdohlavých Jiří David, Michal Gabriel (1960) či malíř a kostýmní výtvarník Theodor Pištecký (1932). Z řad výtvarných teoretiků se k tomuto tématu vyjádřily Vlasta Čiháková-Noshiro²³⁰ a Milena Slavická.²³¹

V posledním, tedy 26. čísle, které vyšlo s datem 27. prosince 1989, se už redakce k listopadovým událostem příliš nevěnovala. Pozornost upírala opět směrem k výstavám a jiným kulturním událostem; v tomto čísle se objevil pouze jeden článek shrnující události listopadu 1989.²³²

3. 3 Časopis Ateliér v roce 1990

Rok 1990 se v Ateliéru nesl v duchu změn, které se týkaly jak obsahu, tak i formální stránky periodika. Časopis sice stále vycházel ve stejném novinovém formátu a v obvyklé grafické úpravě, přesto se však odehrály některé změny, které se týkaly rubrik i předplatného. Za grafickou změnu, oproti minulým ročníkům, se dají také považovat bohatší ilustrační fotografie, které doplňovaly jednotlivé články a kritické texty. Největší změna však nastala v květnu, kdy došlo ke kompletní obměně redakce.

3. 3. 1 Rubriky v roce 1990

Jedinou stálou rubrikou zůstávaly *Výstavy* na straně 7. Od 19. čísla byla kromě českých a slovenských výstav pozornost věnována i zahraničním expozicím. Výstavy, o kterých časopis ve svém seznamu aktuálních výstav informoval, se konaly například v Holandsku, Itálii, Rakousku, Francii, Německé demokratické republice

²²⁹ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 1.

²³⁰ **Vlasta Čiháková-Noshiro** (1944) – česká historička umění, překladatelka a kurátorka. Je autorkou řady autorských i kolektivních katalogů k výstavám (například katalog k výstavě Vladimíra Merty v roce 1994, Josky Skalníka v roce 1996 či výstavy „Mezi Ezopem a Mauglím“ v roce 1992). Publikovala v časopisu *Ateliér* (1992-2015), a byla členkou Společnosti časopisu *Ateliér*. In: Čiháková-Noshiro Vlasta. *Informační systém AbART*. [online]. c2006 [cit. 2016-03-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=detail&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=%C4%8Dih%C3%A1kov%C3%A1-noshiro&Fjmeno=vlasta&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

²³¹ Výtvarníci OF 1968-1989. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 3.

(NDR), Spolkové republiky Německo (SRN), ve Španělsku či Velké Británii.²³² V časopise zůstaly zachovány nestálé rubriky jako *Aktuální rozhovor*; *Jednou větou*; *Galerie mladých zve*; *Diskuze, názory, polemika*; *Jubilanti*; *Blahopřejeme* či *Kalendárium*. Nově přibyla rubrika s názvem *Galerie informují*, jejíž náplní byla krátká oznámení jednotlivých československých galerií.

Od 10. čísla se začaly objevovat *Zprávy z Unie*; tato rubrika přinášela informace o dění v nově vzniklé organizaci - Unii výtvarných umělců, která nahradila dosavadní SČVU. Často se na předposlední straně čísla začala objevovat také oznámení týkající se nejrůznějších pracovních konkurzů, například na pozice nových vedoucích ateliérů VŠUP, ředitele Oblastní galerie v Liberci či samostatného odborného referenta v oboru ručně pracovaného textilu.

3. 3. 2 Organizační změny v roce 1990

Časopis *Ateliér* byl od roku 1988 k dostání ve stáncích PNS, od 17. čísla roku 1990²³⁴ však bylo možné si časopis předplatit. Stačilo pouze vyplnit formulář na předposlední straně čtrnáctideníku a poslat ho na adresu redakce; časopis pak svému předplatiteli přišel přímo na jeho adresu.

Další novinkou byla inzerce, která byla ve 24. čísle avizována jako pravidelná součást následujícího ročníku.²³⁵

Další změna nastala v názvu podtitulu periodika, který původně zněl: *Čtrnáctideník Svazu českých výtvarných umělců*. Do 5. čísla, které vyšlo dne 5. března 1990, bylo v tiráži vždy uvedeno: *Čtrnáctideník SČVU, řízený akčním výborem výtvarných umělců*. Od 6. čísla už měl časopis *Ateliér* nový podtitul: *Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Změna podtitulu souvisela s tím, že zatímco do konce února 1990 vydával časopis ještě stále Svaz českých výtvarných umělců, od 5. března už to byla nástupnická Unie výtvarných umělců.²³⁶

²³² KÚNOVÁ, Eva. Československý listopad 1989. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 26, s. 7.

²³³ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 19, s. 7.

²³⁴ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 7.

²³⁵ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 24, s. 3.

²³⁶ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 7.

3. 3. 3 Změna redakce

Zásadní proměnou prošla samotná redakce časopisu *Ateliér*. Od ledna do dubna 1990 byla redakce ještě stále vedena Františkem Kšajtem. Hlavním sekretářem redakce byl Svatopluk Mara a redaktory byli Jaromír Adamec, Eva Kúnová, Petr Nedoma a Lenka Tomsová. Funkci fotoreportéra zastával Miroslav Khol a technickým redaktorem byl Jan Hejna. Redakční rada nebyla v tiráži uvedena od 26. čísla roku 1989.

Stará redakce se sloupkem *Na rozloučenou* rozloučila se čtenáři v 9. čísle roku 1990, které vyšlo 28. dubna: „*Vážení čtenáři, po padesáti pěti vydaných číslech Ateliéru, po dvou a třech čtvrtích roku držíte v ruce číslo padesáté sedmé. Je poslední, které naše redakce připravila do tisku. S našimi jmény vyjde ještě letošní desítka – ta je „naše“ už jenom z části.*“²³⁷ V tiráži 10. čísla *Ateliéru* byla uvedena ještě redakce v původní sestavě, ovšem už bez šéfredaktora Františka Kšajta (šéfredaktor nebyl v tiráži uveden vůbec).

Nová redakce časopisu *Ateliér* zahájila svoji činnost příspěvkem s názvem „Je třeba začít znova“ na titulní straně 11. čísla, které vyšlo dne 28. května 1990. K obměně redakce došlo v souvislosti se vznikem Unie výtvarných umělců, která si tuto změnu vyžádala.

Součástí nové redakce jmenovitě byli: šéfredaktorka Blanka Jiráčková, zástupce šéfredaktora Petr Nedoma a sekretář redakce Zuzana Fořtová. Technickým redaktorem stále zůstával Jan Hejna. Články a příspěvky většinou psali externisté z řad výtvarných teoretiků, historiků, kritiků i umělců. Do časopisu *Ateliér* v roce 1990 přispívali kupříkladu Pavel Ondračka²³⁸, Ivo Janoušek²³⁹, Rostislav Švácha²⁴⁰, Jiří Sozanský²⁴¹,

²³⁷ REDAKCE. *Na rozloučenou. Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 9, s. 7.

²³⁸ **Pavel Ondračka** (1954) – český historik umění. V devadesátých letech přispíval mimo časopisu *Ateliér* do časopisů *Tvar* a *Labyrint Revue*, v 21. století pak do časopisu *Host* a občasné také do časopisu *Ateliér*. In: Ondračka Pavel. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=ondra%C4%8Dka&Fjmeno=pavel&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²³⁹ **Ivo Janoušek** (1938) – český kurátor, překladatel, pedagog a fotograf. In: Janoušek Ivo. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=janou%C5%A1ek&Fjmeno=ivo&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²⁴⁰ **Rostislav Švácha** (1952) – český pedagog, historik architektury a umění. Přispíval do časopisu *Umění*, *Výtvarná kultura* či *Architekt*. Je autorem několika knih, například „*Od moderny k funkcionalismu: Proměny pražské architektury 1. poloviny 20. století*“. In: Švácha Rostislav. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=%C5%A1v%C3%A1cha&Fjmeno=rostislav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

Bronislava Gabrielová²⁴² a mnoho dalších. Redakce ve výše jmenovaném složení zůstala nezměněna až do 20. čísla, které vyšlo dne 1. října 1990. Do redakce přibyli Kamil Bahbouh a Věra Jirousová²⁴³. Od 20. čísla začala také znovu fungovat redakční rada²⁴⁴, která nebyla v tiráži uvedena od posledního čísla roku 1989.

3. 3. 4 Grafické a koncepční změny v roce 1990

Zásadní změny týkající se koncepce časopisu nová redakce neplánovala, jejím cílem bylo spíše soustředit se na obsah jednotlivých příspěvků a zvýšit jejich úroveň. *„Nejsme přesvědčeni o tom, že lehké žurnalistické psaní o výtvarném umění je ta správná poloha – distancujeme se od ní, neboť ji považujeme za záležitost periodik jiného charakteru. Tón by měl být klidný, věcný, na maximální odborné úrovni, avšak srozumitelný. Nezříkáme se ani ostré kritiky, budeme se však snažit vyhybat osobním výpadům a zveřejňování těžko ověřitelných faktů, které mohou být vysvětlovány dvojnásobně. Bereme na sebe těžký úkol psát objektivně o něčem tak subjektivním, jako je výtvarné umění. Nechceme a nebudeme přehlížet žádný styl, směr, skupinu či názor. Rozhodujícím kritériem bude kvalita, o níž v konečném důsledku řekne své slovo až budoucí generace. Důsledně se budeme snažit překročit dané hranice nejen v geografickém smyslu.“*²⁴⁵

²⁴¹ Jiří Sozanský (1946) – český grafik, sochař a malíř. In: Sozanský Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=sozansk%C3%BD*&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

²⁴² Bronislava Gabrielová (1930-2005) – česká historička umění. In: Gabrielová Bronislava. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=gabrielov%C3%A1&Fjmeno=bronslava&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²⁴³ Věra Jirousová (1944-2011) – česká historička umění a kurátorka. Kromě časopisu *Ateliér* občasně přispívala také například do časopisů *Revue Art* nebo *Host*. In: Jirousová Věra. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=jirousov%C3%A1&Fjmeno=v%C4%9Bra&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²⁴⁴ Členy redakční rady byli: Vlasta Čiháková-Noshiro, Stanislav Diviš, Zora Grohmanová, Antonín Hartmann, Ivan Kafka, Jiří Kratochvíl (pouze v roce 1990), Milena Lamarová, Ludovít Petránky (pouze v roce 1990), Ivan Pinkava (pouze v roce 1990), Jiří Sozanský (pouze v roce 1990), J. Šmíd, A. Vašíček, Aleš Veselý a Igor Zhoř. In: *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 20, s. 7.

²⁴⁵ REDAKCE. Je třeba začít znova. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 11, s. 1.

Redakce uvažovala rovněž o změně grafické podoby časopisu, nakonec však došla k závěru, že zůstane u původního vzhledu Ateliéru s minimálními změnami. „*Máme vážné obavy, že v současné době, kdy došlo u nás téměř k inflaci periodických tiskovin všeho druhu, by změna poměrně vyhraněné ‚tváře‘ Ateliéru byla změnou k horšímu. Byli bychom nuceni znovu lákat čtenáře k tomu, aby si svůj časopis hledal. To je v současné záplavě mnohdy i laciných barevných senzací titulních stran nelehký úkol, který by zákonitě stál v rozporu s naší ideou kvality. A ta nebývá nápadná navenek.*“²⁴⁶

3. 3. 5 Nejčastější témata v roce 1990

Z hlediska obsahového zaměření se v Ateliéru začaly uveřejňovat články o autorech, kterým se dříve časopis věnoval pouze okrajově, nebo je neprezentoval vůbec. Na titulní straně 2. čísla byl uveřejněn rozhovor s malířem a grafikem Joskou Skalníkem (1948)²⁴⁷, představena byla také osobnost Tomáše G. Masaryka (1850-1937) a jeho vztah k umění²⁴⁸ či Skupině 42, jejíž výstava se konala v Jízdárně pražského hradu v rámci cyklu českého moderního malířství 20. století.²⁴⁹ Několik článků v Ateliéru mapovalo souvislosti ohledně toho, jaký bude vývoj na uměleckých vysokých školách, zejména VŠUP a AVU.²⁵⁰

Zvláštní pozornost byla věnována „případu Akademie“, který se týkal jmenování Milana Knížáka rektorem AVU. Ve 4. čísle (v únoru 1990) vyšel článek *A – jako Akademie nebo anarchie?*, který se poprvé zabýval tímto tématem. Milan Knížák byl sice studenty vybrán jako rektor akademie, nebyl však jmenován ministrem ani potvrzen prezidentem republiky, a proto se studenti rozhodli stávkovat. „*Je pátek, 26. ledna. Ve školních ateliérech na pražské Akademii výtvarných umění stojí opuštěné stojany. Touto dobou každoročně začínalo hemžení, charakteristické pro blížící se přijímací zkoušky.*“

²⁴⁶ REDAKCE. Je třeba začít znova. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 11, s. 1.

²⁴⁷ SOZANSKÝ, Jiří. Dálkový výslech. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 2, s. 1.

²⁴⁸ HLAVÁČEK, Luboš. Masaryk a umění. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 2, s. 8.

²⁴⁹ ŠTĚPÁNEK, Radek. Skupina 42 v NG. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 2, s. 3.

²⁵⁰ *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 1, s. 1-8.

*Letos ne... (...) Obrátíte-li se ve vstupní hale na kteroukoliv světovou stranu, setkáte se s tváří Milana Knížáka. Jeho portréty visí snad všude.*²⁵¹

V následujícím, 5. čísle byl otištěn článek na celou stranu, ve kterém se „případ Akademie“ rozebíral ještě důkladněji. Dne 1. února 1990 se konala oficiální volba rektora: vítězem se stal Milan Knížák, který byl dne následně dne 12. února oficiálně jmenován rektorem pražské AVU také prezidentem republiky. Tím se však situace nevyřešila, neboť se proti jmenování Milana Knížáka zvedla vlna protestů.

Občanské fórum AVU žádalo po koordinačním centru v tomto případě přezkoumání postupu vlády.²⁵² Tímto případem se zabýval Pavel Ondračka v rámci rubriky *Diskuze, názory, polemika*. Nakonec byl v 7. čísle uveřejněn článek *Tečka za „případem AVU“*, ve kterém byly chronologicky shrnuty události, které se kolem případu odehrály, dále zde bylo otištěno „Prohlášení pedagogů AVU ze dne 12. 3. 1990“, ve kterém kantoři reagovali povětšinou na dva předchozí články otištěné v časopise a vyvraceli nepravdivé informace, které se v těchto člancích objevily.²⁵³

Změny nastaly pochopitelně také v prezentování umělců. Do roku 1989, kdy byl časopis oficiálním tiskovým orgánem SČVU, nebylo možno v plném rozsahu informovat o všech umělcích. V roce 1990 už se časopisu dostalo potřebné svobody volně se vyjadřovat a kriticky hodnotit. Těmito a dalšími myšlenkami se zabýval šéfredaktor František Kšajt na titulní straně v 1. čísle roku 1990 v článku „Svoboda výtvarné kritiky“.²⁵⁴

Ve 3. ročníku čtrnáctideníku tak dostali prostor umělci jako např. Jiří Kolář (1914-2002), jehož výstava se konala v brněnském Domě umění od prosince 1989 do poloviny ledna 1990²⁵⁵, malíř a grafik Karel Valter²⁵⁶ (1909-2006), malíř a grafik Miloš Urbásek (1933-1988), jehož první retrospektivní výstava se konala v opavském Domě umění od února do března 1990.²⁵⁷ Dalšími prezentovanými umělci byli kupříkladu

²⁵¹ TOMSOVÁ, Lenka. A – jako Akademie, nebo jako anarchie? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 4, s. 3.

²⁵² TOMSOVÁ, Lenka. Akademiegate. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 3.

²⁵³ KŠAJT, František. Tečka za „případem AVU“. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 7, s. 3.

²⁵⁴ KŠAJT, František. Svoboda výtvarné kritiky. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 1, s. 1.

²⁵⁵ VALOCH, Jirí. Po sto letech Jiří Kolář. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 3, s. 1.

²⁵⁶ TOMSOVÁ, Lenka. Paráda Karla Valtera. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 6, s. 4.

²⁵⁷ STANISLAVOVÁ, Irena. K dílu M. Urbáska. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 7, s. 4.

malíř, kreslíř a grafik Jiří Načeradský²⁵⁸ (1939-2014), malíř a ilustrátor Mikuláš Medek²⁵⁹ (1926-1974), sochařka a kreslířka Eva Kmentová²⁶⁰ (1928-1980) a malířka Zorka Ságlová²⁶¹ (1942-2003). Čtenáři časopisu měli také možnost se seznámit s umělci nejmladší generace. Mezi ně tehdy patřil např. Jan Pištěk (1961), jehož výstava byla zahájena dne 6. září 1990 ve výstavní síni Fronta ve Spálené ulici²⁶², sochař a grafik Štefan Milkov (1966) či grafik a malíř Ivan Exner (1960), jejichž společná výstava se konala v klatovské Galerii U Bílého jednorožce od března do října 1990.²⁶³

Rozsáhlý článek byl věnován také Jiřímu Georgi Dokoupilovi (1954), německému malíři českého původu, který patří k vrcholným představitelům německé nové malby a jehož výstava byla k vidění v brněnské galerii Na bidýlku v druhé polovině roku 1990²⁶⁴, nebo Woodymu Vasulkovi (1937), jednomu z předních průkopníků a tvůrců světového videoartu, brněnskému rodákovi, který se v šedesátých letech přestěhoval do New Yorku.²⁶⁵

Změnou oproti předchozím letům bylo také to, že ve 3. ročníku své existence časopis Ateliér věnoval daleko větší pozornost mimopražským výstavám. Kupříkladu můžeme uvést retrospektivní výstavu ke třicátým narozeninám malíře Petra Kvíčaly (1960) v Galerii Sýpka ve Vlkově u Velké Bíteše.²⁶⁶ „Velká profilová výstava ukáže výtvarníka jinak než monotematické nebo časově úzce vymezené výstavy komornějšího rázu. Ověří se nosnost celkového záměru, sám autor uvidí své věci zcela jinak, než jak je dosud znal třeba z kolektivních přehlídek.“²⁶⁷

Událostí, které se v roce 1990 v oblasti výtvarného umění věnovala značná pozornost, byla Cena Jindřicha Chaloupeckého, která tehdy vznikla. Jedná se o ocenění

²⁵⁸ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Geneze Jiřího Načeradského. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 11, s. 4.

²⁵⁹ GREGOR, Michal. Mikuláš Medek v Brně. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 1.

²⁶⁰ RAIMANOVÁ, Ivona. Výstava Evy Kmentové. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 4.

²⁶¹ GABRIELOVÁ, Bronislava. Velký malý králík – k výstavě Zorky Ságlové. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 14, s. 4.

²⁶² NEUMANNOVÁ, Eva. Výstava Jana Pištěka. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 19, s. 5.

²⁶³ NEDOMA, Petr. Exner - Milkov. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 4.

²⁶⁴ SMOLÍKOVÁ, Marie. Jiří Georg Dokoupil: Kresby. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 19, s. 8.

²⁶⁵ VALOCH, Jiří. Stein a Woody Vasulka. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 21, s. 3.

²⁶⁶ HORÁČEK, Radek. Retrospektiva k třicetinám. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 21, s. 5.

²⁶⁷ tamtéž.

mladých umělců do 35 let. Založení ceny předcházela výstava v Městské knihovně v Praze, která nesla název „Pocta Jindřichu Chalupeckému“. O této výstavě informoval časopis *Ateliér* na titulní straně 5. číslo, jež vyšlo dne 5. března 1990, v článku historika umění Jiřího Šetlíka²⁶⁸: „*Pocta Jindřichu Chalupeckému je název výstavy, která veřejnosti zpřístupnila sbírku uměleckých děl československých výtvarných umělců, spontánně shromážděných ku pomoci přednímu představiteli české výtvarné kritiky a filozofie umění. Vzniklá sbírka je nejen projevem výjimečného vztahu umělců ke kritikovi, vyjadřujícího jejich úctu k osobnosti a dílu muže, který od třicátých let věnoval své síly podstatným otázkám soudobé výtvarné a literární tvorby s pronikavostí a otevřeností, jež nejednou vedly k jeho umlčování.*“²⁶⁹

Výstavě předcházela sbírka, do níž už v roce 1989 darovalo více než 30 umělců svá díla, aby byla následně prodána na aukci v Paříži. Výtěžek měl jít na umělou ledvinu tehdy těžce nemocnému Jindřichu Chalupeckému²⁷⁰. V Paříži celou akci organizoval Jiří Kolář a v Praze výtvarný historik Jiří Šetlík. O sbírce se postupně dozvídali stále další umělci; byla v ní zastoupena díla jak starší generace, mezi kterou patřil například Stanislav Kolíbal (1925), Adriena Šimotová (1926-2014) či Eva Kmentová, tak nejmladší umělci jako Tomáš Císařovský nebo Jiří David.

Pak ale přišla Sametová revoluce a po ní se mecenáška Meda Mládková (1919) a Nadace Charty 77 společně nabídly, že na umělou ledvinu poskytnou potřebné finance. Na konci května 1990 byla z iniciativy tehdejšího prezidenta Československa Václava Havla, výtvarníka a básníka Jiřího Koláře a výtvarníka Theodora Pištěka založena v Lánech Společnost Jindřicha Chalupeckého, která si kladla za cíl podporovat mladé výtvarné umělce. 1. ročníku udílení cen, které se konalo v listopadu 1990, se však Jindřich Chalupecký už nedožil, neboť zemřel 19. června 1990.²⁷¹ O průběhu udílení

²⁶⁸ ŠETLÍK, Jiří. Pocta Jindřichu Chalupeckému. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 1.

²⁶⁹ ŠETLÍK, Jiří. Pocta Jindřichu Chalupeckému. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 1.

²⁷⁰ **Jindřich Chalupecký** (1910-1990) – český historik umění, literární kritik, kurátor a překladatel. In: Chalupecký Jindřich. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=chalupeck%C3%BD&Fjmeno=jind%C5%99ich&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²⁷¹ LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1990-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupeckého, 2014, s. 20.

Ceny Jindřicha Chalupeckého informoval časopis *Ateliér* ve 24. čísle roku 1990²⁷², o prvním laureátovi Vladimíru Kokoliově (1956) pak ve 26. čísle.²⁷³

3. 3. 6 Časopis *Ateliér* a zahraniční umělci v roce 1990

Ve 3. ročníku čtrnáctideníku se objevila řada článků, které se věnovaly zahraničním umělcům, ale také našim umělcům v zahraničí vystavujících. Jako příklad jmenujme sochaře, grafika a ilustrátora Stanislava Kolíbalu, vystavujícího ve vídeňské galerii Knoll²⁷⁴, či malířku a sochařku Adrienu Šimotovou, které byla ve Vídni udělena Herderova cena²⁷⁵ a kde umělkyně představila svou současnou tvorbu v tehdy začínající Galerii Christine König.²⁷⁶

Ze zahraničních autorů se v časopise *Ateliér* během roku 1990 opět objevil malíř Egon Schiele, který v tom roce oslavil 100. výročí narození a z jehož děl se k této příležitosti ve Vídni uskutečnily tři výstavy.²⁷⁷ Dále byla v časopise prezentována výstava italského malíře Giuseppe Zigaina (1924-2015), která se konala v pražské Valdštejnské jízdárně. Dalšími zahraničními umělci byla například norská šperkařka Gry Eideová (1956)²⁷⁸, jejíž život a dílo bylo čtenářům krátce představeno, a německý tvůrce výtvarného, kresleného humoru, Hans Georg Rauch (1939-1993).²⁷⁹ Pozornost byla opět několikrát věnována také pop-artovému umělci Andymu Warholovi. Zvláštní

²⁷² NEŠLEHOVÁ, Mahulena. K soutěži o Cenu Jindřicha Chalupeckého. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 24, s. 3.

²⁷³ RAIMANOVÁ, Ivona. Vladimír Kokolia. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 26, s. 4.

²⁷⁴ VALOCH, Jiří. Kolíbal ve Vídni. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 6.

²⁷⁵ **Cena Gottfrieda von Herdera** je udělována od roku 1963 vídeňskou univerzitou za mimořádný výkon např. v oblasti písemnictví, malířství, sochařství, hudby, architektury, etnografie, památkové péče. In: Herderova cena. *Katolická teologická fakulta Univerzita Karlova*. [online]. c2016 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.ktf.cuni.cz/KTF-208.html>

²⁷⁶ VALOCH, Jiří. Šimotová ve Vídni. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 6.

²⁷⁷ KESNER, Ladislav. Věčné dětství Egona Schieleho. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 14, s. 1.

²⁷⁸ KRECHLOVÁ, Daniela. Norská šperkařka Gry Eideová. *Ateliér: Čtrnáctideník Svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 6.

²⁷⁹ HANOUSEK, Ivan. Co víme o Rauchovi (a vůbec)? *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 7, s. 6.

strana v 17. čísle patřila benátskému Bienále 1990, o jehož průběhu a obsahu informovali umělci Jiří David²⁸⁰ a Milan Knížák.²⁸¹

Časopis *Ateliér* za tři roky svého působení prošel řadou změn. Grafická úprava a koncepce časopisu zůstala sice v podstatě stejná, proměna však nastala zejména v redakčním zázemí, obsahovém zaměření, změně podnázvu i vydavateli. To vše bylo způsobenou novou, nastupující érou devadesátých let, kterou zahájil 17. listopad 1989 a následný pád komunistického režimu v Československu.

²⁸⁰ DAVID, Jiří. Benátky 90. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 4.

²⁸¹ KNÍŽÁK, Milan. Benátské Bienále 1990. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 4.

4 Hlavní etapy vývoje časopisu Ateliér po roce 1990

Pro zmapování zásadních bodů ve vývoji a proměně časopisu Ateliér byly zvoleny roky 1992, 2000 a 2008, a to z následujících důvodů: rok 1992 je důležitý z hlediska dalších proměn časopisu bezprostředně po roce 1990; rok 2000 byl obdobím, které naznačovalo začátek nové éry, a tak se i toto periodikum opět, zejména graficky pozměnilo; v roce 2008 se blížil konec dekády nového tisíciletí a pro časopis Ateliér byl tento rok posledním, kdy jeho příjmy stouply. V roce 2008 dosahovaly příjmy 3 380 335 Kč, v roce 2010 se částka pohybovala na hranici tří milionů se stále klesající tendencí.²⁸² Časopis Ateliér v tomto časovém rozpětí několikrát pozměnil svou grafickou koncepci. Obsahové zaměření periodika se postupem času nijak výrazně neproměnilo, časopis stále ponejvíce informoval o aktuálním výtvarném dění především na tuzemské, ale i zahraniční scéně.

4.1 Časopis Ateliér v roce 1992

Po nástupu nové šéfredaktorky a obměně redakce se žádné velké změny bezprostředně neodehrály, nastaly však v roce 1991 a také v roce 1992. Došlo jak k proměně grafické podoby časopisu, tak i ke změnám v koncepci. V průběhu roku 1992 periodikum opět změnilo vydavatele; od září bylo nově vydáváno občanským sdružením Společnost časopisu Ateliér za částečné finanční podpory Ministerstva kultury České Republiky (MK ČR).²⁸³

4.1.1 Grafické a koncepční změny v roce 1992

Již v roce 1991 se událo několik změn, které se týkaly grafického vzhledu periodika. Číslo časopisu, které bylo od roku 1988 umístěno jako velká číslovka v šedém políčku nahoře uprostřed, se zmenšilo a posunulo do levého horního rohu pod titul periodika vedle data vydání. Cena, která byla původně umístěna na titulní straně, se

²⁸² Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

²⁸³ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 15.

přemístila do tiráže. V lednu roku 1991 také stoupla cena časopisu Ateliér, a to z původní částky 2,50 na 4 Kč.²⁸⁴ Od 12. čísla roku 1992 pak časopis stál 6 Kčs.²⁸⁵

Další změna nastala v podtitulu, od roku 1991 nesl Ateliér podtitul Čtrnáctideník současného výtvarného umění. V červenci 1992 se pak k českému podtitulu přidal ještě anglický, který zněl The bi-weekly journal of contemporary art.²⁸⁶

Oproti předchozím zkoumaným ročníkům se změnila hlavička titulní strany. Titul časopisu byl včetně počátečního písmene napsán malými písmeny a tučně zvýrazněn - ateliér, zatímco ještě v roce 1990 byl název tvořen velkými tučnými písmeny - ATELIÉR. Pod hlavičkou se na menším ohraničeném řádku nacházel podtitul, dále bylo uvedeno číslo vydání, datum vydání a anglický podtitul.

Největší změnou v grafické úpravě jednotlivých článků bylo zvýraznění fontu jednotlivých titulků článků. Od poloviny roku 1991 byl také rozšířen obsah časopisu z 8 na 16 stran.²⁸⁷

4. 1. 2 Rubriky v roce 1992

Mezi stálé rubriky v roce 1992 patřily nadále *Výstavy*, které se však rozrostly. Netvořily již pouze dva sloupce, ale mnohdy celou stranu výčtu československých výstav, které tehdy právě probíhaly, s údaji o místě a datu jejich konání.²⁸⁸ Tomuto výčtu patřila povětšinou strana 14, a pokud výstav byl výčet delší, pokračoval seznam i na straně 15. Informace o některých zahraničních výstavách se nepravidelně objevovaly v rubrice *Výběr zahraničních výstav*.²⁸⁹

Nově přibyla na konec každého čísla stálá rubrika *Summary*, v níž byl v anglickém jazyce stručně shrnut obsah celého čísla. Tato rubrika byla součástí listu od 1. čísla roku 1992 a zpravidla se nacházela na straně 14 či 15. Vedle anglického

²⁸⁴ ŠPLÍCHALOVÁ, Lucie. *Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990-1999*. Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce Barbara Köpplová, s. 30.

²⁸⁵ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 12, s. 7.

²⁸⁶ ŠPLÍCHALOVÁ, Lucie. *Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990-1999*. Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce Barbara Köpplová, s. 30-31.

²⁸⁷ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 1, s. 1.

²⁸⁸ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 1, s. 14.

resumé se nacházela již taktéž ustálená rubrika *Představujeme*, kde byly uvedeny krátké zmínky o méně známých galeriích, umělcích, uměleckých seskupeních apod.²⁹⁰ Počet občasných rubrik se omezil na minimum, přičemž šlo pouze o následující rubriky: *Úmrtí; Anketa; Ocenění; Aktuální rozhovor a Diskuze, polemika, názory*.²⁹¹

Jak bylo avizováno již v předchozí kapitole, součástí časopisu se stala také inzerce. Prostor pro reklamu tak dostaly například galerie, aukční prostory apod. Inzerce zatím nezabírala příliš prostoru, nacházela se povětšinou vedle rubriky *Výstavy*. V rámci reklamních sdělení se začal objevovat také seznam míst, kde bylo možné čtrnáctideník zakoupit. Většinou šlo o místa v Praze; na Slovensku byly nabídky pouze v Bratislavě, Nových Zámcích a v Modře, městě na jihozápadním Slovensku.²⁹²

4. 1. 3 Redakce v roce 1992

Některé změny se odehrály také v redakčním zázemí. Poprvé se objevila pracovní pozice manažera časopisu, do níž byl v roce 1992 obsazen bývalý redaktor Kamil Bahbouh. Do redakce nově nastoupili Richard Drury²⁹³ a Jiří Tichý²⁹⁴. V 1. polovině roku 1992 redakci opustila Věra Jirousová a z pozice zástupce šéfredaktora odešel také Petr Nedoma. Do časopisu *Ateliér* v roce 1992 přispívali

²⁸⁹ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 19, s. 13.

²⁹⁰ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 1, s. 15.

²⁹¹ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 1-26, s. 15.

²⁹² *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 1, s. 15.

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 22, s. 11.

²⁹³ **Richard Drury** (1967) – český kurátor, historik umění, překladatel a výtvarný kritik. Ve výtvarném časopise *Ateliér* působil od roku 1991 do roku 1992, a to zejména jako překladatel. Od roku 1992 působil v Českém muzeu výtvarných umění v Praze jako kurátor. Od roku 2009 je ČMVU odborným náměstkem ředitele. In: Drury Richard. *Informační systém AbART* [online]. c2006

[cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=pusobeni&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=drury&Fjmeno=richard&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

²⁹⁴ **Jiří Tichý** (1946) – český spisovatel, novinář a výtvarník. Do časopisu *Ateliér* přispíval průběžně během celých devadesátých let až do začátku nového tisíciletí. V roce 2002 vydal román „Výlet“. In: Tichý Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=detail&i=1&Fmistoumrti=&Fprijmeni=tich%C3%BD&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

například Josef Moucha²⁹⁵, Jiří Hůla, Vlasta Čiháková-Noshiro²⁹⁶, manželé Ševčíkovi, Jiří Machalický²⁹⁷, Aleš Svoboda²⁹⁸, Olaf Hanel²⁹⁹, Jiří David a Milan Knížák.

4. 1. 4 Obsah časopisu Ateliér v roce 1992

Vzhledem k tomu, že byl časopis v roce 1991 rozšířen na 16 stran, měl možnost nabízet širší nabídku recenzí i informací o právě probíhajících výstavách. Strana 1 a 16 zpravidla patřily jednomu článku, který začínal na první a končil na poslední straně. Obvykle se týkal očekávané výstavy nebo rozhovoru s vybraným umělcem. Jako příklad uvedme výstavu Egona Shieleho³⁰⁰, která se konala na podzim 1992 ve Valdštejnské jízdárně, výstavu české výtvarnice Zorky Ságlové v Galerii MXM³⁰¹, jež byla

²⁹⁵ **Josef Moucha** (1956) – český kurátor, pedagog, překladatel a fotograf. Kromě časopisu Ateliér, (do kterého publikoval až do roku 2015) přispíval v devadesátých letech také do časopisu Fotograf či Labyrint Revue. In: Moucha Josef. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=moucha&Fjmeno=josef&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²⁹⁶ **Vlasta Čiháková-Noshiro** (1944) – česká historička umění, překladatelka a kurátorka. Je autorkou a spoluautorkou řady katalogů k výstavám (například katalog k výstavě Vladimíra Merty v roce 1994, Josky Skalníka v roce 1996 či výstavy „Mezi Ezopem a Mauglím“ v roce 1992). Publikovala v časopisu Ateliér (1992-2015), občasné také v časopise Výtvarné umění či Fotograf. In: Čiháková-Noshiro Vlasta. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=detail&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=%C4%8Dih%C3%A1kov%C3%A1-noshiro&Fjmeno=vlasta&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

²⁹⁷ **Jiří Machalický** (1952) – český kurátor a historik umění. Publikoval v časopise Ateliér (1989-2015), Tvar (1990), Výtvarné umění (1990-1992), občasné přispíval také do Lidových novin, MF Dnes či Revue Art. In: Machalický Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=machalick%C3%BD&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

²⁹⁸ **Aleš Svoboda** (1956) – český pedagog, malíř a grafik. Kromě časopisu Ateliér, do kterého přispíval až do roku 2015, občasné publikoval například v české mutaci časopisu Flash Art. In: Svoboda Aleš. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=detail&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=machalick%C3%BD&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

²⁹⁹ **Olaf Hanel** (1943) – český sochař, malíř, grafik a historik umění. Počátkem sedmdesátých let emigroval do Kanady, v roce 1990 se vrátil zpět do Československa. Kromě časopisu Ateliér přispíval také do kulturních rubrik deníku MF Dnes a Lidové noviny. In: Hanel Olaf. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=hanel&Fjmeno=olaf&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³⁰⁰ KROUTVOR, Josef. Egon Shiele konečně v Praze. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 23, s. 16.

³⁰¹ ČIHÁKOVÁ-NOSHIRO, Vlasta. Máš toho králíka ráda? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 24, s. 16.

k zhlédnutí od srpna do září 1992 či rozhovor s performerem a akčním umělcem Tomášem Rullerem (1957), vedený Petrem Nedomou.³⁰²

4. 1. 4. 1 Čeští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 1992

V 5. ročníku časopisu Ateliér byla představena například výstava malířky a grafičky Margity Titlové-Ylovsky (1957) v třebičské galerii.³⁰³ Tato umělkyně se na samostatné výstavě představila po pětileté odmlce (naposledy vystavovala v roce 1987 v Galerii mladých). V prostorách Galerie Malovaného domu malířka nainstalovala 7 velkých obrazů zaklíněných doprostřed výstavního sálu mezi kameny. U každého obrazu leží na dalším kameni dopis od autorky adresovaný Theovi, kterým autorka dle recenzenta Radka Horáčka³⁰⁴ myslí celé lidstvo, jež vyrovnaně žije v chaosu dnešního světa. Pod každým dopisem je pak podepsána jako Margit.³⁰⁵ „*To čeho se bojíme, je smrt. To, nad co se snažíme povznést vírou, je konečnost. Smrt udržuje život. Existuje energie. Není zla, není dobra. Drahy Theo, loučím se s Tebou a jdu vařit tvarohový knedlíky se švestkama. Margit.*“³⁰⁶

Dalším českým umělcem, kterému čtrnáctideník věnoval pozornost, byl malíř Jiří Načeradský, jehož dílo bylo k vidění v pražské galerii Via Art. Malíř na této výstavě představil 8 deskových maleb, jejichž hlavním tématem je figurální malba, tentokrát pouze mužů.³⁰⁷ Dojmy recenzenta a zároveň kolegy malíře Olafa Hanela byly následující: „*Moc se mi ti svalovci sice nelíbili, jakkoliv jejich pyje budí oprávněný respekt a zároveň evokují jistý druh smutku. Rozumím jim jako odkazu k nenaplnitelné možnosti individua dnešního světa po přirozenosti.*“³⁰⁸ Této expozici se věnovala také

³⁰² NEDOMA, Petr. Palírna: Několik otázek pro Tomáše Rullera. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 11, s. 16.

³⁰³ HORÁČEK, Radek. Margita Titlová-Ylovsky. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 5.

³⁰⁴ **Radek Horáček** (1959) – český historik umění, kurátor a fotograf. Do časopisu Ateliér občasně přispíval až do roku 2015, po roce 2010 také občasně přispíval například do měsíčníku Art+Antiques. In: Horáček Radek. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=hor%C3%A1%C4%8Dek&Fjmeno=radek&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³⁰⁵ HORÁČEK, Radek. Margita Titlová-Ylovsky. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 5.

³⁰⁶ tamtéž.

³⁰⁷ HANEL, Olaf. Načeradského přirozenost. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 20, s. 5.

³⁰⁸ tamtéž.

historička umění Věra Jirousová, která Načeradského figury vnímá také jako jistou formu touze po sebepoznání.³⁰⁹ „*Osm figurálních obrazů Jiřího Načeradského tvoří v galerii Via Art kompaktní dramatickou instalaci, která podobně uvádí na jakousi stezku tázání po sobě, jejíž dráha nás po oblouku vrženého vizualizovaného bumerangu přivádí zpět k sobě.*“³¹⁰

Dále byl v časopise *Ateliér* zmíněn malíř a grafik Pravoslav Kotík (1889-1970), jehož grafika byla představena v Rabasově galerii v Rakovníku. Galerie připravila pro návštěvníky celkem 60 grafických listů ze všech etap umělcova období. Své grafiky Pravoslav Kotík dle recenzenta, ředitele Rabasovy galerie, Václava Zoubka³¹¹ tvořil jako typický malíř, který reprodukuje své předchozí malby. Pro své grafické dílo používal techniku dřevořezu a tisku do hloubky (tzv. lept).³¹²

Velkou výstavou v Domě U Kamenného zvonu bylo představeno dílo grafika Bohuslava Reynka (1892-1971). Hlavním pořadatelem této expozice byl brněnský Dům umění, v Praze se na přípravě podílel Francouzský institut. Grafické dílo Bohuslava Reynka bylo představeno veřejnosti u příležitosti 100. výročí narození tohoto umělce. Výstava byla putovní a během následujících dvou let ji bylo možné zhlédnout také v Chebu, Ostrově nad Ohří, Olomouci, Hodoníně, Pardubicích, Liberci, Jihlavě a na Hluboké.

Výstava mapovala umělcovu ranou tvorbu maleb (portrétů) z období kolem roku 1910 a rané existenciálně a symbolicky laděné kresby. Dále zde byly k vidění kresby a pastely z dvacátých a třicátých let 20. století a také rozsáhlé grafické dílo vytvořené v letech 1933 až 1971 technikou suché jehly nebo leptu (velmi často jako barevný monotyp). Expozice byla rozdělena do dvou pater, přičemž spodní patro bylo soustředěno na grafiky spjaté s jeho domovským prostředím, zejména s krajinou

³⁰⁹ JIROUSOVÁ, Věra. „Ty a já“. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 20, s. 5.

³¹⁰ tamtéž.

³¹¹ **Václav Zoubek** (1953) – český malíř, historik, kurátor a galerista. Od roku 1991 působí jako ředitel Rabasovy galerie v Rakovníku. Po roce 2000 občasně přispíval do *Revue Art* až do roku 2008. In: Zoubek Václav. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=detail&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=zoubek&Fjmeno=v%C3%A1clav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

³¹² ZOUBEK, Václav. Grafická tvorba Pravoslava Kotíka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 6, s. 6.

Českomoravské vrchoviny. Horní patro pak bylo věnováno grafickým listům s biblickými a křesťanskými náměty.³¹³

Recenzentka výstavy a historička umění Věra Jirousová prostřednictvím článku v časopise *Ateliér* vzpomínala, kdy poprvé viděla dílo Bohuslava Reyneka. „*Dnešní i budoucí návštěvníci Reynkovy výstavy, všichni jimž přeji, aby se s jeho po léta záměrně umlčovaným poselstvím setkali, žijí ve světě, kde jsou racionální poznání a materiální hodnoty dosud považovány za prvořadé. (...) Možná budou Reynkovým dílem okouzleni, stejně jako se vedlo mně, když jsem téměř před třiceti lety prvně spatřila několik malých grafických listů, které pan Reynek věnoval mladému malíři z Pardubic, příteli Vlastimila Vokolka.*“³¹⁴

Pozornost byla věnována také fotografům, například úspěchům československých fotografů ve světě. Československá fotografie byla představena na výstavách ve Štrasburku, Stockholmu, v Lucemburku, Kolíně nad Rýnem, či v Barceloně. V článku pojednávající o úspěchu československé fotografie byli prezentováni kupříkladu slovenský fotograf Tono Stano (1960), český fotograf Jaroslav Bárta (1948), Michal Macků (1963) či rodák ze slovenské Myjavy Vasil Stanko (1962). Zájem o československou fotografii v roce 1993 projevila také muzea ve Spojených státech, konkrétně v Oklahomě, Texasu, Kansasu a Kalifornii.³¹⁵

4. 1. 4. 2 Slovenští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 1992

Kromě pražských a mimopražských výstav bylo v tomto ročníku prezentováno také několik slovenských výstav zejména z Bratislavy, Prešova, Popradu, Žiliny či Bánské Bystrice. Mezi takové akce patřila například každoročně probíhající „Prešparty aneb výstava Bez názvu“, která se pravidelně uskutečňovala od roku 1988 v prešovské galerii Galerii SRR. V roce 1992 se na ní mimo jiné představili slovenští malíři Martin Knut (1964), Gabriel Hošovský (1966) a malíř a konceptuální umělec Július Koller (1939-2007).³¹⁶

³¹³ JIROUSOVÁ, Věra. Jak žije básník. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 7, s. 1.

³¹⁴ JIROUSOVÁ, Věra. Jak žije básník. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 7, s. 1.

³¹⁵ MOUCHA, Josef. Československá fotografie ve světě. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 7, s. 6.

³¹⁶ GERŽOVÁ, Jana. Prešparty, alebo výstava Bez názvu. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 1992, roč. 5, č. 5, s. 4.

Další výstavy, které se během roku 1992 konaly na Slovensku, byla například expozice Lajose Kassáka (1887-1967), maďarského malíře narozeného na Slovensku, ve Slovenské národní galerii v Bratislavě³¹⁷ nebo výstava všestranného slovenského umělce Rudolfa Sikory (1946), jehož kresby z let 1977 až 1981 byly k vidění od konce února do března 1992 v soukromé bratislavské galerii Kleibl.³¹⁸

Slovenské umění bylo představeno také v českých galeriích, například dílo slovenského sochaře a malíře Rudolfa Dzurka (1941-2013) v pražské výstavní síni v Ženských domovech či dílo slovenského malíře, kreslíře a ilustrátora Miloše Urbáska (1932-1988), jehož výstava se konala v pražské Městské knihovně.³¹⁹

4. 1. 4. 3 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 1992

Ze zahraničních umělců byli v 5. ročníku výtvarného časopisu Ateliéru prezentováni například americký konceptuální umělec Joseph Kosuth (1945), jehož výstava s názvem „Podobenství (Ex Libris Kafka)“ byla v Belvedéru na Pražském hradě k vidění na jaře 1992. Výstavou se ve čtrnáctideníku zabývali František Kautman³²⁰ a Vlasta Čiháková-Noshiro.

Na výstavě návštěvníka provázely panely s citacemi Kafkových děl, s konfrontacemi Kafkových citátů s citáty různých filozofů, umělců i politiků. V patře Belvedéru se nacházel pouze jeden neonově nasvícený Kafkův citát, který zněl:³²¹ „*Měli na vybranou stát se králi nebo královskými posly. Jako děti chtěli být všichni posly. Proto máme samé posly, pádí světem, a protože neexistují žádní králové, předávají si hlášení, jež ztratila smysl. Rádi by tohoto ubohého života nechali, ale neodvažují se kvůli služební přísaze.*“³²² A právě v tomto citátu našel recenzent František Kautman celý smysl expozice. „*A náhle tu mám šém, klíč ke Kosuthově výstavě. Slova a dějiny.*

³¹⁷ RUSINOVÁ, Zora. Lajos Kassák – Hommage à Kassák. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 11, s. 6.

³¹⁸ ARCHLEBOVÁ, Tamara. Od makrovesmíru k mikrovesmíru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 9, s. 6.

³¹⁹ SVOBODA, Aleš. Miloš Urbásek – retrospektivně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 4.

³²⁰ **František Kautman** (1927) – český kritik, překladatel. Na počátku devadesátých let občasně přispíval také do *Revolver Revue*. In: Kautman Radek. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=autor&i=&Fmistoumrti=&Fprijmeni=kautman&Fjmeno=franti%C5%A1ek&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

³²¹ KAUTMAN, František. Konceptualismus, Franz Kafka a české dějiny. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 6, s. 1.

*Podobenství ve slovech a dějinách. Dějiny této země, tohoto města. Jejich dvojjazyčnost – odtud citace německé a české (...).*³²³

Dalšími zahraničními umělci, kteří se v periodiku v roce 1992 objevili, byli například italský grafik, malíř a sochař Giorgio Morandi, jehož expozici v pařížské galerii Clauda Bernarda³²⁴ zachytil Petr Král³²⁵, žijící v Paříži, nebo bulharský konceptuální umělec a představitel land artu³²⁶ Christo Vladimirov Javacheff (1935). Ten v šedesátých letech se svou manželkou, umělkyní Jeanne-Claude Denat de Guillebon (1935-2009), emigroval do Spojených států, kde společně vytvořili řadu instalací.

Jedna z instalací tohoto manželského páru byla v časopise *Ateliér* reportážně popsána českou historičkou umění Milenou Lamarovou.³²⁷ Manželský pár uskutečnil 9. října 1991 land artovou akci, kdy se na kalifornských svazích se přesně v 7.30 ráno rozevřelo 1760 žlutých deštníků a ve stejné době se 1340 modrých deštníků rozevřelo v Japonsku, v prefektuře Ibaraki.³²⁸ „*Jedna z okamžitě viditelných charakteristik Christova díla je jeho klasická, absolutní velikost. Je tak dokonalé ve smyslu provedení, koordinace materiálů, měnící se pohledové hierarchie, a tak dále, že je ve své totalitě odosobněné.*“³²⁹

V Amsterdamu byla představena ve Stedelijk museum výstava *Wanderlieder*, na které se společně představili umělci střední a mladší generace Západu i Východu. Byli to například: francouzský malíř Robert Combas (1957), italský malíř Francesco Clemente (1952), Milan Kunc (1944), český umělec žijící v Německu; rumunský malíř

³²² tamtéž.

³²³ KAUTMAN, František. *Konceptualismus, Franz Kafka a české dějiny. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění.* Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 6, s. 1.

³²⁴ KRÁL, Petr. *Morandi čili Váha ticha. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění.* Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 11, s. 9.

³²⁵ **Petr Král** (1941) – český překladatel, básník a dramaturg, který po srpnu 1968 emigroval do Paříže. Do časopisu *Ateliér* přispíval svými články, které se týkaly pařížského kulturního dění. In: Král Petr. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kr%C3%A1l&Fjmeno=petr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³²⁶ **Land art** neboli krajinné umění vznikl v šedesátých letech v USA. Představitelé tohoto směru odmítají vystavovat v galeriích a komerčních prostorách, na místo toho tvoří přímo ve volné přírodě. In: Land Art. *Artmuseum.cz* [online]. c2016 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=150

³²⁷ **Milena Lamarová** (1930-2006) – česká historička a kurátorka umění. In: Lamarová Milena. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=lamarov%C3%A1&Fjmeno=milena&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³²⁸ LAMAROVÁ, Milena. *Tři tisíce Christových deštníků. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění.* Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 16.

a konceptuální umělec Ion Grigorescu (1945) či český malíř a grafik Martin Mainer (1959).³³⁰

Umělci byli požádáni, aby vytvořili díla, jež by se stala součástí vyprávění, jistým druhem výtvarně vyjádřené písně, jakou zpívali potulní pěvci napříč středověkou Evropou. „*Wanderlieder – potulní pěvci, smysl tohoto slova vyvolal v řediteli Stedelijk muzea Win Beerenovi myšlenku uskutečnit výstavu, na kterou by pozval umělce ze Západu a Východu. Stejně tak se tomu dělo v dřívějších dobách, kdy potulní pěvci proudili oběma směry, aby svými vandrovnými písněmi zprostředkovali informace o krajích, kam se lidé, jimž tyto písně zpívali, nikdy nepodívali a které neznali. (...) Proto W. Beeren vyslal dva týmy kurátorů, aby mezi současnými výtvarnými umělci vyhledali ty, kteří by podobným způsobem zazpívali příběh nové Evropy.*“³³¹

V časopise se objevily také články či recenze o působení československých výtvarníků v zahraničí, například výstava fotografií Pavla Baňky (1941) ve Studiu Lajose Keresztese v Norimberku,³³² výstava malířské, kreslířské a grafické tvorby Františka Drtikola (1883-1961), která se konala od září do listopadu 1991 v Jacques Baruch Gallery v Chicagu,³³³ nebo představení děl sklářských výtvarníků Dany Zámečnickové (1945) a Mariana Karla (1944) v newyorské Heller Gallery.³³⁴

4. 1. 4. 4 Tematicky zaměřené číslo v roce 1992

19. číslo, které vyšlo dne 17. září 1992, bylo z velké části věnováno mezinárodní výstavě současného umění „documenta IX.“³³⁵, která se konala od 13. června do 20. září 1992. Organizátorem 9. ročníku této přehlídky byl Jan Hoet (1936-2014), belgický

³²⁹ BOYADJIEV, Luchezar. In. LAMAROVÁ, Milena. Tři tisíce Christových deštníků. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 16.

³³⁰ JIRÁČKOVÁ, Blanka. *Wanderlieder*. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 8. (pozn. *Wanderlieder* nejsou potulní pěvci, ale potulné písně, které tito pěvci zpívali).

³³¹ tamtéž.

³³² MOUCHA, Josef. Pavel Baňka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 5, s. 9.

³³³ BIRGUS, Vladimír. Druhá strana Františka Drtikola. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 8, s. 5.

³³⁴ PETROVÁ, Sylva. K výstavě K. Karla a D. Zámečnickové v New Yorku. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 8, s. 8-9.

³³⁵ „documenta“ – přehlídka moderního umění, která se pravidelně koná každých pět let v německém městě Kassel. Poprvé se výstava uskutečnila v roce 1955. Za zakladatele je považován německý malíř, pedagog a kurátor Arnold Bode (1900-1977). In: *documenta gGmbH. documenta.de* [online]. c1999-2016 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://www.documenta.de/en/about#16_documenta_ggmbh

kunsthistorik a tehdejší ředitel muzea v Gentu. Výstavy se zúčastnilo celkem 190 umělců ze 40 zemí světa.

Nabídka byla opravdu široká, od děl klasika moderního umění malíře Francise Bacona (1909-1992) až po práce konceptuálního umělce Josepha Kosutha (1945). Dále byly k vidění kriticko-realistické instalace od ruského umělce Ilji Kabakova (1933), díla amerického malíře a sochaře Elswortha Kellyho (1923-2015), francouzského malíře Eugèna Leroye, dekorativní práce brazilského umělce Saint Claira Cemina (1951) či amerického hyperrealistického výtvarníka Charlese Raye (1953). Z českých umělců se na výstavě představil malíř a první laureát Ceny Jindřicha Chalupického Vladimír Kokolia, který byl jediným českým zástupcem.³³⁶

V článku historika umění Pavla Lišky (1941), který o výstavě „documenta IX.“ pojednává, autor zmiňuje některé nedostatky letošní přehlídky současného umění: *„Neomluvitelným nedostatkem letošní documenty je podle mého názoru nepřítomnost umělců, jako je Anselm Klefer, Jannis Kounellis, James Turreli, Nam June Paik, Cindy Shermanová, Sherrie Levineová či Magdalena Jetelová, kteří patří – i když z různých generací – k nosným sloupcům současného umění. (...) Samozřejmě existují výjimky, které i letošní dokumentu dělají hodnou cesty do Kasselu. K nim patří velkolepá instalace Maria Merze v nové výstavní hale. Merz obložil téměř dvacet metrů dlouhou stěnu otepmi haluzí, do nichž zamontoval neónová čísla, která pocházejí z posloupnosti aritmetické řady. (...) Merz tak oslovuje spojitosti mezi matematikou, uměním a přírodou a vytváří vícerozměrové pole pro asociálně estetickou činnost diváka.“*³³⁷

Kromě Pavla Lišky se 9. ročníkem „documenty“ zabýval i historik umění Jiří Švestka (1955), s nímž byl v 19. čísle časopisu Ateliér uveřejněn rozhovor o jeho názoru na celou přehlídku.³³⁸ *„V souvislosti s letošní documentou se také hodně hovoří o tom, že výstava tohoto druhu už nemá oprávnění, a tedy budoucnost. Je jisté, že když documenta v padesátých letech vznikla, měla úplně jinou úlohu, než má dnes. Tehdy splňovala hlavně pro německou veřejnost úlohu informace o současném umění francouzském, italském a americkém, ale také o německé avantgardě, které ve dvanácti letech fašismu, ale i v době bezprostředně po válce v Německu nebylo vidět. Dnes naopak trpíme přeinformovaností, co se týče současného výtvarného umění. Existuje*

³³⁶ LIŠKA, Pavel. Pavel Liška: DOCUMENTA IX. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 1.

³³⁷ tamtéž.

³³⁸ JIRÁČKOVÁ, Blanka. O documentě 9: Rozhovor s Jiřím Švestkou. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 4.

*nepřehledné množství časopisů, každý měsíc se pořádá ohromný počet výstav.*³³⁹ Jiří Švestka však zároveň podotýká, že „výstava s tak pozitivní tradicí jako je documenta, již nemůže zaniknout. Hraje v turistickém ruchu pro město Kassel a celé Německo tak důležitou roli, že se bude pořádat i nadále.“³⁴⁰

V čísle věnovaném výstavní přehlídce „documenta“ se k této akci vyjádřili též někteří umělci, například malíř a sochař Stanislav Zippe (1943), slovenský malíř a grafik Milan Grygar (1926) či sochařka a ilustrátorka Květa Pacovská (1928).³⁴¹

4. 1. 4. 5 Některá z hlavních témat v roce 1992

Některým rozsáhlejším tématům či výstavám se věnovaly obě strany časopisu Ateliér, tj. první i poslední strana. Tak například ve 14. čísle byl dán takový prostor dvěma výstavám, které byly připraveny u příležitosti vídeňského kongresu Mezinárodní asociace výtvarných kritiků. Mezinárodní kolegium zavítalo i do Prahy a k představení současného českého umění tak vznikly dvě výstavy – „Situace '92“, na které se v pražském Mánesu prezentovala starší a střední generace umělců od 26. května do 21. června, a expozice „Mezi Ezopem a Mauglím“, která se konala v pražské Galerii Václava Špály od 4. června do 21. června (vystavující umělci obou expozic byli představeni v rámci 1. kapitoly této diplomové práce).

Na první straně časopisu se objevila recenze na obě výstavy od manželů Ševčíkových. Primárně se zabývali výstavou „Mezi Ezopem a Mauglím“, kde kritizovali zejména to, jak uměle je tam mladé české umění interpretováno: „*Máme dojem, že se k předem vytvořené představě dohledaly obrazy a instalovaly tak, aby ji co nejlépe ilustrovaly. Taková manipulace s uměním je možná, musíme se jen ptát, jakou má povahu, jestli pomáhá umění a umělcům, jestli odpovídá stavu věcí atd. (...) Máme obavu, že české mladé umění tu vystupuje a je prezentováno jako umění malých myšlenek, malých zážitků a pouze utvrzuje svého infantilního ducha. Jsme přesvědčeni, že to není jeho hlavním znakem.*“³⁴²

³³⁹ JIRÁČKOVÁ, Blanka. O documentě 9: Rozhovor s Jiřím Švestkou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 4.

³⁴⁰ tamtéž.

³⁴¹ MŽYKOVÁ, Marie. Documenta v Kasselu – vše je možné, cesta je volná? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 5.

³⁴² ŠEVČÍKOVÁ, Jana, ŠEVČÍK, Jiří. Dvě výstavy českého umění ke kongresu AICA. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 14, s. 1.

Této výstavě se ve své umělecké kritice na 16 straně věnoval také výtvarník a kurátor Jaroslav Vančát³⁴³. „*Směr pohledu je patrně správný, intimita, návrat k sobě samému, osiřelost od společné autority i hledání jednoty s původním přírodním životem jsou však znehodnocovány právě onou unitaritou modelu. A tak např. odhalující Nikl je rozměňován Vincourovou, Písaříkův Hon na jelena je banalizován Davidovým stříbrným vlkem, to, co Skála se svými kamarády otevřel jako vzrušující tajemnou minulost naší mysli, stává se zde ve sborovém provedení snůškou všech vetešnických apokrytů z prababiččiných púd. Hájím možná jen generační zřetel, ale zdá se mi, že jestliže Beyus oživil duchampovský princip s uctívou pokorou a soucitem k tomu, co ještě zbylo z přírody, zapomínají ti, kteří jeho nástroje ohřívají ve svých rukách, že našťestí s hadem Ká nelze ve skutečnosti zavést komunikaci jediným lidským slovem.*“³⁴⁴

Zmínění umělců kritické se prostřednictvím časopisu Ateliér vyjádřili také k výstavě „Situace '92“. Zatímco se expozice v pražské Špálově galerii soustředila pouze na prezentaci nejmladší generace, na této výstavě se sešli mezigenerační představitelé. Vystavovali na ní příslušníci staré generace (například Věra Janoušková (1922-2010), výtvarné seskupení Zaostalí³⁴⁵, skupina 12/15 (Michael Rittstein), Tvrdohlaví (Michal Gabriel) či laureáti Chalupeckého (Vladimír Kokolia či František Skála mladší).

Manželé Ševčíkovi na této výstavě postrádali celkový smysl této expozice,³⁴⁶ zatímco Jaroslavu Vančátovi naopak mezi vystavujícími chyběl velmi významný představitel starší generace umělců, Stanislav Kolíbal.³⁴⁷

³⁴³ **Jaroslav Vančát** (1949) – český výtvarník a kurátor. V osmdesátých letech občasně publikoval v časopise Výtvarná kultura, Tvorba či Ateliér. V devadesátých letech pak dále přispíval do Ateliéru či Výtvarného umění. In: Vančát Jaroslav. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=van%C4%8D%C3%A1t&Fjmeno=jaroslav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³⁴⁴ VANČÁT, Jaroslav. Dvě výstavy českého umění ke kongresu AICA: Situace v plurálu (úvod do reflexe situace). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 14, s. 16.

³⁴⁵ **Zaostalí** – volné umělecké seskupení 5 umělců, které vzniklo v roce 1987. Mezi členy patřili tři malíři, Petr Nešleha (1937-2003), Bedřich Dlouhý (1932) a Zdeněk Beran (1937-2014), sochař Hugo Demartini (1931) a architekt Karel Kouba (1929-1996). In: Zaostalí. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27].

Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/skupiny.php?Fvazba=seznamclenu&i=&Fnazev=zaostal%C3%AD>

³⁴⁶ ŠEVČÍKOVÁ, Jana, ŠEVČÍK, Jirí. Dvě výstavy českého umění ke kongresu AICA. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 14, s. 1.

³⁴⁷ VANČÁT, Jaroslav. Dvě výstavy českého umění ke kongresu AICA: Situace v plurálu (úvod do reflexe situace). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 14, s. 16.

Stejně jako tomu bylo v předchozích ročnících časopisu Ateliér, i 5. ročník věnoval značnou pozornost sklářskému umění. Celostránkový článek na titulní straně představoval skleněnou plastiku a vitráže v rámci výstavy nazvané „Souvztažnosti“³⁴⁸, která probíhala v brněnském Domě umění od konce února do začátku dubna 1992.³⁴⁹ „*Tradice brněnských výstav je nesmírně cenná a možnosti prezentace skla v Domě umění jsou jedinečně příznivé. Ale jak už bylo naznačeno a co pociťovali mnozí z vystavujících i sami pořadatelé, je třeba výstavám dát novou podobu a smysl. Učinit z nich v budoucnu akci s náročnou koncepcí, zvolit pro ně užší nosné a aktuální téma a dlouhodobě k němu zacílit přípravu, výběr. Témat a úhlů se nabízí mnoho, české ateliérové sklo je dnes velmi široký a mnohotvárný projev.*“³⁵⁰

Další zmínkou o sklářském umění byla recenze na výstavu vitráží akademického malíře Martina Jiříčky (1958), která byla k vidění v pražské Staronové síni v Maiselově ulici:³⁵¹ „*Skleněná hmota Jiříčkových vitráží není v žádném případě pasivním dekorativním prostředkem, stává se médiem, schopným nést i významově bohaté obsahy.*“³⁵²

³⁴⁸ Na výstavě „Souvztažnosti“ vystavovali sklářští výtvarníci a výtvarnice několika generací, například Petr Vlček (1962), Ilja Bílek (1948), Vladimír Jelínek (1934), Miluše Roubíčková-Kytková (1922-2015) a mnoho dalších. In: Souvztažnosti, Skleněná plastika a vitráže 1992. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/vystavy.php?Fvazba=osobanavystave&i=&Fobec=&Ftermin=&Fnazev=souvzta%C5%BEnosti&Finstituce=&Fporadatel=&Fpredmet=>

³⁴⁹ ADLEROVÁ, Alena. Souvztažnosti skleněné plastiky a vitraje v Brně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 8, s. 1.

³⁵⁰ tamtéž.

³⁵¹ FLEGL, Václav. Možnosti vitráže. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 20, s. 5.

³⁵² tamtéž.

4. 2 Časopis Ateliér v roce 2000

V roce 2000 už časopis od roku 1993 vycházel v barevnější úpravě, na bělejších papíře s vyšší gramáží. To také samozřejmě zvedlo náklady na provoz celého časopisu. Celkové náklady činily pro rok 2000 4 789 051 Kč, přičemž dotace od MK ČR byla 1 264 000 Kč a příjmy Společnosti Ateliér 3 484 024 Kč.³⁵³

4. 2. 1 Grafické a koncepční změny v roce 2000

Od roku 1992 nastalo v Ateliéru několik změn. Postupem času například rostla cena časopisu. V roce 1992 stál Ateliér 6 Kčs, v roce 1993 jeho cena stoupla na 10 Kč, v roce 1995 stál časopis již 15 Kč, o rok později 20 Kč a v roce 2000 29 Kč.

Proměna nastala také v anglickém podtitulu, který se z podtitulu *The bi-weekly journal of contemporary art* v roce 1994 změnil na název *Fortnightly Journal of Contemporary Art*. V roce 1999 se na titulní straně v horním pravém rohu začaly objevovat „upoutávky“ na nejatraktivnější články, které se v daném čísle časopisu objevily.³⁵⁴ Změnilo se také umístění čísla a roku vydání, ty byly v roce 2000 umístěny v pravém horním rohu na první straně nad titulem periodika.

V roce 2000 byly barevně zvýrazněné jak titulky jednotlivých článků, tak i rok a číslo vydání. V každém čísle byla na toto zvýraznění použita jiná barva. U jednotlivých článků, které se zabývaly nejružnějšími výstavami, umělci či jinými výtvarně-kulturními tématy, se pak přímo pod titulkem nacházely informace k výstavě, tvořené vždy místem a datem konání, názvem výstavy a datem. Nebylo tak nutné dále hledat tyto informace k výstavě, o které článek pojednával, v rubrice *Výstavy*.³⁵⁵

Co se týče rubrik, i v tomto případě postupem času nastalo několik nepatrných obměn. Pravidelnou rubrikou se od roku 1994 stala vedle *Výstav* také rubrika *Zahraničí*, ve které se objevovaly články týkající se povětšinou zahraničních výstav či jiných umělecky zaměřených akcí. Původní rubrika *Reklama* se ustálila pod titulem *Inzerce* a

³⁵³ Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

³⁵⁴ ŠPLÍCHALOVÁ, Lucie. *Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990-1999*. Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce Barbara Köpplová, s. 30-31.

³⁵⁵ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 14-1, s. 1-16.

vycházela pravidelně na straně 10 a 11 (někdy i na straně 13). V roce 2000 mezi pravidelné rubriky patřily *Výstavy* (nepravidelně se v této rubrice objevoval *Výběr ze zahraničních výstav*); *Zahraničí*; *Inzerce*; *Summary* a *Představujeme*. V této rubrice byly v krátkosti prezentovány menší galerie, například Galerie Výpad v Olomouci, Galerie Pod kamennou žábou v Českých Budějovicích či Galerie Studio Paměť v pražské Truhlářské ulici, ale také umělecké školy.

Mezi nepravidelné rubriky patřily *Teorie, diskuze*; *Aktuality – diskuze* či *Zprávy – diskuze*; *Letem světem*; *Jednou větou*; *Recenze publikace* (recenze na výtvarně zaměřené publikace); *Rozhovory*; *Došlo do redakce*; *Editorial* a *Nabídky výtvarníkům*.³⁵⁶ V jednom čísle, konkrétně v roce 2000 to bylo dvojčíslo 14-15, vyšla příloha ve formě rejstříku, který shrnoval všechny články, výstavy a umělce, o kterých Ateliér informoval v roce 1999.³⁵⁷ Tato příloha se pak objevovala každý rok, nepravidelně v některém z čísel Ateliéru až do roku 2015. V roce 2000 vyšel časopis Ateliér dvakrát jako dvojčíslo³⁵⁸.

Periodikum stále za částečné finanční podpory Ministerstva kultury ČR vydávala Společnost časopisu Ateliér. Šéfredaktorkou zůstávala Blanka Jiráčková, která se zároveň spolu s Kristinou Vašíčkovou starala rovněž o grafickou úpravu časopisu, a tajemnicí redakce byla Ludmila Radová; v tiráži byly uvedeny jen výše zmíněné osoby a redakční rada³⁵⁹, avšak žádná osoba, která by zastávala roli redaktora.³⁶⁰

V roce 2000 do časopisu Ateliér přispívali například Jiří Černický³⁶¹, Jiří Valoch³⁶², Petr Wittlich³⁶³, Jiří Hůla, Josef Moucha, Jiří Machalický, Milan Knížák, Jiří T. Kotalík, Jiří Šetlík, Milena Slavická či Jiří Zemánek³⁶⁴.

³⁵⁶ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 1-26.

³⁵⁷ Rejstříky za rok 1999. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 14-15.

³⁵⁸ První dvojčíslo 14-15 vyšlo dne 13. července 2000, druhé pak dvojčíslo 25-26, jež vyšlo dne 15. prosince 2000. V následujících letech se vydávání dvojčísel objevovalo stále častěji. Dvojčíslo 14-15 vycházelo z důvodu letní galerijní sezóny, kdy byly některé galerie zavřené a také výstav bylo méně než na podzim či na jaře. Poslední dvojčíslo vycházelo po Vánocích, kdy se také nekonalo tolik expozičních sezón jako v hlavních výstavních sezónách. Dvojčíslo mělo, stejně jako každé číslo periodika, 16 stran.

³⁵⁹ Redakční rada sestávala z Terezy Bruthansové, Vlasty Čihákové-Noshiro, Jany Claverie, Anny Fárové, Josefa Hlaváčka, Ivana Kafky, Jiřího T. Kotalíka, Mileny Lamarové, Ludmily Vachtové. In: *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 1, s. 15.

³⁶⁰ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 1-26.

³⁶¹ **Jiří Černický** (1966) – český malíř a konceptuální umělec. In: Černický Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=valoch&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD*&FnarozDen=

4. 2. 2 Obsah časopisu Ateliér v roce 2000

Rozsah 13. ročníku časopisu Ateliér v roce 2000 zůstával stále stejný a činil tedy 16 stran. Strany 1 a 16 byly stále věnovány zpravidla jednomu článku na celou stranu, desátá a jedenáctá strana byl prostor pro inzerci, na předposlední straně se nacházely rubriky *Summary* nebo *Výstavy* s aktuálním přehledem výstav. Zbytek časopisu se v různě dlouhých příspěvcích věnoval především českému současnému umění, přičemž stálá rubrika *Zahraničí* dávala prostor výtvarnému dění v cizině.

4. 2. 2. 1 Čeští a slovenští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2000

Z českých autorů byla v roce 2000 v Ateliéru představena například grafička, malířka a sochařka Adriena Šimotová, jejíž práce byly představeny ve zlínské Státní galerii na podzim roku 1999. Časopis Ateliér své čtenáře s její výstavou seznámil prostřednictvím historika umění Jiřího Valocha. Autor tuto expozici označil za jeden z milníků cesty této umělkyně a také za jednu ze zásadních událostí ve výtvarném umění té doby.³⁶⁵ „Zlínská výstava velkoryse realizovaná zásluhou ředitele Ludvíka Ševečka a v inspirativní koncepci Pavla Brunclíka posilující významovost vystavených děl byla již tematizována jinak – dvě seriální barevné práce ze sypaných pigmentů, které navozovaly podoby tváří a figur z autorčiny rodiny a vznikaly vybavováním si podob určitých lidí v jejich vzpomínkách, spolužáků, tvořily vlastně jakési východisko expozice.

&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

³⁶² **Jiří Valoch** (1946) – český kurátor, konceptuální umělec a historik umění. Je autorem či spoluautorem mnoha autorských i kolektivních katalogů k výstavám či sborníků zabývajících se výtvarným uměním. Kromě publikační činnosti v Ateliéru přispíval také do časopisu *Fotograf*, *Art+Antiques* či *A2*. In: Valoch Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=valoch&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD*&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

³⁶³ **Petr Wittlich** (1932) – český historik umění, kurátor a pedagog. In: Wittlich Petr. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=wittlich*&Fjmeno=petr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

³⁶⁴ **Jiří Zemánek** (1953) – český historik a teoretik umění. Zabývá se především českým uměním 20. století a současným českým uměním. In: Zemánek Jiří. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=zem%C3%A1nek&Fjmeno=ji%C5%99%C3%AD&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

(...) *Autorčino velké téma lidské existence zde bylo oproštěno na to nejzákladnější, na to, co skutečně zbývá – náznak, sounáležitost k jiným tvářím, snahu a touhu dotknout se něčeho, co se snad již ani nedá pojmenovat, co lze pouze zpřítomnit prostředky tak křehkými a nenápadnými.*³⁶⁶

Expozice dvou umělkyně, sochařky Eriky Bornové (1964) a malířky Ivany Lomové (1959), s názvem „Pod dekou“ se konala v pražské galerii MXM od 16. srpna do 10. září. Tématem výstavy byl návrat do dětství. Obě autorky přistoupily k tomuto tématu po svém, do svých prací promítly své vzpomínky a prožitky z dětství. Erika Bornová vytvořila sošky z polystyrenu, které nazvala „Hračky z mého dětství“. Plasty, které jsou větší než obvyklé hračky, jsou zabalené do celofánu, jakoby sochařka chtěla docílit toho, aby byly chráněné a nedostupné zároveň.

Obrazy Ivany Lomové vyjadřují spletnost dětské duše, úzkost samoty dítěte, vztah dítěte k rodičům a další dětské prožitky.³⁶⁷ *„Výstava Eriky Bornové a Ivany Lomové Pod dekou znamenala osobitý příspěvek do diskurzu dětství. Tedy přímý odkaz k dětským zážitkům – kdo si pod dekou nestavěl svá iglú, neměl své tajné bunkry, nory a skryše.*³⁶⁸

V lounské Galerii Benedikta Rejta byla od února do dubna vystavena expozice lounského rodáka, malíře, grafika a sochaře Zdeňka Sýkory (1920-2011). Výběr z dosavadního díla autora vznikl k příležitosti jeho 80. narozenin. Výstava nepředstavuje úplné začátky tohoto umělce, je spíše zobrazením cesty Zdeňka Sýkory k abstraktní tvorbě.³⁶⁹ *„Barvy jeho zahrad se stále více osamostatňovaly, až z nich v roce 1960 byly poprvé volné skladby třeba kruhových, nepravidelně ohraničených a malířsky artikulovaných ploch. Postupně se pak prosazovalo tato geometrická skladba a v roce 1962 již vnikaly kompozice tvořené jasně lineárně ohraničenými plochami (...). Objevem výstavy jsou Červené čtverce (1962), v nichž se uplatňuje již náznak horizontál, vertikál a diagonál jako určující skladebný princip, předjímající zájem o kombinatorickou skladbu (...).*³⁷⁰

³⁶⁵ VALOCH, Jiří. To, co ještě zbývá. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 1, s. 1.

³⁶⁶ tamtéž.

³⁶⁷ SLAVICKÁ, Milena. Co se děje pod dekou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 4.

³⁶⁸ tamtéž.

³⁶⁹ VALOCH, Jiří. Summa Zdeňka Sýkory. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 6, s. 1.

³⁷⁰ VALOCH, Jiří. Summa Zdeňka Sýkory. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 6, s. 1.

Opomenuta nezůstala ani slovenská scéna, ačkoli se recenze nebo informace o výstavách objevovaly většinou v rubrice *Zahraničí*. Bylo jich již podstatně méně než například v roce 1992 a pozornost se soustřeďovala zejména na bratislavské galerie. V jedné z nich, v Galerii Priester for Contemporary Arts, měl výstavu kupříkladu Peter Rónai (1953). Jeho expozice, nazvaná Post-foto se uskutečnila v rámci projektu „Začiatok konca – Koniec začiatku“, který se uskutečnil v letech 1999 až 2000 a mapoval nejaktuálnější umělecké tendence na přelomu tisíciletí. Peter Rónai v Galerii Priester představil 2 instalace, každou v jedné místnosti galerie. Jedna z místností, na první pohled prázdná, ukryvala počítač, kam multimediální umělec umístil 9 autoportrétových videí, které doprovázely zvuky jako například pískání, bubnování apod. Návštěvník si sám mohl zvolit, který zvuk k danému autoportrétu chce a stát se tak součástí díla. Ve druhé místnosti se nacházela instalace, která se skládala z 35 umělcových starších prací. Byly tam umístěny objekty, fotografie či videoinstalace. Kontrast výstavy spočíval především v prázdnotě jedné místnosti a přeplněnosti té druhé.³⁷¹

4. 2. 2 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 2000

Mezi některé zahraniční umělce, představené v časopise Ateliér během roku 2000, patřil například francouzský malíř a představitel světového abstraktního expresionismu Jean Miotte (1926-2016), jehož expozice se konala v Císařské konírně na Pražském hradě od ledna do března 2000.³⁷² *„Výstava přispívá k seznámení se s důležitou kapitolou světového vývoje poválečného výtvarného umění, které v Čechách nebylo dosud adekvátně připomenuto. V neposlední řadě její prezentace přispívá k možnosti konfrontace s vývojem českého výtvarného umění tohoto období zvláště proto, že termín abstraktní expresionismus či informel jako monolitní poválečná výtvarná orientace měl dosud v našem povědomí podobu výhradně jejich strukturální modifikace.“*³⁷³

³⁷¹ ČARNÝ, Juraj. Peter Rónai – Post-foto. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 25-26, s. 9.

³⁷² HANEL, Olaf. Jean Miotte. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 5, s. 4.

³⁷³ tamtéž.

S výstavou v horním patře Špálový galerie v Praze se představili britská konceptuální umělkyně Maria Marshall (1976) a americký umělec Mark Gonzales (1968). Uvnitř galerie se nacházela prostorová instalace v podobě kresebných video záznamů, která návštěvníky obklopila ze všech stran. Dále mohli sledovat video Marka Gonzalese, který se kromě umělecké činnosti věnuje také skateboardu, jak jezdí po sálech Skandinávského muzea a další videa o jeho životě, cestování apod. Naproti tomu, jak energicky působí část výstavy Marka Gonzalese, tři video projekty Marii Marshall lze vnímat jako záměrné zastavení se v čase. Umělkyně se v těchto videích ponořuje do dětského světa a prostřednictvím něj odhaluje dětskou bezbrannost, traumata, ale také bezmeznou dětskou důvěru.³⁷⁴

Celé tři části odborného textu Jaroslava Bláhy³⁷⁵ byly v časopise *Ateliér* věnovány malířské tvorbě Vasilije Kandinského a skladatelskému dílu Arnolda Schönberga. Tyto texty vznikly u příležitosti výstavy, která probíhala ve Vídni v Centru Arnolda Schönberga od dubna do května 2000. „*Vztah ruského malíře a rakouského skladatele doložila výstava oboustranností jejich talentu. Kandinskému, jako osmiletému, se dostalo také hudebního vzdělání, a to v roce 1874, kdy se ve Vídni narodil Schönberg, k jehož hudebnímu talentu se pojal i talent výtvarný.*“³⁷⁶

Mezi další zahraniční autory patřili například Renzo Piano, americký pop-artový sochař George Segal (1924-2000)³⁷⁷, americký pop-artist Andy Warhol³⁷⁸ či španělský umělec Pablo Picasso, jehož sochařské dílo bylo k vidění v pařížském Centre Pompidou od června do září roku 2000.³⁷⁹

³⁷⁴ JIROUSOVÁ, Věra. Třikrát bez názvu, zato živě a výrazně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 23, s. 5.

³⁷⁵ **Jaroslav Bláha** (1941) – český historik umění a výtvarný pedagog. Je autorem učebnic, které se zabývají estetickou výchovou pro střední školy. In: Bláha Jaroslav. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=b1%C3%A1ha&Fjmeno=jaroslav&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³⁷⁶ PETROVÁ, Eva. Vasilij Kandinskij – Arnold Schönberg: malíř a skladatel. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 11, s. 8.

³⁷⁷ ERHART, Gustav. George Segal (1924-2000). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 8.

³⁷⁸ LAHODA, Tomáš. Andy Warhol a jeho svět. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 18, s. 16.

³⁷⁹ WEWERKA, Olga. Picasso – sochař. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 18, s. 8.

4. 2. 2. 3 Některá z hlavních témat v Ateliéru v roce 2000

Ve dvojčísle 14-15 pak byla prezentována výstava „Konec světa?“, jejímž kurátorem byl Milan Knížák. Expozice se konala od konce května do poloviny listopadu roku 2000 v prostorách nově zrekonstruovaného paláce Kinských. O této výstavě jsme se již zmínili výše, zejména ve 2. kapitole v souvislosti s výtvarnou kritikou, kde se k výstavě v Lidových novinách vyjadřoval Jiří Hůla či Ada Krnáčová-Gutleber v časopise Umělec.

Autorkou rozsáhlé umělecké kritiky pro časopis Ateliér byla Vlasta Čiháková-Noshiro; její názor se v mnoha ohledech shodoval s kritikou Ady Krnáčové-Gutleber. *„Řekněme si, že neuvažujeme o tomto projektu jako o výstavě, ale díváme se na ni jako na kuriózní show. Show má své výhody, spočívající v atraktivnosti obrazových sestav, prostě jen bijících do očí, a pouhý kontrast starého a nového umění připoutává velkou pozornost diváků. Proto je show také lukrativní. Show jako velké gesto se dobře hodí do prostoru paláce Kinských a Staroměstského náměstí, jež neomylně navštíví každý turista, a je už jenom jeho věcí, zda si za skrumáž obsahových hodnot rád zaplatí. Nakonec, investice do rekonstrukce barokního paláce činila údajně 275 milionů korun a byla dotažená i co do moderního technického vybavení, takže peníze se musí nějak vrátit a není lepší cesty, než to provést cestou podívané s aktuální a skandální tematikou.“*³⁸⁰

Ani v tomto ročníku časopis Ateliér nezapomněl na sklářské umění. V říjnu roku 2000 se konalo VII. mezinárodní sklářské sympozium v Novém Boru,³⁸¹ v Uherském Hradišti byly ve Slovanském muzeu vystaveny skleněné plastiky Františka Janáka (1926).³⁸² Také textilnímu výtvarnictví se dostalo pozornosti, zejména díky výstavě krajek a tapiserií Aleny Lenky Čechové (1955) v Dejvické galerii Vincence Kramáře v Praze, která se konala v září 2000.³⁸³ Časopis také informoval o jubileu dvou galerií, a sice Roudnické galerie moderního umění³⁸⁴ a brněnského Domu umění³⁸⁵, které v roce 2000 shodně oslavily 90 let svého trvání.

³⁸⁰ ČIHÁKOVÁ-NOSHIRO. Vlasta. Konec světa, jak má být? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 14-15, s. 1.

³⁸¹ HLAVEŠ, Milan. Sklářské sympozium. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 23, s. 4.

³⁸² MARTYKÁNOVÁ, Marie. Skleněné plastiky Františka Janáka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 7, s. 12.

³⁸³ KYBALOVÁ, Ludmila. Krajky a tapiserie. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 21, s. 5.

³⁸⁴ PROS, Rudolf. 90 let Galerie moderního umění v Roudnici. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 20, s. 4.

Ve druhé polovině roku 2000 věnoval časopis pozornost tzv. „boji o Mánes“. Šlo o spor, který vznikl v rámci majetkových restitucí a týkal se vlastnictví pražské budovy Mánes, kterou nechal zbudovat v roce 1930 Spolek výtvarných umělců Mánes (SVU Mánes). Tato budova s velkou výstavní sálou byla vždy vnímána jako centrum pražských výtvarných umělců.

Rozpory probíhaly nejprve mezi SVU Mánes a Nadací Českého fondu umění (ČFU), později i mezi Nadací ČFU a Sdružením výtvarných kritiků a teoretiků. Od 18. čísla časopis *Ateliér* postupně uveřejňoval v rubrice *Došlo do redakce* informace o dění kolem těchto sporů, a to prostřednictvím oficiálních textů od Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků a Společnosti pro výstavní činnost „Mánes“. Vlastní stanovisko k těmto rozporům časopis neuveřejnil.³⁸⁶

*„Před 5 lety se konkurzním řízením Nadace, jako stávajícího správce objektu budovy, ustavila z jádra teoretiků tzv. Společnost pro výstavní činnost ‚Mánes‘, jež na sebe vzala veškerou, i hmotnou odpovědnost za koncepční dramaturgii a zajišťování výstav, smluvně na 4 roky. Protože však po 4 letech nebyl ještě uzavřen soudní spor Nadace s Mánesem, Společnost za podpory SVU Mánes požádala Nadaci o roční prodloužení smlouvy v naději, že soudní rozsudek bude mezitím vynesen, a to ve prospěch původního majitele. Dosud se tak nestalo, proto Nadace ČFU, s oporou inkorporovanou v Unii výtvarných umělců, se rozhodla od ledna 2001 do Mánesa vstoupit a otěže výstavní činnosti vzít do svých rukou. Není jasné, zda tímto rozhodnutím má být nějak ovlivněn i soudní proces, ale Nadace se každopádně rozpomněla, že za uplynulých 5 let zanedbávala své základní statutární poslání péče o státem svěřené neziskové galerie i časopisy. O zanedbání této péče není žádných pochyb – zanikl přece časopis *Výtvarné umění*, špičkový program *Galerie Nová Síň*, dále program *Galerie bratří Čapků*, *Galerie u Řečických*, zatímco třeba *Galerie Václava Špály*, jež byla mezitím uznána jako majetek hlavního města, si probíjela už svůj vlastní, alternativní režim.“³⁸⁷*

Táhlým sporem se periodikum prostřednictvím oficiálních textů od Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků a Společnosti pro výstavní činnost „Mánes“ zabývalo ještě v nadcházejících číslech, krátce v čísle 19, kde informovalo o podpisových

³⁸⁵ HORÁČEK, Radek. 90 let domu umění města Brna. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2000, roč. 13, č. 25-26, s. 16.

³⁸⁶ SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. *Boj o Mánes – na vědomí celé výtvarné obci. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2000, roč. 13, č. 18, s. 3.

listinách v Galerii Mánes a ve Špálově galerii, kde mohli návštěvníci vyjádřit svou podporu ve věci soudního sporu ve prospěch Spolku výtvarných umělců Mánes,³⁸⁸ v čísle 20 pak Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků a Společnost pro výstavní činnost „Mánes“ opět informovaly o dalších událostech, týkajících se především financí Nadace ČFU.³⁸⁹ Následně se informace o probíhající situaci objevovaly pravidelně v každém čísle, a to vždy na 3 straně, až do posledního dvojčísla 25-26, kde Sdružení výtvarných kritiků a teoretiků a Společnost pro výstavní činnost „Mánes“ veřejně odpovídaly na dopis Správní radě ČFU a právnímu zástupci ČFU.³⁹⁰

9. číslo časopisu *Ateliér* vyšlo jako tematicky zaměřené - celé bylo věnováno Toyen (1902-1980), česko-francouzské malířce a jedné z hlavních představitelk evropského surrealismu. Důvod pro toto vydání vysvětluje šéfredaktorka Blanka Jiráčková v úvodním *Editorialu*: „*Toto číslo Ateliéru, věnované Toyen (1902-1980) volně navazuje na monotematická čísla, týkající se českého surrealismu (viz Ateliér č. 21/96) a české avantgardní fotografie (viz Ateliér č. 5/99). Tentokrát je ale přísně monografické. Z různých úhlů se zabýváme dílem autorky, která patří k nejdůležitějším osobnostem českého umění 20. století. Přestože během 90. let byly její práce připomínány v Čechách na několika výstavách (Artificialismus, 1992-93; Český surrealismus, 1996-97), neproběhla dosud žádná souhrnná retrospektiva, která by pokrývala současně pražskou a pařížskou periodu její tvorby. Zatímco meziválečné práce jsou u nás poměrně dobře známé, pařížské byly vystaveny pouze výjimečně. Dosud chyběl všestranný pohled na její dílo, které rok 1947 rozdělil na dvě poloviny. Tuto mezeru dnešní číslo Ateliéru a hlavně výstava v GHMP, k jejíž příležitosti bylo toto vydání Ateliéru koncipováno, částečně vyplňují.*“³⁹¹ V tomto čísle, věnovaném Toyen, se k jejímu dílu vyjadřovali nejrůznější výtvarní teoretici a historici, například Josef Vojvodík³⁹², Anna Fárová³⁹³ či Karel Srp³⁹⁴.

³⁸⁷ tamtéž.

³⁸⁸ SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. *Boj o Mánes – pokračování. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 3.

³⁸⁹ SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. *Boj o Mánes – pokračování. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 20, s. 3.

³⁹⁰ SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. *Boj o Mánes – IV. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 3.

³⁹¹ JIRÁČKOVÁ, Blanka. *Editorial. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 9, s. 3.

³⁹² **Josef Vojvodík** (1964) – český literární vědec a historik umění. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart->

4. 3 Časopis Ateliér v roce 2008

Čtrnáctideník Ateliér se v roce 2008 opět pozměnil, a to jak graficky, tak i z hlediska zvýšení ceny periodika, která činila 35 Kč. Náklady byly v tomto roce vyšší než v roce 2000, předčily dokonce plánované náklady periodika (4 738 018 Kč). Celkové náklady se nakonec navýšily až na 5 628 484 Kč, dotace od Ministerstva kultury však také byla podstatně vyšší než v roce 2000 (2 200 000 Kč). Příjmy Společnosti časopisu Ateliér byly naopak o něco málo nižší, činily 3 380 335 Kč. Časopis tak i přes vyšší náklady stále ještě nebyl v minusových číslech.³⁹⁵

4. 3. 1 Grafické a koncepční změny v roce 2008

21. ročník časopisu Ateliér se graficky znovu trochu pozměnil. Hlavičku listu na titulní straně tvořil velkým a tučným bílým písmem na černém pozadí v podlouhlém rámečku titul periodika ATELIÉR, vlevo pod titulkem se nacházely také v černém rámečku a pokaždé jinou barvou číslo, datum vydání a cena. Časopis stále vycházel na bělejší papíře s vyšší gramáží a jeho cena byla 35 Kč. Pod linkou obsahující informace o ceně, datu vydání a čísle byl uveden podtitul periodika jak v češtině, tak v angličtině (anglický podtitul zůstal nezměněn). Niže byly uvedeny krátké heslovité upoutávky na nejzajímavější články, které dané číslo nabízelo. Pod těmito upoutávkami následovaly povětšinou barevné fotografie korespondující s článkem, který byl na titulní straně umístěn.

Titulní strana byla věnována zpravidla jednomu článku, titulky článků byly zvýrazněné povětšinou černou barvou, barevným zvýrazněním textu se odlišovaly také

full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=vojvod%C3%ADk&Fjmeno=josef&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

³⁹³ **Anna Fárová** (1928-2010) – česká kurátorka, překladatelka a historička umění. Specializovala se na uměleckou fotografii. Občasně publikovala v časopisu Ateliéru, Revolver Revue, Labyrint Revue, Listy o fotografii, Fotograf aj. In: Fárová Anna. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=f%C3%A1rov%C3%A1&Fjmeno=anna&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³⁹⁴ **Karel Srp** (1958) – český historik umění a kurátor. In: Srp Karel. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?i=1&Fmistoumrti=&Fprijmeni=srp&Fjmeno=karel&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmisto=&Fobor=>

³⁹⁵ Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

rubriky (kromě rubriky *Výstavy*, která měla vždy černý štítek) či barevné linky na spodní straně strany označující číslo strany periodika. Barevným, ale netučným písmem byly označeny informace pod titulkem článku, které se objevovaly zejména u článků o výstavách. V těchto informacích bylo obsaženo místo výstavy, galerie a datum konání. Články byly pod titulkem řazeny do jednotlivých sloupců, jak tomu u Ateliéru bylo zvykem již od počátku jeho vydávání, jen oproti prvním ročníkům nebyly články na sebe nahuštěné, nýbrž byly ohraničené mezerami oddělovajícími jednotlivé titulky i texty. Autor článku byl vždy uveden na konci textu tučným černým písmem. Jednotlivé články pak dotvářely ilustrační fotografie z výstavy.

Mezi stálé rubriky patřily *Výstavy*; *Zahraničí* (na straně 8); *Summary* (strana 15); *Inzerce* (obvykle na stranách 10 a 13) a *Představujeme* (zpravidla na straně 11 u rubriky *Výstavy*). Kromě akcí uvedených v rubrice *Výstavy* se ustálila také rubrika *Zahraniční výstavy*, která doplňovala seznam českých expozic a nacházela se na straně 14, kde výčet výstav pokračoval. Dalšími novými stálými rubrikami byly: *Letem světem* (nacházející se na straně 9) a *Jednou větou* (původně nepravidelná rubrika, poté stálá, obvykle na straně 3). Někdy byla rubrika *Zahraničí* spojena s rubrikou *Letem světem* a vycházela buď na straně 8, nebo 9.

Nepravidelné rubriky tvořily *Teorie/ Dějiny umění/ Prameny; Nabídky umělcům* (obsahující povětšinou nabídky výtvarníkům na pracovní pozice nebo výstavní prostory), *Recenze publikace; Úmrtí a Anotace publikací*.

Stejně jako v roce 2000, tak také v roce 2008 vyšel časopis dvakrát jako dvojčíslo: společně vyšla čísla 14 a 15 (dne 10. července 2008), 16 a 17 (dne 28. srpna 2008) a poslední dvě čísla, 25 a 26 (dne 18. prosince 2008).

V roce 2008 zůstali vydavatel i šéfredaktorka stejní; v redakci působily Marie Haškovcová³⁹⁶, Yvona Marková a Zuzana Havelková (v tiráži uvedena jen do 22. čísla), sekretářkou redakce byla Dagmar Salajková, o grafickou úpravu se starala Blanka Jiráčková a sazbu zabezpečoval David Poribný. Redakční radu tvořili Tereza

³⁹⁶ **Marie Haškovcová** (1979) – česká teoretička výtvarného umění. Do časopisu *Ateliér* přispívala externě od roku 2005, součástí redakce časopisu byla od roku 2008 do roku 2015. In: Haškovcová Marie. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=ha%C5%A1kovcov%C3%A1*&Fjmeno=marie&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=

Bruthansová³⁹⁷, Jana Claverie³⁹⁸, Vlasta Čiháková-Noshiro, Anna Fárová, Ivan Kafka³⁹⁹ a Ludmila Vachtová⁴⁰⁰.

Do 21. ročníku přispívali kupříkladu Jiří Valoch, Jiří Šetlík, Simeona Hošková, Jiří Machalický, Richard Drury, Martin Dostál, Jiří Hůla, Jaroslav Bláha, Zuzana Štefková⁴⁰¹, Tomáš Pospiszyl⁴⁰², Pavel Vančát⁴⁰³, Kateřina Tučková⁴⁰⁴, Vladimír Birgus⁴⁰⁵ či Aleš Kuneš⁴⁰⁶.

³⁹⁷ **Tereza Bruthansová** (1971) – česká historička umění, kurátorka, redaktorka a překladatelka. In: *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=Bruthansov%C3%A1&Fjmeno=tereza&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

³⁹⁸ **Jana Claverie** – česká kurátorka a historička umění žijící v Paříži. In: Tisková zpráva MZV. Jana Claverie: historička umění a držitelka ceny Gratias Agit 2011. *france.cz* [online]. c2011 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.france.cz/Jana-Claverie-historicka-umeni-a-drzitelka>

³⁹⁹ **Ivan Kafka** (1952) – český sochař, fotograf, typograf a tvůrce instalací. In: Kafka Ivan. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kafka&Fjmeno=ivan&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰⁰ **Ludmila Vachtová** (1933) – česká historička umění, kurátorka a překladatelka. In: Vachtová Ludmila. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=vachtov%C3%A1&Fjmeno=ludmila&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰¹ **Zuzana Štefková** (1977) – historička a kritička umění, kurátorka. In: Štefková Zuzana. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=%C5%A1tefkov%C3%A1&Fjmeno=zuzana&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰² **Tomáš Pospiszyl** (1967) – český publicista, pedagog, historik umění a překladatel. Kromě Ateliéru publikoval v celé řadě periodik, například Respekt, Umělec či Revolver Revue. In: Pospiszyl Tomáš. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=Pospiszyl&Fjmeno=tom%C3%A1%C5%A1&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰³ **Pavel Vančát** (1976) – český historik umění, publicista, kurátor, teoretik fotografie a překladatel. Kromě Ateliéru publikoval v časopise Fotografie, Art+Antiques či ve čtrnáctideníku A2. In: Vančát Pavel. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=van%C4%8D%C3%A1t&Fjmeno=pavel&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰⁴ **Kateřina Tučková** (1980) – česká historička umění, spisovatelka a kurátorka. Kromě Ateliéru přispívala také v Literárních novinách, Art+Antiques či Flash Art. In: Tučková Kateřina. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=tu%C4%8Dkov%C3%A1&Fjmeno=kate%C5%99ina&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰⁵ **Vladimír Birgus** (1954) – český historik umění, kurátor, pedagog a fotograf. Kromě časopisu Ateliér přispíval například do periodika Listy o fotografii. In: Birgus Vladimír. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=birgus&Fjmeno=vladim%C3%ADr&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴⁰⁶ **Aleš Kuneš** (1954) – český fotograf, kurátor a pedagog. Kromě publikační činnosti v Ateliéru, přispíval také do Laryrint Revue či do periodika Listy o fotografii. In: Kuneš Aleš. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=kune%C5%A1&Fjmeno=ale%C5%A1&FnarozDen=>

4. 3. 2 Obsah časopisu Ateliér v roce 2008

Obsahově se periodikum nijak neproměnilo a stále se zaměřovalo zejména na současnou výtvarnou tuzemskou i zahraniční scénu. Oproti 13. ročníku, vycházejícímu v roce 2000, se nyní nově v jednotlivých článcích začalo upozorňovat na články z minulých let časopisu. Pokud časopis již o výstavě, umělci či události psal dříve, byly zde pravidelně odkazy na tyto čísla i ročníky.

4. 2. 2. 1 Čeští a slovenští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2008

Mezi české umělce, kteří byli v časopisu Ateliér zastoupeni v roce 2008, patří například malíř Theodor Pištěk (1932). Série jeho tří výstav, uspořádaných v pražském Muzeu na Kampě, nabídly průřez umělcovou dosavadní tvorbou. První 2 expozice se konaly v průběhu roku 2007, 3. část byla k vidění do 20. ledna 2008. Výstava byla rozdělena na 3 po sobě jdoucí části, které shrnovaly umělcovu dosavadní tvorbu:⁴⁰⁷ „*po připomínce minimalistické abstrakce ranou fází narativní figurace a fotorealismus ze 70. a 80. let (1. díl), přes panoptikálně postmoderně stylizované iluzivní labyrinty z let 80. – 90. (2. díl) až k závěrečné kapitole romanticky laděných kombinací historizující malby a objektu, jednak utopicky elegantního, jednak tragicky destruovaného. Tedy průměr techniky jako naděje civilizace i mementa smrti na pozadí meditující nostalgie klasické malby.*“⁴⁰⁸

Rozsáhlou retrospektivu malíře a konceptuálního umělce Jiřího Kovandy (1953) představila klatovská Galerii U Bílého jednorožce, jež se konala od března do června 2008. Na výstavě bylo možné spatřit 243 exponátů, které mapují třicetiletou uměleckou dráhu autora. Raná tvorba Jiřího Kovandy se orientovala především na kresbu či malbu. Později přešel k programově postmoderním malbám s citacemi vybraných klasiků (např. Chagalla či Mondriana). Expozice nesla název „Když jsem byl malej, hrál jsem si holkama“, což podle recenzenta Jiřího Valocha souvisí zejména s faktem uvědomění umělce, že více než práce výtvarníků Jiřího Kovandu vždy zajímaly práce výtvarnic.

&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor

⁴⁰⁷ KŘÍŽ, Jan. Třikrát Theodor Pištěk. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 1, s. 1.

⁴⁰⁸ tamtéž.

V mládí byl nejvíce okouzlen malířkou Toyen, a proto část této expozice byla věnována také její osobě.⁴⁰⁹

V 7. čísle byla strana 16 věnována výstavě Jiřího Černického v ústecké Galerii Emila Filly. Autor dal své expozici název „Stejně nikdy neuděláš ty nejdůležitější věci“.⁴¹⁰ *„Zdrojem jeho uvažování je až dětský údiv. Je to údiv i oslnění z prvního čtení či vidění, údiv nad konkrétní situací a snaha o přímou transformaci dané situace na estetickou polohu obrazu. To se děje osobní konfrontací s danou problematikou. Jiří Černický se zamýšlí nad otázkami, které vyvstávají ze samozřejmých situací, ale jímž svět svou samozřejmost (samozřejmost dobře zařízeného veřejného prostoru, domu, bytu, osobního prožitku...) ztrácí.“*⁴¹¹

Jiří Valoch se v 18. čísle zabýval výstavou malíře Petra Kvíčaly (1960), jež nesla název „Vlny“. Výstava, jejímž kurátorem byl Tomáš Pospiszyl (1967), byla jednou z těch dlouhodobějších, konala se totiž od 18. dubna do 7. září 2008 v brněnské Wannieck Gallery. Jiří Valoch ve své recenzi na tuto výstavu vyzdvihoval zejména Kvíčalovu ryzí schopnost abstraktní malby.⁴¹²

Také sochařští tvůrci nezůstali opomenuti. Prezentována byla kupříkladu výstava sochaře Mariuse Kotrby (1959-2011) v pražské Galerii Maldoror od února do března 2008. Jeho sochařství je dle českého historika umění Jiřího Šetlíka charakterizováno vyhraněnou představivostí, která mu umožňuje do svého díla umisťovat motivy každodennosti. Jeho sochy se zároveň stávají zdrojem trvalého poselství o radosti ze života.⁴¹³ *„Kotrba se drží skladebnosti vzájemně vázaných tvarů, které ohýbá a vyhlazuje k plastickému pnutí. Z jejich nitra proudí do spletité kulatosti forem energie životadárného pohybu, jenž ovládá výsledný výraz.“*⁴¹⁴

Ze slovenského umění byla představena například výstava „Na nebi i na zemi“. Autorkou konceptu této výstavy byla umělkyně Veronika Rónaiová (1951), manželka Petra Rónaie, jehož časopis Ateliér představil už v předchozích ročnících. Na výstavě se sešla díla umělců různého výtvarného zaměření i různých generací. Zastoupen byl

⁴⁰⁹ VALOCH, Jiří. Jiří Kovanda: Když jsem byl malej, hrál jsem si s holkama. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 1.

⁴¹⁰ KOLÁŘ, Martin. Stejně nikdy neuděláš ty nejdůležitější věci. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 16.

⁴¹¹ KOLÁŘ, Martin. Stejně nikdy neuděláš ty nejdůležitější věci. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 16.

⁴¹² VALOCH, Jiří. Petr Kvíčala: Vlny/Waves. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 18, s. 8.

⁴¹³ ŠETLÍK, Jiří. K výstavě Mariuse Kotrby. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 6, s. 5.

⁴¹⁴ tamtéž.

například konceptuální umělec Július Koller (1939-2007), multimediální umělec Peter Rónai (1953), malíř a grafik Alojz Klimo (1922-2000), akční a multimediální umělec Alex Mlynarčík (1934) či autorka celé výstavy, malířka Veronika Rónaiová.⁴¹⁵ Dalšími slovenskými výstavami, o nichž časopis *Ateliér* tehdy referoval, byla například expozice dřevěných plastik 15. až 19. století, vystavená v Šarišské galérii v Prešově⁴¹⁶ nebo expozice 17. ročníku Měsíce fotografie v Bratislavě s názvem „Ztracený čas“, prezentovaná Slovenskou národní galérií v Bratislavě od konce listopadu 2007 do začátku března 2008.⁴¹⁷

4. 2. 2 Zahraniční umělci a výstavy v časopise *Ateliér* v roce 2008

Ze zahraničního umění byla časopisem *Ateliér* zprostředkována výstava japonské fotografky Miyako Ishiuchi (1947) v pražské Galerii Lanhans. Tokijská autorka se v Evropě poprvé představila v roce 2005 na Benátském bienále. V Praze byla pak od poloviny března do začátku června 2008 k vidění její retrospektivní expozice „Fotografie 1976 – 2005“. Tradiční technikou bromostříbrné fotografie zde byla představena díla, v nichž autorka vypráví o svém rodném městě, vztahu s matkou či životě v Japonsku. Zabývá se také místy a předměty, které lidé většinou přehlížejí nebo s nimi nepřijdou v každodenním životě do styku, jako jsou místa, kde žily prostitutky, suterénní prostory či opuštěné přezůvky ve skříních. Jejím cílem je pomocí opuštěných věcí proniknout k jejich podstatě.⁴¹⁸

V rámci rubriky *Letem světem*, byla v krátkosti představena reprezentativní výstava pozdní tvorby malíře Tiziana (1477-1576) v Uměleckohistorickém muzeu ve Vídni, kde bylo vystaveno 60 děl z 50 let umělcovy tvorby. Mezi vystavenými obrazy byla i nově restaurovaná díla, jako např. „Nymfa a pastýř“, „Autoportrét z Prada“ nebo „Dívka s vějířem“.⁴¹⁹

⁴¹⁵ VAŠKOVICOVÁ, Hana. Na nebi i na zemi. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 7, s. 9.

⁴¹⁶ HŘEBÍČKOVÁ, Marta. Výnimočná kolekcia. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 7, s. 8.

⁴¹⁷ BIRGUS, Vladimír. Bratislavský měsíc fotografie. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 2, s. 7.

⁴¹⁸ KUNEŠ, Aleš. Miyako Ishiuchi. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 8, s. 1.

⁴¹⁹ NESG. Pozdní Tizianova tvorba. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 1, s. 9.

Z českých umělců, kteří vystavovali v zahraničí, byl časopisem *Ateliér* představen kupříkladu fotograf a performer Václav Stratil (1950), jehož fotografie byly k vidění od června do srpna v pařížském Louvru. Tato výstava vznikla v rámci výstavní strategie „Galerie Louvre“, jež spočívala v prezentaci sbírky fotografií finanční sbírky skupiny PPF.⁴²⁰ Tato sbírka obsahovala známá i méně známá díla předních českých a slovenských fotografů. Václav Stratil se v Galerii Louvre prezentoval expozicí fotoperformancí, které se soustředily zejména na autoportréty.⁴²¹ *„Ideové linie Stratilových fotoperformancí dominuje konceptuální pojetí, čemuž odpovídá i skutečnost, že není fyzickým, ale pouze duchovním autorem těchto snímků. Jeho fotografie vznikají ve veřejných fotoateliérech a z toho důvodu mají podobu standardizovaných pasových podobenek. Anonymita formy ostře kontrastuje s vizuálně živým, silně estetizovaným a stylizovaným obsahem.“*⁴²²

Dalším českým umělcem, který měl v roce 2008 výstavu v zahraničí a jemuž čtrnáctideník *Ateliér* věnoval pozornost, byl malíř František Mertl (1930), rodák z Třebíče, který se přestěhoval do Francie. Jeho dílo bylo téměř souběžně vystaveno v Beziers (od října 2008 do ledna 2009) a v Galerii Marie Vitoux v Paříži (od listopadu do prosince 2008).⁴²³

4. 2. 2. 3 Některá z hlavních témat v *Ateliéru* v roce 2008

Návrat do minulosti podnikl časopis *Ateliér* prostřednictvím článku Josefa Hlaváčka „Výstava Forum '88“, jíž byl autor spoluorganizátorem. V dubnu 2008 poslal svůj text do redakce s poznámkou šéfredaktorce, aby byl článek otištěn až na podzim u příležitosti dvaceti let, které od zmíněné výstavy uplynuly („Forum '88“ se konalo ve dnech 8. září až 4. října). Článek proto vyšel až v 21. čísle dne 23. října 2008. *„Forum '88 si uchovává význam v tom, že zpřítomňuje velkou část uměleckého projevu, který dotud neměl možnost veřejně se představit a který – byť od světa izolován – znovu*

⁴²⁰ **Skupina PPF** – „(...) vznikla a dodnes působí v České republice, byla počátkem devadesátých let jednou z prvních privátních korporací, která se začala systematicky věnovat podpoře umění a pomohla tak zachránit některé unikátní umělecké projekty a díla. V současné době je PPF majitelem zřejmě největší soukromé sbírky české a slovenské fotografie.“ In: Kulturní projekty. PPF [online]. c2016 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.ppf.eu/cs/spolecenska-odpovednost-kulturni-projetky>

⁴²¹ KERBACHOVÁ, Bohdana. Stratil v Louvre. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 16-17, s. 6.

⁴²² KERBACHOVÁ, Bohdana. Stratil v Louvre. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2008, roč. 21, č. 16-17, s. 6.

rozvinul impulzy předválečné avantgardy a nacházel – intuitivně i na základě kusých informací – cestu k tomu, co se dělo za železnou oponou.⁴²⁴ Autor těchto slov, historik umění Josef Hlaváček, dne 1. října 2008 zesnul.⁴²⁵

Výročí, i když teprve desetileté, slavil v roce 2008 také „Designblok“. K příležitosti tohoto jubilea byl tehdejší ročník umístěn do superstudia pražského DOXu, do karlínského paláce Corsa a do několika kamenných obchodů v centru Prahy. Tato akce se podobala veletrhu více než minulé ročníky - svá designérská díla tentokrát vystavilo celkem 202 účastníků. Krisýna Zajícová o této akci napsala: „Vzrůstající zájem o design 20. století ukázal Designblok již v minulém roce (viz Ateliér č. 22/07), kdy se velkému zájmu těšily expozice designu 70. let, lidového umění a další. Následně se o rehabilitaci výrobků nedávných desetiletí a normalizační estetiky snaží řada retro pořadů nebo obchodů s retro zbožím. Letošní ročník dal tomuto směru oficiální ráz v podobě aukce předmětů 20. století, kterou přehlídka ve svůj poslední den vyvrcholila.“⁴²⁶

Časopis v roce 2008 představil také článek, který referoval o mezinárodním sympoziu „František Kupka, Čech, Francouz, Evropan“. Sympozium se konalo na Univerzitě Hradec Králové ve dnech 7. až 8. října a 14. října a mělo za cíl zabývat se osobností a dílem malíře Františka Kupky (1871-1957), poukázat na původní zdroje v jeho díle⁴²⁷ a „pokusit se zjistit, v čem jeho pouť, jež vedla z rodného kraje přes Prahu, Vídeň a Paříž do Puteaux, mohla ovlivnit jeho charakter a práci.“⁴²⁸ Mezinárodního setkání se účastnili nejen uznávaní odborníci jako například Vojtěch Lahoda⁴²⁹, Arnauld Pierre⁴³⁰, Karel Srp či Tomáš Vlček⁴³¹, ale i mladí kunsthistorici, mezi něž patřili kupříkladu Petra Kolářová (1982), Anna Pravdová (1973) či Tomáš Winter (1974).

⁴²³ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Osud člověka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 24, s. 8.

⁴²⁴ HLAVÁČEK, Josef. Výstava Forum '88. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 21, s. 2.

⁴²⁵ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Poznámka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 21, s. 3.

⁴²⁶ ZAJÍCOVÁ, Kristýna. Designblok oslavil 10 let. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 22, s. 8.

⁴²⁷ SCHMITT, Bernard. (Překlad Eva Jetelová). František Kupka, návrat ke kořenům? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 25-26, s. 3.

⁴²⁸ tamtéž.

⁴²⁹ **Vojtěch Lahoda** (1955) – český kurátor, historik umění a pedagog. In: Lahoda Vojtěch. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=lahoda&Fjmeno=vojt%C4%9Bch&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

⁴³⁰ **Arnauld Pierre** – francouzský kritik a historik umění. V současné době vyučuje na pařížské Sorbonně, je autorem několika publikací o výtvarném umění. In: Arnauld PIERRE. *Centre André*

Univerzita Hradec Králové tuto akci uspořádala ve spolupráci s Královéhradeckým krajem, Francouzským institutem v Praze a s východočeskými městy Opočnem a Dobruškou. V Zámeckém letohrádku v Opočně, malířově rodišti, zahajovala toto sympozium výstava nazvaná „Kupka a Otto Gutfreund – čeští dobrovolníci ve Francii za první světové války“, která probíhala od 13. září do 9. října 2008. Národní galerie v Praze uspořádala ve Veletržním paláci výstavu „František Kupka – Lysistrata“, která trvala od 14. října do 18. ledna 2009.

V této kapitole bylo představeno ve třech záchytných bodech období od začátku devadesátých let až téměř po konec první dekády nového tisíciletí. Byly zde popsány hlavní změny koncepční i grafické struktury časopisu a byli vybráni někteří čeští či zahraniční autoři, kteří se v periodiku objevili. Prezentovány byly rovněž nejruznější výstavy, kulturní akce anebo události, které se týkaly výtvarného života.

Chastel. [online]. c2012 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.centrechastel.paris-sorbonne.fr/membres/arnauld-pierre>

⁴³¹ **Tomáš Vlček** (1941) – český teoretik a historik umění. In: Vlček Tomáš. *Informační systém AbART* [online]. c2006 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/osoby.php?x=0&y=0&Fprijmeni=vl%C4%8Dek&Fjmeno=tom%C3%A1%C5%A1&FnarozDen=&FnarozMes=&FnarozRok=&Fmisto=&FumrtiDen=&FumrtiMes=&FumrtiRok=&Fmistoumrti=&Fobor=>

5 Časopis Ateliér v roce 2012

Rok 2012 byl pro časopis Ateliér náročný v tom, že grant Ministerstva kultury se oproti minulým letům podstatně snížil (v roce 2011 činil 1 800 000 Kč, o rok později již pouhých 560 000 Kč, tedy necelou třetinu předchozí částky).⁴³² Snížená dotace od Ministerstva kultury, nižší počet předplatitelů (o 150 méně než v roce 2011), velmi nízký počet inzerentů a vyšší náklady způsobily, že časopis poprvé od svého založení uvažoval o ukončení činnosti.⁴³³ Na záchranu časopisu se pořádaly dvě aukce, na nichž se dražily obrazy, které umělci k podpoře svého periodika darovali. Časopis se sice nakonec v roce 2012 ještě podařilo zachránit, ale finanční problémy přetrvávaly a opravdu vedly až k ukončení jeho činnosti v prosinci 2015.⁴³⁴

Podrobněji se v této kapitole zaměříme na obsah časopisu; v přílohách budou uvedeny tabulky všech přispěvatelů, kteří se podíleli na obsahu ročníku 2012, a přehled recenzovaných výstav. Seznam použitých výtvarných technik a postupů, jež výtvarníci používali při své tvorbě, bude stejně jako tabulky představující pražské, mimopražské a zahraniční výstavní prostory uvedena v přímo v této kapitole.

5. 1 Grafické a koncepční změny v roce 2012

Časopis vycházel stále o 16 stranách ve formátu A3, barevně, na světlejším papíře s vyšší gramáží. Cena zůstávala stejná jako v roce 2008, činila 35 Kč a grafická úprava časopisu se taktéž nezměnila.

5. 1. 1 Redakce časopisu Ateliér v roce 2012

Časopis byl stále vydáván za částečné finanční podpory Ministerstva kultury Společností výtvarného časopisu Ateliér, o. s.⁴³⁵

⁴³² Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

⁴³³ JIRÁČKOVÁ, Blanka. SOS na záchranu Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

⁴³⁴ Rozhovor s Lucií Váchovou, redaktorkou časopisu Ateliér, která v redakci pracovala od podzimu 2011 do prosince 2015, ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁴³⁵ **Společnost časopisu Ateliér, o. s.** sestávalo z právníka Josefa Nováka jako fyzické osoby, z Asociace výtvarných kritiků a teoretiků, které bylo zastoupeno Vlastou Čihákovou-Noshiro, a z šéfredaktorky

V redakci v roce 2012 pracovaly Marie Haškovcová, Lucie Váchová⁴³⁶ a Radoslava Schmelzová. Šéfredaktorkou zůstala Blanka Jiráčková, která se zároveň starala o grafickou úpravu, sazbu měl na starosti David Pohribný a sekretářkou redakce byla Dagmar Salajková. Redakční radu, v tiráži uvedenou jako redakční okruh, tvořili čtyři členové: Tereza Bruthansová, Jana Claverie, Vlasta Čiháková-Noshiro a Ivan Kafka⁴³⁷.

5. 1. 2 Rubriky v časopise Ateliér v roce 2012

Stálé rubriky také zůstaly od roku 2008 beze změn. Na straně 3 se pravidelně objevovala rubrika *Jednou větou*, kde bylo v krátkosti shrnuto výtvarně zaměřené dění, na straně 8 byla umístěna rubrika *Zahraničí* a strana 9 patřila rubrice *Letem světem*. U některých čísel se rubrika *Zahraničí* a *Letem světem* spojila do jednoho celku a tvořila pouze 8 či 9 stranu. Další stálou rubrikou byly *Výstavy*, jejichž seznam se zpravidla nacházel na straně 11 a pokračoval na straně 14, kde se nacházel také seznam vybraných zahraničních výstav v rubrice s názvem *Zahraniční výstavy*.

Na straně 11, povětšinou nad seznamem výstav, se nacházela rubrika *Představujeme*. Poslední stálou rubrikou byl anglický přehled daného čísla označený jako *Summary*, o jehož překlad se starala Magda Němcová (stejně jako v roce 2000 a 2008). Tento anglický obsah jednotlivých čísel byl tvořen zejména pro zahraniční galerie a redakce výtvarných časopisů, se kterými časopis Ateliér spolupracoval.⁴³⁸ Stejně jako tomu bylo u předchozích ročníků, rubriky byly označeny barevným rámečkem, pokaždé v jiné barvě.

Za nepravidelně se objevující rubriky lze označit *Teorie/ Dějiny umění/ Prameny*, přičemž u této rubriky se velmi často proměňoval její název dle toho, co se v rubrice nacházelo (například *Teorie/ Prameny/ Diskuze* či *Prameny/ Diskuze/ Recenze publikace* apod.). Další nepravidelnou rubrikou byly *Nabídky* či *Nabídky výtvarníkům a*

Blanky Jiráčkové. In: *Rozhovor s Lucií Váchovou*, bývalou redaktorkou časopisu Ateliér, o chodu redakce Ateliéru ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁴³⁶ **Lucie Váchová** (1975) – česká výtvarná redaktorka. V redakci Ateliéru působila od podzimu roku 2011 do prosince 2015. Měla na starosti rubriku *Jednou větou*. In: *Rozhovor s Lucií Váchovou*, redaktorkou časopisu Ateliér, která v redakci pracovala od podzimu 2011 do prosince 2015, ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁴³⁷ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 15.

teoretikům, obsahující různé nabídky k práci, k výstavním prostorům a podobně, rubrika *Došlo do redakce* nebo rubrika *Umělci sami sobě*, kde umělci měli možnost krátce napsat o svých vlastních výstavách. Mezi ně patřili v roce 2012 například malíři Jiří David či Tomáš Smetana (1960).⁴³⁹

Inzerce se do 6. čísla nacházela pouze na straně 10, poté jí byla opět věnována i strana 13, stejně jako tomu bylo i v předchozích ročnících. Také 25. ročník v roce 2012 vyšel několikrát jako dvojčíslo.⁴⁴⁰

5. 2 Analýza přispěvatelů v časopise *Ateliér* v roce 2012

Kompletní přehled přispěvatelů, kteří se v roce 2012 podíleli na obsahu časopisu *Ateliér*, se nalézá v přílohách. Tabulka níže představuje přispěvatele, kteří měli v časopise uveřejněných 5 článků a více. Je rozdělena do dvou sloupců – první sloupec tvoří přispěvatelé z redakce a druhý přispěvatelé z řad externistů.

Tabulka č. 1: Přispěvatelé v roce 2012 (5 článků a více)

Redakce	Externisté
Haškovcová Marie (37)	Janata Michal (8)
Redakce (18)	Moucha Josef (7)
Váchová Lucie (7)	Svoboda Aleš (7)
Jiráčková Blanka (5)	Mladičová Iva (5)
	Štofko Miloš (5)
	Vítková Martina (5)
	Zavadil Matouš Karel (5)
	Zemánková Terezie (5)

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu *Ateliér*

Celkem se na obsahu časopisu v roce 2012 podílelo 236 přispěvatelů. Článků, u nichž byl uveden autor nebo alespoň redakce, bylo celkem 476. Příspěvky, u kterých nebyl autor uveden, nebyly do analýzy zahrnuty.

⁴³⁸ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 1, s. 1-16.

⁴³⁹ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 1-26.

5. 3 Obsah časopisu Ateliér v roce 2012

Titulní strana časopisu stále obsahovala povětšinou jeden rozsáhlejší článek, který informoval o očekávané výstavě či jiné výtvarně-kulturní události. Poslední, tedy 16 strana už byla stále častěji věnována několika článkům, které se týkaly aktuálních výstav. Pokud šlo o větší expozici, článek byl povětšinou – stejně jako úvodní strana – také celostránkový. Každá recenze k výstavě, ať se nacházela na titulní straně, či na kterékoli jiné, byla doplněna barevnými fotografiemi dokumentující některá vystavená díla z dané přehlídky. Pokud se jednalo o rozsáhlejší text, ilustračních fotografií bylo zpravidla více.

5. 3. 1 Čeští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2012

Mezi českými umělci, představenými v roce 2012 v časopise Ateliér, byl grafik, ilustrátor a malíř Jan Hisek (1965). Jeho dílo bylo v periodiku uvedeno v souvislosti s výstavou olejomalb nazvanou „Noční jezdec“, která byla k vidění od prosince 2011 do února 2012 v pražské Galerii Rudolfinum. „*Jan Hisek je imaginativní zvláštním, analytickým způsobem. Ve svých olejomalbách jde vlastně proti povaze tohoto zobrazovacího prostředku. Ten se používá mnoha způsoby, a často slouží k barevnému odstínění, ale hlavně k vytváření souvislejších ploch. Hisek své oleje nekonstruuje primárně jako barevné plochy, ale jako by to byly ‚otisky‘ nějaké matrice. Jako by jeho malba měla grafický status*“.⁴⁴¹

Ve dvou výstavních prostorách Západočeské galerie v Plzni byla od října 2011 do ledna 2012 návštěvníkům představena doposud nejkomplexnější přehlídka díla klasika moderní architektury Adolfa Loose (1870-1933). Výstava prezentovala v podobě nákresů či modelů jak rané práce tohoto architekta, mezi něž patřily zejména plzeňské interiéry, tak také vrcholná díla, například Müllerovu vilu v pražských Střešovicích.⁴⁴²

⁴⁴⁰ V roce 2012 vyšel časopis jako dvojčíslo 14-15 dne 12. července, čísla 16-17 (tematicky věnovaná přehlídce moderního umění documenta) dne 10. srpna, čísla 21-22 vyšla dne 8. listopadu, dvojčíslo 23-24 dne 22. listopadu a 24-25 vyšlo dne 20. prosince 2012.

⁴⁴¹ JANATA, Michal. Jan Hisek: Anatomie prostoru jako říše smyslu. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 1.

⁴⁴² KRAJČÍ, Petr. Adolf Loos v Plzni. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 16.

Dalším výstavním projektem byla například expozice konceptuálního umělce Jiřího Kovandy (1953) s názvem „Pizza na stropě (nebe na zemi)“, která se konala v ústecké Galerii Buňka. Zahájení výstavy se neslo v překvapivém duchu, jelikož autor vůbec nedorazil, a místo něj přijelo několik studentů z ateliéru performance, který Jiří Kovanda vedl. Studenti přinesli mraženou pizzu a dle instrukcí ji teprve začali instalovat. Návštěvníci se tak stali součástí performance, kterou neočekávali.⁴⁴³ „Kovanda rozehrává zajímavou situaci. Svou fyzickou nepřítomností mimoděk ještě zesiluje sílu náhody, která je nedílnou součástí jeho tvorby. Ona je režisérem ‚na place‘, on je zde scénáristou. (...) Nenápadně se smráká a mám pocit, že dnes nás už nic nemůže překvapit. Pizza je na stropě umístěná a přilepená do kříže stříbrnou lepenkou, drží, jen to nebe nechce přijít. (...) Studenti ateliéru performance pak umisťují zrcátko do prostoru na zem, aby v něm diváci viděli odraz nebe. Dvě banální protikladné věci. Nedosažitelné nebe a pizza na stropě.“⁴⁴⁴

Rozsáhlou výstavou se veřejnosti prezentoval grafik, malíř, sochař a tvůrce objektů a instalací František Skála mladší (1956). Jeho výstava s názvem „Muzeum“ se konala v olomouckém Muzeu moderního umění od dubna do srpna roku 2012. František Skála ml. představil svou dosavadní tvorbu, z níž byly k vidění nejrůznější objekty a instalace, sochy, obrazy, ilustrace a fotografie.⁴⁴⁵ „Jedním z dominantních prvků Skálovy tvorby je narativita. Umělec, tak citlivý k detailu čisté formy, žije ve světě lidských příběhů. Připomínka jejich obsahů teprve vytváří jejich pozadí formálními kvalitám, materiálu, syntaktickým překvapením i názvům děl.“⁴⁴⁶

Pražské výstavy též nezůstaly v časopise Ateliér opomenuty. Za zmínku stojí například expozice „Systémy a geokonstrukce“, jejímž autorem byl Jan Kubiček (1927-2013), v pražském Muzeu Kampa. V těchto prostorách malíř, grafik, fotograf a tvůrce objektů představil své geometrické obrazy s náměty euklidovské geometrie.⁴⁴⁷ „Co Kubička nejvíce charakterizuje? Především asi dělení, divize kombinovaná geometrickým posunutím, translací, vše uplatňované v ‚systémech‘, cyklech dokládajících jednotlivá možná ustálení kompozičních rozhodnutí. (...) Ryzí abstraktní řád při neomezených iteracích bobtná do zneklidňující nečekané mnohosti, přičemž se

⁴⁴³ ZACHOVÁ, Tereza. Pizza na stropě (nebe na zemi). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 11, s. 5.

⁴⁴⁴ tamtéž.

⁴⁴⁵ HLAVÁČEK, Ludvík. Krása a novost – K výstavě Františka Skály. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 14-15, s. 1.

⁴⁴⁶ tamtéž.

*ale můžeme uklidňovat tušením vnitřního řádu. Kubiček je precizní technik, jeho ruka sleduje koncentrovaně a vyrovnaně všechna abstraktní rozhodnutí.*⁴⁴⁸

Další pražskou expozicí byla například výstava „Outside/Inside“ v holešovickém Centru současného umění DOX, jejímž autorem byl sochař a performer Čestmír Suška (1952). Výstava se zaměřuje zejména na umělce nevystavené sochy z let 2008 až 2012.⁴⁴⁹ „Skulptury s nápaditou, byť často jednoduchou ornamentikou, vypadají vskutku imponantně umístěné v průmyslových objektech, ovšem o nic méně jim na efektu neubere otevřený veřejný prostor nebo terasa DOXu.“⁴⁵⁰ Tato výstava byla poté v červnu vystavena ještě v Galerii výtvarného umění v Ostravě.

5. 3. 2 Zahraniční umělci a výstavy v časopise Ateliér v roce 2012

Ze zahraničních umělců byl v časopise Ateliér představen například Anthony McCall (1946) a jeho výstava 7 světelných instalací, která se konala v berlínské galerii Hamburger Bahnhof od 20. dubna do 5. srpna 2012. Ve vstupní hale výstavního prostoru se nacházela světelná instalace, po níž byla pojmenovaná celá výstava – „Five Minutes of Pure Sculpture“. Nacházela se ve zcela tmavém prostoru, kde byly na podlaze počítačovou technikou promítány kruhy, polokruhy či přímé linky. Dalšími instalacemi byly například „Between You and I“ či „Leaving (with two-minute of silence)“, která byla doprovázena zvukovou stopou listů šumějících ve větru.⁴⁵¹

Dalším zahraničním umělem byl Jeff Koons (1955), který vystavoval své sochy v bazilejské galerii Fondation Beyeler. První část výstavy se věnovala technokratickým ready-mades v sérii „The New“; díla v této sérii připomínají minimal art.⁴⁵² Další série, která vznikla roku 1988, nesla název „Banality“ a autor v ní představil 16 z původních

⁴⁴⁷ SVOBODA, Aleš. Systémy a geokonstrukce. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 11, s. 12.

⁴⁴⁸ tamtéž.

⁴⁴⁹ BĚRSKÁ, Pavlína. Ovládnutí prostoru aneb Čestmír Suška: Inside/ Outside. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 18, s. 5.

⁴⁵⁰ tamtéž.

⁴⁵¹ WEWERKA, Olga. Magie světla. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 18, s. 5.

⁴⁵² **Minimal art** neboli **minimalismus** – umělecký směr, jenž se v padesátých letech 20. století začal vyskytovat nejprve v malířství a sochařství a později se rozšířil i do dalších uměleckých oblastí. Je charakteristický především tím, že používá jednoduché, minimální prostředky k dosažení maximálního účinku díla. In: Minimalismus. *Artmuseum.cz* [online]. c2016 [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smer_list.php?smer_id=151

20 soch. V této sérii převládají religiozní symboly v kontrastu populárních předmětů, čímž chtěl Jeff Koons zdůraznit vztah mezi spotřebním a sakrálním kýčem. Další sérií byla „Celebration“, kterou umělec tvořil od roku 1994 až do roku 2012. V této sérii přešel Jeff Koons k monumentálním sochám, ale také k malbám, kam sochám přenášel. Fotografie sochy zvětšoval a poté realizoval na plátně.⁴⁵³

Také českým autorům vystavujícím v zahraničí byla v periodiku věnována pozornost. Kupříkladu lze uvést výstavu, která se konala v Českém centru v New Yorku. Na výstavě se představila pětice českých umělců – performer Karel Miler (1940), malířka a performerka Kateřina Šedá (1977), multimediální výtvarnice Eva Kořátková (1982) a fotografky Michaela Thelenová (1969) a Zdena Kolečková (1969).⁴⁵⁴ *„Při vstupu, v ose prostoru, byla umístěna fotografie Milerova díla Blíž k oblakům, na němž se tělo umělce odpoutává od zemského horizontu. Jde o jednu z těch citlivých autorových bodyartových akcí, jakými byly Cítěn čerstvou trávou (1976), Bud', a nebo (1972) atd. (...) Díla Zdeny Kolečkové (1969), Evy Kořátkové (1982), Kateřiny Šedé (1977) a Michaely Thelenové (1969), vytvořená o 30 let později, reflektují už zcela jinou realitu. (...) Na rozdíl od Milerovy reality je ta dnešní mnohem rozptýlenější. Až znepokojivě mísí to, co jsme dříve třídili do kategorií ‚podstatné‘ a ‚nahodilé‘. Proto má jejich skutečnost tak často podobu hry, nahodilé události, svévolné konstrukce.“*⁴⁵⁵

5. 3. 3 Tematicky zaměřené dvojčíslo Ateliéru 2012

Dvojčíslo 16-17 se věnovalo přehlídce moderního umění „documenta“, která se již od roku 1955 každých 5 let koná v německém Kasselu. Periodikum této přehlídce věnovalo většinu svého obsahu, pouze strany 12 a 16 se zmiňovaly o putovní výstavě Europa Jagellonica 1386 – 1572, která se konala v Kutné Hoře v Galerii GASK.

Na titulní straně byly srovnány dvě klíčové přehlídky současného umění v Evropě, a sice „Benátské bienále“ a „documenta“ v Kasselu. Představeny zde byly jak společné znaky těchto dvou přehlídek, tak i otázky, proč je většina ohlasů na tyto dvě

⁴⁵³ BECKER, KANYAR, Helena. Pop-art a postmoderna. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 14-15, s. 8.

⁴⁵⁴ HLAVÁČEK, Ludvík. There is Nothing There. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 10, s. 8.

⁴⁵⁵ tamtéž.

přehlídky rozpačitých, ačkoliv se návštěvníci opět vracejí na další ročníky apod.⁴⁵⁶ Druhá polovina titulní strany byla věnována obecnému představení 13. ročníku umělecké přehlídky „documenta“. Umělecká ředitelka Carolyn Christov-Bakargiev nazvala tento ročník nastavením či rozpoložením mysli; „documenta“ se v roce 2012 zaměřovala na vyprávění příběhů o traumatech naší společnosti, na mezinárodní politické či sociální konflikty apod. Na 13. ročník byli pozváni jak výtvarní umělci, tak i architekti, spisovatelé, vědci, ekologové či hudebníci, neboť jejich přítomnost měla rozšířit hranice uměleckého badání. Cílem umělecké ředitelky bylo udělat z přehlídky „documenta“ co nejrozmanitější škálu forem myšlení, zde interpretovanou uměním, jelikož skrze umění lze dojít ke komplexnějšímu poznání.⁴⁵⁷

Nejen časopis *Ateliér*, ale i někteří periodikem dotázaní umělci či teoretici, byli z 13. ročníku „documenta“ povětšinou nadšeni. Mezi dotázanými byli například teoretik umění Karel Císař (1972), vizuální umělec Jiří Černický či malíř Jan Gemrot (1983). Zatímco Jiří Černický považoval výstavu v Kasselu v roce 2012 za zatím nejzdařilejší přehlídku od legendárního 10. ročníku, Jan Gemrot ji považoval za směsku všeho možného, která nereflektuje tehdejší stav. Přesto si i tento umělec našel dílo, které ho oslovilo: byla to instalace představující zvlněnou vodu od Masima Bartolliniho (1962).⁴⁵⁸

Jiří Valoch, pravidelný přispěvatel časopisu *Ateliér*, popsal v téměř dvoustránkovém článku v podstatě vše, co bylo na 13. ročníku k vidění. Byla to celá řada děl, jak od žijících umělců, tak také od umělců, kteří tvořili již v první polovině 20. století. Mezi ně patřili například španělský malíř a sochař Julio González (1876-1942), který je považován za jednoho ze zakladatelů moderního sochařství, či představitelka informelu Brazilka Maria Martins (1894-1973), jakož i malíř světového formátu Salvador Dalí (1904-1989). Ze současnějších umělců se na přehlídce představili také kanadský umělec Brian Jungen (1970), etiopská malířka žijící v New Yorku Julie Mehretu (1970), afgánská umělkyně a performerka Lida Abdul (1973), belgický umělec žijící v Mexiku Francis Alÿs (1959) či káhirská malířka Anna Boghiguan (1946).

Ačkoli na 12. ročníku výstavy v roce 2007 byla k vidění také díla českých umělců (Běly Kolářové, Kateřiny Šedé a Jiřího Kovandy), 13. ročník se obešel bez

⁴⁵⁶ BLÁHA, Jaroslav. Zamyšlení inspirovaná dokumenta (13). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 1.

⁴⁵⁷ VÁCHOVÁ, Lucie. Bouřlivý tanec mysli. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 1.

české účasti. Ze slovenských umělců se tam v roce 2012 představil rodák ze Žiliny Roman Ondák (1966), malíř a tvůrce objektů a instalací.⁴⁵⁹

Strany 12 a 16 zmíněného dvojčísla 16-17 byly věnovány putovní výstavě „Europa Jagellonica 1386 – 1572“. Ta byla k vidění nejprve v kutnohorské galerii GASK (od května do září 2012), pak ve varšavském Národním muzeu (od listopadu 2012 do února 2013) a nakonec též v postupimském muzeu Haus der Brandenburgisch-Preußischen Geschichte (od února do června 2013).

Na výstavě byly prezentovány práce deskové i knižní malby, malba na sklo, kresby, grafické listy, sochařské práce a různá umělecká řemesla včetně ukázek z medailérské tvorby. Expozice tak umožňovala pohled na tehdejší tvorbu většiny uměleckých oborů.⁴⁶⁰

5. 4 Analýza recenzovaných výstav 2012

Tato analýza se zaměřuje na výstavy, které se objevily v časopise *Ateliér* v roce 2012 a kterým byly věnovány autorské texty (recenze, úvodní proslovy k výstavám, kurátorský pohled, představení výstavy samotným umělcem apod.). Pro přehlednost výsledků je tato analýza rozřazena do několika tabulek: autorské výstavy českých umělců 2012, autorské výstavy zahraničních umělců a tabulky společných výstav, které se konaly v buď v České republice, nebo v zahraničí). Společné výstavy jsou rozděleny podle místa konání na české a zahraniční, jelikož v mnoha případech vystavovali čeští i zahraniční umělci společně. Všechny výše jmenované tabulky se nachází v přílohách.

Další částí analýzy jsou výstavní prostory, o nichž časopis *Ateliér* referoval. Jsou rozděleny do tabulek podle pražských, mimopražských a zahraničních výstavních prostor. Poslední analýza se týká výtvarných postupů a technik, které umělci používali při tvorbě svých děl, která jsou v rámci recenzovaných výstav prezentována. Kategorie, do kterých tvůrčí techniky řadíme, budou představeny níže. Tabulky výstavních prostor

⁴⁵⁸ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Skromná anketa k dokumenta (13). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 3.

⁴⁵⁹ VALOCH, Jiří. Dokumenta (13) za návštěvu určitě stojí. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 6-7.

⁴⁶⁰ *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 12.

a výtvarných technik a postupů jsme zařadili do textu, jelikož neobsahovaly takové množství dat jako tabulky věnované výstavám a vystavujícím autorům.

Do této analýzy nebyly zahrnuty rozhovory s umělci, pravidelné udílení cen z výtvarného prostředí (například Cena Jindřicha Chaluppeckého, Cena Vladimíra Boudníka udělovaná za celoživotní dílo v rámci soutěže Grafík roku) ani výtvarné či jiné kulturní festivaly, sympozia apod. Nezaměřovali jsme se ani recenze výstav z přehlídky moderního umění „documenta“. Důvodem k tomu byl fakt, že většinou nešlo o recenze na konkrétní výstavu, nýbrž o obecnější texty, které se týkaly komplexně celé výstavní akce. Dále do této analýzy rovněž nebyly zahrnuty recenze na výstavy, které mapovaly určité historické období, v jehož rámci byla představena umělecká díla, jejichž autor nebyl znám jménem (kupříkladu sakrální umění či středověké umění). I přesto, že se časopis primárně soustředil na současné výtvarné umění, informoval o očekávaných výstavách, které se týkaly také starého umění. V roce 2012 to byla například expozice „Svatá Anežka Česká - princezna a řeholnice“, která byla představena v 5. čísle.⁴⁶¹

5. 4. 1 Analýza autorských a společných českých i zahraničních výstav v roce 2012

V této analýze je uveden vždy vystavující umělec. Pokud bylo vystavujících umělců více než 5, neuvádíme všechny autory. Výstavy více než 5 umělců mají vždy za vybraným výčtem uvedeno „a další“ (autoři). Cílem této analýzy je představit škálu vystavujících umělců, kterým se časopis *Ateliér* v rámci svých recenzí v roce 2012 věnoval. Jak již bylo zmíněno výše, jednotliví umělci jsou rozděleni na české a zahraniční tvůrce, u společných výstavních projektů pak jsou rozděleni podle místa, kde se výstava konala.

V některých případech časopis v recenzi nezmiňoval název výstavy a nebylo ani jasné, zda je tento název obsažen v nadpisu recenze. U několika výstav se nám tento název nepodařilo nalézt ani v jiných dokumentech, zejména pokud šlo o zahraniční výstavy. Z toho důvodu zůstává u některých expozic pole „název výstavy“ nevyplněno.

⁴⁶¹ BENEŠOVSKÁ, Klára. Putování za sv. Anežkou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 5, s. 16.

U všech umělců jsme se snažili do závorky uvést datum narození, popřípadě úmrtí. Avšak u některých, také zejména zahraničních umělců, anebo umělců například z 16. století (například u výstavy „Europa Jagellonica 1386 – 1572“ v rámci tematického dvojčísla 16-17) jsme si životopisnými údaji nebyli jisti, a tak jsme tato data neuvedli.

Někteří z vystavujících umělců, kterým se časopis během roku 2012 věnoval, byli podrobněji představeni výše v podkapitole 5.3.2. Časopis se v tomto roce zpravidla nezabýval jedním autorem vícekrát; výjimkou byli malíř Jiří David a malířka Veronika Holcová (1973), o jejichž výstavách se časopis zmínil v průběhu roku několikrát.

Jiří David se tehdy představil třemi výstavami: první z nich, nazvaná „Proč je tak legrační, když holky házou kameny...Bolest vody“, se pořádala v Galerii Caesar v Olomouci od 3. dubna do 26. dubna 2012⁴⁶², druhá expozice s názvem „Jiří David: Příliš ľahká ... Závrať ... Panika ... Stendhalov syndróm ... Lokálna anestézia ... Geopornografia“ se konala ihned poté v bratislavské Zahorian & co Gallery (od 27. dubna do 9. června)⁴⁶³. Třetí výstavou byla expozice pojmenovaná „Pro a proti“, kterou uskutečnila Galerie výtvarného umění v Chebu od 11. října do 30. prosince v prostorách své Velká galerie.⁴⁶⁴

Se třemi výstavami byla představena také malířka Veronika Holcová. Dvě expozice byly pražské a jedna byla mimopražská. Všechny měly vernisáž v září a nesly stejný název: „Krutá hudba, trochu něhy a magie, ta tmavá, ta žhavá“. První výstava se konala v Galerii Caesar v Olomouci (od 4. září do 26. září)⁴⁶⁵ a dvě další výstavy v Praze v Knihovně Václava Havla (od 11. září až 8. října) a v Galerie 35m² (od 21. září do 21. října)⁴⁶⁶.

Dvě autorské výstavy jednoho autora v jednom roce už časopis *Ateliér* zmiňoval častěji. Se dvěma mimopražskými expozicemi byli představeni malíř a kreslíř Vladimír Věla (1980), performer a konceptuální umělec Miloš Šejn (1947).

S jednou pražskou (ve Veletržním paláci) a jednou mimopražskou výstavou (v Galerii města Plzně) byl uveden malíř Theodor Pištěk. Mimopražskou výstavou v Osíku

⁴⁶² DAVID, Jiří. Bolest vody. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 8, s. 7.

⁴⁶³ KRALOVIČ, Jan. Pôdorys premenlivosti. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 13, s. 8.

⁴⁶⁴ DOSTÁL, Martin. Učitel a žák. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 23-24, s. 6.

⁴⁶⁵ TOMAN, Marek. Před obrazy Veroniky Holcové. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 19, s. 4.

⁴⁶⁶ tamtéž.

ve White Gallery a zahraniční v bratislavské Galerii 19 měla výstavu malířka Adriena Šimotová.

Ze zahraničních autorů byl v periodiku vícekrát představen pouze slovenský tvůrce objektů a instalací Roman Ondák (1966), a sice recenzemi na jeho dvě zahraniční výstavy. První z nich se konala v pařížském Musée d'Art moderne de la Ville de Paris⁴⁶⁷ a druhá v berlínském muzeu Deutsche Guggenheim⁴⁶⁸.

Některé výstavy byly společným počinem českých i zahraničních umělců. Jako příklad takové akce lze uvést expozici „Tváře: Fenomén tváře ve videoartu“, na které se představili světoví tvůrci videoartu jako například Marina Abramović (1946), Douglas Gordon (1966), Nauman Bruce (1941), Steina Vasulka (1940) a český umělec Miloš Šejn.⁴⁶⁹

Českých autorských výstav bylo v roce 2012 celkem 184 a zahraničních 25. Českých výtvarných umělců časopis *Ateliér* v rámci autorských výstav prezentoval celkem 172 a zahraničních 24.

Kromě autorských výstav bylo v periodiku prezentováno celkem 52 společných výstav, a to jak českých, tak zahraničních tvůrců. Z toho výstav, které se konaly v České republice, bylo celkem 46, zatímco výstav konaných v zahraničí bylo 6.

5. 4. 2 Analýza pražských výstavních prostor v roce 2012

Pražských výstavních prostor bylo v roce 2012 představeno celkem 68. V tabulce „Pražské výstavní prostory“ jsou shrnuty všechny galerie, muzea a jiné expozice, které se v tomto roce v analyzovaném periodiku objevily, a v závorce je uveden počet, kolikrát byly v periodiku představeny v rámci recenzí a jiných autorských textů. V pražských výstavních prostorech se v roce 2012 pořádalo celkově 111 výstav, kterým časopis *Ateliér* věnoval pozornost v rámci svých kritických textů či úvodních proslovů k výstavám.

⁴⁶⁷ FRÁŇOVÁ, Eva. Roman Ondák. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 25-26, s. 8.

⁴⁶⁸ WEWERKA, Olga. Nad oblaky. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 11, s. 8.

⁴⁶⁹ KAMENICKÝ, Dalibor. Manifest tváře. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 18, s. 16.

Tabulka č. 2: Pražské výstavní prostory v roce 2012

Galerie pražské		
Altán Klamovka (2)	Galerie Petr Novotný (2)	Karlín Studios (2)
Artinbox Gallery (2)	Galerie Pokorná (1)	Knihovna Václava Havla (1)
Divus – Pragerkabarett (1)	Galerie Portheimka (1)	Komunikační prostor Školská (1)
DOX (5)	Galerie PRE (1)	Krásný ztráty (1)
Dynamo design (1)	Galerie Prokopka (1)	Leica Gallery (1)
Futura (1)	Galerie Roberta Guttmanna (1)	Libri prohibiti (1)
Galéria Slovenského institutu (1)	Galerie Rudolfinum (4)	MeetFactory (2)
Galerie 21. Století (2)	Galerie SPZ (1)	Muzeum Kampa (2)
Galerie 35m ² (1)	Galerie U Prstenu (1)	Muzeum Montanelli (2)
Galerie AMU (1)	Galerie Václava Špály (2)	Národní galerie - Valdštejnská jízdárna (1)
Galerie Atrium (1)	Galerie Vernon (1)	Národní galerie - Veletržní palác (2)
Galerie AVU (1)	Galerie Via Art (1)	Nová síň (3)
Galerie Dion (1)	Galerie Vltavín (1)	Novoměstská radnice (2)
Galerie Dolmen (2)	Galerie Vyšehrad (1)	Památník národního písemnictví - Letohrádek Hvězda (1)
Galerie Havelka (1)	Galerie Zdeněk Sklenář (2)	Prinz Prager Gallery (3)
Galerie Chodovská tvrz (2)	Galerie Ztichlá klika (1)	Projektplus (1)
Galerie Jiří Švestka (1)	GHMP - Dům U Kamenného zvonu (3)	Slovenský institut (1)
Galerie Kritiků (2)	GHMP - Dům U Zlatého prstenu (2)	Svit (2)
Galerie Maldoror (1)	GHMP - Městská knihovna (4)	Topičův salon a klub (5)
Galerie Millenium (1)	GHMP - Staroměstská radnice (3)	Uměleckoprůmyslové muzeum (1)
Galerie Miro (3)	Hunt Kastner Artworks (1)	Vernon Depot (1)
Galerie NoD (1)	Jízdárna Pražského hradu (2)	Výstavní prostor Spejs (1)
Galerie Pecka (2)	K 4 (1)	

zdroj: vlastní zpracování na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

5. 4. 3 Analýza mimopražských výstavních prostor v roce 2012

V časopisu Ateliér bylo v roce 2012 představeno celkem 76 mimopražských výstavních prostor. V muzeích, galeriích a negalerijních prostorách byly v Praze během roku 2012 představeny celkem 120 výstavy. V následující tabulce je u každého výstavního prostoru uvedeno město, v němž se zmíněný prostor nachází a počet, kolikrát se o výstavním prostoru Ateliér v rámci sledovaných textů zmiňoval.

Tabulka č. 3: Mimopražské výstavní prostory v roce 2012

Galerie mimopražské		
Alternativa - Kulturní institut (Zlín, 1)	Galerie Kaple (Valašské Meziříčí, 1)	Malá galerie České spořitelny (Kladno, 2)
Antikvariát a klub Fiducia - Galerie Dole (Ostrava, 1)	Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého jednorožce (Klatovy, 2)	Městské kulturní středisko - areál Skalka - Kostel sv. Maří Magdaleny (Mníšek pod Brdy, 1)
Architektonické studio Chmelík& partneři (Hradec Králové, 1)	Galerie Klatovy/Klenová - Sýpka (Klatovy, 1)	Městské muzeum (Břeclav, 1)
Brno Gallery (Brno, 2)	Galerie Luxfer (Česká Skalice, 3)	Moravská galerie - Jurkovičova vila (Brno, 1)
Dům umění - Atrium (Opava, 1)	Galerie města Blanska (Blansko, 3)	Moravské divadlo (Olomouc, 1)
Galerie +420 (Brno, 2)	Galerie města Pardubic (Pardubice, 3)	Muzeum Jindřichohradecka (Jindřichův Hradec, 2)
Galerie AMB (Hradec Králové, 1)	Galerie města Plzně (Plzeň, 5)	Muzeum města Brna (Brno, 1)
Galerie ARS (Brno, 3)	Galerie moderního umění (Roudnice nad Labem, 1)	Muzeum moderního umění - (Olomouc, 2)
Galerie Aspekt (Brno, 1)	Galerie moderního umění (Hradec Králové, 1)	Muzeum Novojičinska, Žerotínský zámek (Nový Jičín, 1)
Galerie Beseda (Ostrava, 2)	Galerie Off/Format (Brno, 1)	Muzeum regionu Valašsko - Zámek Kinských (Valašské Meziříčí, 1)
Galerie Buňka (Ústí nad Labem, 1)	Galerie Orlovna (Kroměříž, 1)	Muzeum umění - Galerie Café Amadeus (Olomouc, 2)
Galerie Caesar (Olomouc, 3)	Galerie Platinum (Brno, 1)	Muzeum umění a designu (Benešov, 1)
Galerie Cella (Opava, 3)	Galerie Sýpka (Valašské Meziříčí, 1)	Oblastní galerie (Liberec, 5)
Galerie Die Aktualität des Schönen (Liberec, 2)	Galerie TIC - Galerie mladých (Brno, 1)	Rabasova galerie - Nová síň (Rakovník, 1)
Galerie Dole (Ostrava, 2)	Galerie U Rytíře (Liberec, 2)	Severočeská galerie výtvarného umění (Litoměřice, 1)
Galerie Doma (Kyjov, 1)	Galerie umění (Karlovy Vary, 2)	Šolcův statek - Lapidárium (Sobotka, 1)
Galerie Dorka (Domažlice, 1)	Galerie umění Karlovy Vary - pobočka Letohrádek (Ostrov nad Ohří, 2)	Ulité káfé (Uherský Brod, 1)
Galerie Dům (Broumov, 1)	Galerie ve dvoře (Litoměřice, 1)	Výstavní síň designu FUD UJEP (Ústí nad Labem, 2)
Galerie Emila Filly (Ústí nad Labem, 1)	Galerie výtvarného umění (Cheb, 4)	Výstavní prostory Národní školy (Hradec nad Moravicí, 1)
Galerie Felixe Jeneweina (Kutná Hora, 1)	Galerie výtvarného umění - Dům umění (Ostrava, 2)	Výstavní síň Městského klubu Litovel (Litovel, 1)
Galerie Fiducia (Ostrava, 1)	Horácká galerie (Nové Město na Moravě, 2)	Výstavní síň Sokolská (Ostrava, 5)
Galerie Fons (Pardubice, 1)	Jihomoravské muzeum - Dům umění (Znojmo, 1)	Wannieck Gallery (Brno, 1)
Galerie Františka Drtikola (Příbram, 1)	Kabinet T. (Zlín, 1)	White Gallery (Osík, 2)
Galerie GASK (Kutná Hora, 1)	kavárna Sádrový ježek (Ostrava, 1)	Západočeská galerie (Plzeň, 1)
Galerie Inspirace (Jindřichův Hradec, 1)	Krajská galerie výtvarného umění (Zlín, 1)	
Galerie Jiří Putna (Brno, 1)	Lidická galerie (Lidice, 1)	

zdroj: vlastní zpracování na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

5. 4. 4 Analýza zahraničních výstavních prostor 2012

Přehledka zahraničních galerií byla o poznání menší než u pražských nebo mimopražských galerií. Bylo tomu tak zejména proto, že se časopis recenzím na zahraniční výstavy věnoval v rámci rubriky *Zahraničí*, která se nacházela pouze na straně 8. Zahraničních výstav tak bylo celkem představeno 26, zatímco zahraničních galerií či jiných výstavních prostor bylo celkem 28. V následující tabulce je u každého výstavního prostoru v závorce uvedeno město, země a také kolikrát byl tento prostor v rámci sledovaných textů v časopise představen.

Tabulka č. 4: Zahraniční výstavní prostory v roce 2012

Galerie zahraniční	
[DAM] (Berlín, Německo, 1)	Galerie Kassel (Kassel, Německo, 1)
Aargauer Kunsthau (Aarau, Švýcarsko, 1)	Grand Palais (Paříž, Francie, 1)
Akademie der Künste (Berlín, Německo, 1)	Hamburger Bahnhof (Berlín, Německo, 1)
Arnulf Rainer Museum (Baden, Rakousko, 1)	Katzen Arts Center - American University Museum (Washington D. C., Spojené státy americké, 1)
Bank Austria Kunstforum (Víděň, Rakousko, 1)	Kunstmuseum (Basilej, Švýcarsko, 1)
Business Design Centre (Londýn, Spojené království, 1)	Musée d'Art moderne de la Ville de Paris (Paříž, Francie, 1)
České centrum - (New York, Spojené státy americké, 1)	Red Gallery (Londýn, Velká Británie, 1)
České centrum (Paříž, Francie, 1)	Royal Academy of Arts (Londýn, Velká Británie, 1)
Deutsche Guggenheim (Berlín, Německo, 1)	Slovenská národní galéria - Esterhazyho palác (Bratislava, Slovenská republika, 1)
Fondation Beyeler (Basilej, Švýcarsko, 1)	Stredoslovenská galéria - Bethlenov dom (Banská Bystrica, Slovenská republika, 1)
Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika, 1)	Tate Britain (Londýn, Velká Británie, 1)
Galéria mesta Bratislavy (Bratislava, Slovenská republika, 1)	Tate Modern (Londýn, Velká Británie, 2)
Galerie Kalt (Mnichov, Německo, 1)	Zahorian & co Gallery (Bratislava, Slovenská republika, 2)

zdroj: vlastní zpracování na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

5. 4. 5 Analýza tvůrčích technik a postupů v roce 2012

V analýze, jejíž výsledky se nalézají v níže položené tabulce, jsou prezentovány techniky a postupy, které umělci při tvorbě svých děl používali. Tvůrčí techniky a postupy jsou nepostradatelným prostředkem vyjádření každého umělce. Každý

výtvarník má svou oblíbenou techniku, ve které vyniká; mnoho umělců se také věnuje více technikám.

V časopise *Ateliér* bylo v roce 2012 představeno velké množství výtvarných technik a postupů, pro přehlednost analýzy jsme je rozřadili do následujících kategorií: *malba* (akryl, olej, tempera, pastely, akvarel), *socha* (skulptura, plastika, reliéf), *fotografie* (fotografie, pigmentový tisk, fotografika), *kresba* (kresba tužkou, perem, pastelem, tuší), *grafika* (dřevoryt, linoryt, lept, suchá jehla, litografie, sítotisk, monotyp, kamenotisk, experimentální grafika), *koláž* (fotokoláž, textilní koláž, koláž z přírodních materiálů apod.), *asambláž* (tzv. prostorová neboli trojrozměrná koláž), *užité umění* (porcelán, keramika, sklo, textil), *design* (umělecké tvarování předměty), *typografie* (grafická úprava knihtisku), *architektura* (nákrasy a prostorové modely), *instalace* (instalace složená z několika předmětů, světelné instalace, zvukové instalace, environmentální instalace), *performance* (živé předvedení určitého uměleckého sdělení před diváky), *objekt* (moderně pojatá socha, která se odklání od figurální podoby a spěje k abstraktnímu vyjádření⁴⁷⁰), *videoart* (videoart, videoinstalace, vizuální umění, multimediální instalace), *koncept* (malba, kresba, socha, instalace), *film* (dokumentární film, umělecký film, krátkometrážní film), *počítačová grafika* a *graffiti* (umění ve veřejném prostoru, nanášení barev pomocí spreje).

V tabulkách, které prezentují autorské výstavy české a zahraniční a společné výstavy v České republice a v zahraničí, jsou zahrnuty i údaje o tom, jaké techniky a postupy umělci při tom zvolili. Tabulka tvůrčích technik a postupů informuje o technikách a postupech, které byly v dílech na recenzovaných výstavách představeny.

Z některých článků bylo obtížné poznat, jakou techniku a jaký postup autor využíval, proto nám v tomto rozboru napomohla zejména fotografická ilustrace, případně sekundární informace k daným vystávám. Nejčastěji se tento problém vyskytoval u skupinových výstav, kde byl zastoupen velký počet umělců, a tudíž byl i počet technik a postupů vyšší. Také autorské výstavy však nebyly mnohdy zaměřeny pouze na jednu techniku, a tak zejména retrospektivní expozice ukazovaly širokou škálu postupů a technik, kterým se daný umělec ve své tvorbě věnoval.

V tabulce jsou představeny všechny zmíněné tvůrčí techniky a postupy. Ve druhém sloupci je uvedeno, kolikrát se daná technika objevila na výstavě samostatně a

⁴⁷⁰ Objekt. *Artlist* [online]. c2006-2015 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/klicova-slova/objekt-118/>

třetí sloupec udává počet, kolikrát byla tato technika použita v kombinaci s jiným postupem.

Tabulka č. 5: Tvůrčí techniky a postupy v roce 2012

Tvůrčí techniky a postupy	Samostatně	Kombinace
Architektura	2	0
Asambláž	0	1
Design	4	0
Film	0	2
Fotografie	19	17
Graffiti	2	0
Grafika	5	21
Instalace	19	19
Koláž	2	5
Koncept	3	4
Kresba	8	25
Malba	77	47
Objekt	4	10
Performance	1	6
Plakát	1	0
Socha	13	23
Typografie	1	1
Užité umění	10	8
Videoart	6	12

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012

5. 5 Finanční problémy časopisu Ateliér v roce 2012

Jak již bylo zmíněno, časopis Ateliér se zejména kvůli nižší dotaci od Ministerstva kultury potýkal se značnými finančními problémy. Redakce se musela v květnu 2012 přestěhovat do menších prostor s levnějším nájmem a nižšími cenami za energii. Po dohodě s tiskárnou se redakci podařilo snížit cenu tisku. Platy zaměstnanců se od roku 1997 nezvýšily. Z finančních důvodů byla redakce nucena zrušit úvazek s jazykovou korektorkou a propustit jednoho pracovníka, jehož práci převzali ostatní

členové redakce. Sníženy byly také honoráře za typografické zpracování grafické úpravy, a to na 9 000 Kč měsíčně.⁴⁷¹

„Podrobnou finanční analýzu jsme provedli za pomoci firmy Audit Lanc, s. r. o, která ji pro naše občanské sdružení učinila zdarma. Získali jsme tyto finanční podpory za rok 2012 - MK ČR 560 000 Kč, Nadace NČVU 20 000 Kč, Státní fond kultury 120 000 Kč, naše zisky za rok 2012 přepokládáme kolem 2,3 mil. Kč.“⁴⁷²

Redakce se dále snažila uvažovat o tom, jak by se nastalá finanční tíseň dala řešit. Jedním z nápadů bylo, že by se periodikum dokonce začalo vydávat ve formátu A4 jako měsíčník, avšak i to se ukázalo být z ekonomického hlediska nevýhodné. V závěru článku, zveřejněného ve 20. čísle roku 2012, požádal časopis o finanční podporu také čtenáře.⁴⁷³

V následujícím dvojčísle, tj. 21-22, se na straně 2 objevil seznam dárců, kteří finančně přispěli na záchranu časopisu.⁴⁷⁴ V posledním dvojčísle roku (č. 25-26) vyšlo v rámci rubriky *Inzerce* oznámení redakce o tom, že Ministerstvo kultury dne 28. listopadu 2012 navýšilo časopisu grant o 350 000 Kč. Zároveň s příznivou touto zprávou bylo ohlášeno, že časopis vyjde i v novém roce, a to dne 10. ledna.

5. 5. 1 Apely šéfredaktorky časopisu Ateliér na čtenáře

Na setrvalé finanční problémy poukázala šéfredaktorka časopisu, Blanka Jiráčková, již v *Editorialu* 1. čísla nového ročníku periodika. Daň z přidané hodnoty, jež v roce 2007 činila 5 %, se v roce 2012 zvýšila na 14 %. Finanční potíže se projeví už na konci roku 2011, kdy ztráta časopisu za tento rok činila 96 tisíc Kč. Nebýt toho, že Ministerstvo kultury ČR přispělo koncem roku 2011 na provoz časopisu 300 000 Kč, mohla být tato ztráta ještě větší. Složitou finanční situaci Ateliéru dále zkomplikoval již zmíněný nízký grant od Ministerstva kultury pro rok 2012 a též stále klesající počet

⁴⁷¹ JIRÁČKOVÁ, Blanka. SOS na záchranu Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

⁴⁷² JIRÁČKOVÁ, Blanka. SOS na záchranu Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

⁴⁷³ tamtéž.

⁴⁷⁴ Finanční dary společnosti Ateliér věnovali. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 21-22, s. 2.

předplatitelů. Právě z těchto důvodů se šéfredaktorka snažila apelovat na čtenáře a předplatitele časopisu Ateliér.⁴⁷⁵

„Hned 2. ledna jsme od naší distribuční firmy obdrželi přehled našich předplatitelů pro letošní rok, jenž klesl o 120 pro nás tak důležitých čtenářů, a to nejen z ekonomického hlediska. Jedná se o částku rabatu pro distribuci a bez odvedené DPH skoro 88 000 Kč. Ale co kdyby například samotní výtvarníci, kterých je v naší republice nejméně kolem 20 000, začali pravidelně odebírat Ateliér a podpořili tím svůj oborový časopis? Co kdyby se alespoň u jedné čtvrtiny z nich projevil solidarita a každých 14 dní by si místo jednoho piva či dvojky vína za 35 Kč zakoupilo 5000 výtvarníků číslo Ateliéru? (Většina našich čtenářů se totiž rekrutuje z jiných, přírodních a společenských oborů). Co kdyby galerie a muzea počítaly s propagací svých akcí prostřednictvím inzerce v Ateliéru a tak nejen zvyšovaly počet jejich návštěvníků, ale zároveň by takto podpořily vydávání Ateliéru?“⁴⁷⁶

Finanční krize periodika byla hlavním tématem článků Ateliéru v roce 2012; informace o finanční situaci časopisu se objevovaly napříč celým ročníkem. Kromě apelací šéfredaktorky časopisu byly během roku postupně uveřejňovány například otevřené dopisy Ministerstvu kultury a jeho odpovědi či tabulka nákladů na vydávání periodika.

5. 5. 2 Předplatitelé a inzerce

Časopis se kromě sníženého grantu od MK ČR a nižšího počtu předplatitelů, jenž klesl o 120 předplatitelů oproti minulému roku, potýkal také s nedostatkem inzerentů. Inzerce se mnohdy vešla pouze na stranu 10 a strana 13 pak byla věnována například anotacím různých publikací. Již od 3. čísla se v *Inzerci* začaly objevovat svítivě žluté či tmavě modré čtverce nebo obdélníky, které vyplňovaly prázdný prostor určený inzerci. Většinou obsahovaly text: „Zde je místo pro vaši inzerci“⁴⁷⁷, od 6. čísla přibyla k původnímu oznámení věta: „Dáte o sobě vědět a zároveň podpoříte vydávání

⁴⁷⁵ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Editorial 12. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 3.

⁴⁷⁶ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Editorial 12. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 3.

⁴⁷⁷ NESG. Inzerce. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 3, s. 10.

Ateliéru“.⁴⁷⁸ V 6. čísle se inzerce objevila jak na straně 10, tak na straně 13, na obou stranách však byl velký žlutý čtverec; na straně 13 pokrýval téměř celé inzertní stranu⁴⁷⁹ (Ukázka inzerce v roce 2012 se nalézá v přílohách).

Od 6. čísla se *Inzerce* opět vrátila i na stranu 13. Žluté čtverce se postupně zvětšovaly spolu s nezaplněným inzertním místem. V prostoru pro rubriku *Inzerce* se v průběhu roku začala objevovat také oznámení týkající se finančních problémů, stěhování redakce apod. K zviditelnění těchto informací byly také používány povětšinou žluté obdélníky.

5. 5. 3 Přestěhování redakce

V 9. čísle, které vyšlo dne 3. května 2012, oznámila redakce přestěhování svého působiště na novou adresu (Londýnská 81, Praha 2 – Vinohrady), kde setrvala až do zrušení časopisu v prosinci 2015.⁴⁸⁰

Redakce *Ateliéru* se za dobu svého působení nestěhovala poprvé. V roce 1988, kdy časopis začal vycházet, sídlila redakce časopisu v budově výstavní síně Mánes, Gottwaldovo nábřeží 250, Praha 1 (po roce 1989 se název nábřeží změnil na Masarykovo). Ještě v roce 2000 byla adresa redakce stále v pražském Mánesu; v roce 2008 měla redakce své působiště na adrese Na Poříčí 30, Praha 1, odkud se v roce 2012 přestěhovalo na Vinohrady. Blanka Jiráčková v článku „SOS na záchranu *Ateliéru*“ uvedla, že se tak stalo především kvůli výhodnějšímu nájmu. Oznámení o přestěhování redakce se poté objevilo ještě v několika následujících číslech.

5. 5. 4 Intervence šéfredaktorky časopisu *Ateliér*

V *Editorialu* 1. čísla roku 2012 *Ateliéru* šéfredaktorka časopisu upozornila na nízkou dotaci od Ministerstva kultury ČR, která činila 560 000 Kč. Ve 3. čísle, které vyšlo dne 9. února, byl uveřejněn otevřený dopis Blanky Jiráčkové, který byl adresován komisi MK ČR pro výběrové dotační řízení. „*Začnu tedy čísly. Při velmi úsporném*

⁴⁷⁸ tamtéž.

⁴⁷⁹ NESG. *Inzerce. Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 3, s. 10, 13.

hospodaření stojí vydávání Ateliéru kolem 5 milionů Kč, občanské sdružení samo vydělá asi 3 miliony prodejem jednotlivých výtisků a inzercí. Je tedy zapotřebí dotace minimálně ve výši 2 miliony Kč. Letos vychází již 25. ročník, náklad 2300 kusů na číslo, ročně je prodaných cca 61 410 výtisků, předplatitelů je nyní 1070.“

Dále v tomto dopise Blanka Jiráčková zdůraznila, že časopis Ateliér je základním stavebním kamenem oboru s velkým dosahem do široké kulturní veřejnosti a že do něj přispívají přední kritici a teoretici umění. V posledním odstavci se obrátila přímo ke grantové komisi s prosbou o znovuzvážení rozhodnutí o uděleném finančním příspěvku.⁴⁸¹

Odpověď komise pro výběrové dotační řízení 2012⁴⁸², prostřednictvím jejího předsedy Tomáše Wintera⁴⁸³, byla uveřejněna v 5. čísle, které vyšlo dne 8. března 2012. „V souvislosti s Vaším nabádáním, aby komise své rozhodnutí znovu uvážila, Vás můžeme ujistit, že komise, která je poradním orgánem MK, jak v prvním, tak v druhém kole velice pečlivě posuzuje všechny žádosti. (...) Je s podivem, že jste kromě otevřeného dopisu rozesílala i email s předmětem ‚Pomoc na záchranu Ateliéru‘, v němž píšete, že ‚grantová komise MK ČR nemá v úmyslu udělit Ateliéru grant za rok 2012‘.⁴⁸⁴ V rozporu s tímto vyjádřením však - dle vyjádření předsedy komise - byl časopis Ateliér zařazen do 2. kola o udělení grantu, což znamená, že ještě nebyl z posuzování o udělení dotace zcela vyloučen. Vzhledem k tomu, že dosud nic nebylo rozhodnuto, označil předseda grantové komise MK ČR apel šéfredaktorky Ateliéru⁴⁸⁵ „za matoucí, nemístný a nevhodně zasahující do průběhu řízení.“⁴⁸⁶

⁴⁸⁰ NESG. Důležité upozornění. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 9, s. 13.

⁴⁸¹ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Otevřený dopis. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 3, s. 3.

⁴⁸² **Členové komise pro profesionální výtvarné umění 2012**, okruh 4-6, byli: Tomáš Winter (předseda), Zbyněk Baladrán, Eva Bendová, Štěpánka Bielešová, Ladislava Horňáková, Lada Hubatová-Vacková, Michal Kalhous, Jiří Merger, Alena Petruželová, Marcela Stránská a Jan Zálešák. In.: *Ministerstvo kultury. Seznam členů KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2012 OKRUH 4 – 6*, dokument získaný od Zdeňky Krpálkové, referentky MK ČR pro výtvarné umění, viz přílohy.

⁴⁸³ **Tomáš Winter** (1974) – český historik umění a kurátor. In.: *Ministerstvo kultury. Seznam členů KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2012 OKRUH 4 – 6*, dokument získaný od referentky MK ČR pro výtvarné umění Zdeňky Krpálkové v přílohách.

⁴⁸⁴ WINTER, Tomáš. Vyjádření grantové komise k otevřenému dopisu. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 5, s. 3.

⁴⁸⁵ tamtéž.

⁴⁸⁶ tamtéž.

5. 5. 5 Vyvrcholení finanční krize v roce 2012

V příloze 20. čísla celá situace kolem finančních problémů vyvrcholila a Blanka Jiráčková se s prosbou o finanční podporu obrátila přímo na čtenáře. Naléhavost své žádosti podpořila uveřejněnou tabulkou nákladů na vydávání časopisu. V článku „SOS na záchranu Ateliéru“ popsala nastalou situaci, a to včetně interních záležitostí redakce (např. že přispěvatelé nedostávali po celý rok za své články žádné honoráře, členové redakce jeli na výstavu „documenta“ do Kasselu na vlastní náklady a honoráře se v redakci nezvýšily od roku 1997).⁴⁸⁷

Pro srovnání byla v příloze zveřejněna také tabulka dalších žadatelů, kteří se ucházeli o grant MK ČR spolu s částkou, jakou od Ministerstva nakonec získali. Časopis *Revolver Revue* získal dotaci 1 455 000 Kč, Kulturní časopis *A2* dostal 2 680 000 Kč, *Svět a divadlo* 2 245 000 Kč, časopis *Loutkář* 770 000 Kč, Divadelní noviny 2 700 000 Kč, *Hudební rozhledy* 950 000 Kč, časopis *Harmonie* 900 000 Kč a *Literární noviny* 1 000 000 Kč.⁴⁸⁸

Ve dvojčísle 21-22 byli uveřejněni ti, kteří doposud na podporu časopisu finančně přispěli, a to například malíř a sochař Nikos Armutidis (1953), sochař, grafik a ilustrátor Stanislav Kolíbal (1925), pravidelný přispěvatel do Ateliéru a historik umění Jiří Machalický (1952), historička, sběratelka a mecenáška umění Meda Mládková (1919) či fotografka a kurátorka Vendula Fremlová (1979).⁴⁸⁹

Ve dvojčísle 23-24 bylo oznámeno, že z důvodu přetrvávajících finančních obtíží vyšel tento výtisk jako dvojčíslo a že stejně tak tomu bude i v následujícím čísle 25-26. Zároveň bylo vyjádřeno poděkování všem, kteří přispěli na záchranu časopisu, a byla uveřejněna další jména přispěvatelů, mezi nimiž byl i grafik a ilustrátor Libor Beránek (1965), historik umění Vladimír Birgus (1954) či fotograf Pavel Mára (1951).⁴⁹⁰

V posledním dvojčísle 25-26 redakce vydala oficiální oznámení, že časopis *Ateliér* vyjde i v roce 2013, neboť periodikum obdrželo dne 28. 11. 2012 od Ministerstva kultury ČR navýšení dotace o 350 000 Kč. Bylo zde vysloveno poděkování dárcům a připojena další jména těch, kteří finančně přispěli. Zároveň však redakce

⁴⁸⁷ JIRÁČKOVÁ, Blanka. SOS na záchranu Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

⁴⁸⁸ Žadatelé. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha.

⁴⁸⁹ NESG. Finanční dary Společnosti časopisu Ateliér věnovali. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 21-22, s. 2.

⁴⁹⁰ tamtéž.

připomněla, že finanční situace není v žádném případě dořešena a časopis bude i nadále vítat jakékoli finanční příspěvky.⁴⁹¹

V rámci podpory Ateliéru byl také uspořádán happening, který proběhl dne 16. října 2012 před budovou Ministerstva kultury ČR. Zúčastnění umělci vytvořil maketu časopisu Ateliér, na níž namalovali své spontánní reakce. Maketa byla poté rozsekána a její kousky byly symbolicky vydraženy. Spolu s finanční podporou od čtenářů, dorovnáním grantu od Ministerstva kultury (na 910 000 Kč) a celkovým ziskem ve výši 2 653 808 Kč se podařilo dokončit vydávání tohoto ročníku časopisu Ateliér se sníženými náklady časopisu na 3 939 164 Kč a se ztrátou 235 356 Kč.⁴⁹²

⁴⁹¹ REDAKCE. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 25-26, s. 10.

⁴⁹²JIRÁČKOVÁ, Blanka. *Aukce výtvarných děl na záchranu Ateliéru/ 13. 6. 2013 v 18 hodin, Aukční síň Vltavín*. [online]. 29. 5. 2013 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.atelier-journal.cz/node/244>.

6 Časopis Ateliér v roce 2015

Ačkoli se mohlo zdát, že časopis překonal finanční krizi, s níž se potýkal v roce 2012, nebylo tomu tak. Redakce časopisu Ateliér předpokládala pro rok 2013 náklady 4 821 700 Kč, přičemž grant od Ministerstva kultury činil k 29. květnu 2013 pouze 300 000 Kč.⁴⁹³ Finanční dotace od MK ČR od roku 2012 už nikdy nepřesáhla 700 000 Kč a Společnosti Ateliér se stále nedařilo nalézt pro tento čtrnáctideník sponzora.⁴⁹⁴

Na podporu časopisu Ateliér byla uspořádána aukce v Galerii Vltavín, která se konala dne 13. června 2013 a na níž byla vydražena například díla malířky Adrieny Šimotové či sochaře Olbrama Zoubka (1926). Celková částka za vydražená díla se pohybovala kolem 450 000 Kč. Ukázalo se však, že ani tato suma nebyla rozhodující pro to, aby se zvrátil negativní vývoj ve financování tohoto periodika.⁴⁹⁵

Hospodářská situace Ateliéru se naopak během dalšího období ještě zhoršovala, a tak byl v druhé polovině roku 2015 časopis kvůli nedostatečnému finančnímu zajištění nucen podat žádost o likvidaci. Od 1. ledna 2016 se Společnost časopisu Ateliér nacházela zapsaná ve spolkovém rejstříku jako Společnost časopisu Ateliér, z. s. v likvidaci.⁴⁹⁶

6. 1 Grafické a koncepční změny

Šestnáctistránkový časopis Ateliér bylo možné v roce 2015 ve volném prodeji koupit za 60 Kč, v rámci předplatného stálo jedno číslo 55 Kč (předplatné na rok činilo 1265 Kč). Náklad časopisu v roce 2015 čítal 1700 výtisků⁴⁹⁷; pro srovnání připomeňme, že v roce 1988, kdy časopis začínal vycházet, měl náklad desetkrát vyšší (20 000 výtisků).

⁴⁹³ JIRÁČKOVÁ, Blanka. *Aukce výtvarných děl na záchranu Ateliéru / 13. 6. 2013 v 18 hodin, Aukční síň Vltavín*. [online]. 29. 5. 2013 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.atelier-journal.cz/node/244>.

⁴⁹⁴ *Rozhovor s Lucií Váchovou*, bývalou redaktorkou časopisu Ateliér, o chodu redakce Ateliéru ze dne 22. 3. 2015. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁴⁹⁵ JIRÁČKOVÁ, Blanka. *Aukce výtvarných děl na záchranu Ateliéru / 13. 6. 2013 v 18 hodin, Aukční síň Vltavín*. [online]. 29. 5. 2013 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.atelier-journal.cz/node/244>.

⁴⁹⁶ ŠVEJDOVÁ, Monika. Usnesení. 16. 12. 2015. (Kopie Usnesení se nachází v přílohách).

⁴⁹⁷ ŠEBOROVÁ, Silvie. Definitivní konec Ateliéru? *Arttalk.cz* [online]. 22. 6. 2015, 2007-2016 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/2015/06/22/definitivni-konec-atelieru/>

Z hlediska grafické koncepce se časopis v mnohém proměnil; autorkami grafické úpravy byly Sára Bergmannová a Kristina Vašíčková. Hlavička časopisu se změnila celá, název časopisu byl nyní tištěn velkým černým písmem na bílém pozadí, pod názvem se nacházel žlutý obdélníkový rámeček, ve kterém bylo nejvíce zvýrazněno číslo vydání. Pod číslem vydání byl uveden jak český, tak anglický podtitul, cena a číslo. Jak bylo zvykem i v předchozích letech, vlevo vedle podtitulu byly heslovitě uvedeny nejdůležitější články, které dané číslo nabízelo. Velká číslice, která označovala dané vydání, se pak nacházela v pravé části vedle žlutého rámečku. Číslo vydání bylo vytištěno tučně bílou barvou na černém pozadí. Pod hlavičkou se nacházely fotografie k výstavě nebo kulturní akci, která byla uvedena na první straně. Titulní stranu obvykle zabíral jeden článek.

Zatímco v předchozích, námi sledovaných číslech se v posledních letech objevovaly titulky, popisky a rámečky v odlišných barvách, v roce 2015 se barva ustálila na výraznou žlutou, která zdobila jak hlavičku časopisu, tak také nadpisy rubrik a jednotlivých článků. U nadpisů k článkům, které se týkaly právě probíhajících výstav, byly pokaždé uvedeny informace o tom, ve kterém městě, v jakém období a ve které galerii se výstava koná a kdo je jejím kurátorem. Informace o kurátorech byly oproti předešlým zkoumaným číslům novinkou.

6. 1. 1 Redakce časopisu Ateliér v roce 2015

Vydavatelem časopisu bylo v roce 2012 občanské sdružení Společnosti časopisu Ateliér, jehož název se v roce 2015 název zkrátil na Společnost časopisu Ateliér, která periodikum vydávala za částečné finanční podpory Ministerstva kultury ČR. Redakci už v roce 2013 opustila Radoslava Schmelzová, zůstaly Marie Haškovcová a Lucie Váchová spolu s šéfredaktorkou Blankou Jiráčkovou, která se starala též o koncepci a výběr reprodukcí. Grafický návrh měla na starost Sára Bergmannová, která spolu s Kristinou Vašíčkovou také zajišťovala grafickou úpravu; dále také fungoval redakční okruh.⁴⁹⁸

Kromě emailu (atelier.art@volny.cz) a vlastních webových stránek (<http://www.atelier-journal.cz>) bylo od roku 2014 periodikum aktivní také na sociální síti Facebook, a to pod názvem Časopis Ateliér.

⁴⁹⁸ Členy redakčního okruhu byli Zuzana Bartošová, Jana Claverie, Viktor Čech, Vlasta Čiháková-Noshiro, Ludvík Hlaváček, Ivan Kafka, Milan Mikuláščík, Aleš Svoboda, Zuzana Štefková a Petr Vaňous.

Jako dvojčíslo vyšel časopis *Ateliér* v roce 2015 celkem šestkrát.⁴⁹⁹ Ve dvojčísle 18-19 vyšla omluva a zároveň vysvětlení od šéfredaktorky časopisu, proč i zářijové číslo vyšlo nakonec jako dvojčíslo: „*Vážení čtenáři, omlouváme se Vám, ale z důvodu táhnoucí se finanční krize Společnosti časopisu Ateliér, o níž vás průběžně informujeme, jsme nuceni v zájmu zachování jisté kontinuity Ateliéru nyní vydat dvojčíslo 18-19. Doufáme, že další Ateliér, na který sháníme peníze, vyjde podle harmonogramu dne 8. 10. Děkujeme Vám za pochopení a věřte, že děláme vše pro to, abychom mohli ve vydávání tohoto čtrnáctideníku pokračovat. Chceme poděkovat těm galeriím a institucím, které v Ateliéru propagují svoje akce, neboť se tak vedle jejich zveřejnění významně podílejí na existenci časopisu.*“⁵⁰⁰

6. 1. 2 Rubriky v časopise *Ateliér* v roce 2015

Rubriky se v roce 2015 v mnohém proměnily. Ke stálým rubrikám patřily už od roku 1988 *Výstavy*, nacházející se na straně 11 společně s rubrikou *Představujeme* a pokračující na straně 14, kde se nalézal také výčet vybraných zahraničních výstav. Na této straně se nově vedle zahraničních výstav objevily také vybrané slovenské výstavy. Dále mezi stálé rubriky patřila rubrika *Jednou větou*, která se nově nacházela na straně 4 (původně jí patřila 3. strana), rubrika *Letem světem* se stále nacházela na straně 9, občasně byla spojená s rubrikou *Zahraničí*, které patřila strana 8 a která se v časopise objevovala již spíše nepravidelně.

Stálou rubrikou zůstávala nadále také *Inzerce*, která se do 8. čísla nacházela pouze na straně 10, od 9. čísla už byla opět i na straně 13. Z důvodu nedostatku inzerentů se na 13. straně stále objevovalo nezaplňené místo. Anglickému souhrnu *Summary* patřila strana 15; anglický překlad stejně jako v předchozích ročnících zajišťovala Magda Němcová. Novou ustálenou rubrikou se stala *Recenze výstav*, v níž se objevovaly recenze na aktuální výstavy, které dříve nepatřily do žádné rubriky. Za další pravidelnou rubriku se dá také považovat *Anotace publikací*, která se do čísla 8 nacházela na straně 13 a od čísla 9 pak na straně 2.

In: *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 1, s. 15.

⁴⁹⁹ Dvojčísla v roce 2015 byla následující: číslo 14-15 (dne 9. července), 16-17 (dne 27. srpna), č. 18-19 (dne 10. září), 21-22 (dne 5. listopadu), 23-24 (dne 3. prosince) a 24-25 (dne 17. prosince).

⁵⁰⁰ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Omluva. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 18-19, s. 10.

Přibyly také nové nepravidelné rubriky, například *Kultura – umění a politika*; *Antropologie umění*; *Reportáž – architektura – teorie*; *Výtvarné umění a divadlo*; *K historii dějin umění*; *Fotoreportáž*; *Symposium*; *Kurátorský text*; *Umění genderu*; *Stálá expozice* či *Rozhovor*. Nově přibyly také nestálé rubriky, které rozdělávaly jednotlivé články podle výtvarného zaměření, jako například rubrika *Sochařské podoby*; *Sklo*; *Fotografie*; *Malba*; *Grafika*; *Přehlídka videoartu* nebo *Instalace*.

Mezi nestálé rubriky, které se objevovaly už v minulých ročnících, pak patřily rubriky *Úmrtí*; *Umělci sami o sobě*; *Nabídky umělcům*; *Editoval*; *Soutěž – ocenění* (objevovala se zejména v prvních ročnících do roku 1992). Nově se mezi nestálé rubriky dala počítat také rubrika *Zahraničí*, která se občasně objevovala vždy na straně 8.

Větší počet rubrik přispěl k lepší přehlednosti, než tomu bylo v případě předchozích zkoumaných ročníků. Články spadaly daleko častěji pod některou z rubrik. Strana 16 pak byla obvykle věnována jednomu rozsáhlejšímu článku, který se zmiňoval o očekávané výstavě či jiné výtvarně-kulturní události.

6. 2 Analýza přispěvatelů v časopise Ateliér v roce 2015

Stejně jako u ročníku 2012, také v tomto roce byl vytvořen kompletní seznam přispěvatelů, kteří se v roce 2015 podíleli na obsahu časopisu Ateliér (kompletní seznam přispěvatelů se nalézá v přílohách). Tabulka níže představuje přispěvatele, kteří měli v časopise uveřejněných 5 článků a více. Je rozdělena do dvou sloupců – první sloupec tvoří přispěvatelé z redakce a druhý přispěvatelé z řad externistů.

Tabulka č. 6: Přispěvatelé v roce 2015 (5 článků a více)

Redakce	Externisté
Haškovcová Marie (37)	Janata Michal (8)
Redakce (18)	Moucha Josef (7)
Váchová Lucie (7)	Svoboda Aleš (7)
Jiráčková Blanka (5)	Mladičová Iva (5)
	Štofko Miloš (5)
	Vítková Martina (5)
	Zavadil Matouš Karel (5)
	Zemánková Terezie (5)

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

Na obsahu posledního ročníku Ateliéru se podílelo celkem 198 přispěvatelů autorských článků. Externí přispěvatelé nedostávali od roku 2012 za své články do časopisu honoráře, a tak začalo přispěvatelů ubývat.⁵⁰¹ Proto se v periodiku stále častěji místo kritických textů objevovaly oficiální kurátorské proslovy či úvodní proslovy k výstavám. Autorské kurátorské texty jsou také zahrnuty do analýzy přispěvatelů, jelikož jde o autory, kteří v Ateliéru publikovali. Celkový počet přispěvatelů v roce 2015 byl 198 a počet článků 367.

6. 3 Obsah časopisu Ateliér v roce 2015

Jak již bylo řečeno výše, obsah časopisu byl díky většímu počtu rubrik přehlednější a uspořádanější. Do rubrik byly zařazeny všechny články, s výjimkou první a poslední strany, kde se většinou rozebíraly výstavy či jiné významné kulturní akce, u nichž se předpokládal největší ohlas veřejnosti.

6. 3. 1 Čeští umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2015

V tomto ročníku časopisu Ateliér byla opět představena řada českých umělců všech směrů. Jako příklad můžeme uvést výstavu malířky Ivany Lomové (1959), která nesla název „Prázdnost“ a byla k vidění v pražské Galerii Václava Špály od 4. září do 18. října 2015.

Inspirace pro tuto výstavu našla malířka v jedné z berlínských galerií. Nudila se tam, a tak se začala rozhlížet po kustodech a snažila se vcítit do jejich pocitů.⁵⁰² „*Začala mě fascinovat celá ta atmosféra těch prázdných prostor, kde tito lidé musí stát a hlídat, jakési až chrámové vznešeno nad vyprázdněním skoro ničím.*“⁵⁰³ Proto se právě galerie staly tématem pro obrazový cyklus „Prázdnost“. Ivana Lomová nás prostřednictvím svých obrazů nabádá k zamýšlení nad mikropříběhem, který se odehrává v galerii mezi

⁵⁰¹ *Rozhovor s Lucií Váchovou*, bývalou redaktorkou časopisu Ateliér, o chodu redakce časopisu Ateliér ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁵⁰² DVORÁKOVÁ, Simona. Ivana Lomová: Prázdnost. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 3.

⁵⁰³ DVORÁKOVÁ, Simona. Ivana Lomová: Prázdnost. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 3.

jejími zaměstnanci. Postava kustoda dostala zcela nový význam; mnohdy nenápadní lidé v pozadí galerie jsou zde ústředním bodem malířčina zájmu.⁵⁰⁴

Dalším českým umělcům, kterým časopis *Ateliér* věnovalo pozornost, byla dvojice autorů Markéty Váradiové (1973) a Michala Slejšky (1959). Jejich výstava „Mikrokosmy“ byla představena veřejnosti v Oblastním muzeu v Lounech od 14. dubna do 7. června 2015. Tato výstava nabízela zejména objekty a instalace založené na principu kaleidoskopu.⁵⁰⁵ „*Nacházíme tu tvarově neobyčejné a vskutku velké krasohledy – vázy, krabice a fontány, místo vodou naplněné jiskřivým světlem, protože uspořádání zrcadel a vložených menších objektů misí a zesiluje vstupující světlo. Osobitým prvkem, který tady aktivně vstupuje do hry, je naše vlastní tvář, podrobená nemilosrdnému oku zrcadla, jeho věrnému zobrazení i zkreslení, skutečnosti a iluzi, chvilkovému zahlédnutí něčeho, co nám běžně uniká.*“⁵⁰⁶

Jako protipól k objektům, které představovalo 52 kaleidoskopů, tvořily druhou část výstavy velkoformátové fotografické obrazy deseti vybraných obrazců, jež mohli návštěvníci spatřit v kukátkách krasohledů.⁵⁰⁷

S rozsáhlou výstavou kreseb se v mezaninu pražského Veletržního paláce představil sochař a grafik Stanislav Kolíbal (1925). Expozice nazvaná „Kresba za kresbou“ probíhala od 20. února do 3. května 2015 a svou pozornost obracela ke kresbě, jednomu z dominujících výrazových prostředků výtvarného umění.

Tato výstava byla koncipována do 8 částí, které odkazují na umělcův tvůrčí vývoj. První etapu tvoří „Bílé kresby“ z let 1968 až 1976; druhý oddíl nazvaný „Projekty“ časově spadal do let 1977 až 1980; třetí oddíl, známý jako „Berlínský cyklus“, mapoval období umělcova pobytu v Západním Berlíně v letech 1988 až 1989. Čtvrtá část expozice představovala cyklus kreseb z let 1990 až 1991 nazvaný příznačně „Po Berlínu“; v pátém oddílu byl k vidění cyklus „Akvarely“, který časově spadal pod roky 1994 až 1999 a šestý oddíl, cyklus „Šrafované“, se časově řadil do let 1999 až 2006. Sedmý oddíl, cyklus kreseb „Hovory k sobě“, vznikl v letech 2008 až 2010 a v posledním, osmém cyklu s názvem „Reliéfy“ prezentoval Stanislav Kolíbal svá díla z období 2003 až 2014.⁵⁰⁸

⁵⁰⁴ tamtéž.

⁵⁰⁵ KOHOUTOVÁ, Marie. *Mikrokosmy. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 10, s. 5.

⁵⁰⁶ tamtéž.

⁵⁰⁷ tamtéž.

⁵⁰⁸ SVOBODA, Aleš. Stanislav Kolíbal: *Kresba za kresbou. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 7, s. 1.

Ani sklářské umění, již dříve často propagované, nezůstalo ani v tomto roce opomenuto. Muzeum města Brna představilo na hradě Špilberk expozici s názvem „Skleněná zahrada“, která byla ke zhlédnutí od 9. července do 6. září 2015. Vystavujícími autory byli René Roubíček (1922) a Miluše Roubíčková (1922-2015). Oba tito umělci, držitelé Grand Prix Expo 58 v Bruselu, patří mezi legendy českého výtvarného umění.

Miluše Roubíčková na brněnské výstavě představila skleněné květiny, bysty elegantních dam v kloboucích i zavařovací sklenice obsahující skleněnou zeleninu. Ústředním autorčiným tématem je prezentace běžných životních situací a předmětů převlečených do skleněných plášťů. René Roubíček přispěl k celkové expozici monumentálními skleněnými sloupy, foukanými klarinety či abstraktními tavenými plastikami.⁵⁰⁹ Dne 21. srpna 2015, dva týdny před koncem výstavy, Miluše Roubíčková zemřela.

Časopis Ateliér představil také výstavu textilní výtvarnice Milady Matoušové (1952). Průřez její tvorbou byl k vidění ve výstavním prostoru Státního okresního archivu v Semilech od 7. února do 27. března 2015. Milada Matoušová, tvůrkyně art brut, se na expozici představila výběrem více než dvou set gobelínů, které byly nainstalovány tak, aby v prostoru nepůsobily příliš nahuštěně. Kromě tapisérií a gobelínů byly na výstavě zastoupeny také nejaktuálnější autorčiny kresby.⁵¹⁰

Časopisem nebyla opomenuta ani sochařská tvorba; svou expozici ve Východočeské galerii v Pardubicích představil například český sochař Michal Gabriel (1960). Výstava nesla název „Země – Voda – Vzduch“ a byla k vidění od 3. prosince 2014 do 22. února 2015. Jádrem této expozice byla tři sousoší, jež na sebe navazovala v jakémsi elipsovitém útvaru a neohraničeně tak přecházela jedno v druhé.⁵¹¹

Galerie hlavního města Prahy (GHMP) představila ve výstavním prostoru Domu U Kamenného zvonu očekávanou expozici s názvem „Milota“. Retrospektivní výstava, která se konala od 2. října 2015 do 17. ledna 2016, byla připravena u příležitosti životního jubilea slovenské multimediální výtvarnice a fotografky Miloty Havránkové (1945). *„Médium fotografie si Milota Havránková přizpůsobila svému vidění. Chápala jej hlavně jako nástroj, s nímž zacházela s originalitou a se spontánností, nikdy se*

⁵⁰⁹ GAJDUŠEK, Ján. Skleněná zahrada. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 16-17, s. 7.

⁵¹⁰ JIRÁČEK, Antonín. Milada Matoušová – goblény. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 4, s. 12.

nebála experimentovat. (...) Retrospektiva ukazuje hlavní okruhy vrstevnaté tvorby. Začíná roky 1960-69 a pokračuje do současnosti.⁵¹²

6. 3. 2 Zahraniční umělci a výstavy v Ateliéru v roce 2015

Ze zahraničních výstav roku 2015 lze zmínit například vídeňskou expozici „Ludwig Goes Pop“, na které byla k vidění díla Andyho Warhola, Roye Lichtensteina (1923-1997), Roberta Indiana (1928), Davida Hockneyho, Jaspéra Johnse (1930) a několika dalších amerických umělců. Výstava ve 4 patrech vídeňské galerie MUMOK představila od 12. února do 13. září více než 100 děl od hlavních představitelů pop-artu.⁵¹³ „Kurátorka Susanne Neuburger přes velké množství vystavených děl nezahlcuje diváka a nevyvolává pocit přesytenosti. Naopak je v galerii ponechán prostor i pro bílá místa na stěnách. V jednom sále tak návštěvník prochází prázdným středem, aby se mu na konci otevřel pohled na sérii Warholových portrétů Micka Jaggera.“⁵¹⁴

Další zahraniční expozicí byla výstava s názvem „Hypothesis“, která se konala v milánském výstavním prostoru Hangar Bicocca od 22. října 2015 do 14. února 2015. Autor děl, Philippe Parreno (1964), alžírský konceptuální umělec žijící v Paříži, tak představil svůj samostatný a odlišný svět, svět vlastního ticha a hluku, světla a stínu, času a bezčasí.⁵¹⁵ „Svět Philippa Parrena. Tato fascinující podívaná na pomezí reality a snu představuje průřez nejzásadnějšími prvky autorovy dosavadní tvorby vycházející z nových technologií, kinematografie a objektu. V žádném případě se nejedná o uměle sestavenou přehlídku jednotlivých děl neměnné podoby. Parreno zde vytvořil unikátní jednotnou instalaci schopnou svojí emoční a smyslovou výškou srazit i více otrlého návštěvníka na kolena.“

V rámci zahraniční rubriky byly nejčastěji prezentovány slovenské výstavy. Jako příklad můžeme uvést soubor kreseb „Dobré časy“ výtvarnice Kataríny Slaninkové (1975), která vystavovala v Galerii 19 v Bratislavě. Její tvorba je silně ovlivněná

⁵¹¹ PANGRÁCOVÁ, Lucie. Mentální krajiny. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 1, s. 5.

⁵¹² PODESTÁT, Václav. Milota. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 23-24, s. 1.

⁵¹³ KRIŠKOVÁ, Zuzana. Ludwig Goes Pop. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 13, s. 8.

⁵¹⁴ tamtéž.

⁵¹⁵ ČÁPOVÁ, Barbora. Philippe Parreno – Hypothesis. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 25-26, s. 8.

symbolismem a nese prvky esoteriky a mytičnosti. Prostřednictvím svých kreseb, skrze symbolicko-surrealistický jazyk, se umělkyně snaží zakódovat do děl určité poselství, které má návštěvník možnost na výstavě jejích prací objevit.⁵¹⁶

Také čeští umělci byli prezentováni na Slovensku. Kupříkladu Stredoslovenská galleria v Bánské Bystrici představila od 2. července do 30. srpna 2015 tvorbu fotografa Jaroslava Rösslera (1902-1990). Na výstavě byly představeny zvětšeniny fotografií z původních autorových negativů.⁵¹⁷

V zahraničí, konkrétně v Estonském muzeu umění KUMU v Tallinnu, byla uspořádána rozsáhlá expozice „Jaromír Funke a avantgardní fotografie v Československu 1922-1950“. Výstava, která trvala od 14. května do 31. srpna 2015, byla sestavena z děl 48 československých umělců. Výstavě dominoval Jaromír Funke (1896-1954), průkopník evropské avantgardní fotografie, který patří k prvním představitelům abstrakce a surrealismu ve fotografii.⁵¹⁸

Jedním z dalších českých výtvarníků, kteří v roce 2015 vystavovali v zahraničí, byl malíř a sochař Petr Jedlička (1953). Svou malířskou tvorbu prezentoval od 15. ledna do 15. února v bulharském městě Varna. Jelikož tento malíř absolvoval Akademii výtvarných umění v Sofii, je jeho tvorba s bulharským prostředím úzce spjata, a tak v Bulharsku nevystavoval poprvé.⁵¹⁹ „*Pokud lze několika slovy charakterizovat základní východiska jeho tvorby, jsou to bezpochyby energie, zvědavost a neustálé hledání.*“⁵²⁰

6. 3. 3 Tematicky zaměřené dvojčíslo časopisu Ateliér v roce 2015

Dvojčíslo 16-17, které vyšlo dne 27. srpna, bylo zčásti tematické. První tři strany a fotografická příloha na straně 16 se věnovaly 56. ročníku „Benátskému bienále“, které

⁵¹⁶ ŠTOFKO, Miloš. Katarína Slaninková – Dobré časy. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 20, s. 8.

⁵¹⁷ MOUCHA, Josef. Znova Jaroslav Rössler. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 16-17, s. 8.

⁵¹⁸ DUFEK, Antonín. Jaromír Funke a avantgardní fotografie v Československu 1922-1950. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 14-15, s. 8.

⁵¹⁹ TAČEV, TODOROV, Momčil. Petr Jedlička ve Varně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 3, s. 8.

⁵²⁰ tamtéž.

se konalo od 9. května do 22. listopadu 2015. Na této výstavní přehlídce bylo představeno celkem 262 uměleckých projektů na téma „All the World's Futures“.

Z řad našich umělců se v Benátkách představil Jiří David se svým výstavním projektem „Apotheosis“. Toto dílo je remakem posledního z 20 pláten „Slovanské epopěje“ Alfonse Muchy (1860-1939) a nese název „Apoteóza z dějin Slovanstva“. Poselství tohoto díla je dle historika umění Ludvíka Hlaváčka podstatné a aktuální, jelikož Jiří David⁵²¹ „upozorňuje na širokou škálu relevantních zkušeností, které se dotýkají transformace významů takových termínů, jako je národ, domovina, otcina, stát, mýtus, kolektivní a individuální paměť, identita a politika, která se děje v kontextu dynamických změn globalizovaného světa.“⁵²²

Obvyklým zvyklostem se vymykalo číslo 11, které vyšlo dne 28. května, protože přímo obsahovalo rejstříky přispěvatelů, výstav a umělců za rok 2014. U předchozích zkoumaných ročníků rejstřík vycházel jako příloha některého z čísel v daném roce. Toto číslo však bylo kvůli rozsahu rejstříku obsahově omezené a skládalo se pouze z prvních dvou stran. Na straně 3 následoval rejstřík, který byl integrální součástí tohoto čísla a končil na straně 26. Další strana byla zaplněna rubrikami *Inzerce*, *Summary* a *tiráží*, na straně 28 byly dvě recenze na výstavy. Takový rozsah, čítající více než 16 stran, byl pro časopis *Ateliér* nezvyklý.

6. 4 Analýza recenzovaných výstav v roce 2015

Tato analýza se zaměřuje na recenzované výstavy, které se objevily v časopise *Ateliér* v roce 2015. Pro přehlednost výsledků je tato analýza rozřazena do několika tabulek: „Autorské výstavy českých umělců 2015“, „Autorské výstavy zahraničních umělců“ a tabulky, jež se týkají společných výstav, jsou rozděleny na „Společné výstavy v tuzemsku“ a „Společné výstavy v zahraničí“.

Další částí analýzy jsou časopisem představené výstavní prostory, které jsou rozděleny do tabulek podle lokace na pražské, mimopražské a zahraniční. Posledním předmětem analýzy jsou výtvarné postupy a techniky, kterými se umělci v rámci zkoumaných výstav prezentovali. Jednotlivé kategorie, do nichž tvůrčí techniky řadíme,

⁵²¹ HLAVÁČEK, Ludvík. Člověk a číslo – Zpráva z Benátek 2015. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 16-17, s. 2.

⁵²² tamtéž.

byly představeny v rámci 5. kapitoly, a jelikož jsou shodné i pro tuto analýzu, není třeba je znovu jmenovat.

Do analýzy, stejně jako v roce 2012, nebyly zahrnuty rozhovory, pravidelné udílení cen z výtvarného prostředí (například Cena Jindřicha Chaluppeckého nebo Cena Vladimíra Boudníka udělovaná za celoživotní dílo v rámci soutěže Grafik roku) ani výtvarné či jiné kulturní festivaly nebo symposia. Nezaměřovali jsme se ani na přehlídku umění v rámci „Benátského bienále“, a to z toho důvodu, že recenze na jednotlivé výstavy Benátského bienále nebyly v časopise *Ateliér* konkrétně přiblíženy, spíše se o nich pojednáváno obecně jako o součásti expozičního celku. Blížeji se tomuto tématu věnujeme v podkapitole „Tematicky zaměřené dvojčíslo časopisu *Ateliér* v roce 2015“.

Dále do této analýzy nebyly zahrnuty recenze na výstavy, které mapovaly některé historické období, v rámci něhož byla představena umělecká díla, jejichž autoři nebyli známi (například expozice „Benediktini v srdci Evropy 800-1300“).

6. 4. 1 Analýza autorských a společných českých i zahraničních výstav 2015

V této analýze platí stejné podmínky a cíle, jaké jsme si stanovili v rámci analýzy pro rok 2012 v 5. kapitole. *Ateliér* se v roce 2015 věnoval dvěma mimopražským výstavám české fotografky Jolany Havelkové (1966). První z nich se konala od 24. dubna do 21. června v Oblastní galerii v Liberci a nesla název „Na hrazdě“⁵²³, druhá s názvem „Návrh“ se uskutečnila od 25. září do 8. listopadu v Brně.⁵²⁴

V časopise *Ateliér* byly v roce 2015 zmíněny celkem 2 výstavy malířky a tvůrkyně instalací Ivany Hejdukové (1966). První z nich se konala v Galerii moderního umění v Roudnici nad Labem od 26. března do 17. května a nazývala se „Místo, kde pravěký člověk hrál na hudební nástroj“⁵²⁵. Druhá autorčina expozice s názvem

⁵²³ LUKUVKA, Luděk. Na hrazdě. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 10, s. 5.

⁵²⁴ JANATA, Michal. Obraz zvuku a zvuk obrazu. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 3.

⁵²⁵ VACHUDOVA, Božena. Instalace Ivany Hejdukové. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 10, s. 7.

„3=zelenomodrá“ byla k vidění v Letohrádku Ostrov v Ostrově nad Ohří od 27. srpna do 27. září.⁵²⁶

Dvakrát během roku 2015 byl v časopise představen také grafik, sochař a ilustrátor Stanislav Kolíbal (1925), a to v souvislosti se dvěma jeho výstavami. V pražském Veletržním paláci se od 20. února do 3. května konala výše představená výstava „Kresba za kresbou“⁵²⁷, v Domu umění v Ostravě byla od 25. září 2015 do 3. ledna 2016 k vidění jeho retrospektivní výstava „Sochy a kresby 1954-2015“.⁵²⁸ Dalšími umělci, kteří byli během roku 2015 v Ateliéru představeni s autorskou výstavou, byli malíř Jan Poupě (1988) a malířka Jana Kasalová (1974).

Více než dvakrát se časopis Ateliér v rámci zkoumaných článků na autorské výstavy nevěnoval žádnému umělci a rovněž u autorských výstav v zahraničí se články ani v jedné ze zkoumaných recenzí nezmiňovaly dvakrát o stejném výtvarníkovi.

Ze společných výstavních projektů lze zmínit 4, na nichž bylo během roku 2015 představeno dílo malíře, grafika a konceptuálního umělce Dalibora Chatrného (1925-2014). První z nich byla expozice nazvaná „Rituálně“, která se konala od 26. května do 26. června v brněnské Galerii Ars a kromě Dalibora Chatrného se jí účastnili performer Petr Štembera (1945), konceptuální umělec Jan Mlčoch (1953), malíř, grafik a performer Vladimír Havlík (1959), malíř, grafik a performer Josef Daněk (1961) a další.⁵²⁹ Tři další společné výstavy, kde byla zastoupena i díla Dalibora Chatrného, se konaly rovněž v Brně. Dvě expozice byly zahájeny ještě v listopadu 2014; první z nich, výstava s názvem „For your eyes only“ se konala od 22. listopadu 2014 do 15. ledna 2015 ve Fait Gallery⁵³⁰, zatímco expozice „Druhotvary 4“ byla nainstalována v brněnském výstavním prostoru Památník Leoše Janáčka.

Další umělci, kteří se na výstavě „Druhotvary 4“ představili, byli kupříkladu Pavel Korbička (1972) či Karel Adamus (1943).⁵³¹ Poslední brněnská výstava, na které byla tvorba Dalibora Chatrného prezentována spolu s díly jeho bratra, grafika Ivana

⁵²⁶ VACHUDOVÁ, Božena. 3=zelenomodrá. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 20, s. 3.

⁵²⁷ SVOBODA, Aleš. Stanislav Kolíbal: Kresba za kresbou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 7, s. 1.

⁵²⁸ BAREŠ, David. Stanislav Kolíbal: Sochy a kresby 1954-2015. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 23-24, s. 3.

⁵²⁹ MALY, Susan. Rituálně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 13, s. 12.

⁵³⁰ KUJELOVÁ, Denisa. For your eyes only / Sbirka Jiřího Valocha. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 2, s. 16.

⁵³¹ ZORKOVSKÁ, Júlia. Druhotvary. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 2, s. 3.

Chatrného (1928-1983), nesla název „Jsem prostorem“ a konala se v Domě umění od 29. září do 22. listopadu 2015.⁵³²

Počet českých autorských výstav v roce 2015 byl celkem 154, zahraničních autorských pak 20. Českých výtvarných umělců bylo v rámci autorských prezentováno celkem 142 a zahraničních 20.

Kromě autorských výstav bylo v periodiku prezentováno celkem 88 společných výstav, a to jak českých, tak zahraničních tvůrců. Počet společných výstav, které se konaly v České republice, byl celkem 73, zahraničních 15.

6. 4. 2 Analýza pražských výstavních prostor v roce 2015

V tabulce „Pražské výstavní prostory“ jsou zahrnuty všechny galerie, muzea a jiné výstavní prostory, které se v roce 2015 v periodiku v rámci recenzí objevily. Počet pražských výstavních prostor, o nichž se časopis *Ateliér* v roce 2015 zmiňoval, byl celkem 72. V pražských výstavních prostorách se v roce 2015 pořádalo 111 výstav, jimž časopis *Ateliér* věnoval pozornost v rámci svých kritických textů. V závorce je uveden počet, kolikrát byl výstavní prostor v časopise v rámci zkoumaných textů představen.

Tabulka č. 7: Pražské výstavní prostory v roce 2015

Galerie pražské		
Akademie věd ČR - Sál ICAVI (1)	Galerie Novoměstská radnice (2)	Karlin Studios (2)
Bastion XXXI (1)	Galerie Pecka (1)	Topičův salon a klub (5)
České centrum (1)	Galerie Petr Novotný (1)	MeetFactory (3)
Desfourský palác (1)	Galerie Petr Žaloudek (3)	Muzeum hlavního města Prahy (1)
Divadlo Minor - Galerie Ponorka (1)	Galerie Rudolfinum (3)	Muzeum Kampa (2)
DOX (4)	Galerie Smečky (1)	Muzeum Montanelli (2)
Drdova galérie (2)	Galerie U Betlémské kaple (1)	nádraží Praha-Holešovice – Projektplus (1)
Dvorak Sec Contemporary (1)	Galerie U Prstenu (1)	Národní galerie - Anežský klášter (1)

⁵³² PACOLA, Arnošt. Dům umění je prostorem Chatrných. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu *Ateliér*, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 6.

FotoGrafic (1)	Galerie Václava Špály (3)	Národní galerie - Palác Kinských, Konínka (1)
Futura (2)	Galerie Villa Pellé (1)	Národní galerie - Veletržní palác (2)
Galerie 1. Patro (1)	Galerie Vltavín (1)	Národní muzeum - Muzeum Bedřicha Smetany (1)
Galerie 35 m ² (2)	Galerie Výklady AXA (2)	Nevan Contempo (1)
Galerie Art Salon (1)	Galerie Vyšehrad (2)	Nová galerie (1)
Galerie Arttalk (1)	Galerie Zbraslav (1)	Nová síň (2)
Galerie Era svět (1)	Galerie Zlatá Husa (1)	Prádelna Bohnice (1)
Galerie Fotografie (1)	GHMP - Colloredo-Mansfeldský palác (2)	Staroměstská radnice - Křížová chodba (1)
Galerie Hollar (1)	GHMP - Dům fotografie (1)	Synagoga na Palmovce (1)
Galerie K.art.on (1)	GHMP - Dům U Kamenného znovu (2)	Tančící dům - Galerie Art Salon (1)
Galerie kritiků (2)	GHMP - Dům U Zlatého prstenu (2)	The Chemistry Gallery (1)
Galerie Milan Knížák (1)	GHMP - Městská knihovna (4)	Trafo galerie (2)
Galerie Millennium (2)	GHMP - Trojský zámek (1)	Uměleckoprůmyslové muzeum (2)
Galerie Miro (1)	Hunt Kastner (4)	Viniční altán (1)
Galerie Národní technické knihovny (1)	Italský kulturní institut (1)	VOLVOX GLOBATOR - literární kavárna (1)
Galerie NoD (1)	K.art.on gallery (1)	VŠUP - Galerie UM (1)

zdroj: vlastní zpracování na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

6. 4. 3 Analýza mimopražských výstavních prostor v roce 2015

Časopis Ateliér představil v roce 2015 celkem 78 mimopražských výstavních prostor. V mimopražských muzeích, galeriích a negalerijních výstavních prostorech bylo během roku 2015 představeno celkem 119 výstav. V následující tabulce je u každého výstavního prostoru uvedeno město, kde se zmíněný prostor nachází a také počet, kolikrát se o daném prostoru časopis v rámci zkoumaných článků zmiňoval.

Tabulka č. 8: Mimopražské výstavní prostory v roce 2015

Galerie mimopražské		
12. budova továrního areálu Zlín - Galerie Kabinet T. (Zlín, 1)	Galerie Kotelna (Říčany, 2)	Městské muzeum a galerie (Dačice, 1)
3. Etáž - budova Stroza (Rožnov pod Radhoštěm, 1)	Galerie Ladislava Sutnara (Plzeň, 1)	Městské muzeum a galerie - Výstavní síň Synagoga (Hranice na Moravě, 1)

Adam Gallery (Brno, 2)	Galerie Luxfer (Česká Skalice, 1)	Moravská galerie (Brno, 3)
AJG - Wortnerův dům (České Budějovice, 1)	Galerie města Kolín (Kolín, 2)	Muzeum a Pojizerská galerie (Semily, 1)
Alšova jihočeská galerie (Hluboká nad Vltavou, 1)	Galerie města Olomouce (Olomouc, 1)	Muzeum města Brna (Brno, 3)
Alternativa (Zlín, 1)	Galerie města Pardubic (Pardubice, 1)	Muzeum moderního umění - Trojlodí (Olomouc, 1)
Dům umění (Opava, 2)	Galerie moderního umění (Roudnice nad Labem, 3)	Muzeum umění (Olomouc, 2)
Dům umění (Brno, 1)	Galerie Prostor (Liberec, 1)	Muzeum Vyškovska (Vyškov, 1)
Fait Gallery (Brno, 2)	Galerie Templ (Mladá Boleslav, 1)	Národní muzeum (Olomouc, 1)
Galerie Ars (Brno, 1)	Galerie TIC - Galerie U Dobrého pastýře (Brno, 1)	Oblastní galerie (Liberec, 9)
Galerie Benedikt Rejta v Lounech, Zámek - Pamětní síň Emilla Filly (Peruc, 1)	Galerie UFFO (Trutnov, 1)	Oblastní galerie Vysočina - Galerie Alternativa (Jihlava, 1)
Galerie Buňka (Ústí nad Labem, 2)	Galerie umění (Karlovy Vary, 3)	Oblastní muzeum (Louny, 1)
Galerie Caesar (Olomouc, 3)	Galerie Vitrína Deniska (Olomouc, 2)	Památník Leoše Janáčka (Brno, 2)
Galerie Cella (Opava, 1)	Galerie výtvarného umění - Dům umění (Ostrava, 1)	Photogether Gallery (Zlín, 1)
Galerie die Aktualität des Schönen (Liberec, 2)	Galerie Závodný (Mikulov, 2)	Prácheňské muzeum (Písek, 1)
Galerie Dům (Broumov, 1)	GAVU (Cheb, 1)	Regionální muzeum (Chrudim, 1)
Galerie Emila Filly (Ústí nad Labem, 2)	Gottfrei, Bludný kámen / Matiční dům, Galerie Cella, Alžbětinská zahrada a Hovorný (Opava, 1)	Regionální muzeum a galerie (Jičín, 1)
Galerie Felixe Jeneweina (Kutná Hora, 1)	Hanácký skanzen (Příkazy, 1)	Severočeská galerie výtvarného umění (Litoměřice, 2)
Galerie Fiducia (Ostrava, 1)	Industrial Gallery (Ostrava, 1)	Severočeské muzeum (Liberec, 1)
Galerie FONS (Pardubice, 1)	kostel sv. Antonína Paduánského (Sokolov, 1)	Sokolská 26 (Ostrava, 1)
Galerie Garáž (Zlín, 1)	kostel sv. Petra a Pavla, Kostel Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (Semily, 1)	Státní okresní archiv - foyer (Semily, 1)
Galerie GASK (Kutná Hora, 3)	Letohrádek Ostrov - pobočka Galerie umění Karlovy Vary (Ostrov nad Ohří, 2)	Up Gallery (Ústí nad Labem, 1)
Galerie Hraničář (Ústí nad Labem, 1)	MA MA Club Gallery (Ostrava, 1)	Vrchlického divadlo (Louny, 3)
Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého jednorozce (Klatovy, 3)	Malá galerie České spořitelny (Kladno, 2)	Východočeská galerie (Pardubice, 2)
Galerie Klatovy/Klenová - Sýpka (Klatovy, 1)	Malá pevnost, IV. Dvůr (Terezín, 1)	Výstavní síň Sokolská 26 (Ostrava, 1)

Galerie Klatovy/Klenová - Kostel sv. Vavřince (Klatovy, 1)	Městské divadlo Brno - Galerie Milana Zezuly (Brno, 1)	Západočeská galerie (Plzeň, 2)
--	--	--------------------------------

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

6. 4. 4 Analýza zahraničních výstavních prostor v roce 2015

Šíře prezentovaných zahraničních galerií byla o poznání menší, než tomu bylo u pražských či mimopražských galerií. Důvodem toho byl fakt, že se časopis Ateliér recenzím na zahraniční výstavy věnoval v rámci rubriky *Zahraničí*, jež se nacházela nepravidelně pouze na straně 8. Zahraničních galerií či jiných výstavních prostorů bylo zmíněno celkem 25 a zahraničních výstav bylo představeno celkem 32. V následující tabulce je u každého výstavního prostoru v závorce uvedeno město a země, ve které se daný prostor nachází a také počet, kolikrát byl výstavní prostor představen v rámci zkoumaných výstav.

Tabulka č. 9: Zahraniční výstavní prostory v roce 2015

Galerie zahraničí	
Alte Nationalgalerie (Berlín, Německo, 1)	Landskrona Museum (Landskrona, Švédsko, 1)
Arsenale Nord (Benátky, Itálie, 1)	Martin-Gropius-Bau (Berlín, Německo, 1)
Benátské bienále (Benátky, Itálie, 1)	me Collectors Room/Stiftung Olbricht (Berlín, Německo, 1)
City Art Gallery (Varna, Bulharsko, 1)	MUMOK (Víděň, Rakousko, 2)
Danubiana Meulensteen Art Museum (Bratislava, Slovenská republika, 1)	Musée de l'Hospice Saint-Roch (Issoudun, Francie, 1)
Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika, 5)	Ostdeutsche Galerie Regensburg (Regensburg, Německo, 1)
Galéria Ernesta Zmetáka (Nové Zámky, Slovenská republika, 1)	Pirelli HangarBicocca (Miláno, Itálie, 1)
Gallerie dell'Accademia di Venezia (Benátky, Itálie, 1)	radnice v městečku Umkirch (Freiburg im Breisgau, Německo, 1)
Château de Bourglinster (Bourglinster, Francie, 1)	Stredoslovenská galleria (Banská Bystrica, Slovenská republika, 2)
Kumu Art Museum (Tallinn, Estonsko, 1)	Tate Modern (Londýn, Spojené království, 2)
Kunsthalle - Hala umenia Košic (Košice, Slovenská republika, 1)	Theatermuseum (Víděň, Rakousko, 1)
Kunstmuseum Moritzburg (Halle, Německo, 1)	Zámek Roskow (Roskow, Německo, 1)
La Galerie La Tour des Beaux-Arts (Neuf-Brisach, Francie, 1)	

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

6. 4. 5 Analýza tvůrčích technik a postupů v roce 2015

V tabulce níže jsou zastoupeny tvůrčí techniky a postupy, které umělci používali při tvorbě děl, o nichž časopis Ateliér v roce 2015 referoval.

V níže uvedené tabulce jsou představeny všechny zaznamenané tvůrčí techniky a postupy, ve druhém sloupci je uveden počet, kolikrát byla daná technika na výstavě zastoupena samostatně, a ve třetím sloupci údaj, jak často se zmíněná technika vyskytla v kombinaci s jinou.

Tabulka č. 10: Tvůrčí techniky a postupy v roce 2015

Tvůrčí techniky a postupy	samostatně	kombinace
Architektura	2	1
Asambláž	0	6
Design	1	1
Film	1	1
Fotografie	21	10
Grafika	12	14
Instalace	20	25
Koláž	0	4
Koncept	1	2
Kresba	7	27
Malba	71	54
Objekt	9	40
Performance	0	11
Počítačová grafika	1	2
Socha	11	23
Užité umění	6	4
Videoart	4	12

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

6. 5 Metakritika vybraných textů z časopisu Ateliér

V září 2015 vyšel pod záštitou volného výtvarného seskupení Spolek Skutek⁵³³ 1. díl sborníku s názvem „Meta 1: Sborník metakritických textů“, jenž reflektoval názory samotných výtvarných umělců na výtvarnou kritiku. Záměrem Spolku Skutek je vydávat takovýto sborník každé čtyřletí ve formátu pdf.

Metakritické zhodnocení se týkalo textů o výtvarném umění, které vyšly v kulturním čtrnáctideníku A2, v časopise Flash Art, Nový Prostor, Reflex, Respekt a Ateliér od 21. prosince 2014 do 30. března 2015. Autory metakritických textů byli multimediální umělkyně Alžběta Bačíková (1980), malíř, sklář a designér Radim Langer (1985), malíř a intermediální tvůrce Marek Meduna (1973), malíř Martin Prudil (1988), malířka Lucie Rosenfeldová (1986) a malíř a intermediální tvůrce Milan Salák (1973).⁵³⁴

V rozboru recenzí, které se ve sledovaném období v časopise Ateliér vyskytovaly, se autoři zaměřili především na recenze prvních stran periodika, a to zejména z důvodu, že „významný díl pak tvoří přetištěné a jen drobně upravované verze kurátorských textů a vernisážových projevů. Tyto články nejsou nijak odděleny od skutečných recenzí a příslušnost autora k dané výstavě je v lepším případě občas označena. Čtenářské orientaci to rozhodně neprospěje, jen obtížně lze odlišit pozitivní recenze od prosté ‚reklamy‘ či propagace.“⁵³⁵ Občasně se však kritika vztahovala také k článkům, které se nenacházely na titulní straně. Celkem se autoři „Sborníku metakritických textů“ zabývali 15 výtvarnými recenzemi,⁵³⁶ z nichž jedna byla uveřejněna ještě v posledním dvojčísle roku 2014 (č. 25-26).⁵³⁷

⁵³³ **Spolek skutek** – vznikl na konci roku 2013, „z potřeby podnítit zájem o řešení společných problémů v oblasti výtvarného umění. Je organizací otevřenou představitelům všech praktických a teoretických oborů a není omezen generačně.“ In: PTÁČEK, Jiří. [Spolek Skutek] In: Facebook [online]. 10. května 2014 18:09 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/spolekskutek/>
Předsedou spolku je historik umění Jiří Ptáček (1975), členy jsou například Anežka Bártlová (1988), Tereza Stejskalová (1981), Kurt Gebauer (1941), Petr Dub (1976) a další.

⁵³⁴ Metakritika aneb kritizování kritiky. Arttalk.cz [online]. 15. 9. 2015, c2016 [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2015/09/15/metakritika-aneb-kritizovani-kritiky/>

⁵³⁵ BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. Arttalk.cz [online]. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

⁵³⁶ Autoři analyzovaných recenzí v časopise Ateliér byli Zuzana Štefková, Zdeněk Měřinský, Marie Haškovcová, Mahulena Nešlehová, Eva Mráziková, Tereza Vernerová Volná, Kateřina Tučková, Miroslav Petříček, František Dryje, Klára Burianová, Martina Vítková, Olga Wewerka a David Pizinger.

⁵³⁷ BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. Arttalk.cz [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

Kupříkladu Marie Haškovcová, redaktorka časopisu Ateliér, měla v tomto sborníku uveřejněné 3 texty, které byly metakriticky rozebrány. První byla recenze na výstavu „Mezi zdmi“, která se konala v pražské MeetFactory od 3. prosince 2014 do 8. února 2015. Její text hodnotil Milan Salák, který autorce recenze vytýkal zejména nedostatečnou polemiku ohledně kvality výstavy. *„Haškovcová se ve své recenzi rozhodně nepouští do žádné polemiky. Paradoxně tím ale přispívá k tomu, že si čtenář představovanou výstavu zařadí jako průměrnou. Přitom se ve svém textu na několika málo místech polemického potenciálu samotných děl či kurátorského počínu bezděky dotkla. Nakonec však zůstalo u slov o nedogmaticnosti a intuitivnosti.“*⁵³⁸

Ústředním zdrojem metakritiky byly především kurátorské texty, kterých se v Ateliéru v roce 2015 objevilo několik. Kupříkladu text Evy Mrazíkové k výstavě Pavla Mrkuse (1970) „Radiolaria“ v Galerii Emila Filly v Ústí nad Labem ztrácí podle hodnotícího autora Marka Meduny kritický odstup a nezaujatost vzhledem k tomu, že Eva Mrazíková je v této galerii ředitelkou a zároveň šéfredaktorkou.⁵³⁹

Recenzí tohoto typu se v Ateliéru v roce 2015 vyskytlo více, například „Tereza Záchová píše o výstavě Filipa Dvořáka, kterou spolukurátorovala, Vlasta Čiháková-Noshiro se rozovídala o výstavě Jana Poupěte v jí vedené Galerii Kritiků, Kateřina Štroblová se prezentuje tiskovou zprávou k výstavě Fräsera Brockelhursta a nakonec přispívá článkem i Jiří Pometlo o výstavě Ivana Bukovského, které byl sám kurátorem. U některých článků není uveden kurátor, tudíž možná výčet ani není úplný.“⁵⁴⁰

Další kritiku si časopis Ateliér vysloužil za krátké recenze, kterých se v rámci jedné strany obvykle nacházelo hned několik za sebou. Pravidelně se tyto krátké texty objevovaly například na straně 12. Tyto recenze však Milan Salák nepovažuje ani za klasické recenze, ani za „minirecenze“, jako spíše za rozšířené anotace či doprovodné texty k výstavě.

⁵³⁸ SALÁK, Milan. In: BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

⁵³⁹ MEDUNA, Marek. In: BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

⁵⁴⁰ BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

Podrobněji se Milan Salák zabývá textem Kláry Tučkové, která v krátkosti představuje výstavu Michala Novotného v pražské Galerii Vltavín.⁵⁴¹ „Článek působí jako návod ke čtení výstavy pro začínajícího diváka. Tučková představuje autora, zvaného též ‚Micl‘, a seznamuje nás se třemi jeho uměleckými profesemi. Poté se dozvíme, jak (a jak moc) je která z jeho ‚tváří‘ zastoupena na samotné výstavě – Micl-sochař třeba jen drobnými plastikami, zatímco Micl-malíř a Micl-konceptuální umělec převažují. Poté se Tučková pustí do analýzy zastoupených děl a z ní i cosi vyvodí.“⁵⁴²

U metakritického zhodnocení recenze Miroslava Petříčka na výstavu Martina Veliška v Galerii Pecka, která se v časopise Ateliér objevila v rámci 4. čísla, Milan Salák uvádí, že ačkoliv se nejspíše jedná o doprovodný text k výstavě, je samotná úvaha autora textu obhajitelná a dává celkový smysl, přesto by si tato expozice zasloužila i hlubší teoreticko-uměnovědnou analýzu, již však nebyl dán dostatečný prostor.⁵⁴³ „Hlavní otázka tak směřuje k samotnému Ateliéru a jeho důvodům pro zařazování podobných textů, obzvláště na tak malé ploše a bez jakéhokoliv označení.“⁵⁴⁴ Ostatní metakritické analýzy k jednotlivým textům se nesou v podobném duchu: recenzentům je vytýkán zejména užitý styl psaní, pouze nastíněné analýzy bez výsledného vyústění, nedostatečná kritičnost apod.⁵⁴⁵

Zhodnocení časopisu Ateliér z hlediska kvality bylo pak ze strany autorů sborníku následující: „Recenzenti obvykle zůstávají u bezzubých vyprávění a zavedených interpretací. Ateliér tak přichází o možnost využít pozice etablovaného profesního média. Postupně samozřejmě ztrácí i podporu odborné veřejnosti, což je pak cítit ve vypjatých diskusích o podobě financování časopisu. Ateliéru tedy ubývá kvality, proto mu ubývá peněz, a proto mu opět ubývá kvality. Dobrá recenze se zadarmo poptává jen těžko. Kdo a jak by ale mohl narušit tento začarovaný kruh?“⁵⁴⁶

⁵⁴¹ SALÁK, Milan. In: BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

⁵⁴² SALÁK, Milan. In: BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

⁵⁴³ tamtéž.

⁵⁴⁴ tamtéž.

⁵⁴⁵ BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://arttalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

⁵⁴⁶ tamtéž.

6. 6 Zánik časopisu Ateliér v prosinci 2015

V 1. čísle čtrnáctideníku Ateliér v roce 2105 oznámila šéfredaktorka Blanka Jiráčková prostřednictvím *Editorialu*, že hodlá přenechat svou pozici někomu jinému. Proto se také rozhodla požádat Ministerstvo kultury ČR o finanční příspěvek na 3 roky dopředu, aby měl její nástupce tyto dotace ze strany státu zajištěné.⁵⁴⁷ Na pozici šéfredaktora se však nepodařilo najít vhodného kandidáta.

Kvůli nedostatečným finančním prostředkům byl časopis Ateliér nucen vstoupit do likvidace. Usnesení Městského soudu v Praze, v němž byl časopisu změněn zápis ve spolkovém rejstříku z názvu „Společnost časopisu Ateliér“ na název „Společnost časopisu Ateliér, z. s. v likvidaci“, bylo datováno dnem 16. prosince 2015. Ke změně ve spolkovém rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze pak došlo dne 1. ledna 2016.⁵⁴⁸

Informace o ukončení činnosti časopisu byla periodikem uveřejněna v článku s názvem „Nekrolog Ateliéru“ dne 17. prosince 2015, kdy vyšlo poslední číslo tohoto časopisu.

6. 6. 1 Snahy o záchranu časopisu Ateliér v roce 2015

Bylo více než zřejmé, že finanční potíže stále přetrvávají. Časopis nadále vítal finanční dary od svých příznivců, pomocí webových a facebookových stránek se dražila díla, která řada umělců darovala periodiku pro jeho záchranu. Od čísla 6 se nabízená umělecká díla pravidelně objevovala i v časopise, přičemž jejich seznam byl umístěn na straně 10 v rubrice *Inzerce*.

Mezi nabízenými díly byly například práce grafika, sochaře a malíře Karla Malicha (1924), malíře, sochaře a grafika Jiřího Sozanského (1946), slovenského malíře a akčního umělce Rudolfa Síkory (1946), malíře Ivana Bukovského (1949), sochaře Čestmíra Sušky (1952), malíře a konceptuálního umělce Jiřího Kovandy (1953), malíře Tomáše Císařovského (1962), a mnoha dalších.⁵⁴⁹ Cena daného díla byla stanovena

⁵⁴⁷ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Editorial. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 1, s. 4.

⁵⁴⁸ ŠVEJDOVÁ, Monika. Usnesení. 16. 12. 2015. (Kopie textu Usnesení se nalézá v přílohách).

⁵⁴⁹ NESG. Inzerce. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 6, s. 10.

většinou po domluvě se samotnými umělci, a to při podepsání darovací smlouvy.⁵⁵⁰ V rubrice *Inzerce* se i nadále objevovaly výrazně žluté, obdélníkovité výplně prázdného místa v inzertním prostoru.

V čísle 9, které vyšlo dne 30. dubna 2015, se na straně 10 objevilo oznámení, že Občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér vypisuje výběrové řízení na pozici šéfredaktora časopisu Ateliér. Požadavky byly následující: „*ukončené vysokoškolské vzdělání, výborná orientace v oblasti současného výtvarného umění, praxe v oboru, publikační činnost, angličtina, komunikativnost, organizační a řídicí schopnosti, morální bezúhonnost, zkušenost na vedoucí pozici výhodou.*“⁵⁵¹

Každý zájemce měl poslat motivační dopis, strukturovaný životopis a nástin koncepce časopisu, jakož i finančního zajištění, a to v rozsahu maximálně jedné normostrany. Uchazeči vše měli zaslat na emailovou adresu časopisu nejpozději do dne 30. května 2015.⁵⁵² Podle vyjádření Lucie Váchové, bývalé redaktorky časopisu Ateliér, se do výběrového řízení přihlásily pouze dvě mladé ženy bez zkušeností a nástinu koncepce, a tak bylo oficiální výběrové řízení na pozici šéfredaktora tohoto periodika neúspěšně ukončeno.

Blanka Jiráčková, stávající šéfredaktorka, své místo nabízela také několika kolegům z oboru, kupříkladu historikovi umění a kurátorovi Jiřímu Ptáčkovi (1975) či historičkám umění Ivě Mladičové a Zuzaně Štefkové (1977). Zájem o vedení časopisu Ateliér projevil též Martin Dostál, ale všechna jednání nakonec skončila bez úspěchu.⁵⁵³

6. 6. 2 Výběrové dotační řízení Ministerstva kultury ČR na podporu výtvarného umění pro rok 2015

Předpokládané náklady časopisu Ateliér pro rok 2015 byly 4 594 000 Kč. Vedení tohoto periodika požádalo Ministerstvo kultury ČR o dotaci ve výši 1 900 000 Kč, ale oficiálně mu nakonec byla připsána částka čítající pouze 500 000 Kč.⁵⁵⁴

⁵⁵⁰ *Rozhovor s Lucií Váchovou*, bývalou redaktorkou časopisu Ateliér, o chodu redakce Ateliéru ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁵⁵¹ NESG. Hledáme šéfredaktora/šéfredaktorku. *Inzerce. Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 9, s. 10.

⁵⁵² *tamtéž*.

⁵⁵³ *Rozhovor s Lucií Váchovou*, bývalou redaktorkou časopisu Ateliér, o chodu redakce Ateliéru ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁵⁵⁴ *Ministerstvo kultury*. Výtvarné umění. Okruh 4 – Odborná periodická publikace v tištěné či elektronické podobě 2015 viz tabulka v přílohách.

Čtrnáctideník Ateliér však nebyl jediným odborným periodikem, zaměřujícím se na výtvarné umění, který dostal nižší dotace. Například kulturní čtrnáctideník A2, který v roce 2012 získal dotaci 2 680 000 Kč, v roce 2015 získal už pouze 1 000 000 Kč; dotace časopisu Revolver Revue v roce 2012 činila 1 455 000 Kč, ale v roce 2015 jen 1 000 000 Kč.⁵⁵⁵

Hodnotící kritéria komise pro výběrové dotační řízení⁵⁵⁶ při MK ČR v roce 2015 byla následující: „*přínos pro obor (vysoká umělecká či odborná úroveň, umělecká kreativita apod.), přínos projektu z hlediska zachování a rozvíjení umělecké různorodosti, přínos pro kreativitu a inovaci, záběr působnosti z geografického hlediska (požadavek nadregionálního, celostátního či mezinárodního významu), obsahové zpracování projektu (jasná formulace obsahu a cíle, soulad s vyhlášeným okruhem, konkrétní realizační plán, personální zajištění, časový harmonogram projektu), reálnost projektu včetně přiměřenosti nákladů, schopnost žadatele projekt realizovat, účelnost a oprávněnost použití dotace MK ČR v předchozím období.*“⁵⁵⁷

Dne 7. dubna 2015 obdrželo Ministerstvo kultury ČR dopis od šéfredaktorky Ateliéru, adresovaný ministrovi kultury Danielu Hermanovi, obsahující žádost o navýšení dotace pro časopis Ateliér o 500 000 Kč. Jako důvod této žádosti Blanka Jiráčková uvedla, že momentálně nemůže žádat o finanční podporu Státní fond kultury ČR, neboť ten pro rok 2015 žádné příspěvky neposkytuje.

O navýšení finančního příspěvku pro časopis Ateliér žádala údajně zejména proto, aby její nástupce na pozici šéfredaktora měl finančně zajištěné periodikum.⁵⁵⁸ „*Jak jsem již uvedla v žádosti o grant, chtěla bych předat své místo novému šéfredaktorovi/rce. Jednali jsme několika adepty, avšak vzhledem k tomu, že máme prostředky jen na několik následujících čísel, nemůžeme těmto zájemcům nabídnout žádnou perspektivu, kvůli které by opustili svá stávající zaměstnání, a ani finanční podmínky pro zajištění běžné existence časopisu, natož na jeho další inovace.*

⁵⁵⁵ Ministerstvo kultury. Výtvarné umění. Okruh 4 – Odborná periodická publikace v tištěné či elektronické podobě 2015 viz tabulka v přílohách.

⁵⁵⁶ Členy výběrové dotační komise v roce 2015 byli Marcela Stránská (předsedkyně), Helena Čudová, Richard Drury, Petr Ingerle, Karolína Jirkalová, Pavla Machalíková, Jiří Merger, Tomáš Knoflíček, Lucie Vlčková, Petr Zatloukal a Markéta Žáčková In: In.: Ministerstvo kultury. Seznam členů KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2012 OKRUH 4 – 6. Dokument získaný od referentky MK ČR pro výtvarné umění Zdeňky Krpálkové v přílohách.

⁵⁵⁷ Ministerstvo kultury. Výsledky výběrového dotačního řízení na podporu projektů profesionálního výtvarného umění (okruh 4 - 7) 2015, viz dokument v přílohách.

⁵⁵⁸ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Žádost o mimořádné navýšení dotace z rezerv MK ČR. 24. 3. 2015. (Kopie celého znění dopisu viz přílohy).

*Vyhlašovat výběrové řízení v situaci, kdy bychom nabízeli projekt, který nemá šanci na přežití, považujeme i po radě s právníkem za přinejmenším nesolidní.*⁵⁵⁹

Ministr kultury Daniel Herman na tuto žádost odpověděl dne 24. dubna 2015 slovy: *„Na základě konzultace s odbornou komisí, která posuzovala Váš projekt přihlášený do výběrového dotačního řízení, Vám sděluji, že žádost o mimořádnou dotaci posoudí Ministerstvo kultury ČR ve spolupráci s komisí poté, co obdrží jméno Vašeho nástupce spolu s jeho koncepcí dalšího směřování čtrnáctideníku Ateliér. Komise při bodovém hodnocení Vaší žádosti, zaslané do výběrového dotačního řízení pro rok 2015, mimo jiné brala v potaz fakt, že dojde k personální obměně na postu šéfredaktorky.*⁵⁶⁰

V průběhu roku 2015 se Ministerstvu kultury ČR podařilo získat dodatečné finanční prostředky k programu „Kulturní aktivity“. Z tohoto programu jsou mimo jiné podporovány též projekty z oblastí profesionálního výtvarného umění, kam spadá i časopis Ateliér. Tyto finanční prostředky byly následně přerozděleny, aby dofinancovaly ty projekty, které byly v rámci výběrových dotačních řízení úspěšné. Časopisu Ateliér tak byla ke dni 1. září 2015 původní částka navýšena o 100 000 Kč.⁵⁶¹

Dne 1. října 2015 přišla Ministerstvu kultury ČR další žádost od Blanky Jiráčkové, šéfredaktorky Ateliéru, v níž žádala o další navýšení dotace pro rok 2015. Po projednání této věci již Ministerstvo kultury ČR této žádosti nevyhovělo.

6. 6. 3 Výběrové dotační řízení Ministerstva kultury ČR na podporu výtvarného umění pro rok 2016

Vedení časopisu Ateliér poslalo přihlášku do výběrového dotačního řízení pro rok 2016, přičemž termín odevzdání přihlášek byl dne 30. září 2015. První zasedání dotační komise, na němž byly projednány všechny přihlášené projekty, pak proběhlo dne 8. prosince a výsledky prvního kola řízení byly oficiálně zveřejněny dne 21. prosince 2015.

Časopis Ateliér, který v té době už obdržel na základě své žádosti o likvidaci výše uvedené „Usnesení“ od Městského soudu, získal v tomto řízení 5,45 bodů z 10.

⁵⁵⁹ tamtéž.

⁵⁶⁰ HERMAN, Daniel. Odpověď ministra kultury na žádost o navýšení dotace výtvarnému časopisu Ateliér. 29. 4. 2015. (Kopie celého znění dopisu je umístěna v přílohách)

⁵⁶¹ *Rozhovor se Zdeňkou Krpálkovou*, referentkou Ministerstva kultury pro oblast výtvarného umění ze dne 5. května 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

Dle vyjádření Zdeňky Krpálkové, referentky Ministerstva kultury ČR pro oblast výtvarného umění, nebylo z těchto bodů možné predikovat, zda časopis dotaci ve druhém kole opravdu získá. 2. kolo výběrového řízení se uskutečnilo dne 10. února 2016. V té době však (ode dne 1. ledna 2016) se Společnost časopisu Ateliér, která toto periodikum vydávala, již nacházela v likvidaci, a tak tento projekt přestal být předmětem výběrového dotačního řízení a věc se stala bezpředmětnou.⁵⁶²

6. 6. 4 Nekrolog Ateliéru

Kromě omluvy v dvojčísle 18-19 a upozornění na vleklou finanční krizi časopis Ateliér neinformoval své čtenáře o tom, že v brzké době hodlá ukončit svou činnost. Vše vyšlo najevo až v posledním dvojčísle 25-26, které vyšlo dne 17. prosince 2015.

Blanka Jiráčková napsala článek nazvaný „Nekrolog Ateliéru“, v němž shrnula celou historii časopisu spolu se vzpomínkami, jak se v roce 1990 stala šéfredaktorkou tohoto čtrnáctideníku. Jako důvod pro ukončení činnosti uvedla: „*Grantová řízení MK ČR také postupně vedla ke snižování přidělené výše dotací. Pro Ateliér to znamenalo pokles přibližně z průměrných 32 % na letošních 11 % z celkových nákladů. Bohužel za celou dobu se nám nepodařilo nalézt dalšího sponzora či jiného vydavatele. (...) Ke dni 1. 1. 2016 Společnost časopisu Ateliér, zapsaná ve spolkovém rejstříku vedeném MS v Praze pod L 3612, vstupuje do likvidace pro nedostatečné finanční zajištění. V roce 2016 tedy Ateliér nebude vycházet.*“⁵⁶³

Likvidátorem Společnosti časopisu Ateliér se stal jeden z jejích členů, JUDr. Josef Novák.⁵⁶⁴ V jeho pravomoci se tak octl celý majetek časopisu Ateliér. Obsáhlá knihovna, kterou si čtrnáctideník za dobu svého působení vybudoval, byla včetně všech ročníků časopisu předána do Archivu výtvarného umění, založeného v osmdesátých letech 20. století Jiřím Hůlou, výtvarným historikem a teoretikem. Díla, která časopisu věnovali čeští a slovenští umělci, aby podpořili jeho vydávání, Blanka Jiráčková

⁵⁶² *Rozhovor se Zdeňkou Krpálkovou, referentkou Ministerstva kultury pro oblast výtvarného umění ze dne 5. května 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.*

⁵⁶³ JIRÁČKOVÁ, Blanka. Nekrolog Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 24-25, s. 4.

⁵⁶⁴ **Josef Novák** (1960) – právník a fyzická osoba ve Společnosti časopisu Ateliér od roku 1992. In: JIRÁČKOVÁ, Blanka. Nekrolog Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 24-25, s. 4.

zamýšlela vrátit. Jako majetek Ateliéru však tato díla zůstala v rukou likvidátora, a tak není prozatím jisté, co se s nimi stane.⁵⁶⁵

6. 6. 5 „Jasná řeč“ Josefa Chuchmy

Právě v souvislosti se zánikem čtrnáctideníku Ateliér se tématem krize výtvarných časopisů zabýval také Josef Chuchma (1959), novinář a redaktor České televize. Ve svém kritickém diskusním pořadu o kultuře a umění nazvaném „Jasná řeč“ věnoval tomuto námětu jeden díl televizního pořadu „Tištěné umělecké časopisy zanikají“. Tento díl byl odvysílán v České televizi dne 18. ledna 2016, a ačkoli se podle názvu zdálo, že bude pojednávat obecně o výtvarných tištěných periodikách, zabýval se konkrétně časopisem Ateliér a jeho šéfredaktorkou Blankou Jiráčkovou.

Hosty Josefa Chuchmy byli šéfredaktor výtvarného měsíčníku Art+Antiques Jan Skřivánek (1977) a výtvarná kritička Anežka Bártlová (1988). Otázky ze strany redaktora pořadu se týkaly povětšinou toho, zda hosté časopis Ateliér pravidelně četli, jaký na něj mají názor a proč podle nich zanikl. Anežka Bártlová odpověděla, že si tento časopis občasně půjčovala v Národní knihovně, ale zaujaly ji tam vždy nanejvýš dva články, takže byla s jeho přečtením pokaždé rychle hotová. Jan Skřivánek uvedl, že časopis dostával od redakce Ateliéru a vždy ho prolistoval, ale texty nikdy moc podrobně nečetl. Oba hosté se shodli na tom, že tento časopis byl už takřkajíc „za zenitem“, splnil svou historickou úlohu a neměl již čtenáři co nabídnout.

Anežka Bártlová naproti tomu vyzdvihovala především internetový magazín o umění Arttalk.cz, který je její generaci bližší. Jan Skřivánek naopak poukazoval na to, že ačkoli Ateliér vystupoval jako časopis určený jak odborné, tak laické veřejnosti, on sám ho vždy vnímal spíše jako periodikum zaměřené na uměleckou obec. Postrádal v něm však kritickou reflexi na události, které se v minulosti děly a veřejnost zajímaly. Jako příklad uvedl případ Národní galerie a Milana Knížáka, kdy redakce poskytla svým čtenářům vždy jen nějaký otevřený dopis či stanovisko někoho jiného, aniž by se k věci redakčně postavila.⁵⁶⁶

⁵⁶⁵ *Rozhovor s Lucíí Váchovou*, bývalou redaktorkou časopisu Ateliér, o chodu redakce časopisu Ateliér ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

⁵⁶⁶ Jasná řeč Josefa Chuchmy: Tištěné umělecké časopisy zanikají. *Česká televize* [online]. 18. 1. 2016 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10744312704-jasna-rec-josefa-chuchmy/216411000180002>

Blanka Jiráčková na tento pořad České televize reagovala na webových i facebookových stránkách časopisu Ateliér, a to v rámci rozhovoru s Janem Mikeskou, který se ji rozhodl oslovit právě na základě zhlédnutí výše uvedené diskuse. Jeho první otázka zněla, zda byla Blanka Jiráčková jakožto bývalá šéfredaktorka časopisu Ateliér do zmíněného pořadu pozvána či alespoň zda byla oslovena, aby místo sebe někoho doporučila. Odpověď byla taková, že Josef Chuchma s ní vůbec nehovořil ani se neinformoval, jaká byla situace časopisu Ateliéru dříve.

Vzhledem k tomu, že ve výše jmenovaném televizním pořadu nebyl poskytnut prostor druhé straně, jež byla ve věci nejvíce zainteresovaná, lze tuto diskusi v pořadu „Jasná řeč“ považovat za zcela jednosměrnou.⁵⁶⁷

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že oficiálními důvody zániku časopisu Ateliér byly zejména potíže finančního charakteru. Je známo, že se časopis dlouhodobě potýkal s velkým finančním tlakem, a Společnost časopisu Ateliér byla již od prosince 2015 v likvidaci. Zánik časopisu Ateliér přispěl k trendu, že tištěných periodik, která se systematicky věnují výhradně výtvarnému umění, valem ubývá.

⁵⁶⁷REDAKCE. Bude nám chybět čtrnáctideník Ateliér? [online]. 18. 1. 2016 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.atelier-journal.cz/node/492>

Závěr

Diplomová práce „Výtvarný časopis Ateliér od svého vzniku po současnost“ si kladla za cíl postihnout činnost tohoto časopisu, kterou zmapovala pomocí let 1988, 1989, 1990, 1992, 2000, 2008, 2012 a 2015. V prosinci 2015 bylo v tomto periodiku oznámeno, že z důvodu nedostatečného finančního zajištění vstupuje vydavatel společnosti, Společnost časopisu Ateliér z. s., do likvidace k datu 1. ledna 2016. V důsledku těchto událostí jsem se rozhodla nejpodrobněji zaměřit především na konečnou fázi vydávání tohoto periodika.

1. kapitola představila časopis Ateliér v kontextu doby, ve které vycházel, 2. kapitola představila některá z dalších výtvarně zaměřených periodik. Ve 3. kapitole byly nejprve popsány okolnosti vzniku časopisu Ateliér, k jejichž pochopení dopomohly zejména dokumenty z Národního archivu v Praze. V červnu 1987 se konal IV. sjezd Svazu českých výtvarných umělců, na kterém mladí výtvarníci vyslovili přání, aby vedle prorežimního dvouměsíčníku Výtvarná kultura vycházel také čtrnáctideník referující o výtvarném umění. SČVU na tento návrh nakonec přistoupil, a tak mohl od března 1988 začít vycházet osmistránkový časopis Ateliér s podtitulem Čtrnáctideník Svazu českých výtvarných umělců, jehož šéfredaktorem se stal František Kšajt. Přestože byl tento list oficiálním periodikem SČVU, a pravidelně proto informoval o dění ve Svazu, podařilo se mu v roce 1988 představit například výstavu Forum 88 nebo výstavu uměleckého seskupení 12/15 v Kolodějích u Prahy. Na těchto expozicích vystavovali umělci, kteří byli součástí tehdejší neoficiální výtvarné scény. Rok 1989 byl rokem změn, kdy ihned po listopadových událostech celá redakce Ateliéru vyjádřila podporu studentskému hnutí a Občanskému fóru.

V roce 1990 se časopis proměnil zejména obsahově. Ve větší míře a ve větším rozsahu směly vycházet články, které se týkaly současného západního umění; do té doby byly takové informace pouze stručného rázu, přičemž jméno autora článku buď nebylo uvedeno vůbec, nebo bylo naznačeno jen zkratkou.

Čtrnáctideník Ateliér začal věnovat více pozornosti také mimopražským výstavám a širšímu spektru galerií. V průběhu roku 1990 došlo ke změně vydavatele; vydávání časopisu převzala nahrazující organizace Svazu, Unie výtvarných umělců. V květnu 1990 došlo k zásadní obměně redakce, kdy z původních redaktorů zůstal na své pozici pouze Petr Nedoma, nynější ředitel Galerie Rudolfinum. Novou

šéfredaktorkou časopisu *Ateliér* se stala Blanka Jiráčková. Grafická proměna čtrnáctideníku v roce 1990 nenastala. Nová redakce to tehdy zdůvodnila tak, že lidé jsou zvyklí na starou verzi periodika, a tak se časopis nadále bude zaměřovat spíše na změnu z hlediska obsahu a kvality.

Ve 4. kapitole je pozornost podrobněji směřována na vycházení časopisu *Ateliér* v letech 1992, 2000 a 2008. Konkrétně tyto roky jsou vybrány kvůli zmapování hlavních vývojových etap v časopise *Ateliér*. V roce 1992 došlo především ke grafické proměně a změně vydavatele. Časopis nově začalo vydávat občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér* za částečné podpory Ministerstva kultury ČR. Od poloviny roku 1991 začal časopis vycházet v rozsahu 16 stran a byla již pravidelně zařazována rubrika *Reklama* obsahující inzerci.

V roce 2000 se už grafická koncepce periodika proměnila zcela. Podoba titulní strany časopisu *Ateliér* všech sledovaných ročníků je zachycena v přílohách. Články, které se věnovaly aktuálním výstavám, oproti předchozím ročníkům uváděly místo a datum konání výstavy hned u názvu příspěvku. Zatímco v roce 1992 časopis nabízel výběr ze zahraničních výstav pouze v podobě seznamu, v roce 2000 už byla těmto akcím vyhrazena rubrika *Zahraničí*, kde se objevovaly také kritické texty. V tomto roce vyšel poprvé časopis jako dvojčíslo, a to hned dvakrát v letních měsících. V dalších letech, zejména kvůli finančním potížím, vycházel časopis jako dvojčíslo vícekrát.

Rok 2008 předznamenával konec první dekády nového tisíciletí a pro časopis *Ateliér* byl posledním rokem, kdy jeho příjmy stouply. V roce 2008 dosahovaly příjmy Společnosti *Ateliér* 3 380 335 Kč, v roce 2010 se částka pohybovala na hranici 3 milionů se stále klesající tendencí.⁵⁶⁸

V 5. a 6. kapitole jsou podrobně rozebrány roky 2012 a 2015, které se v historii vydávání časopisu *Ateliér* projeví jako zásadní. Časopis již na začátku roku 2012 zaznamenal nižší počet předplatitelů a zejména nízkou dotaci od Ministerstva kultury ČR. V tomto roce se časopis začal potýkat s takovým nedostatkem financí, že se na jeho fungování skládali mnozí výtvarní umělci i teoretici. Výtvarníci přispěli rovněž některými svými uměleckými díly, která věnovali do aukce, jejíž výtěžek byl určen na podporu vydávání periodika. Za hlavní důvod nastalé finanční krize označoval časopis zejména snížený příspěvek od Ministerstva kultury. Vše vyvrcholilo happeningem, který se konal před budovou MK ČR na podzim roku 2012. Zúčastnění umělci vytvořili

⁵⁶⁸ Náklady na vydávání *Ateliéru* od roku 1993. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu *Ateliér*, 2012, roč. 25, č. 20, příloha. ISSN 1210-5236.

maketu čtrnáctideníku Ateliér, kterou pak rozsekali na kousky. Jednotlivé kusy makety se následně vydražily v rámci aukce. Přestože se v roce 2012 ještě podařilo časopis Ateliér zachránit, nevyrovnané finanční hospodaření přetrvávalo a dotace od Ministerstva kultury se dále snižovaly.

V 6. kapitole této diplomové práce je pozornost věnována roku 2015, v němž časopis Ateliér ukončil svou činnost. Na začátku roku se Blanka Jiráčková, šéfredaktorka časopisu, rozhodla řešit situaci tím, že svoji vedoucí pozici přenechá někomu jinému. Tento svůj záměr oznámila také Ministerstvu kultury ČR, když žádala o dotaci pro časopis na rok 2015. Jako důvod Blanka Jiráčková uvedla fakt, že chce svému nástupci předat finančně zajištěné periodikum. Bylo sice vyhlášeno výběrové řízení na post šéfredaktora časopisu Ateliér, nicméně se nepodařilo najít nikoho, kdo by měl dostatečnou kvalifikaci a splňoval všechny požadavky.

Během roku 2015 žádala Blanka Jiráčková Ministerstvo kultury ČR opětovně o navýšení grantu, který byl pro tento rok schválen ve výši 500 000 Kč. Na její žádost, adresovanou ministru kultury Danielu Hermanovi, bylo sděleno, že jí v této věci nelze vyhovět, dokud nesplní podmínky, které si sama stanovila, a nenajde za sebe náhradu. Přesto byla dotace v průběhu roku ještě navýšena o dalších 100 000 Kč. Šéfredaktorka časopisu pak o navýšení grantu žádala znovu na podzim, avšak tuto žádost již MK ČR zamítlo. Časopis Ateliér se během roku 2015 snažil nalézt sponzora, který by ho finančně podpořil, ale ani v tomto ohledu nebyla jednání úspěšná.

Na konci listopadu 2015 jsem poprvé navštívila redakci časopisu Ateliér s prosbou, aby mi bylo umožněno bádání pro zamýšlenou diplomovou práci. Na místě mi bylo sděleno, že v prosinci vyjde poslední číslo časopisu a že dokumenty z redakčního archivu mi budou zpřístupněny pouze do konce roku 2015. Nakonec se mi podařilo získat všechny potřebné podklady a pořídit rozhovor s Lucí Váchovou, která v redakci časopisu Ateliér pracovala jako redaktorka od listopadu 2011 do až do ukončení činnosti časopisu.

V rámci 5. a 6. kapitoly byla pro každý rok vytvořena analýza přispěvatelů. Předmětem zkoumání byly údaje o tom, kteří autoři do periodika psali, jaký byl jejich počet a kolikrát do časopisu přispěli. V roce 2012 do časopisu Ateliér přispělo celkem 236 výtvarných odborníků a autorských textů, uveřejněných v tomto roce, bylo celkem 476. V roce 2015 celkový počet přispěvatelů z řad redakce i externistů činil 198, autorských článků, publikovaných v tomto roce v časopise Ateliér, bylo celkem 367. Podrobná tabulka všech přispěvatelů je z hlediska jejího rozsahu uvedena v přílohách.

V roce 2015 počet externích přispěvatelů oproti roku 2012 klesl, což mohlo být způsobeno faktem, že externí přispěvatelé nedostávali za své články už od roku 2012 zapláceno. Interní informace o tom, že autoři nebyli za své články placeni, zveřejnila v roce 2012 šéfredaktorka v rámci článku ve 20. čísle Ateliéru, kde poprvé informovala o závažnosti finanční situace periodika. Tyto informace mi byly potvrzeny v rozhovoru s bývalou redaktorkou Lucií Váchovou, která mi také sdělila, že honoráře za články nebyly vypláceny až do konce činnosti časopisu.

Druhá analýza se věnovala autorským textům, komentujícím jednotlivé výstavy v periodiku. Celkem bylo v časopise během roku 2012 v rámci autorských textů představeno 267 výstav. Českých autorských výstav bylo v tomto roce v časopise Ateliér představeno celkem 184 (vystavujících umělců 172), zahraničních výstav bylo 25 (vystavujících umělců 24). Menší počet prezentovaných zahraničních výstav byl zapříčiněn zejména tím, že se časopis primárně soustředil na současnou českou výtvarnou scénu, zatímco recenzím a autorským textům k zahraničním výstavám byl věnován prostor pouze na jedné straně 8 (v rámci rubriky *Zahraničí*). Tato analýza pouze potvrdila orientaci časopisu na současnou českou výtvarnou scénu.

Kromě autorských výstav bylo v periodiku prezentováno celkem 52 společných výstav, a to jak českých umělců, tak i zahraničních tvůrců. Společných výstav, které se konaly v České republice v roce 2012, bylo celkem 46, výstav uspořádaných v zahraničí bylo 6. Důvodem, proč byly společné výstavy rozděleny na počet dle místa konání, nikoliv dle národnosti umělců jako v případě autorských expozic, bylo to, že se společných výstav mnohdy účastnili společně jak čeští, tak zahraniční výtvarní umělci. Pokud bylo vystavujících autorů více než 5, neuváděla jsem všechny umělce, ale většinou jen jména těch, kteří byli v časopise představeni. Počet umělců u společných výstav není uveden, neboť by tento údaj nebyl přesný.

V roce 2015 bylo v časopise uveřejněno celkem 262 výstav, které byly představeny prostřednictvím autorských kritických textů. Prezentováno bylo 154 českých autorských výstav (vystavujících umělců 142) a 20 zahraničních (stejný počet byl i vystavujících umělců). Kromě autorských výstav bylo v periodiku uvedeno celkem 88 společných výstav jak českých, tak zahraničních tvůrců. V časopise Ateliér se psalo celkem o 73 společných výstavách, které se konaly v České republice, a o 15 zahraničních. Tabulka shrnující všechny vystavující autory a jejich výstavy je uvedena v přílohách. Počet společných výstav v tomto roce převyšoval dvojnásobně rok 2012, je to možná dáno i tím, že v roce 2012 bylo představeno více výstav, které

nevyhovovaly naším záměrům. Výstavy, které do analýzy nebyly zahrnuty, jsou uvedeny níže.

Součástí této analýzy byly také výstavní prostory, v nichž byly zkoumané expozice nainstalovány. Předmětem zájmu bylo zjistit, které galerie byly v časopise *Ateliér* v rámci autorských textů zastoupeny: v roce 2012 byla pozornost věnována celkem 225 výstavním prostorům, přičemž z pražských výstavních prostor jich bylo představeno celkem 75, mimopražských 122 a zahraničních 28. V roce 2015 bylo celkem prezentováno 77 pražských, 80 mimopražských a 25 zahraničních výstavních prostor. Tyto výsledky podporují fakt, že do časopisu přispívali odborníci na výtvarné umění z celé České republiky. Časopis měl tak tímto způsobem možnost věnovat pozornost i výstavám v menších a méně známých výstavních prostorech. Tabulky, které mapující výstavní prostory v roce 2012, se nacházejí v 5. kapitole, tabulky k roku 2015 v 6. kapitole.

Poslední částí analýzy jsou tvůrčí techniky a postupy, které výtvarní umělci používali v rámci představených výstav. Nejpoužívanější technikou byla malba; časopis *Ateliér* referoval o autorských výstavách prezentujících malbu celkem 77krát, v kombinaci s jinými technikami pak 47krát. Tabulka shrnující tvůrčí postupy a techniky je uvedena v 5. kapitole.

V roce 2015 byla opět nejpoužívanější technikou malba, v samostatném zastoupení byla použita na 71 autorské výstavě, v kombinaci s jinými technikami byla použita 54 krát. Přitom je nutno vzít v potaz, že do kategorie malba spadá celá škála technik, například malba akrylovými barvami, akvarelem, pastelem, olejová malba či malba temperou. Dokládá to však skutečnost, že ačkoli se již dlouhou dobu mluví o upozadění klasické malby v důsledku rozmachu konceptuálního umění, videoartu či instalací, že tomu tak zcela není, a umělci se rádi vyjadřují prostřednictvím této klasické výtvarné techniky.

Do této analýzy nebyly zahrnuty rozhovory, rubrika *Letem světem*, jelikož neposkytuje informace, na které jsem se zaměřovala (kdy se výstava koná, jak se jmenuje apod.), dále jsem nezahrnula festivaly, udílení cen, soutěže, symposia a pravidelné přehlídky moderního umění („Benátské bienále“ a „dokumenta“). Důvodem k tomu bylo to, že šlo mnohdy jen o obecné články pojednávající komplexně o celé přehlídce, která nabízela velké množství expozic nebo se konala na různých místech.

Tato analýza rovněž nezahrnuje výstavy, které spíše než jednotlivé umělce prezentovaly určité vybrané období jako celek. Šlo kupříkladu o velké expozice

středověkého umění, které časopis Ateliér také občasně prezentoval, ačkoliv byl primárně zaměřen na současné výtvarné umění. Jak je známo, ve středověku umělci nepovažovali své autorství za důležité, a tak v případě těchto expozic zůstávají umělci převážně neznámými. Takové výstavy proto nejsou součástí mé analýzy, protože neodpovídaly záměru zjistit, jací umělci jsou v časopisu Ateliér představeni.

Jelikož u některých zkoumaných článků k výstavám nebyl uveden název expozice, dohledávala jsem ho externě, a to buď prostřednictvím historie výstav zmíněné galerie, nebo z naskenovaných pozvánek. V některých případech se mi však přes veškeré úsilí nepodařilo název výstavy zjistit. Největší problém byl v tomto směru u některých zahraničních výstav. Podobné komplikace nastaly také u životopisných dat umělců. U českých autorů byla v článcích tato data uvedena, ale pokud šlo o výstavy, kde vystavovalo větší množství umělců, nebyly údaje kompletní. Chybějící data bylo nutno dohledávat, a ne vždy se podařilo je zjistit. Data narození a úmrtí některých umělců, jakož i méně známých teoretiků umění, (kteří se objevují v textu této diplomové práce), se mi v některých případech nepodařilo dohledat.

Posláním výtvarného časopisu Ateliér bylo: reflektovat současné výtvarné umění; neditovat vývoj výtvarného umění, nýbrž vytvořit podmínky pro reflexi, úvahy, diskusi a kritiku; nastínit nové pohledy na současné české výtvarné umění; spojovat odbornou a laickou veřejnost a být periodikem jak pro odborníky, tak pro širokou veřejnost. Cílem této diplomové práce bylo také mimo jiné zjistit, zdali čtrnáctideník toto poslání plnil.

Na základě zkoumaných ročníků jsem došla k názoru, že časopis Ateliér představil jak kvalitní kritické texty od renomovaných teoretiků i historiků umění, tak i články, které obsahovaly věcné chyby. Kupříkladu v článku o výstavě „Wanderlieder“ (Amsterdam 1992), jehož autorkou byla Blanka Jiráčková, je název výstavy přeložen výrazem „potulní pěvci“, ačkoliv znamená „potulné písně“. Úvaha je tedy od začátku založena na mylné informaci.

Z hlediska obsahu se mi jako nejlepší jeví ročníky, které vyšly v roce 1992 a 2000, přičemž v roce 2000 bylo uspořádání časopisu přehlednější než v roce 1992. V obou těchto ročnících byly uveřejněny rozsáhlé a zajímavé články, které podněcovaly diskuzi o výtvarném umění, a recenze, jež měly potenciál podnítit kritickou reflexi. Příkladem takového přístupu byl rozsáhlý odborný text českého historika umění Jaroslava Bláhy, který reagoval na společnou vídeňskou expozici dvou umělců, malíře Vasilije Kandinského a skladatele Arnolda Schönberga.

Z grafického hlediska nejpřehlednější byl podle mého názoru rok 2015. Na jednu stranu se v něm nejlépe orientovalo, na druhou stranu se však v něm objevovalo méně kritických textů než v roce 1992, 2000 a 2008. Místo recenzí na výstavy byly často otištěny úvodní proslovy či tiskové zprávy z výstav, tedy texty, které kritickou reflexi postrádají, neboť pojednávají o výstavě propagují. Bylo to dáno především tím, že od roku 2012 nedostávali recenzenti za své autorské texty zapláceno. To se pochopitelně negativně odrazilo na odborné úrovni tohoto periodika.

Rok 2012 na tom byl s autorskými texty lépe než rok 2015, v němž časopis skončil, zato články byly podle mého názoru mnohdy nepřehledné. Kontext umělcova života a díla, byl často popisován příliš zdlouhavě a odborně, přihlédnou-li k tomu, že časopis byl určen i pro laickou veřejnost. Přestože jsou tyto informace důležité pro pochopení expozice, dle mého názoru by neměly představovanou výstavu zastínit. To se bohužel v některých textech jak v roce 2012, tak v roce 2015 stávalo.

Domnívám se, že výtvarné umění (zvláště pak česká výtvarná scéna) se v české společnosti stává v posledních letech stále opomíjenější složkou. Důvody k tomu mohou být různé, například vyšší vstupné v některých galeriích, nedostatečná reklama a propagace dané expozice nebo roztržitost české výtvarné obce. V rozhovoru s akademickým malířem Tomášem Císařovským přišla mimo jiné řeč i na spory mezi jednotlivými výtvarníky. Shodli jsme se na tom, že tento fakt může odrazovat veřejnost, která pak o české umění nemusí jevit patřičný zájem.

Určitá roztržitost však panuje i na poli výtvarné kritiky. Ze strany umělců je v poslední době stále častěji slyšet, že česká výtvarná kritika už neplní svou funkci a neposkytuje kritickou reflexi ani veřejnosti, ani umělcům. Z tohoto důvodu vznikl například sborník metakritických textů „Meta 1“. Několik výtvarných umělců v něm kriticky rozebírá recenze na výstavy, které se v období od 21. prosince 2014 do 30. března 2015 objevily v rámci periodik Flash Art, Nový Prostor, Reflex, Respekt, kulturní čtrnáctideník A2 a výtvarný časopis Ateliér.

V celkovém hodnocení nejlépe dopadla rubrika Jiřího Ptáčka v časopise Nový Prostor, která se věnuje současnému výtvarnému umění. Časopisu Ateliér byla vytýkána především neschopnost jít dál s dobou. Autorské texty, které byly v metakritice představeny, byly zhodnoceny jako pouze informativní, nenabízející kritickou reflexi. Za nedostatek byl označen také fakt, že často lze jen těžko určit, zda jde o kritickou recenzi, anebo o text organizačně spjatý s výstavou.

Ačkoli jsem o tomto sborníku věděla již od února, záměrně jsem se rozhodla, že ho prostuduji až po skončení své analýzy časopisu. Chtěla jsem zjistit, nakolik můj názor bude totožný s názory umělců, kteří články v časopise Ateliér podrobili metakritickému zhodnocení. Na základě svých vlastních zjištění mohu říci, že se v bodech, které umělci časopisu vytýkali, shodujeme.

K výtkám na adresu časopisu Ateliér patří i to, že pro odbornou obec nebyly články v posledních letech na dostatečné profesní úrovni, zatímco pro laickou veřejnost, která se o výtvarné umění zajímá pouze povrchně, byly texty naopak příliš složité. To dokládají například citace z recenzí k jednotlivým výstavám, které jsou v mé diplomové práci uvedeny.

Osobně si nemyslím, že časopis splnil svou funkci vůči společnosti a měl zaniknout. Naopak se domnívám, že takových časopisů (i v tištěném formátu) je zapotřebí kvůli poskytnutí kritická reflexe na současné výtvarné umění jak širší veřejnosti, tak umělcům. To bylo ostatně také původním záměrem časopisu Ateliér.

Summary

The diploma thesis „The Art Journal Ateliér from the foundation to the present time“ dealt with the art magazine Ateliér published since 1988 and its activities ceased in December 2015. The aim of this work was to put an art magazine in the historical context, introduce the artistic criticism in other artistically oriented journals and on internet and in detail focus on a development of semimonthly magazine Ateliér in the years 1988, 1989, 1990, 1992, 2000, 2008, 2012 and 2015.

The year 1988 was a year of magazine formation but a magazine and society breakthrough was the year 1989. In 1990 the whole editorial staff was transformed. The aim was also to introduce some topics, which the magazine deals with in the examined years and also artists and exhibitions that were presented in the periodical.

The years 1992, 2000 and 2008 map out era, when the magazine did well financially and also in terms of content. In more detail, there were adumbrated foreign and Czech artists, exhibitions and themes that the magazine dealt with. In 2012 came break and there was a financial crisis of semimonthly which lasted until 2015 when the magazine was for a lack of funding forced to enter into liquidation. The most detailed this thesis dealt with the periodical content in these two years.

By using a combination of qualitative and quantitative research methods there were introduced to all external and editorial contributors, all galleries in Prague area, area out of Prague and foreign galleries, in which were reviewed exhibitions and artists who are in the periodical presented in the context of its exhibition or exhibitions. Last but not least, this thesis focused on art techniques, used by artists in their works of art on reviewed exhibitions.

In this thesis there was also used a historical analysis that was the periodical examined from the first year after the last year of publishing chronologically and all of this in the form of published specialist critical texts in examined years of the magazine. In the process of my thesis there have been used among other especially materials from the magazine editorial archive, periodicals that are located in the National library in Prague and the the Ministry of Culture of the Czech Republic documents.

In the framework of this thesis were also used several interviews with the former magazine *Ateliér* editor in chief Blanka Jiráčková and former *Ateliér* magazine editor Lucie Váchová, with officer of Ministry of Culture of the Czech Republic for the Fine Arts Zdeňka Krpálková and with the Czech painter Tomáš Císařovský.

The aim of this diploma thesis was to describe comprehensive development of the art journal *Ateliér*, with regard to its content, editorial and graphic change. Special attention was also paid to financial crisis affecting the magazine in 2012 culminating to this art oriented magazine closedown.

Použitá literatura

ALAN, Josef (ed.). *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. 610 s. ISBN 80-7106-449-1.

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník (malířství, sochařství, grafika)*. 1. vyd. Praha: Academia, 2010. 429 s. ISBN 978-80-200-1909-7.

BLAŽÍČEK, Oldřich J. a KROPÁČEK Jiří. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. 2. vyd. Praha: Aurora, 2013. 479 s. ISBN 978-80-7299-104-4.

BREGANTOVÁ, Polana a kol. *Dějiny českého výtvarného umění, díl VI/1 1958-2000*. 1. vyd. Praha: Academia, 2007. 526 s. ISBN 978-80-200-1487-X.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 372 s. ISBN 978-80-246-1966-8.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: Základní teorie, metody a aplikace*. 4. vyd. Praha: Portál, 2016. 437 s. ISBN 978-80-262-0982-9.

LINDAUROVÁ, Lenka. *Mezera: Mladé umění v Česku 1190-2014*. 1. vyd. Praha: Yinachi; Společnost Jindřicha Chalupeckého, 2014. 542 s. ISBN 978-80-905317-3-4.

MALÝ, Ivan a kol. *Česká společnost a kultura v osmdesátých letech dvacátého století*. 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2015. 268 s. ISBN 978-80-7036-470-3.

PACHMANOVÁ, Martina, PRAŽANOVÁ, Markéta (eds.). *Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze = Academy of Arts, Architecture and Design in Prague: 1885-2005*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2005. 339 s. ISBN 80-86863-09-3.

PULLMANN, Michal. *Konec experimentu: přestavba a pád komunismu v Československu*. 1. vyd. Praha: Scriptorium, 2011. 243 s. ISBN 978-80-87271-31-5.

SMOLÍKOVÁ, Marta, HLAVÁČEK, Ludvík (eds.). *Orbis Fictus: nová média v současném umění: new media in contemporary arts: katalog 2. výroční výstavy Sorosova centra současného umění Praha*. 1. vyd. Praha: Oswald, 1995. 228 s. ISBN 80-85433-26-5.

ŠEVČÍK, Jiří, MORGANOVÁ Pavlína a DUŠKOVÁ Dagmar (eds.). *České umění 1938-1989*. 1. vyd. Praha: Academia, 2001. 520 s. ISBN 80-200-0930-2.

ŠEVČÍK, Jiří, ŠEVČÍKOVÁ, Jana. *Texty*. 1. vyd. Praha: Tranzit.cz, 2010. 645 s. ISBN 978-80-87108-18-5.

ŠVÁCHA, Rostislav, PLATOVSKÁ Marie (eds.). *Dějiny českého výtvarného umění, díl VI/2 1958 -2000*. 1. vyd. Praha: Academia, 2007. 537-1140s. ISBN 978-80-200-1488-8.

VLČEK, Tomáš (ed.): *České moderní a současné umění 1890-2010: katalog stálé expozice Sbírký moderního a současného umění Národní galerie v Praze (2. díl)*. 1. vyd. Praha: Národní galerie v Praze, 2010. 189 s. ISBN 978-80-7035-447-6.

Použité ročníky z výtvarného časopisu Ateliér

Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 1-19. ISSN nevedeno.

Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1989, roč. 2, č. 1-26. ISSN nevedeno.

Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 1-5. ISSN nevedeno.

Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 6-25. ISSN nevedeno.

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 1-26. ISSN neuvedeno.

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 1-26. ISSN 1210-5236.

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 1-26. ISSN 1210-5236.

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1-26. ISSN 1210-5236.

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 1-26. ISSN 1210-5236.

Použité články z výtvarného časopisu Ateliér

1. ročník (1988)

ADAMEC, Jaromír. Egon Schiele retrospektivně. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců.* Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 6, s. 6. ISSN neuvedeno.

BIRGUS, Vladimír. Giacomelli v Praze. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců.* Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 15, s. 3. ISSN neuvedeno.

ČUBRDA, Zdeněk. Forum 88? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců.* Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 14, s. 3. ISSN neuvedeno.

/ek/. Setkání s Milošem Jakešem. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců.* Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 7, s. 3. ISSN neuvedeno.

JANDA, Pavel. Naše sklo v Belgii. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 6, s. 6. ISSN neuvedeno.

JANEČKOVÁ, Milena. Před brněnským bienále *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 3, s. 8. ISSN neuvedeno.

JUDLOVÁ, Marie. Pozdě, ale přece... *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 5, s. 3. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Rokováno v Mánesu. Z předsednictva. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 15, s. 3. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Salón 88. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 1, s. 1. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Úspěch Salónu 88. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 13, s. 1. ISSN neuvedeno.

LAHODA, Vojtěch. Maďarští konstruktivisté v Praze. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 8, s. 6. ISSN neuvedeno.

NESG. Další úspěch našeho skla. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 4, s. 3. ISSN neuvedeno.

ROYT, Jan. Marc Chagall v Odeonu. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 8, s. 2. ISSN neuvedeno.

SLAVICKÁ, Milena. Co nového v Moskvě. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 2, s. 6. ISSN neuvedeno.

ŠEVČÍK, Jiří, ŠEVČÍKOVÁ, Jana. Forum v holešovické tržnici. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 14, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, Pavel. Argentinské naivní malířství. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 3, s. 6. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, Pavel. Robert Rauschenberg na Kubě. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 4, s. 6. ISSN neuvedeno.

2. ročník (1989)

ADAMEC, Jaromír. Skrytý svět Andyho Warhola? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 3, s. 6. ISSN neuvedeno.

ČELIŠ, Jan K. Max Ernst – Svět koláží. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 21, s. 6. ISSN neuvedeno.

/jnč/. Opět Egon Schiele. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 11, s. 6. ISSN neuvedeno.

/jpp/. Úspěch na Floridě. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 3, s. 6. ISSN neuvedeno.

KOVÁČ, Peter. Tvrdohlaví podruhé. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 19, s. 3. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Co chce Ateliér. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 1. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Co skrývá Margareta? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 7, s. 3. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Co skrývá Margareta? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 14, s. 3. ISSN neuvedeno.

KÚNOVÁ, Eva. Československý listopad 1989. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 26, s. 7. ISSN neuvedeno.

KÚNOVÁ, EVA. Salón užitého umění '89: Doteky... *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 15, s. 1. ISSN neuvedeno.

Provolání výtvarných umělců k vládě Československé socialistické republiky, ÚV KSČ, sdělovacím prostředkům a spoluobčanům. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 24, s. 1. ISSN neuvedeno.

REDAKCE. Náš cíl. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 1. ISSN neuvedeno.

REDAKCE. Stanovisko redakce Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 24, s. 1. ISSN neuvedeno.

SLAVICKÁ, Milena. Výpověď Kazimira Maleviče. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 5, s. 8. ISSN neuvedeno.

/sš/. David Hockney – retrospektiva. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 1, s. 6. ISSN neuvedeno.

ŠEVČÍK, Jan, ŠEVČÍKOVÁ, Jana. Tvrdohlaví kritiky. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 19, s. 3. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, Pavel. „Česko-slovenský malíř“ Salvátor Dalí. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 4, s. 6. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, Pavel. Mexická inspirace H. Moora. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 5, s. 6. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Aleš Ogoun. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 4, s. 4. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Josef Hlaváček. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 7, s. 4. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Liliana Maftai. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 13, s. 5. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Richard Konvička. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 18, s. 8. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Vladislava Kuřátková. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 5, s. 5. ISSN neuvedeno.

TUČNÝ, PETR. Design překvapil. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 15, s. 5. ISSN neuvedeno.

/vn/. Barevná příroda Maxe Weilera. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 1, s. 4. ISSN neuvedeno.

Výtvarníci OF 1968-1989. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. 1989, roč. 2, č. 25, s. 3. ISSN neuvedeno.

3. ročník (1990)

DAVID, Jiří. Benátky 90. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 4. ISSN neuvedeno.

GABRIELOVÁ, Bronislava. Velký malý králík – k výstavě Zorky Ságlové. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 14, s. 4. ISSN neuvedeno.

GREGOR, Michal. Mikuláš Medek v Brně. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 1. ISSN neuvedeno.

HANOUSEK, Ivan. Co víme o Rauchovi (a vůbec)? *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 7, s. 6. ISSN neuvedeno.

HLAVÁČEK, Luboš. Masaryk a umění. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 2, s. 8. ISSN neuvedeno.

HORÁČEK, Radek. Retrospektiva k třicetinám. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 21, s. 5. ISSN neuvedeno.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Geneze Jiřího Načeradského. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 11, s. 4. ISSN neuvedeno.

KESNER, Ladislav. Věčné dětství Egona Schieleho. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 14, s. 1. ISSN neuvedeno.

KNÍŽÁK, Milan. Benátské Bienále 1990. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 4. ISSN neuvedeno.

KRECHLOVÁ, Daniela. Norská šperkařka Gry Eideová. *Ateliér: Čtrnáctideník Svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 6. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Svoboda výtvarné kritiky. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 1, s. 1. ISSN neuvedeno.

KŠAJT, František. Tečka za „případem AVU“. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 7, s. 3. ISSN neuvedeno.

NEDOMA, Petr. Exner - Milkov. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 4. ISSN neuvedeno.

NEŠLEHOVÁ, Mahulena. K soutěži o Cenu Jindřicha Chalupického. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 24, s. 3. ISSN neuvedeno.

NEUMANNOVÁ, Eva. Výstava Jana Pištěka. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 19, s. 5. ISSN neuvedeno.

RAIMANOVÁ, Ivona. Vladimír Kokolia. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 26, s. 4. ISSN neuvedeno.

RAIMANOVÁ, Ivona. Výstava Evy Kmentové. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 4. ISSN neuvedeno.

REDAKCE. Je třeba začít znova. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 11, s. 1. ISSN neuvedeno.

REDAKCE. Na rozloučenou. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 9, s. 7. ISSN neuvedeno.

SMOLÍKOVÁ, Marie. Jiří Georg Dokoupil: Kresby. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 19, s. 8. ISSN neuvedeno.

SOZANSKÝ, Jiří. Dálkový výslech. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 2, s. 1. ISSN neuvedeno.

STANISLAVOVÁ, Irena. K dílu M. Urbáska. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 7, s. 4. ISSN neuvedeno.

ŠETLÍK, Jiří. Pocta Jindřichu Chalupeckému. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 1. ISSN neuvedeno.

ŠTĚPÁNEK, Radek. Skupina 42 v NG. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 2, s. 3. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. A – jako Akademie, nebo jako anarchie? *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 4, s. 3. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Akademiegate. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 5, s. 3. ISSN neuvedeno.

TOMSOVÁ, Lenka. Paráda Karla Valtera. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 6, s. 4. ISSN neuvedeno.

VALOCH, Jiří. Kolíbal ve Vídni. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 17, s. 6. ISSN neuvedeno.

VALOCH, Jiří. Po sto letech Jiří Kolář. *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 3, s. 1. ISSN neuvedeno.

VALOCH, Jiří. Stein a Woody Vasulka. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 21, s. 3. ISSN neuvedeno.

VALOCH, Jiří. Šimotová ve Vídni. *Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 12, s. 6. ISSN neuvedeno.

5. ročník (1992)

ADLEROVÁ, Alena. Souvztažnosti skleněné plastiky a vitraje v Brně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 8, s. 1. ISSN neuvedeno.

ARCHLEBOVÁ, Tamara. Od makrovesmíru k mikrovesmíru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 9, s. 6. ISSN neuvedeno.

BIRGUS, Vladimír. Druhá strana Františka Drtikola. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 8, s. 5. ISSN neuvedeno.

BOYADJIEV, Luchezar. In. LAMAROVÁ, Milena. Tři tisíce Christových deštníků. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 16. ISSN neuvedeno.

ČIHÁKOVÁ-NOSHIRO, Vlasta. Máš toho králíka ráda? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 24, s. 16. ISSN neuvedeno.

FLEGL, Václav. Možnosti vitráže. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 20, s. 5. ISSN neuvedeno.

GERŽOVÁ, Jana. Prešparty, alebo výstava Bez názvu. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 5, s. 4. ISSN neuvedeno.

HANEL, Olaf. Načeradského přirozenost. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 20, s. 5. ISSN neuvedeno.

HORÁČEK, Radek. Margita Titlová-Ylovsky. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 5. ISSN neuvedeno.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. O documentě 9: Rozhovor s Jiřím Švestkou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 4. ISSN neuvedeno.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Wanderlieder. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 8. ISSN neuvedeno.

JIROUSOVÁ, Věra. Jak žije básník. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 1. ISSN neuvedeno.

JIROUSOVÁ, Věra. „Ty a já“. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 20, s. 5. ISSN neuvedeno.

KAUTMAN, František. Konceptualismus, Franz Kafka a české dějiny. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 6, s. 1. ISSN neuvedeno.

KRÁL, Petr. Morandi čili Váha ticha. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 11, s. 9. ISSN neuvedeno.

KROUTVOR, Josef. Egon Shiele konečně v Praze. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 23, s. 16. ISSN neuvedeno.

LAMAROVÁ, Milena. Tři tisíce Christových deštníků. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 16. ISSN neuvedeno.

LIŠKA, Pavel. Pavel Liška: DOCUMENTA IX. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 1. ISSN neuvedeno.

MOUCHA, Josef. Československá fotografie ve světě. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 6. ISSN neuvedeno.

MOUCHA, Josef. Pavel Baňka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 5, s. 9. ISSN neuvedeno.

MŽYKOVÁ, Marie. Documenta v Kasselu – vše je možné, cesta je volná? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 19, s. 5. ISSN neuvedeno.

NEDOMA, Petr. Palírna: Několik otázek pro Tomáše Rullera. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 11, s. 16. ISSN neuvedeno.

PETROVÁ, Sylva. K výstavě K. Karla a D. Zámečnickové v New Yorku. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 8, s. 8-9. ISSN neuvedeno.

RUSINOVÁ, Zora. Lajos Kassák – Hommage à Kassák. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 11, s. 6. ISSN neuvedeno.

SVOBODA, Aleš. Miloš Urbásek – retrospektivně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 7, s. 4. ISSN neuvedeno.

ŠEVČÍKOVÁ, Jana, ŠEVČÍK, Jiří. Dvě výstavy českého umění ke kongresu AICA. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 14, s. 1. ISSN neuvedeno.

VANČÁT, Jaroslav. Dvě výstavy českého umění ke kongresu AICA: Situace v plurálu (úvod do reflexe situace). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 14, s. 16. ISSN neuvedeno.

ZOUBEK, Václav. Grafická tvorba Pravoslava Kotíka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 6, s. 6. ISSN neuvedeno.

13. ročník (2000)

ČARNÝ, Juraj. Peter Rónai – Post-foto. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 25-26, s. 9. ISSN 1210-5236.

ČIHÁKOVÁ-NOSHIRO. Vlasta. Konec světa, jak má být? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 14-15, s. 1. ISSN 1210-5236.

ERHART, Gustav. George Segal (1924-2000). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 8. ISSN 1210-5236.

HANEL, Olaf. Jean Miotte. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 5, s. 4. ISSN 1210-5236.

HLAVEŠ, Milan. Sklářské sympozium. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 23, s. 4. ISSN 1210-5236.

HORÁČEK, Radek. 90 let domu umění města Brna. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 25-26, s. 16. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Editorial. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 9, s. 3. ISSN 1210-5236.

JIROUSOVÁ, Věra. Třikrát bez názvu, zato živě a výrazně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 23, s. 5. ISSN 1210-5236.

KYBALOVÁ, Ludmila. Krajky a tapiserie. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 21, s. 5. ISSN 1210-5236.

LAHODA, Tomáš. Andy Warhol a jeho svět. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 18, s. 16. ISSN 1210-5236.

MARTYKÁNOVÁ, Marie. Skleněné plastiky Františka Janáka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 7, s. 12. ISSN 1210-5236.

PETROVÁ, Eva. Vasilij Kandinskij – Arnold Schönberg: malíř a skladatel. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 11, s. 8. ISSN 1210-5236.

PROS, Rudolf. 90 let Galerie moderního umění v Roudnici. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 20, s. 4. ISSN 1210-5236.

SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. Boj o Mánes – IV. *Ateliér: Čtrnáctideník současného*

výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 3. ISSN 1210-5236.

SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. Boj o Mánes – na vědomí celé výtvarné obci. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 18, s. 3. ISSN 1210-5236.

SDRUŽENÍ VÝTVARNÝCH KRITIKŮ A SPOLEČNOST PRO VÝSTAVNÍ ČINNOST „MÁNES“. Boj o Mánes – pokračování. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 20, s. 3. ISSN 1210-5236.

SLAVICKÁ, Milena. Co se děje pod dekou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 19, s. 4. ISSN 1210-5236.

VALOCH, Jiří. Summa Zdeňka Sýkory. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 6, s. 1. ISSN 1210-5236.

VALOCH, Jiří. To, co ještě zbývá. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 1, s. 1. ISSN 1210-5236.

WEWERKA, Olga. Picasso – sochař. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 18, s. 8. ISSN 1210-5236.

21. ročník (2008)

BIRGUS, Vladimír. Bratislavský měsíc fotografie. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 2, s. 7. ISSN 1210-5236.

HLAVÁČEK, Josef. Výstava Forum '88. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 21, s. 2. ISSN 1210-5236.

HŘEBÍČKOVÁ, Marta. Výnimočná kolekcia. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 8. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Osud člověka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 24, s. 8. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Poznámka. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 21, s. 3. ISSN 1210-5236.

KERBACHOVÁ, Bohdana. Stratil v Louvre. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 16-17, s. 6. ISSN 1210-5236.

KOLÁŘ, Martin. Stejně nikdy neuděláš ty nejdůležitější věci. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 16. ISSN 1210-5236.

KŘÍŽ, Jan. Třikrát Theodor Pištěk. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 1, s. 1. ISSN 1210-5236.

KUNEŠ, Aleš. Miyako Ishiuchi. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 8, s. 1. ISSN 1210-5236.

NESG. Pozdní Tizianova tvorba. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 1, s. 9. ISSN 1210-5236.

SCHMITT, Bernard. (Překlad Eva Jetelová). František Kupka, návrat ke kořenům? *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 25-26, s. 3. ISSN 1210-5236.

ŠETLÍK, Jiří. K výstavě Mariuse Kotrby. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 6, s. 5. ISSN 1210-5236.

VALOCH, Jiří. Jiří Kovanda: Když jsem byl malej, hrál jsem si s holkama. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 1. ISSN 1210-5236.

VALOCH, Jiří. Petr Kvíčala: Vlny/Waves. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 18, s. 8. ISSN 1210-5236.

VAŠKOVICOVÁ, Hana. Na nebi i na zemi. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 7, s. 9. ISSN 1210-5236.

25. ročník (2012)

BECKER KANYAR, Helena. Pop-art a postmoderna. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 14-15, s. 8. ISSN 1210-5236.

BENEŠOVSKÁ, Klára. Putování za sv. Anežkou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 5, s. 16. ISSN 1210-5236.

BĚRSKÁ, Pavlína. Ovládnutí prostoru aneb Čestmír Suška: Inside/ Outside. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 18, s. 5. ISSN 1210-5236.

BLÁHA, Jaroslav. Zamyšlení inspirovaná dokumenta (13). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 1. ISSN 1210-5236.

DAVID, Jiří. Bolest vody. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 8, s. 7. ISSN 1210-5236.

DOSTÁL, Martin. Učitel a žák. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 23-24, s. 6. ISSN 1210-5236.

FRÁŇOVÁ, Eva. Roman Ondák. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 25-26, s. 8. ISSN 1210-5236.

HLAVÁČEK, Ludvík. Krása a novost – K výstavě Františka Skály. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 14-15, s. 1. ISSN 1210-5236.

HLAVÁČEK, Ludvík. There is Nothing There. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 10, s. 8. ISSN 1210-5236.

JANATA, Michal. Jan Hisek: Anatomie prostoru jako říše smyslu. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 1. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Editorial 12. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 3. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Otevřený dopis. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 3, s. 3. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Skromná anketa k dokumenta (13). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 3. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. SOS na záchranu Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha. ISSN 1210-5236.

KRAJČÍ, Petr. Adolf Loos v Plzni. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 16. ISSN 1210-5236.

KRALOVIČ, Jan. Pôdorys premenlivosti. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 13, s. 8. ISSN 1210-5236.

NESG. Důležité upozornění. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 9, s. 13. ISSN 1210-5236.

NESG. Finanční dary společnosti Ateliér věnovali. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 21-22, s. 2. ISSN 1210-5236.

NESG. Inzerce. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 3, s. 10. ISSN 1210-5236.

NESG. Inzerce. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 3, s. 10, 13. ISSN 1210-5236.

NESG. Žadatelé. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha. ISSN 1210-5236.

REDAKCE. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 25-26, s. 10. ISSN 1210-5236.

SVOBODA, Aleš. Systémy a geokonstrukce. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 11, s. 12. ISSN 1210-5236.

TOMAN, Marek. Před obrazy Veroniky Holcové. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 19, s. 4. ISSN 1210-5236.

VÁCHOVÁ, Lucie. Bouřlivý tanec myslí. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 1. ISSN 1210-5236.

VALOCH, Jiří. Dokumenta (13) za návštěvu určitě stojí. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 16-17, s. 6-7. ISSN 1210-5236.

WEWERKA, Olga. Magie světla. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 18, s. 5. ISSN 1210-5236.

WEWERKA, Olga. Nad oblaky. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 11, s. 8. ISSN 1210-5236.

WINTER, Tomáš. Vyjádření grantové komise k otevřenému dopisu. *Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 5, s. 3. ISSN 1210-5236.

ZACHOVÁ, Tereza. Pizza na stropě (nebe na zemi). *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 11, s. 5. ISSN 1210-5236.

ZAJÍCOVÁ, Kristýna. Designblok oslavil 10 let. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2008, roč. 21, č. 22, s. 8. ISSN 1210-5236.

27. ročník (2015)

BAREŠ, David. Stanislav Kolíbal: Sochy a kresby 1954-2015. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 23-24, s. 3. ISSN 1210-5236.

ČÁPOVÁ, Barbora. Philippe Parreno – Hypothesis. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 25-26, s. 8. ISSN 1210-5236.

DUFEK, Antonín. Jaromír Funke a avantgardní fotografie v Československu 1922-1950. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 14-15, s. 8. ISSN 1210-5236.

DVOŘÁKOVÁ, Simona. Ivana Lomová: Prázdnost. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 3. ISSN 1210-5236.

GAJDUŠEK, Ján. Skleněná zahrada. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 16-17, s. 7. ISSN 1210-5236.

HLAVÁČEK, Ludvík. Člověk a číslo – Zpráva z Benátek 2015. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 16-17, s. 2. ISSN 1210-5236.

JANATA, Michal. Obraz zvuku a zvuk obrazu. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 3. ISSN 1210-5236.

JIRÁČEK, Antonín. Milada Matoušová – goblény. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 4, s. 12. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Editorial. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 1, s. 4. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Nekrolog Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 24-25, s. 4. ISSN 1210-5236.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Omluva. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 18-19, s. 10. ISSN 1210-5236.

KOHOUTOVÁ, Marie. Mikrokosmy. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 10, s. 5. ISSN 1210-5236.

KUJELOVÁ, Denisa. For your eyes only / Sbíрка Jiřího Valocha. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 2, s. 16. ISSN 1210-5236.

KRIŠKOVÁ, Zuzana. Ludwig Goes Pop. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 13, s. 8. ISSN 1210-5236.

LUKUVKA, Luděk. Na hrazdě. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 10, s. 5. ISSN 1210-5236.

MALY, Susan. Rituálně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 13, s. 12. ISSN 1210-5236.

MOUCHA, Josef. Znova Jaroslav Rössler. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 16-17, s. 8. ISSN 1210-5236.

NESG. Hledáme šéfredaktora/šéfredaktorku. Inzerce. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 9, s. 10. ISSN 1210-5236.

NESG. Inzerce. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 6, s. 10. ISSN 1210-5236.

PACOLA, Arnošt. Dům umění je prostorem Chatrných. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 21-22, s. 6. ISSN 1210-5236.

PANGRÁCOVÁ, Lucie. Mentální krajiny. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 1, s. 5. ISSN 1210-5236.

PODESTÁT, Václav. Milota. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 23-24, s. 1. ISSN 1210-5236.

SVOBODA, Aleš. Stanislav Kolíbal: Kresba za kresbou. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 7, s. 1. ISSN 1210-5236.

ŠTOFKO, Miloš. Katarína Slaninková – Dobré časy. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 20, s. 8. ISSN 1210-5236.

TAČEV, TODOROV, Momčil. Petr Jedlička ve Varně. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 3, s. 8. ISSN 1210-5236.

VACHUDOVÁ, Božena. 3=zelenomodrá. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 20, s. 3. ISSN 1210-5236.

VACHUDOVÁ, Božena. Instalace Ivany Hejdukové. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 10, s. 7. ISSN 1210-5236.

ZORKOVSKÁ, Júlia. Druhotvary. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 2, s. 3. ISSN 1210-5236.

Ostatní použité články

HOŠKOVÁ, Simeona. Budujeme komunismus. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1987, roč. 11, č. 1, s. 18.

HŮLA, Jiří. Salon akademiků: Tvrdohlaví po 20 letech. *Art+antiques*. Praha: Ambit Media, 2008, roč. 11, č. 5, s. 69. ISSN 1213-8398.

HŮLA, Jiří. Výstava konec světa? naznačuje nový začátek. *Lidové noviny*. Praha: Mafra, 1. 6. 2000, roč. 13, č. 127, s. 27. ISSN 0862-5921.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. K otázce současného výtvarného umění a života ve Středočeském kraji. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1989, roč. 13, č. 3, s. 4.

KUNDRNA, Miroslav. Výstava prací studentů AVU v Praze (1985-1986). *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1987, roč. 11, č. 1, s. 61-64.

LINDAUROVÁ, Lenka. Hezká doba a vzrušující sprostá slova. *Umělec*. Praha: Divus, 1998, roč. 1998, č. 2, s. 22.

NESG. Ze života SČVU. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1987, roč. 11, č. 1, s. 12.

SADÍLKOVÁ, Pavla. Půlstoletí psaní o umění v Umění. *Umění*. Praha: ÚDU AV ČR, 6. 5. 2003, č. 1-6, s. 5. ISSN 0049 5123.

SIBLÍK, Jiří. Andy Warhol. *Výtvarná kultura*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 12, č. 4, s. 9.

VÁŇA, Radek. Harmonie 98. *Detail: Listy pro vizuální kulturu*. Praha: Kant, 1998, roč. 3, č. 1, s. 1.

VÁŇA, Radek. Mutanti hledají partnera. *Výtvarné umění*. Praha: Unie výtvarných umělců, 1993, roč. 93, č. 2-3, s. 65. ISSN 0862-9927.

VÁŇA, Radek. Orbis Fictus. *Detail: Listy pro vizuální kulturu*. Praha: Kant, 1996, roč. 1, č. 3, s. 23.

Archivní zdroje

Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Dokumentace hospodářského zabezpečení časopisu. 16. 11. 1987, Praha.

Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Příloha k dokumentům o registraci časopisu Ateliér. 16. 11. 1987, Praha.

Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Správní rozhodnutí o registraci časopisu Ateliér. 10. 12. 1987, Praha.

Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Dopis o rozhodnutí o registraci časopisu Ateliér. 25. 11. 1987, Praha.

Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Výrobní lístek pro rok 1988. 9. 12. 1987, Praha.

Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139. Český cenový úřad. 30. 12. 1987, Praha.

Rozhovory

Rozhovor s Lucií Váchovou, redaktorkou časopisu Ateliér, která v redakci pracovala od podzimu 2011 do prosince 2015, ze dne 22. 3. 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

Rozhovor s malířem Tomášem Císařovským o nejmladší generaci umělců v osmdesátých letech, Konfrontacích, umění v devadesátých letech i novém tisíciletí a o funkci výtvarné kritiky v dnešní společnosti ze dne 16. března 2016. Materiál je umístěn v archivu autorky této diplomové práce.

Rozhovor se Zdeňkou Krpálkovou, referentkou Ministerstva kultury pro oblast výtvarného umění ze dne 5. května 2016. Materiál je v archivu autorky této diplomové práce.

Internetové zdroje

ARNAULD, Pierre. *Centre André Chastel*. [online]. c2012 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.centrechastel.paris-sorbonne.fr/membres/arnauld-pierre>

Artyčok.tv. [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://artycok.tv/lang/cs-cz/artycok-info>

Autoři. *Arttalk.cz* [online]. c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/autori/>

BAČÍKOVÁ Alžběta, LANGER, Radim, MEDUNA, Marek a kol. Meta 1: Sborník metakritických textů. *Arttalk.cz* [online]. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/wp-content/uploads/2015/09/meta-01-final.pdf>

BRŮŽA, Oskar. Právní předchůdci Unie výtvarných umělců České republiky. *UVU ČR* [online]. c2010 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: http://www.uvucr.cz/archiv/pravni_predchudci_uvucr.html

documenta gGmbH. *documenta.de* [online]. c1999-2016 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://www.documenta.de/en/about#16_documenta_ggmbh

Herderova cena. *Katolická teologická fakulta Univerzita Karlova*. [online]. c2016 [cit. 2016-03-24]. Dostupné z: <http://www.ktf.cuni.cz/KTF-208.html>

History of the Venice Biennale. *labiennale.org* [online]. c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.labiennale.org/en/biennale/history/>

Informační a komunikační technologie v českých domácnostech. [online]. [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/download.html?id=21547>

Informační systém abART [online]. c2006 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://abart-full.artarchiv.cz/>

Informel (Art Brut). *Artmuseum.cz* [online]. c1999-2016 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=70

Jasná řeč Josefa Chuchmy: Tištěné umělecké časopisy zanikají. *Česká televize* [online]. 18. 1. 2016 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10744312704-jasna-rec-josefa-chuchmy/216411000180002>

JIRÁČKOVÁ, Blanka. *Aukce výtvarných děl na záchranu Ateliéru/ 13. 6. 2013 v 18 hodin, Aukční síň Vltavín.* [online]. 29. 5. 2013 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.atelier-journal.cz/node/244>

KOVÁČ, Peter. Skupina Tvrdohlaví se sešla po dvaceti letech. *novinky.cz* [online]. 10. 10. 2008, c2016 [cit. 2016-13-01]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/151625-skupina-tvrdohlavi-se-sesla-po-dvaceti-letech.html>

KRNÁČOVÁ-GUTLEBER, Ada. Konec světa s otazníkem/ (Konec světa?). *Umělec*. Praha: Divus, 2000. [online]. č. 3 [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.divus.cc/praha/cs/article/the-end-of-the-world-with-a-question-mark?printLayout=true>

Kulturní projekty. *PPF* [online]. c2016 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.ppf.eu/cs/spolecenska-odpovednost-kulturni-projetky>

Land Art. *Artmuseum.cz* [online]. c2016 [cit. 2016-04-27]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=150

MAAS, Elizabeth. Pražské bienále: Děkuji, nechci. *Umělec*. Praha: Divus, 2003. [online]. č. 1 [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://divus.cc/praha/cs/article/no-thanks-prague-biennale>

MAGID, Václav. Pražská scéna současného umění na začátku 21. století. *Arttalk.cz* [online]. 27. 2. 2015, c2007-2016 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2015/02/27/vaclav-magid-prazska-scena-soucasneho-umeni-na-zacatku-21-stoleti/>

Mediakit 2016 VYDAVATELSTVÍ AMBIT MEDIA, A. S. *Art+Antiques* [online]. c2016 [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/13802184-Mediakit-2016-vydavatelstvi-ambit-media-a-s-art-antiques.html>

Minimalismus. *Artmuseum.cz* [online]. c2016 [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=151

Nakladatelství Pavel Mervart. [online]. c2011-2016 [cit. 2016-03-12]. Dostupné z: <http://www.pavelmervart.cz/autor/frantisek-ksajt-325/>

O Arttalk.cz *Arttalk.cz* [online]. c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/kontakt/>

Objekt. *Artlist* [online]. c2006-2015 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/klicova-slova/objekt-118/>

O nás. *Flash art*. [online] [cit. 2016-04-24]. Dostupné z: <http://www.flashart.cz/o-nas/>

O společnosti. *Art+antiques* [online]. c2008 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.ambitmedia.cz/cs/o-nas>

Objekt. *Artlist* [online]. c2006-2015 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.artlist.cz/klicova-slova/objekt-118/>

POLÁKOVÁ, Lenka, ZÁHORKOVÁ, Jana. Černého Entropa je mdlá a nepřekračuje komunální humor, míní odborníci. *idnes.cz* [online]. 14. 1. 2009, c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/cerneho-entropa-je-mdla-a-neprekracuje-komunalni-humor-mini-odbornici-1kq-/vytvarne-umeni.aspx?c=A090113_181750_vytvarneum_jaz

POSPÍŠIL, Adam. Před 20 lety si českoslovenští milionáři mohli koupit první mobily. *idnes.cz* [online]. 2011 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://mobil.idnes.cz/pred-20-lety-si-ceskoslovensti-milionari-mohli-koupit-prvni-mobily-1d0-/mobilni-operatori.aspx?c=A110912_113532_mob_operatori_apo

Prague Biennale míří z periferie do centra. *idnes.cz*. [online]. 26. 7. 2003., c2016 [cit. 2016-13-01]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/prague-biennale-miri-z-periferie-do-centra-fii-/vytvarne-umeni.aspx?c=A030626_152829_vytvarneum_dpi

PTÁČEK, Jiří. [Spolek Skutek] In: *Facebook* [online]. 10. května 2014 18:09 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/spolekskutek/>

REDAKCE. Bude nám chybět čtrnáctideník Ateliér? [online]. 18. 1. 2016 [cit. 2016-20-04]. Dostupné z: <http://www.atelier-journal.cz/node/492>

SKŘIVÁNEK, Jan. Entropa v médiích. *Art+antiques*. [online]. 5. 2. 2009, c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.artcasopis.cz/clanky/entropa-v-mediich>

SOJKA, Petr. Z metropole. *Česká televize* [online]. 2. 1. 2016, c1996-2016 [2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10116288835-z-metropole/216411058230001/obsah/443940-malostranske-dvorky>

ŠEBOROVÁ, Silvie. Definitivní konec Ateliéru? *Arttalk.cz* [online]. 22. 6. 2015, 2007-2016 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2015/06/22/definitivni-konec-atelieru/>

Tisková zpráva MZV. Jana Claverie: historička umění a držitelka ceny Gratias Agit 2011. *france.cz* [online]. c2011[cit. 2016-04-27]. Dostupné z: <http://www.france.cz/Jana-Claverie-historicka-umeni-a-drzitelka>

Tvrdohlaví po 20 letech. *České muzeum výtvarných umění*. c2007. [online]. [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.cmvu.cz/cz1546e4/tvrdohlavi-vystava/>

TZ: Entropa v DOX. *Arttalk.cz* [online]. 6. 6. 2009, c2007-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://artalk.cz/2009/06/06/tz-entropa-v-dox/>

VITVAR, Jan, H. Kulturní šok, realita a fikce. *idnes.cz* [online]. 22. 6. 2001, c2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/kulturni-sok-realita-a-fikce-d1s-/vytvarne-umeni.aspx?c=A010622_145753_vytvarneum_kne

Ostatní zdroje

ČERVINKA, Pavel. *Vznik a vývoj videartu*. Brno, 2008. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce David Kořínek, 45 s.

HERMAN, Daniel. Odpověď ministra kultury na žádost o navýšení dotace výtvarnému časopisu Ateliér. 29. 4. 2015.

JIRÁČKOVÁ, Blanka. Žádost o mimořádné navýšení dotace z rezerv MK ČR. 24. 3. 2015.

MIKEŠ, Jiří. *Svaz českých výtvarných umělců v době normalizace*. Brno, 2013. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy. Vedoucí práce Viktor Pantůček, 68 s.

Ministerstvo kultury. Seznam členů KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2012 OKRUH 4 – 6.

Ministerstvo kultury. Seznam členů KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2012 OKRUH 4 – 6.

Ministerstvo kultury. Výtvarné umění. Okruh 4 – Odborná periodická publikace v tištěné či elektronické podobě 2015.

ŠPLÍCHALOVÁ, Lucie. *Výtvarné časopisy v ČR v letech 1990-1999.* Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Vedoucí práce Barbara Köpplová, 79 s.

ŠVEJDOVÁ, Monika. Usnesení. 16. 12. 2015.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam zkratk

Příloha č. 2: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2012 konané v ČR

Příloha č. 3: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2012 konané v zahraničí

Příloha č. 4: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy českých výtvarných umělců 2012

Příloha č. 5: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy zahraničních výtvarných umělců 2012

Příloha č. 6: Analýza přispěvatelů 2012 (externisté i redaktoři)

Příloha č. 7: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2015 konané v ČR

Příloha č. 8: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2015 konané v zahraničí

Příloha č. 9: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy českých výtvarných umělců 2015

Příloha č. 10: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy zahraničních výtvarných umělců 2015

Příloha č. 11: Tabulka přispěvatelů (externisté i redaktoři)

Příloha č. 12: Oficiální dopis od šéfredaktora Ateliéru Františka Kšajta adresovaný SČVU

Příloha č. 13: Přihláška časopisu Ateliér k registraci periodického tisku

Příloha č. 14: Dokumentace hospodářského zabezpečení časopisu

Příloha č. 15: Příloha – posláni časopisu Ateliér

Příloha č. 16: Schvalující dopis SČVU

Příloha č. 17: Správní rozhodnutí o registraci časopisu Ateliér

Příloha č. 18: Příloha k oficiálnímu vyjádření SČVU

Příloha č. 19: Český cenový úřad

Příloha č. 20: Výrobní lístek časopisu Ateliér pro rok 1988

Příloha č. 21: Usnesení

Příloha č. 22: Pokračování Usnesení

Příloha č. 23: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1988

Příloha č. 24: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1989

Příloha č. 25: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1990

Příloha č. 26: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1990 (druhá polovina roku – změna redakce i vydavatele)

Příloha č. 27: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1992

Příloha č. 28: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 2000

Příloha č. 29: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 2008

Příloha č. 30: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 2012

Příloha č. 31: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 2015

Příloha 32: Inzerce časopisu Ateliér v roce 2012

Příloha 33: Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993

Příloha 34: Nekrolog Ateliéru

Příloha č. 35: Seznam aktuálních výstav 1988

Příloha č. 36: Seznam aktuálních výstav 2015

Příloha č. 37: Seznam aktuálních výstav 2015 (pokračování na straně 14)

Příloha č. 38: Komise pro výběrové dotační řízení 2012

Příloha č. 39: Komise pro výběrové dotační řízení 2015

Příloha č. 40: Dopis Blanky Jiráčkové adresovaný ministrovi kultury Danielu Hermanovi – část I.

Příloha č. 41: Dopis Blanky Jiráčkové adresovaný ministrovi kultury Danielu Hermanovi – část II.

Příloha č. 42: Odpověď ministra kultury Daniela Hermana

Příloha č. 43: Výsledky výběrového dotačního řízení 2015

Příloha č. 44: Výtvarné umění. Okruh 4 – Odborná periodická publikace v tištěné či elektronické podobě 2015

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

- AVU** – Akademie výtvarných umění
ČFVU – Český fond výtvarných umělců
ČSSR – Československá socialistická republika
ČÚTI – Český úřad pro tisk a informace
GHMP – Galerie hlavního města Prahy
KSČ – Komunistická strana Československa
MF Dnes – Mladá fronta Dnes
MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky
OF – Občanské fórum
o. s. – Občanské sdružení
SKO ČSVU – Středočeská krajská organizace Českého svazu výtvarných umělců
SČVU – Svaz českých výtvarných umělců
SČSVU – Svaz československých výtvarných umělců
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik
ÚLUV – Ústředí lidové a umělecké výroby
UVU – Unie výtvarných umělců
ÚV KSČ – Ústřední výbor Komunistické strany Československa
ÚV SČVU – Ústřední výbor Svazu českých výtvarných umělců
SRN – Spolková republika Německo
SČVU – Svaz českých výtvarných umělců
SVU Mánes - Spolek výtvarných umělců Mánes
VŠUP – Vysoká škola umělecko-průmyslová
ZO KSČ – Základní organizace Komunistické strany Československa
z. s. – Zapsaná společnost

Příloha č.2: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2012 konané v ČR
(tabulka)

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavní prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
13 umělců, např. Gajdošíková Pavla (1980), Koťátková Eva (1982), Vondrák Ladislav (1975) a další	Poslední prostor pro člověka	Karlín Studios (Praha)	3. 5. - 3. 6. 2012	videoart, instalace, kresba	11	16
Abramović Marina (1946), Gordon Douglas (1966), Šejn Miloš (1947), Vasulka Steina (1940), Nauman Bruce (1941) a další	Tváře: Fenomén tváře ve videoartu	Galerie Rudolfinum (Praha)	21. 6. - 16. 9. 2012	videoart	18	16
Adamciak Milan, Adams Tyler, Addiss Stephen, Ashley Robert, Ashley Sam, Conny Blom a další	Membra Disjecta pro Johna Cage	DOX (Praha)	25. 5. - 20. 8. 2012	malba, kresba, koláž, fotografie, objekt, instalace, videoart	25-26	4
Adamčiak Milan (1946), Adamus Karel (1943), Havlík Vladimír (1959), Chatrný Dalibor (1925-2012), Hardi Vanesa (1971) a další	Na houby/ For John Cage	Galerie Cella (Opava)	6. 9. - 13. 10. 2012	koncept, instalace, fotografie	21-22	5
Alasseur Mariana (1977), Šubrtová Dagmar (1973)	Hory, pole, háj	Galerie ve Dvoře (Litoměřice)	11. 9. - 20. 10. 2012	malba, socha	20	5
Alster Darina (1979), Foustková Alena (1957), Gemrot Jan (1983), Lukáš Houdek (1984),	Transgender me	DOX (Praha)	16. 8. - 17. 9. 2012	malba, instalace, performance, fotografie	18	1

Štěpánová Jana (1969) a další						
Armutidis Nikos (1953), Armutidisová Irena (1956)	Irena Armutidisová: Fotografie, Nikos Armutidis: Sochy	Galerie ARS (Brno)	7. 2. - 2. 3. 2012	socha, fotografie	5	7
Aubrechtová Pavla (1946), Gebauer Vladimír (1946)	Tajemství Pavly Aubrechtové, Kabinet Vladimíra Gebauera	Muzeum Montanelli (Praha)	2. 11. 2011 - 31.1.2012	instalace, koláž	1	5
Bachůrek Dominik (1989), Ceccaroni Marco (1964), Detko Marek (1981), Cholastová Denisa (1979), Ondrušková Tereza (1989), Klesnil Svatopluk (1977), Komínek David (1973), Pikous Šimon (1970), Siderský Rafal (1984), Závodný Robin (1987)	Světlo jinak	Muzeum umění - Galerie Café Amadeus (Olomouc)	18. 9. - 30. 9. 2012	fotografie	20	7
Bates, Horfe, Swoon, Bior a další	Městem posedlí/ Stuck on the city	GHMP - Městská knihovna (Praha)	10. 10. 2012 - 13. 1. 2013	graffiti	23-24	7
Becher Bernard (1931-2007), Becherová Hilla (1934-2015)	Bernd & Hilla Becher: Doly. Hutě	Galerie Rudolfinum (Praha)	22. 3. - 3. 6. 2012	fotografie	9	5
Boyce Martin (1967), Berthier Julien (1975), Decrauzat Philippe (1974), Marcel Didier (1961), Othová	Uchronie neboli Příběhy ze sbírky	Galerie 35 m ² (Praha)	9. 12. 2011 - 22. 1. 2012	socha, objekt, instalace, fotografie, videoart	1	2

Markéta (1968) a další						
Boyce Martin (1967), Berthier Julien (1975), Decrauzat Philippe (1974), Marcel Didier (1961), Othová Markéta (1968) a další	Uchronie neboli Příběhy ze sbírky	Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého jednorožce (Praha)	11. 12. 2011 - 22. 1. 2012	socha, objekt, instalace, fotografie, videoart	1	2
Demartini Hugo (1931), Fajó János (1937), Baka Imre (1939), Dobeš Milan (1929) a další	Jedenášt' zo strednej Európy	Galéria Slovenského inštitútu (Praha)	12. 10. - 13. 11. 2012	malba	21-22	8
Designs Stone, Úbeda Ramón (1962) a další	Bravos	Umělecko průmyslové muzeum (Praha)	2. 10. - 25. 11. 2012	design	21-22	6
Frind Martin (1963), Matzenauer Michal (1947)	Michal Matzenauer a Martin Frind: Obrazy a kresby	Galerie Klatovy/Klenová - Sýpka (Klatovy)	5. 8. - 31. 10. 2012	malba, kresba	20	7
Gilbert Andrew (1980), Parkina Anna (1979)	Andrew Gilbert & Anna Parkina: Sacred Ambush is full of Parrots Screaming	Svit (Praha)	8. 9. - 13. 10. 2012	kresba, koláž	20	5
Höhmová Zdena (1955), Vosyková Monika (1966)	Nová chemie	Galerie ARS (Brno)	4. 9. - 28. 9. 2012	socha, užité umění, malba	19	6
Holten Katie (1975), Thýn Jiří (1977)	KATIE HOLTEN / JIŘÍ THÝN	Futura (Praha)	12. 9. - 15. 11. 2012	instalace, objekt	23-24	6
Chauhan Ajit (1981), Nestjob Coracle	Inner Sleeves	Svit (Praha)	9. 6. - 7. 7. 2012	grafika, koncept	14-15	5
Kinterová Markéta (1981), Kotzmanová	Inscenační strategie	MeetFactory (Praha)	10. 11. 2011 - 22. 1. 2012	fotografie, videoart	2	6

Alena (1974), Držková Kateřina (1978), Gaillard Cyprien (1980), Huyghe Pierre (1962), Voita Bernard (1960)						
Kolář Martin (1969), Sokol Václav (1938)	Prameny citlivosti	Galerie Dion (Praha)	5. 10. - 21. 12. 2012	kresba	23-24	12
Korbička Pavel (1972), Vítková Lucie (1985)	Akustické obrazy	Brno gallery (Brno)	31. 5. - 29. 7. 2012	instalace, performance , videoart	13	4
Kotrba Emil (1912-1983), Smutný Miroslav (1912-1989), Fischer Jan Tomáš (1912- 1957), Růžička Josef (1912- 1972)	5x100	Jihomorav ské muzeum - Dům umění (Znojmo)	3. 8. - 6. 10. 2012	malba, užitě umění, kresba	19	7
Kovář Zdeněk (1917-2004), Škárka Pavel (1942)	Zlínský design	Alternativa - Kulturní institut (Zlín)	13. 11. - 28. 12. 2012	design	23-24	5
Lahoda Tomáš (1954), Hlavenka Tomáš (1977)	Lesní zátiší	Muzeum Jindřichoh radecka (Jindřichů v Hradec)	20. 6. - 29. 8. 2012	malba, socha	18	7
Langer Milan (1944), Pavlíček Jindřich Max (1977)	Velká vlna	Architekto nické studio Chmelík & partneři (Hradec Králové)	19. 12. 2011 - 31. 1. 2012	malba	2	5
Martinec Hynek (1980), Brooks Jason (1969), Hirst Damien (1965) a další	Beyond Reality	Galerie Rudolfinu m (Praha)	4. 10. - 30. 12. 2012	malba	21-22	16
Michálek Ondřej (1947), Šembera Oldřich (1948), Žlebek Jiří (1946)	OL-03-12	Muzeum moderního umění (Olomouc)	14. 6. - 23. 9. 2012	kresba, malba, socha	19	6
Nikitinová Alice (1979),	Dvojřez	Galerie Chodovská	15. 4. - 13. 5. 2012	koncept	10	7

Turner Jan (1971)		tvrz (Praha)				
Patúcová Karin, Masaryková Eva, Kubina Martin, Matúšová Martina	Tri štvrtý	Galerie města Blanska (Blansko)	14. 1. - 16. 2. 2012	socha	4	5
Pojerová Kristýna, Šumová Klára, Loziak Aleš, skupina KDOMÁŽIDLÍ BYDLÍ (Vacek Jan, Šmíd Martin), skupina POSEDLÍ (Mašek Jaroslav, Mareš Jakub, Čekanová Hana, Daušová Barbora, Bubnová Pavlína)	Design a kultura	Galerie umění Karlovy Vary - pobočka Letohrádek (Ostrov nad Ohří)	7. 9. - 30. 9. 2012	design	19	12
Prošek Jan (1977), Krtička Jan (1979)	Jasný tvar	Galerie Die Aktualität des Schönen (Liberec)	26. 4. - 27. 7. 2012	instalace	12	5
přes 60 umělců, např. Písařík Petr (1968), Surůvka Jiří (1961), Císařovský Tomáš (1962) a mnoho dalších	Ostrovny odporu: Mezi první a druhou moderností 1985 - 2012	Národní galerie - Veletržní palác (Praha)	9. 3. - 1. 7. 2012	malba, videoart, kresba, instalace, grafika, socha	9	6, 7
Rittstein Michel (1949), Gajdošík Jakub (1988), Harant Jan (1984), Myslívková Barbora (1989), Nosek Michael (1990)	A pak že ryby lítají v mracích	Galerie AVU (Praha)	27. 3. - 5. 4. 2012	malba	7	7
Sceránková Pavla (1980), Kollár Juraj (1981)	Pavla Sceránková, Juraj Kollár	Krajská galerie výtvarného umění (Zlín)	8. 2. - 29. 4. 2012	malba, instalace, fotografie	9	12

Skála František Antonín (1984), Skálová Alžběta (1982)	Koloryt	Artinbox Gallery (Praha)	7. 2. - 15. 3. 2012	malba, socha	4	5
skupina Měkkohlaví	Měkkce	Galerie města Plzně (Plzeň)	1. 12. 2011 - 2. 2. 2012	malba, kresba, fotografie	2	5
Steinerová Petra (1980), Sedlecký Zbyněk (1976)	Automatický výhled	Karlín Studios (Praha)	19. 1. - 12. 2. 2012	videoart, malba, fotografie	4	4
studenti z České republiky, Polska, Slovenska, Maďarska a Finska	Mystery	Altán Klamovka (Praha)	25. 9. - 14. 10. 2012	plakát	21-22	12
Syrový Václav (1934-2010), Krůtová Marie (1909-1987)	Marie Krůtová a Václav Syrový - Dvě polohy naivního umění	Severočeská galerie výtvarného umění (Litoměřice)	24. 2. - 8. 4. 2012	malba	5	12
Vajceová Eva (1939), Vajce Stanislav (1934)	Eva a Stanislav Vajceovi	Galerie Orlovna (Kroměříž)	21. 5. - 24. 6. 2012	užité umění, malba	12	12
Vlčková Eva (1966), Vlček Petr (1962)	Elective Affinities	Galerie Havelka (Praha)	14. 5. - 7. 6. 2012	užité umění	12	12
Voskovcová Vlasta (1950), Síkora Miloš (1945)	Vzpomínka na Prokopa Voskovce	Libri prohibiti (Praha)	9. 3. - 12. 4. 2012	malba	7	12
z Olomouce Jakub, Almanus Hans, Padovano Giovanni Maria Mosca (1493-1575), da Castello Francesco a další	Europa Jagellonicke 1386-1572	Galerie GASK (Kutná Hora)	20. 5. - 30. 9. 2012	malba, socha	16-17	12, 16

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

Příloha č. 3: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2012 konané v zahraničí
(tabulka)

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavný prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Adamíková Alena (1972), Dovičáková Lucie (1981), Mališ Marcel (1978), Josefy Alžběta (1984), Topinka Jiří (1987), Sobotková Adéla (1987)	Duše v skryši	Galéria mesta Bratislavy (Bratislava, Slovenská republika)	17. 5. - 17. 6. 2012	malba, kresba	12	8
Alessandro Omar (1979), Ba Omar (1977), Cascio David (1976), Edens Saskia (1975) a další	La jeunesse est un art	Aargauer Kunsthau (Aarau, Švýcarsko)	1. 9. - 18. 11. 2012	fotografie, kresba, grafika, instalace, performance, malba, asambláž	20	8
Kolečková Zdena (1969), Koťáková Eva (1982), Šedá Kateřina (1977), Thelenová Michaela (1969), Miler Karel (1940)	There is nothing there	České centrum (New York, Spojené státy americké)	9. 3. - 11. 4. 2012	malba, instalace, fotografie	10	8
maďarská umělecká skupina Nyolcak	Die Acht - A Nyolcak	Bank Austria Kunstforum (Viedeň, Rakousko)	21. 9. - 2. 12. 2012	malba	21-22	8
Pistoletto Michelangelo (1933), Merz Mario (1925-2003), Prini Emilio (1943) a další	Arte Povera	Kunstmuseum (Basilej, Švýcarsko)	9. 9. 2012 - 3. 2. 2013	instalace	23-24	8
Rainer Arnulf (1929), Baselitz Georg (1938)		Arnulf Rainer Museum (Baden, Rakousko)	15. 10. - 16. 4. 2012	malba	8	8

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

Příloha č. 4: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy českých výtvarných umělců 2012
(tabulka)

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavní prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Balcar Jiří (1929-1968)	Jiří Balcar: Retrospektiva	Galerie výtvarného umění (Cheb)	13. 10. 2011 - 8. 1. 2012	malba, kresba, grafika, užité umění	2	7
Bárta Tomáš (1982)	Forst	Galerie Chodovská tvrz (Praha)	22. 1. - 28. 2. 2012	malba, kresba	5	5
Beránek Libor (1965)	Melancholie	Oblastní galerie (Liberec)	13. 9. - 25. 11. 2012	kresba	23-24	12
Beránek Štěpán (1982)	Ochutnávka z mojí hlavy	Vernon Depot (Praha)	22. 11. 2011 - 22. 1. 2012	socha	2	4
Bláha Václav (1949)	... pokud si pamatuji	Galerie Dorka (Domažlice)	26. 5 - 30. 6. 2012	malba	13	6
Blažek Jaroslav (1927)	Retrospektiva	Městské muzeum (Břeclav)	4. 4. - 1. 5. 2012	malba	8	7
Brabenec Jaromír E. (1934)	Universum	Projektplus (Praha)	20. 4. - 4. 6. 2012	grafika	11	4
Bujňák Tomáš (1979)	Work	Výstavní prostor Spejs (Praha)	17. 1. - 1. 4. 2012	videoart	7	8
Bukovský Ivan (1949)	Obrazy z posledních let	Topičův salon a klub (Praha)	21. 8. - 21. 9. 2012	malba	18	5
Bulava Petr (1984)	Paměť místa	Galerie Cella (Opava)	24. 5. - 22. 6. 2012	malba, socha	12	6
Cajthaml David (1959)	Dým v místnosti zahaluje nahé tóny	Památník národního písemnictví - Letohrádek Hvězda (Praha)	4. 4. - 20. 5. 2012	malba	9	8
Cígler Václav (1929)	Krajinné rozvrhy (1959-	White Gallery (Osík)	18. 12. 2011 - 20. 4. 2012	užité umění	7	4

	1965)					
Czesaný Jonáš (1972)	In out	Galerie Dole (Ostrava)	10. 1. - 17. 2. 2012	malba	3	5
David Jiří (1956)	Proč je tak legrační, když holky hážou kameny...B olest vody	Galerie Caesar (Olomouc)	3. 4. - 26. 4. 2012	malba	8	7
David Jiří (1956)	Jiří David: Príliš ľahká ... Závrať ... Panika ... Stendhalo v syndróme ... Lokálna anestézia ... Geoporno grafia	Zahorian & co Gallery (Bratislava, Slovenská republika)	27. 4. - 9. 6. 2012	instalace	13	8
David Jiří (1956)	Pro a proti	Galerie výtvarného umění (Cheb)	11. 10. - 30. 12. 2012	malba	23-24	6
Dědičová Martina (1967)	Digitální paleta	Galerie Vltavín (Praha)	24. 7. - 19. 8. 2012	malba, grafika	14-15	5
Divín Josef (1982)	Hvězdy-kříže-zahrada	Muzeum regionu Valašsko - Zámek Kinských (Valašské Meziříčí)	19. 7. - 7. 10. 2012	užité umění	19	5
Diviš Alén (1900-1956)	Alén Diviš	České centrum (Paříž, Francie)	21. 9. - 26. 10. 2012	malba, kresba	19	8
Dokoupil Jiří Georg (1954)	Nové religionózní obrazy	Galerie Miro (Praha)	24. 8. - 28. 10. 2012	malba	19	4
Doležalová Troyn Petra (1967)	Code gigas	Galerie Kritiků (Praha)	3. 5. - 27. 5. 2012	kresba	11	7
Drahotová Veronika (1975)	Sugar Choice	Prinz Prager Gallery (Praha)	20. 9. - 4. 11. 2012	malba	21-22	7
Dub Petr (1976)	Pole	Galerie	19. 9. - 14. 10.	objekt	21-22	7

	Position	SPZ (Praha)	2012			
Erbenová Kristýna (1987)	Být sám/ Being alone	Krásný ztráty (Praha)	16. 4. - 10. 6. 2012	fotografie	9	12
Farmanová Jana (1970)	Váha beztíže	Galerie Vernon (Praha)	18. 4. - 26. 5. 2012	malba	10	7
Fleig Jáchym (1970)	Pod sukní	Galerie Die Aktualität des Schönen (Liberec)	5. 1. - 27. 1. 2012	socha	3	5
Franta Roman (1962)	Jiná láska	Galerie 21. století (Praha)	1. 12. 2011 - 31. 12. 2011	malba	1	12
Franta Roman (1962)	Vitamínov á smrt	Rabasova Galerie - Nová síň (Rakovník)	25. 5. - 8. 7. 2012	malba	12	6
Fremund Richard (1928- 1969)	Krajiny z let 1959- 1965	Galerie Maldoror (Praha)	2. 12. 2011 - 14. 1. 2012	malba	1	12
Fröhlich Vojtěch (1985)	Křehké kino	Galerie TIC - Galerie mladých (Brno)	3. 4. - 10. 5. 2012	performanc e	10	6
Froulík Martin (1986)	Rest of L'ucking Forest	Antikvariát a klub Fiducia - Galerie Dole (Ostrava)	20. 2. - 6. 4. 2012	malba	8	7
Hábl Patrik (1975)	Copy/Plagi arism	Galerie Kalt (Mnichov, Německo)	31. 5. - 31. 8. 2012	malba, grafika	18	8
Hanzlík Daniel (1970)	Datascape	Galerie Emila Filly (Ústí nad Labem)	18. 10. - 21. 11. 2012	instalace, videoart	25-26	12
Hauschka Jiří (1965)	Černá a bílá	Galerie 21. století (Praha)	10. 5. - 31. 5. 2012	malba	11	5
Havelková Jolana (1966)	Pravidelná dávka emocí	Altán Klamovka (Praha)	29. 5. - 24. 6. 2012	videoart	11	5
Havlíček Karel (1907-1988)	Gigantoma chie	Muzeum Montanelli (Praha)	9. 8. - 21. 10. 2012	kresba	18	13
Hilmar Jiří	1 + 1 = 1	Topičův	3. 4. - 11. 5.	grafika,	11	4

(1937)		salon a klub (Praha)	2012	socha		
Hísek Jan (1965)	Jan Hísek: Noční jezdec/Night Rider	Galerie Rudolfinum (Praha)	1. 12. 2011 - 26. 2. 2012	malba	1	1
Hochová Dagmar (1926-2012)	Akrobat na glóbu života	Leica Gallery (Praha)	25. 11. 2011 - 8. 1. 2012	fotografie	1	7
Holcová Veronika (1973)	Veronika Holcová	Galerie Caesar (Olomouc)	4. 9. - 26. 9. 2012	malba	19	4
Holcová Veronika (1973)	Veronika Holcová - Krutá hudba, trcohu něhy a magie, tmavá, žhavá	Knihovna Václava Havla (Praha)	11. 9. - 8. 10. 2012	malba	19	4
Holcová Veronika (1973)	Veronika Holcová - Krutá hudba, trcohu něhy a magie, tmavá, žhavá	Galerie 35m ² (Praha)	21. 9. - 21. 10. 2012	malba	19	4
Holub Vladimír (1912-1995)	Papírová mánie	Muzeum Jindřichohradecka (Jindřichův Hradec)	15. 6. - 29. 7. 2012	koláž	14-15	6
Honzík Josef (1948)	I cesta může být cíl	Galerie U Rytíře (Liberec)	20. 9. - 21. 11. 2012	fotografie	23-24	12
Ilko Patrik (1973)	Dizajn (rýchleho) času	Stredoslovenská galéria - Bethlenov dom (Banská Bystrica, Slovenská republika)	7. 12. 2011 - 19. 2. 2012	užité umění	2	8
Janula František (1932)	Hledač v čase	Galerie Vyšehrad (Praha)	10. 6. - 5. 8. 2012	kresba, objekt	20	12

Jaroš Libor (1960)	Na mlatě	Galerie Platinium (Brno)	7. 12. 2011 - 31. 1. 2012	malba	2	6
Jebavý Jaroslav (1952)	Jaroslav Jebavý - Koláže a kresby	Galerie Fons (Pardubice)	4. 5. - 25. 6. 2012	kresba	12	6
Jedlička Petr (1953)	Petr Jedlička: Obrazy a sochy	Galerie ARS (Brno)	10. 1. - 3. 2. 2012	malba, socha	3	4
Jezbera Ladislav (1976)	Systém F	Galerie AMB (Hradec Králové)	3. 9. - 9. 10. 2012	instalace	19	5
Jiránek Miloš (1875-1911)	Zápas o moderní malbu	Galerie výtvarného umění (Cheb)	5. 4. - 17. 6. 2012	malba	11	1
Jiroutek Jiří (1967)	Osobnosti české kultury	Oblastní galerie (Liberec)	19. 4. - 10. 6. 2012	fotografie	10	6
Kačer Jiří (1952)	Rudimenta	Nová síň (Praha)	4. 4. - 21. 4. 2012	socha	9	12
Kafka (1952) Ivan	Míra snesitelnosti	Galerie moderního umění (Roudnice nad Labem)	4. 10. - 18. 11. 2012	instalace, koncept	21-22	4
Kalhous Michal (1967)	Dobrý den, pane sousede	Galerie Caesar (Olomouc)	2. 8. - 30. 8. 2012	fotografie	20	16
Kameš Roman (1952)	Roman Kameš - Indigo, šafrán a monzun	Galerie umění (Karlovy Vary)	14. 4. - 3. 6. 2012	malba	5	5
Kanta Antonín (1962)	Zastavení	Horácká galerie (Nové město na Moravě)	6. 9. - 27. 10. 2012	koláž	20	5
Karpaš Roman (1951)	Silová pole	Oblastní galerie (Liberec)	14. 6. - 9. 9. 2012	kresba, grafika	13	4
Kasalová Jana (1974)	Stav	Komunikační prostor Školská (Praha)	9. 3. - 5. 4. 2012	kresba	6	6
Kašpar Antonín	Totemy a	Nová síň	14. 12. 2011 -	socha	2	4

(1954)	meditační sloupy	(Praha)	8. 1. 2012			
Kintera Krištof (1973)	Výsledky analýzy	GHMP - Městská knihovna (Praha)	29. 2. - 13. 5. 2012	instalace, koncept	9	4
Klein Vladimír (1950)	Vladimír Klein: Sklo	Muzeum Novojičínska, Žerotínský zámek - Rytířský sál (Nový Jičín)	6. 9. - 18. 11. 2012	užité umění	20	7
Klimeš Svatopluk (1944)	Tento svět, týž pro všechny...	Galerie Františka Drtikola (Příbram)	13. 4. - 19. 5. 2012	instalace, performance, socha	10	4
Koblasa Jan (1932)	Retrospektiva	Jízdárna pražského hradu (Praha)	13. 4. - 8. 7. 2012	socha, grafika, malba	10	1
Kocourek Martin (1976)	Mamince	Galerie Portheimka (Praha)	5. 1. - 27. 1. 2012	socha	3	4
Kokolia Vladimír (1956)	Přenos síly	Galerie Václava Špály (Praha)	11. 11. - 31. 12. 2011	malba, grafika, instalace	1	6
Kolíbal Stanislav (1925)	Jiný svět	Jízdárna pražského hradu (Praha)	14. 9. 2012 - 6. 1. 2013	malba, kresba, objekt, socha	21-22	1
Komárek Ivan (1956)	Hlava na hlavě	Galerie Dolmen (Praha)	3. 2. - 30. 3. 2012	malba, grafika, instalace	6	6
Kopal Ondřej (1973)	Some[tajm]	Galerie výtvarného umění (Cheb)	11. 10. - 30. 12. 2012	malba	23-24	6
Korbička Pavel (1972)	Pavel Korbička - White Point	Galerie Jiří Putna (Brno)	10. 2. - 1. 3. 2012	instalace	5	4
Kotěra Jan (1871-1923)	Ohlasy lidového umění. Po stopách moderny	Moravská galerie - Jurkovičova vila (Brno)	13. 4. - 30. 9. 2012	architektura	12	12
Kotík Jan (1916-2002)	Jan Kotík: Plocha -	Výstání síň designu	8. 3. - 19. 4. 2012	grafika	7	4

	struktura, systém, množina	FUD UJEP (Ústí nad Labem)				
Kotík Jan Jakub (1972-2007)	Podoby vzdoru	DOX (Praha)	1. 10. 2012 - 7. 1. 2013	objekt	21-22	7
Kovanda Jiří (1953)	Pizza na stropě (nebe na zemi)	Galerie Buňka (Ústí nad Labem)	3. 5. - 5. 6. 2012	instalace, performanc e	11	5
Kovanic Jiří (1952)	Fotografie	Galerie Millenniu m (Praha)	19. 6. - 15. 7. 2012	fotografie	14-15	6
Kovařík Jiří (1932-1994)	Jiří Kovařík 1932 – 1994	Galerie města Plzně (Plzeň)	6. 9. - 1. 11. 2012	malba	20	12
Kovařík (1976) Vojtěch	PVC Power	Galerie U Rytíře (Liberec)	1. 3. - 19. 4. 2012	grafika	8	7
Kowolowski František (1967)	Depositum	Galerie výtvarnéh o umění - Dům umění (Ostrava)	30.3. - 27.5.2012	fotografie, instalace, malba, videoart	10	4
Krajc Martin (1984)	El Clásico	Galerie Via Art (Praha)	14. 2. - 23. 3. 2012	malba	5	5
Kratina Radoslav (1928-1999)	Kratina v Dynamu	Dynamo design (Praha)	8. 3. - 31. 5. 2012	grafika, socha	9	16
Krátký Petr (1985)	Retrospekt iva	Galerie Luxfer (Česká Skalice)	18. 11. - 31. 12. 2011	videoart	1	7
Kratochvíl Antonín (1947)	Nekompro mis	Malá galerie České spořitelny (Kladno)	5. 1. - 31. 1. 2012	fotografie	2	4
Krůček Václav (1955)	O snížené diferenci	Galerie NoD (Praha)	12. 9. - 9. 10. 2012	koncept, videoart	18	6
Krůček Václav (1955)	Za obrazem	Galerie Petr Novotný (Praha)	5. 9. - 4. 10. 2012	malba	18	6
Kubačáková Markéta (1984)	Slova	K 4 (Praha)	17. 1. - 24. 2. 2012	typografie	4	5
Kubíček Jan (1927-2013)	Systémy a geokonstr ukce	Muzeum Kampa (Praha)	18. 4. - 17. 6. 2012	koncet	11	7

Kučerová Alena (1935)	Stočtyřicet čtyři květů a...	Galerie Pecka (Praha)	4. 10. - 31. 10. 2012	užité umění	21-22	5
Kuděla Jiří (1976)	Anonymou s	Vystavní síň Sokolská (Ostrava)	2. 5. - 8. 6. 2012	malba	11	7
Kvíčala Petr (1960)	Petr Kvíčala: Veduty	Galerie Aspekt (Brno)	23. 3. - 20. 5. 2012	malba	9	16
Kyncl František (1934-2011)	František Kyncl	Galerie města Pardubic (Pardubice)	2. 5. - 29. 6. 2012	socha	13	4
Kysilková Barbora (1983)	Barbora Kysilková: Obrazy	Galerie Miro (Praha)	1. 12. 2011 - 31. 1. 2012	malba	1	12
Lacina Bohdan (1912-1971)	Retrospektiva	Muzeum města Brna (Brno)	22. 2. - 6. 5. 2012	malba	8	12
Lacina Jaroslav (1924-1950)	Jaroslav Lacina/ Práce z let 1946-1950	Galerie Ztichlá klika (Praha)	1. 3. - 4. 4. 2012	malba	8	12
Lang Dominik (1980)	Dokumentace	Hunt Kastner Artworks (Praha)	29. 3. - 20. 5. 2012	instalace	11	4
Lang Dominik (1980)	Šetření příčiny	Národní galerie - Veletžní palác (Praha)	7. 9. - 4. 11. 2012	instalace	20	16
Lehocká Denisa (1971)	Denisa Lehocká 2012	Slovenská národní galéria - Esterhazyho palác (Bratislava, Slovenská republika)	10. 2. - 3. 6. 2012	instalace	8	8
Lomová Ivana (1959)	Obrazy	Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého jednorožce (Klatovy)	9. 6. - 29. 7. 2012	malba	11	5

Loos Adolf (1870-1933)	Adolf Loos: Dílo v českých zemích	Západočeská galerie – Masné krámy (Plzeň)	12. 10. 2011 - 8. 1. 2012	architektura	1	16
Loskot Richard (1984)	Jednoduchá věc	GHMP - Dům U Zlatého prstenu (Praha)	29. 3. - 29. 4. 2012	instalace	8	4
Lungová Barbora (1977)	Moravské horory	Galerie Beseda (Ostrava)	19. 1. - 24. 2. 2012	malba	4	5
Mahr Jan (1977)	Jan Mahr: Synthetic	Muzeum umění - Galerie Café Amadeus (Olomouc)	14. 3. - 27. 5. 2012	fotografie	7	6
Málek Antonín (1937)	Práce z cest po Asii	Galerie Inspirace (Jindřichův Hradec)	7. 10. - 15. 11. 2012	malba	21-22	12
Malich Karel (1924)	20 nových plastik 2011	Galerie Zdeněk Sklenář (Praha)	14. 3. - 9. 4. 2012	socha	7	1
Malina Václav (1950)	Lesbarev	Galerie U Prstenu (Praha)	13. 9. - 19. 10. 2012	malba	19	5
Malina Zdeněk (1961)	Č plavečičku	Galerie výtvarného umění Karlovy Vary - Letohrádek Ostrov (Ostrov nad Ohří)	26. 4. - 24. 6. 2012	malba, kresba, socha	11	6
Mára Pavel (1951)	Pavel Mára: Madony a Triptychy	Galerie Fiducia (Ostrava)	23. 5. - 20. 6. 2012	malba	13	7
Marschalová Zdenka (1951)	Zdenka Marschalová: obrazy, akvarely	Galerie Atrium (Praha)	14. 3. - 13. 4. 2012	malba	7	8
Matějková Middleton Jana (1979)	Budoucnost je teď	Galerie moderního umění (Hradec)	13. 9. - 18. 11. 2012	objekt	21-22	6

		Králové)				
Matějů Jiří (1960)	Horizonty	Výstavní síň Sokolská (Ostrava)	26. 1. - 17. 2. 2012	malba	3	4
Matějů Jiří (1960)	Souhvězdí vlka	Prinz Prager Gallery (Praha)	10. 5. - 30. 6. 2012	malba	12	5
Matuška Jakub (1981)	Three Growing from his Ear	Red Gallery (Londýn, Spojené království)	3. 5. - 13. 5. 2012	graffiti	11	8
Medek Tomáš (1969)	Tomáš Medek	Výstavní síň Sokolská (Ostrava)	24. 2. - 30. 3. 2012	socha	6	4
Mertl František (1930)	Franta/ Obrazy - sochy	Muzeum Kampa (Praha)	12. 10. - 9. 12. 2012	malba, socha	25-26	12
Měříčka Jan (1955)	Mechanika davu	Nová síň (Praha)	25. 4. - 20. 5. 2012	grafika, typografie	10	7
Mikulenková Hana (1985)	Rush Water	Galerie Cella (Opava)	1. 3. - 6. 4. 2012	malba	8	7
Mölzer Milan (1937-1976)	Krátka cesta	Galerie Zdeněk Sklenář (Praha)	6. 9. - 20. 10. 2012	objekt, koncept	21-22	5
Morys Oldřich (1983)	Taková blbost	Dům umění - Atrium (Opava)	18. 1. - 4. 3. 2012	instalace	5	4
Mutina Petr (1986)	Reakce na realitu	kavárna Sádrový ježek (Ostrava)	12. 8. - 31. 10. 2012	malba	20	4
Načeradský Jiří (1939-2014)	Jiří Načeradský: Proměny upírov	Galerie Dolmen (Praha)	22. 11. 2011 - 17. 1. 2012	malba	1	4
Nepraš Karel (1932-2002)	Karel Nepraš	DOX (Praha)	8. 6. - 1. 10. 2012	socha, kresba	19	1
Nesázal Michal (1963)	Michal Nesázal: E.L.F.	GHMP - Staroměstská radnice (Praha)	10. 2. - 22. 4. 2012	malba, kresba, grafika, užité umění	7	4

Nešleha Pavel (1937-2003)	Pavel Nešleha	Galerie města Pardubic (Pardubice)	7. 11. - 24. 12. 2012	fotografie	25-26	7
Nikl Petr (1960)	Divňáci z Njújorku	Artinbox Gallery (Praha)	31. 10. - 8. 12. 2012	fotografie	23-24	5
Novotný Jaromír (1974)	Viditelné formáty	GHMP - Staroměstská radnice (Praha)	16. 5. - 19. 8. 2012	malba	12	1
Pacovská Květa (1928)	Časoprostor	Oblastní galerie (Liberec)	13. 9. - 25. 11. 2012	malba, kresba, socha, grafika	21-22	4
Pinkava Ivan (1961)	Ivan Pinkava: Remains 1997-2011	Katzen Arts Center - America University Museum (Washington D.C., Spojené státy americké)	3. 11. - 16. 12. 2012	fotografie	25-26	8
Pištěk Theodor (1932)	Kde budu žít přistě	Galerie města Plzně (Plzeň)	19. 4. - 14. 6. 2012	malba	9	1
Pištěk Theodor (1932)	Ecce Homo	Národní galerie - Veletržní palác (Plzeň)	26. 9. - 6. 1. 2012	malba	23-24	5
Pospíšilová Králová Michaela (1982)	Uprostřed času	Galerie Prokopka (Praha)	17. 4. - 17. 5. 2012	fotografie, koláž	10	6
Příbyl Lubomír (1937)	Lubomír Příbyl: Obrazy a materiálové tisky	Topičův salon a klub (Praha)	31. 1. - 9. 3. 2012	malba, grafika, instalace	4	4
Radimský Václav (1884-1946)	Václav Radimský (1867-1946)	GHMP - Městská knihovna (Praha)	28. 10. 2011 - 5. 2. 2012	malba	2	12
Reisenauer	Pavel	Divus -	18. 2. - 17. 3.	kresba	6	4

Pavel (1961)	Reisenaue r: Anti- Werich	Pragerkab arett (Praha)	2012			
Reynek Bohuslav (1892-1971)	Bohuslav Reynek (1892- 1971)	Dům U Kamennéh o zvonu (Praha)	23. 11. 2011 - 29. 1. 2012	grafika	2	12
Rittstein Michael (1949)	Sportovní epopej	Business Design Centre (Londýn, Spojené království)	27. 7. - 12. 8. 2012	malba	18	8
Růžička (1977) Aleš	Vanitas	Galerie Felixe Jeneweina (Kutná Hora)	15. 12. 2011 - 29. 1. 2012	malba	1	12
Rybka Zdeněk (1938)	Zdeněk Rybka – Obrazy / Systémové provokace latentního idealisty a hledáče cest	Galerie Dolmen (Praha)	2. 8. - 31. 8. 2012	malba	20	16
Římalová Petra (1982)	Vesnice	GHMP - Dům U Zlatého prstenu (Praha)	9. 2. - 1. 3. 2012	videoart	5	7
Salák Milan (1973)	360°	GHMP - Staroměst ská radnice (Praha)	3. 10. - 9. 12. 2012	malba	21-22	4
Samlík Pavel (1988)	Le paysage	Galerie Beseda (Ostrava)	2. 3. - 13. 4. 2012	malba	7	12
Sceránková Pavla (1980)	Zelené album	Galerie Off/Forma t (Brno)	4. 1. - 15. 2. 2012	videoart, fotografie	3	5
Sekal Zbyněk (1923-1998)	Skládané obrazy a schránky	Topičův salon a klub (Praha)	6. 11. - 7. 12. 2012	objekt	25-26	12
Schikaneder Jakub (1855- 1924)	Jakub Schikaned er - pološero	Národní galerie - Valdštejns ká jízdárna	20. 4. - 21. 10. 2012	malba	14-15	12

		(Praha)				
Schlattauer Rudolf (1860-1915)	Poezie gobelínu	Galerie Sýpka (Valašské Meziříčí)	12. 10. 2011 - 22. 1. 2012	užité umění	1	12
Sibinký Jiří (1947)	Fragmenty krajiny	Galerie PRE (Praha)	16. 1. - 24. 2. 2012	malba	4	6
Sion Zbyšek (1938)	Nová tvorba Zbyška Siona	Galerie města Pardubic (Pardubice)	5. 9. - 2. 11. 2012	malba	20	4
Skácel Vojtěch (1983)	S prostě V klidu	Ulité kafe (Uherský Brod)	20. 4. - 8. 6. 2012	malba, grafika	10	4
Skála František (1956)	Muzeum	Muzeum moderního umění (Olomouc)	12. 4. - 19. 8. 2012	socha, instalace, fotografie	14-15	1
Smetana Tomáš (1960)	Tomáš Smetana: Egoistické prostory	Horácká galerie (Nové město na Moravě)	16. 10. - 18. 11. 2012	malba	20	6
Smetana Matěj (1980)	Poslední malíř	Galerie města Blanska (Blansko)	2. 4. - 25. 4. 2012	videoart, fotografie	10	5
Sobek Evžen (1967)	Evžen Sobek: Life in Blue	Malá galerie České spořitelny (Kladno)	1. 2. - 6. 3. 2012	fotografie	4	7
Stanický Petr (1975)	Zlín#32	Kabinet T. (Zlín)	22. 5. - 24. 6. 2012	instalace	12	5
Surůvka Jiří (1961)	Gotham city!!!	Galerie Kaple (Valašské Meziříčí)	25. 11. 2011 - 19. 1. 2012	malba	1	7
Suška Čestmír (1952)	Inside/Outside	DOX (Praha)	13. 4. - 3. 6. 2012	socha	18	5
Sýkora Zdeněk (1920-2011)	Paralelní cestou	Výstavní síň Sokolská (Ostrava)	12. 6. - 27. 7. 2012	grafika	13	12
Sysel František (1952)	Rodinné foto	Galerie Doma (Kyjov)	20. 1. - 5. 2. 2012	fotografie	3	5

Šafarčík Robert (1982)	Malba-Kresby-Plastika	Výstavní prostory Národní školy (Hradec nad Moravicí)	13. 9. - 14. 10. 2012	malba, kresba, objekt	20	4
Šafr Jaroslav (1958)	Jaroslav Šafr: Sochy	Šolcův statek - Lapidárium (Sobotka)	1. 7. - 31. 10. 2012	užité umění, socha	20	7
Šejn Miloš (1947)	Archivy a kabinety	Oblastní galerie (Liberec)	14. 6. - 2. 9. 2012	instalace	14-15	4
Šejn Miloš (1947)	ORPHEVS	Galerie města Blanska (Blansko)	11. 10. - 14. 11. 2012	malba	23-24	6
Šembera Oldřich (1948)	12+1 pohled na Tosáckou lávku	Moravské divadlo (Olomouc)	13. 4. - 9. 5. 2012	fotografie	10	12
Šigut Jiří (1960)	Obrazy	Výstavní síň Sokolská (Ostrava)	24. 8. - 5. 10. 2012	malba	19	7
Šimotová Adriena (1926-2014)	My jsme ti, které hledáme...	Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika)	12. 5. - 17. 6. 2012	kresba, grafika	11	8
Šimotová Adriena (1926-2014)	A je takové ticho...	White Gallery (Osík)	14. 7. - 14. 10. 2012	kresba	18	7
Škoch Jiří (1938)	Jiří Škoch: Fotografie	Muzeum umění a designu (Benešov)	15. 2. - 20. 5. 2012	fotografie	7	6
Špaňhel Jakub (1976)	Slepice v pekle	GHMP - Městská knihovna (Praha)	6. 6. - 9. 9. 2012	malba	14-15	16
Šplíchal Zdeněk (1948)	Průsečíky světů	Lidická galerie (Lidice)	16. 2. - 29. 4. 2012	malba, grafika, socha	7	6
Štech Adam (1980)	Prequel	Galerie Kritiků (Praha)	21. 12. 2011 - 16. 1. 2012	malba	2	6
Štenclová Jitka (1952)	Objekty a kresby	Městské kulturní středisko -	3. 9. - 31. 10. 2012	objekt, kresba	19	7

		areál Skalka - Kostel sv. Maří Magdaleny (Mníšek pod Brdy)				
Štenclová Ivana (1980)	Zoe	Novomětská radnice (Praha)	28. 5. - 24. 6. 2012	malba	13	6
Štreit Jindřich (1946)	Jindřich Štreit	Výstavní síně Městského klubu Litovel (Litovel)	8. 2. - 29. 2. 2012	fotografie	5	7
Švankmajer Jan (1934)	Možnosti dialogu. Mezi filmem a volnou tvorbou	GHMP - Dům U Kamenného zvonu (Praha)	26. 10. 2012 - 3. 2. 2013	objekt, koláž, kresba, film	23-24	16
Toman Oldřich (1955-2004)	Překrásná je nepotřeba nářku	Galerie +420 (Brno)	4. 7. - 30. 9. 2012	malba, grafika	19	5
Tuschnerová Inez (1932- 2015)	Daliborovi Chatrnému	Brno gallery (Brno)	20. 9. - 19. 10. 2012	kresba, užité umění	20	6
Vachtová Dana (1937)	Dana Vachtová	Galerie Pokorná (Praha)	16. 1. - 10. 2. 2012	užité umění	4	6
Véla Vladimír (1980)	Všechno má svůj čas	Galerie Dole (Ostrava)	28. 5. - 6. 7. 2012	malba	13	7
Véla Vladimír (1980)	Černá hodinka	Galerie Dům (Broumov)	19. 8. - 30. 9. 2012	malba, kresba	19	4
Veselý Aleš (1935-2015)	Kódy a prolínání	Galerie umění (Karlovy Vary)	3. 5. - 28. 6. 2012	socha	14-15	4
Veselý Petr (1953)	NIC	Wannieck Gallery (Brno)	16. 12. 2011 - 5. 2. 2012	objekt, instalace	2	4
Vincourová Kateřina (1968)	Kateřina Vincourová - Call	Galerie Jiří Švestka (Praha)	16. 11. 2011 - 7. 1. 2012	instalace	1	4
Vinš Ondřej (1985)	Studie stínů v krajíně	Galerie +420 (Brno)	23. 3. - 20. 5. 2012	malba	9	12

Vladimír Pešek (1979)	Glosspdyňa	Galerie Luxfer (Česká Skalice)	27. 1. - 25. 3. 2012	koncept	7	8
Zahoránský Dušan (1972)	Kroužek	Slovenský institut (Praha)	7. 9. - 28. 10. 2012	objekt, instalace	20	1
Zeithaml Jiří (1949)	Metafyzická plastika	Topičův salon a klub (Praha)	22. 5. - 22. 6. 2012	socha	13	1
Zemánek Bohumil (1942-1996)	Česká groteska	Novoměstská radnice (Praha)	1. 5. - 3. 6. 2012	socha	11	6

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

Příloha č. 5: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy zahraničních výtvarných umělců 2012

Vystavující umělec	Výstavní prostor	Název výstavy	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Armstrong Conrad (1980)	Galerie Luxfer (Česká Skalice)	Země mezi Měsícem	30. 3. - 27. 5. 2012	malba, video, instalace	10	12
Balka Mirosław (1958)	Akademie der Künste (Berlín, Německo)	Fragment	29. 10. 2011 - 8. 1. 2012	videoart	1	8
Buren Daniel (1938)	Grand Palais (Paříž, Francie)	Excentrique(s)	10. 5. - 21. 6. 2012	instalace	14-15	8
Frešo Viktor (1974)	Prinz Prager Gallery (Praha)	Eastern Connector	22. 2. - 31. 3. 2012	instalace	7	8
Gerboc Martin (1971)	Zahorian & co Gallery (Bratislava, Slovenská republika)	Martin Gerboc - Vanitas	2. 3. - 14. 4. 2012	malba	8	8
Giacomini Amalia (1974)	Národní galerie - Veletržní palác (Praha)	Zdánlivá neviditelnost	8. 9. - 28. 10. 2012	instalace	19	5
Haas Ašot (1981)	Galerie Pecka	Ašot Haas: In place	14. 3. - 19. 4. 2012	užité umění, malba	8	12

	(Praha)	element structure				
Hirst Damien (1965)	Tate Modern (Londýn, Spojené království)	Damien Hirst	4. 4. - 9. 9. 2012	socha, instalace, malba	12	8
Kars (1880-1945) Georges	Galerie Roberta Guttmanna (Praha)	Georges Kars - rana tvorba	23. 2. - 17. 6. 2012	malba	11	12
Kim Song-Mi (1972)	Výstání síň designu FUD UJEP (Ústí nad Labem)	SongMi Kim	8. 11. - 6. 12. 2012	užité umění	25-26	7
Koons Jeff (1955)	Fondation Beyeler (Basilej, Švýcarsko)		13. 5. - 2. 9. 2012	malba, socha	14-15	8
Kupyrova Nika (1985)	MeetFactory (Praha)	Earwax	8. 12. 2011 - 22. 1. 2012	instalace	2	6
Martin John (1789-1854)	Tate Britain (Londýn, Spojené království)	Apocalypse	21. 9. 2011 - 15. 1. 2012	malba	2	8
McCall Anthony (1946)	Hamburger Bahnhof (Berlín, Německo)	Five Minutes of Pure Sculpture	20. 4. - 5. 8. 2012	instalace	14-15	8
Ondák Roman (1966)	Futuropolis 2006 © Roman Ondák	Musée d'Art moderne de la Ville de Paris (Paříž, Francie)	28. 9. - 16. 12. 2012	instalace, performance	25-26	8
Ondák Roman (1966)	Do not walk outside this area	Deutsche Guggenheim (Berlín, Německo)	26. 4. - 18. 6. 2012	instalace	11	8
Perilli Achille (1927)	Galerie města Plzně (Plzeň)	Iracionální geometrie	21. 6. - 30. 8. 2012	malba, grafika	18	4
Raupp Erwin (1863-1931)	Galerie AMU (Praha)	Moravská Hellas 1904	13. 7. - 9. 9. 2012	fotografie	18	6
Reas Casey (1972)	[DAM] (Berlín,	Century	29. 9. - 27. 11. 2012	koncept	21-22	8

	Německo)					
Richter Gerhard (1932)	Tate Modern (Londýn, Spojené království)	Panorama	6. 10. 2011 - 8. 1. 2012	malba	1	8
Sobek Maryla	Galerie výtvarného umění - Dům umění (Ostrava)	Taller: Objekt – oděv	24. 8. - 21. 10. 2012	užité umění	23-24	12
Tekinoktay Tal Rosenzweig (1967)	Galerie Miro (Praha)	Tal R	8. 6. - 5. 8. 2012	malba	18	4
Ther Mark (1979)	Galerie Václava Špály (Praha)	Mark Ther a Ludwig, Oskar und Thomas?	9. 11. - 23. 12. 2012	fotografie, malba, film	25-26	7
Wallet Hardi Vanesa (1971)	Galerie Petr Novotný (Praha)	Monochrom	25. 3. - 28. 6. 2012	malba	12	4
Wölfli Adolf (1864-1930)	GHMP - Dům U Kamenného zvonu (Praha)	Adolf Wölfli - Stvořitel univerza	22. 2. - 27. 5. 2012	malba	6	1

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

Příloha č. 6: Analýza přispěvatelů 2012 (externisté i redaktori) (tabulka)

Autor	Počet	Autor	Počet	Autor	Počet
Adamec Jaromír	1	Kolesár Zdeno	1	Rovderová Nadia	1
Alster Darina	2	Kopřivová Kristýna	1	Royt Jan	1
Antoš Jiří	1	Kotalík Jiří T.	2	Salák Milan	1
Bajcurová Katarína	1	Kotík Petr	1	Sedláček Zbyněk	4
Bareš David	2	Kovář Petr	1	Sedláčková Lenka	2
Becker Helena Kanyar	3	Kowolowski František	3	Scheufler Pavel	1
Benešová Klára	3	Krajčí Petr	1	Schmelzová Radoslava	7
Benešová Klára, Chlíbač Jan	1	Král Jakub	2	Schneiderová Martina	1
Běrská Pavlína	10	Kralovič Ján	1	Schuhmacher Michelle	1
Bielešová Štěpánka	3	Kramerová Daniela	1	Skalík Tomáš	1
Bílková Zdeňka	1	Krbůšek Jaroslav	1	Smetana Tomáš	1

Binder Ivo	3	Krkošková Alena	1	Smolík Noemi	3
Birgus Vladimír, Kuneš Aleš	1	Kroupová Markéta	3	Solařík Bruno	1
Bláha Jaroslav	1	Krůček Václav	2	Spielmann Petr	1
Blažičková Naděžda	1	Kříž Jan	2	Staníková Olga	2
Bogar Karel	1	Kubínová Kateřina	1	Stibral Karel	2
Bohdálek Jiří	1	Kulová Eva	1	Svoboda Aleš	6
Borecká Filomena	1	Kuneš Aleš	2	Sýkorová Lenka	1
Borovičková Lenka	1	L. Fišerová Lucie	1	Sylvestrová Marta	1
Brozman Dušan	1	Lahoda Tomáš	1	Šimková Anežka	2
Bubník Tomáš	5	Larvová Hana	1	Šimon Patrik	1
Bulava Petr	1	Ledvina Josef	2	Šišková Marie	1
Cvach Miloš	1	Lískovcová Anna	1	Šopák Pavel	1
Čada Tomáš	1	Liška Jan	1	Šprta Marián	1
Čech Viktor	3	Lukuvka Luděk	2	Šťastný Jaroslav	1
Černá Daniela	1	Lukuvka Lukáš	1	Štefková Zuzana	1
Čiháková-Noshiro Vlasta	4	Lungová Barbora	1	Štěpán Petr	1
Daněk Ladislav	2	Machalický Jiří	8	Štěpánek Pavel	4
Daniel Ladislav	1	Majlingová Zuzana L.	1	Štěpanovičová Štěpánka	1
Danková Jolana	1	Malina Václav	1	Štěpanovičová Zuzana	3
David Jiří	2	Malina Václav	1	Štrogrová-Doležalová Jarmila	1
Doležel František	1	Malina Václav, Mergl Jan	1	Štroblová Kateřina	2
Doricová Dana	1	Masaryková Eva	1	Šubrtová Veronika	1
Dostál Martin	5	Maximová Anna	1	Šviková Martina	1
Drury Richard	1	Mazanec Martin	1	Tetiva Vlastimil	1
Dvorský Stanislav	1	Mečl Ivan, Reisenauer Pavel	1	Tichý Jiří	1
Fadingerová Hana	1	Meško Marián	1	Toman Marek	1
Ferencová Yvona	1	Michalová Rea	2	Tošková Kateřina	1
Fonk Pavel	1	Mikeska Jiří	1	Tošner Michal	2
Fraňková Eva	1	Mikolášek Martin	1	Typlt Jaromír	2
Freisleben Zděnek	1	Mikolášková Edita	2	Typlt Jaroslav	1
Fremlová Vendula	1	Mikulášník Milan	1	Urban Otto M.	1
Gmitrová Mária	1	Mladičová Iva	1	Vaculovič Václav	1
Goldmanová Anna	1	Moncolová Ivana	1	Váchová Lucie	7
Goldscheider Irena	10	Moucha Josef	4	Vachudová Božena	1
Habánová Anna	1	Murin Michal	2	Valášek Jakub	1
Hájek Václav	2	Nešlehová Mahulena	2	Válková Veronika	1
Hálová Dita	1	Netopil Pavel	3	Valoch Jiří	15
Hamža Jaroslav	1	Neumann Ivan	1	Valoušková Kamila	2
Hanáčková Kateřina	1	Neumannová Eva	2	Van Espen Silvia	1
Hanková Monika	2	Novák David	1	Vanča Jaroslav	1
Haškovcová Marie	42	Nováková Kateřina	2	Vaňous Petr	4

		Nora			
Hlaváček Ludvík	5	Nováková Soňa, Freiberg Jan	1	Veselá Romana	1
Hlaváčková Miroslava	1	Nováková Tereza	2	Víchová Ilona	6
Holá Martina	1	Novotný Jaromír	1	Vítková Martina	5
Holbová Štěpánka	1	Oldřich Neužil, Valoch Karel	1	Vlček Tomáš	2
Horáček Radek	5	Opatrná Marie	1	Vojtěchovský Miloš	1
Horová Anděla	3	Ovčáčková Berenika	1	Volná Tereza	2
Hrubý Martin	1	Páleníček Jean- Gaspard	1	Vomáčka Josef	2
Hruška Petr	1	Pařík Arno	1	Voskovcová Klára	1
Hubáčková Vilma	2	Pavelka Zdenko	1	Vraná Kristýna	1
Hucl Ivo	2	Pech Milan	1	Wagner Radan	2
Hulíková Veronika	1	Pesch Miroslav	2	Weber Milan	1
Chaloupka David	3	Petlachová Hana	1	Wewerka Olga	6
Chmelářová Marcela	1	Petříček Miroslav	1	Wohlmuth Radek	1
Chriaštelřová Ľubica	1	Písařiková Jana	3	Zabavin Dmitry	1
Janás Robert	1	Pivoda Petr	1	Zahrádka Jiří	1
Janata Michal	5	Pivovarov Václav	1	Záchová Tereza	1
Janda Jiří	1	Polanecký Jaroslav	1	Zálešák Jan	1
Janoušek Ivo	2	Pomajzlová Alena	2	Zapletal Miloš	1
Jiráček Alois	2	Pospěch Tomáš	2	Zdeňková Marie	1
Jiráček Antonín	1	Pospíchal Michal	1	Zemánková Terezie	1
Jiráčková Blanka	11	Procházka Miro	1	Zemanová Jitka	2
Juříková Magdalena	2	Puchnarová Dana	1	Zemek Martin	1
Kamenický Ondřej	4	Raimanová Ivona	1	Zikmund-Lender Ladislav	1
Karous Petr	1	Redakce	12	Zikmundová Dana	1
Klasová Milena	3	Rezler Aleš	1	Zikmundová Dita	1
Klepal Boris	1	Ropková Barbora	2	Zikmundová Jana	1
Klimešová Marie	1	Rous Jan	1		

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2012 časopisu Ateliér

Příloha č. 7: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2015 konané v ČR
(tabulka)

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavní prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Alster Darina (1979), Klimeš Martin (1960), Kowolowski František (1967), Šejn	Předtím, teď, potom	Gottfrei, Bludný kámen / Matiční dům, Galerie Cella, Alžbětinská zahrada a	21. 9. - 20. 10. 2015	instalace, performance, fotografie	20	1

Miloš (1947) a další		Hovorný (Opava)				
Autengruberová Hana (1988-1970), Macková Anna (1887-1967), Vondráčková Jaroslava (1894-1986) a další	Z Prahy do Buenos Aires	Uměleckoprůmyslové muzeum (Praha)	19. 11. 2014 - 7. 1. 2015	socha, malba, fotografie	1	6
Baladrán Zbyněk (1973), David Jiří (1956), Reid Clunie (1971), Hanzlík Daniel (1970) a další	Rekurze 1.618	Oblastní galerie (Liberec)	12. 12. 2014 - 22. 2. 2015	videoart	3	12
Bláhovcová Štěpánka (1981), Egger Ulrich (1959), Paglen Trevor (1974), Hofer Siggie (1970)	Mody demokracie	DOX (Praha)	14. 11. - 16. 3. 2015	fotografie, objekt, instalace	4	6
Brenner Frédéric (1959), Kollár Martin (1971), Ewald Wendy (1951) a další	This Place	DOX (Praha)	24. 10. 2014 - 2. 3. 2015	fotografie	2	4
Brömse August (1873-1925), Mandl Josef (1874-1933), Hlaváček Karel (1874-1898) a další	Tajemné dálky - Symbolismus v českých zemích 1880-1914)	Muzeum moderního umění (Olomouc)	6. 11. 2014 - 22. 2. 2015	malba	5	12
Brömse August (1873-1925), Mandl Josef (1874-1933), Hlaváček Karel (1874-1898) a další	Tajemné dálky - Symbolismus v českých zemích 1880-1914)	Národní galerie - Anežský klášter (Praha)	2. 4. - 27. 9. 2015	malba	5	12
Čermák Aleš (1984), Havas Deanna (1989), Kohout Martin (1984) a další	Telepatie nebo esperanto	Futura (Praha)	2. 4. - 10. 5. 2015	instalace, performance, objekt, videoart	9	12

Černický Jiří (1966), Froněk Michal (1966), Němeček Jan (1963)	Light Infusions	Dvorak Sec Contemporary (Praha)	10. 12. - 29. 1. 2015	instalace	4	7
Daněk Josef (1961), Chatrný Dalibor (1925-2012), Mlčoch Jan (1953) a další	Rituálně	Galerie Ars (Brno)	26. 5. - 26. 6. 2015	videoart, performance, instalace	13	12
Daněk Ladislav (1958), Dagley Mark (1957), Preschoux Sébastien (1974), Urbásek Robert (1965)	Ars combinatoria	Galerie Caesar (Olomouc)	4. 11. - 27. 11. 2015	malba, počítačová grafika, kresba	23-34	7, 16
Danger Henry, Scott Judith, Sakagami Čijuki a další	Art brut live - sbírka abcd/Bruno Decharme	DOX (Praha)	27. 3. - 17. 8. 2015	malba, objekt	12	12
Dašek Martin (1981), Jang Hong Seon (1972), Gim Deock Yeoung (1981), Smith Terry (1956)	Mezi zdmi	MeetFactory (Praha)	3. 12. 2014 - 8. 2. 2015	instalace	1	3
David Jiří (1956), Machalický Lukáš (1984), Mikyta Svätopluk (1973), Nemes Csaba (1966), Seinfeld Joachim (1962), Štěpánová Jana (1969), Tolj Slaven (1964), Zahoranský Dušan (1972), Želibská Jana (1941) a další	To snad ani nemůže být pravda	Galerie Emila Filly (Ústí nad Labem)	12. 11. - 11. 12. 2014	videoart, instalace, objekt	1	3
Dolejší Eliáš (1982), Stibral Petr (1977), Immrová Monika (1970),	Místo sochy	Galerie Klatovy/Klenová - Kostel sv. Vavřince (Klatovy)	18. 4. - 21. 6. 2015	socha	12	7

Plačková Anna (1981) a další						
Dumas Marlene (1953), Emin Tracey (1963), de Bruyckere Berinde (1964), Smith Kiki (1954), Bourgeois Louise (1911-2010)	Flaesh	Galerie Rudolfinum (Praha)	1. 10. 2015 - 3. 1. 2016	malba, socha, užité umění, grafika	21-22	1
Gross František (1909-1985), Klápště Jaroslav (1923-1999), Jíra Josef (1929-2005) a další	Poklady sbírek II.	Regionální muzeum a galerie (Jičín)	6. 3. - 22. 4. 2015	malba	7	12
Grygar Milan (1926), Morellet François (1926), Scaccabarozzi Antonio (1936-2008)	Milan Grygar / Francois Morellet / Antonio Scaccabarozzi	Galerie Petr Žaloudek (Praha)	30. 4. - 13. 6. 2015	malba	10	6
Hábl Patrik (1975), Durová Veronika (1984), Veselý Petr (1953), Klimeš Svatopluk (1944) a další	Quodlibet	Muzeum a Pojizerská galerie (Semily)	5. 6. - 9. 8. 2015	malba, objekt	13	1
Hamdan Abu (1985), Baladrán Zbyněk (1974), Orlow Uriel (1973) a další	Když se zdroje odmlčí	Futura (Praha)	2. 4. - 10. 5. 2015	instalace, videoart	9	12
Havlín Zbyněk (1976), Skavová Paulina (1976), Štenclová Ivana (1980)	Typologie triády	Galerie Klatovy/ Klenová - Galerie U Bílého jednorožce (Klatovy)	13. 9. - 22. 11. 2015	malba, objekt	20	6
Hayek Pavel (1959), Ether Stocker (1974)	Pavel Hayek+ Esther Stocker	Galerie Závodný (Mikulov)	30. 4. - 12. 6. 2015	koncept, objekt	12	5
Hladeková Katerína (1984),	Too Much, Too Soon	12. budova továrního	19. 3. - 24. 4. 2015	instalace	8	6

Homola Ondřej (1984)		areálu Zlín - Galerie Kabinet T. (Zlín)				
Homola Ondřej (1984), Korbičková Adéla (1988), Krňanský (1987), Timková Nik (1986) a další	Generation Smart	Galerie Národní technické knihovny (Praha)	13. 5. - 13. 6. 2015	videoart	13	3
Hošková Anežka (1982), Hošek Jakub (1972), Timková Nik (1986)	Superimpositions	GHMP - Colloredo-Mansfeldský palác (Praha)	1. 4. - 31. 5. 2015	instalace	9	7
Hubálek Jakub (1983), Věla Vladimír (1980), Součková Adéla (1985), Tomáš Jakub (1982) a další	Jehla v kupce sena	Topičův salon a klub (Praha)	8. 4. - 30. 4. 2015	malba, objekt, kresba	10	16
Hulačová Anna (1984), Příhoda Jiří (1966)	Interpret I. & Anna Hulačová	Hunt Kastner (Praha)	12. 9. - 17. 10. 2015	socha	20	3
Hvězda Jakub (1990), Hrčka Ján (1988), Turkovič Michal (1987)	Pěčko	Galerie Arttalk (Praha)	9. 2. - 27. 2. 2015	malba	5	3
Chalaba František (1903-1981), Zemánková Anna (1908-1986), Marková Cecilie (1911-1998), Beránek Václav (1902-1999) a další	Art brut a naivní umění/ Spontánní umění ze sbírek Poetické galeri	Severočeská galerie výtvarného umění (Litoměřice)	9. 10. - 22. 11. 2015	malba, objekt	21-22	5
Chatrný Dalibor (1922-2012), Chatrný Ivan (1928-1983)	Jsem prostorem	Dům umění (Brno)	23. 9. - 22. 11. 2015	malba, grafika, objekt	21-22	6
Chatrný Dalibor (1922-2012), Korbička Pavel (1972), Adamus Karel (1943) a další	Druhotvary 4	Památník Leoše Janáčka (Brno)	28. 11. 2014 - 4. 1. 2015	grafika	2	3

Chatrný Dalibor (1922-2012), Malich Karel (1924), Sýkora Zdeněk (1920-2011), Šimotová Adriena (1926-2014) a další	For your eyes only	Fait Gallery (Brno)	22. 11. 2014 - 15. 1. 2015	malba, grafika, objekt, socha	2	16
Kasalová Jana (1974), Salabová Tereza (1981), Macáková Dagmar (1979), Urbanová Markéta (1978)	Marie každá	Kostel sv. Petra a Pavla, Kostel Umučení sv. Jana Křtitele na Koštofranku (Semily)	29. 5. - 7. 6. 2015	malba, instalace, objekt	13	12
Klub konkrétistů a hosté: Zipper Mikuláš (1986), Foustková Alena (1957), Dobeš Milan (1929)	Konkret/ism : Pocta i nová výzva	Topičův salon a klub (Praha)	14. 7. - 21. 8. 2015	malba, objekt	16-17	7
KniebeWalther, Schulte Fritz, Michalik Rudolf (1901-1993) a další	Aenigma - Sto let antroposofického umění	Národní muzeum (Olomouc)	19. 3. - 26. 7. 2015	malba, objekt	12	16
Koblasa Jan (1932), Dlouhý Bedřich (1932), Nepraš Karel (1932-2002), Vožniak Jaroslav (1933-2005) a další	Šmídrové	Muzeum Kampa (Praha)	10. 10. 2015 - 31. 1. 2016	malba, asambláž, objekt	25-26	1
Koblasa Jan (1932), Jakuschewa Sonia (1961)	Rozhovory	Topičův salon a klub (Praha)	15. 12. 2014 - 6. 2. 2015	malba, socha	2	1
Kolářek Jaroslav (1974), Stanislav Diviš (1953), David Jiří (1956), Mezřický Jiří (1939) a další	Ponořit! Dive! Tauchen!	Galerie Felixe Jeneweina (Kutná Hora)	6. 11. - 31. 12. 2015	malba, grafika, kresba, socha	23-34	12
Kopecký Vladimír (1931), Divín Josef (1982),	SKLO	MA'MA Club Gallery (Ostrava)	12. 3. - 28. 4. 2015	sklo	8	16

Horáčková Klára (1980) a další						
Kupecký Jan (1666-1740), Troger Paul (1698-1762), Maratta Carlo (1625-1713), Palko František Antonín (1717-1776) a další	Kupezky. Mistr a jeho okruh	Moravská galerie - Místodržitelství palác (Brno)	14. 11. 2014 - 17. 5. 2015	malba	10	12
Kupka František (1871-1957), Dierfenbach Karl Wilhelm (1851-1913), Nagel Gustav (1874-1952), Schiele Egon (1890-1918) a další	Umělci a proroci	Národní galerie - Veletržní palác (Praha)	22. 7. - 18. 10. 2015	malba	18-19	3
Kysela Jan (1984), Szöllös Martin (1987)	Homemade	SET galerie (Liberec)	10. 9. - 1. 11. 2015	instalace	21-22	8
Langer Jan (1978), Spurná Michaela (1981), Malachta Oldřich (1978) a další	25 let Institutu tvůrčí fotografie FPF SU	Dům umění (Opava)	14. 5. - 28. 6. 2015	fotografie	12	1,6
Magni Milan (1960), Kovář Ondřej (1978)	Milan Magni a André	Městské divadlo Brno - Galerie Milana Zezuly (Brno)	21. 11. - 31. 12. 2014	malba, grafika	1	8
Medek Mikuláš (1926-1974), Boudník Vladimír (1924-1968), Veselý Aleš (1935-2015), Kotík Jan (1916-2002), Ovčáček Eduard (1933), Koblasa Jan (1932) a další	Schránka na ducha	Galerie moderního umění (Roudnice nad Labem)	13. 6. - 28. 9. 2015	malba, grafika, objekt	16-17	5
Načeradský Jiří (1939-2014), Bolf Josef (1971), Typlt	Rezonance	Galerie U Betlémské kaple (Praha)	19. 2. - 29. 3. 2015	kresba, malba	4	6

Lubomír (1975)						
Ondrová Pavla (1978), Herold Radek (1979)	Proměnné	Galerie Garáž (Zlín)	26. 3. - 9. 4. 2015	instalace, koncept	10	5
Opie Julian (1958), Róna Jaroslav (1957), Sceranková Pavla (1980), Zwakman Edwin (1969) a další	Model	Galerie Rudolfinum (Praha)	29. 1. - 3. 5. 2015	socha, objekt, instalace, videoart	5	1
Placht Otto (1962), Šormová Kristýna (1985)	Střet ve smíru	Nová galerie (Praha)	30. 11. - 31. 12. 2015	malba	25-26	3
práce studentů a pedagogů AVU ve Vratislavi	Transdesign . Sklo a keramika ze sbírek Akademie výtvarných umění Vratislav 1960-2000	Severočeské muzeum (Liberec)	24. 9. - 29.11. 2015	užité umění	21-22	7
práce studentů a pedagogů AVU ve Vratislavi	Transdesign . Průmyslový a grafický design, interiérová architektura , scénografie, sklo a keramika	Oblastní galerie (Liberec)	24. 9. - 29. 11. 2015	design, užité umění	21-22	7
Repin Ilja (1884-1930) a další ruští autoři	Daleké/ Blízké - Ilja Repin a ruské umění	Alšova jihočeská galerie (Hluboká nad Vltavou)	28. 6. - 27. 9. 2015	malba	16-17	12
Roubíček René (1922), Roubíčková Miluše (1922-2015)	Sklo	Muzeum města Brna - Špilberk (Brno)	9. 7. - 6. 9. 2015	užité umění	16-17	7
Růžička Jindřich (1947), Ovčáček Eduard (1933), Michálek Miloš (1949),	Grafika roku 2014 a Boudníkova cena	kostel sv. Antonína Paduánského (Sokolov)	13. 4. - 6. 5. 2015	grafika	7	16

Horalková Helena (1955), Hábl Patrik (1975) a další						
Sedláčková Lenka (1977), Koudelka Václav (1964), Kotulán Vladimír (1948), Rečková Pavla (1981) a další	Čtvrté rozhovory (o iluzi pravdy)	Muzeum Vyškovska (Vyškov)	5. 3. - 5. 4. 2015	fotografie	6	7
Schmitz Marcel (1966), Häfner Stefan (1959), Prouza Ota (1959)	Crossroads	Muzeum Montanelli (Praha)	21. 11. 2015 - 28. 2. 2016	malba, kresba, objekt	25-26	5
Sozanský Jiří (1946), Bukovský Ivan (1949)	Terezín závěrem	Malá pevnost, IV. Dvůr (Terezín)	14. 5. - 30. 10. 2015	malba	16-17	6
Sterneck Mervyn (1963), Svoboda Aleš (1956)	Systémy, konstrukce a fragmenty	Galerie Petr Žaloudek (Praha)	10. 9. - 15. 10. 2015	fotografie, počítačová grafika	20	5
Stumpf Sebastian (1980), Jirát Antonín (1984), Stanko Adam (1984) a další	Jak nic nechtít?	Desfourský palác (Praha)	2. 10. - 10. 10. 2015	instalace, videoart	21-22	8
Šalamounová Barbora (1964), Chluda Tomáš (1976), Jislová Štěpánka (1992), Heinrich Lea (1984) a další	Superhrdinové	Galerie Klatovy/ Klenová - Sýpka (Klatovy)	30. 8. - 31. 10. 2015	malba, kresba	20	12
Šíma Josef (1891-1971), Pelc Antonín (1895-1967), Zrzavý Jan (1890-1977)	Zastihla je noc	GAVU (Cheb)	2. 4. - 28. 6. 2015	malba, kresba	12	7
Šíma Josef (1891-1971), Pelc Antonín (1895-1967), Zrzavý Jan (1890-1977)	Zastihla je noc	Moravská galerie (Brno)	11. 9. - 10. 1. 2016	malba, kresba	12	7

Šlapetová Barbora (1973), Rittstein Lukáš (1973)	Všechno je jinak	DOX (Praha)	13. 3. - 13. 7. 2015	kresba, objekt	12	3
Tichý Tomáš (1984), Oliva Ondřej (1982)	(An)organic ké kódy	Galerie Kotelna (Říčany)	16. 1. - 21. 2. 2015	malba, socha	4	5
Typlt Lubomír (1975), Penck A. R. (1939)	PENCK – TYPLT	Topičův salon a klub (Praha)	3. 3. - 27. 3. 2015	malba	6	1
Valocká Viktorie (1988), Meduna Marek (1973), Krňanský David (1987), Vystrčilová Klára (1990) a další	Nejlepší krejčí ve městě	Hunt Kastner (Praha)	28. 2. - 11. 4. 2015	malba, užité umění, socha, instalace, videoart	7	3
van Rijn Rembrandt (1606-1669), Santini Jan Blažej (1677- 1723), Procházka Antonín (1882- 1945), Picasso Pablo (1881- 1973)	Rembrandt ova tramvaj - Kubismus, tradice a "jiné" umění	Západočeská galerie (Plzeň)	10. 6. - 13. 9. 2015	malba, socha	14-15	3
Váňa Dušan (1982), Michal Gabriel (1960), Schlosserová Jana (1989) a další	CRASH TEST 5: Transmise	Topičův salon a klub (Praha)	3. 9. - 25. 9. 2015	socha	18-19	6
Vaněk Vojtěch (1985), Kynclová Kateřina (1990)	Spící komíny	Galerie Vitrína Deniska (Olomouc)	21. 5. - 16. 6. 2015	počítačo vá grafika	12	6
Vejsová Věra (1956), Příbyl Lubomír (1937), Markiewicz Andrzej (1956) a další	Na hranici zobrazovan ého	Galerie Hollar (Praha)	5. 3. - 29. 4. 2015	grafika	8	1
Vlček Daniel (1978), van Veluw Levi (1985)	After the End of Art	Drdova gallery (Praha)	13.3.-2.5. 2015	malba, videoart	7	3
von Aachen Hans (1552-	Rudolfínští mistři	Muzeum hlavního města	11. 11. 2014 - 29. 3. 2015	malba	5	3

1615), Spranger Bartholomeus (1546-1611), Goltzius Hendrik (1558-1617) a další		Prahy (Praha)				
von Stuck Franz (1863-1928), von Max Gabriel (1840-1915), von Zumbush Ludwig (1861-1927) a další	Mnichov - zářící metropole umění 1870-1918	Západočeská galerie (Plzeň)	28. 1. - 6. 4. 2015	malba	5	6

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

Příloha č. 8: Tabulka recenzovaných výstav: společné výstavy 2015 konané v zahraničí
(tabulka)

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavní prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Abramovič Marina (1946), Aeppli Eva (1925-2015), Fabre Jan (1958) a další	Exotica... and 4 others cases of self	me Collectors Room/ Stiftung Olbricht (Berlín, Německo)	17. 9. - 22. 2. 2015	fotografie, socha, objekt	3	8
Abramovič Marina (1946), Muehl Otto (1925-2013), Brus Günter (1938), Mendieta Ana (1948-1985) a další	My Body is the Event	MUMOK (Vídeň, Rakousko)	6. 3. - 23. 8. 2015	fotografie, film, performance	7	8
Brejcha Šimon (1963), Velíšek Martin (1968)	Space	Château de Bourglinster (Bourglinster, Francie)	13. 10. - 8. 11. 2015	grafika, kresba, objekt	20	8
Čubová Helena (1982), Domková Soukupová Eva (1982), Buzková Petra (1987)	Frauensache	La Galerie La Tour des Beaux-Arts (Neuf-Brisach, Francie)	27. 6. - 18. 7. 2015	malba, grafika	13	8
Čubová Helena (1982),	Frauensache	radnice v městečku	1. 5. - 25. 6. 2015	malba	13	8

Klokočková Lenka Kahuda (1984), Domková Soukupová Eva (1982)		Umkirch (Freiburg im Breisgau, Německo)				
David Jiří (1956), Haacker Hans (1936), Smithson Robert (1938), Delter Jeremy (1966) a další	Benátské bienále	Benátské bienále (Benátky, Itálie)	9. 5. - 22. 11. 2015	instalace, malba, objekt	16-17	1, 2, 16
de Andrea John (1941), Lichtenstein Roy (1923- 1997), Hockney David (1937), Warhol Andy (1928-1997) a další	Ludwig Goes Pop	MUMOK (Vídeň, Rakousko)	12. 2. - 13. 9. 2015	malba	13	8
Galanda Mikuláš (1895- 1938), Kozics František (1864-1900), Putra Eduart (1883-1915), Tichy Kálmán (1888-1968) a další	Šepoty a výkriky symbolizmu	Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika)	1. 10. - 1. 11. 2015	malba	23-34	8
Kirchner Ludwig Ernst (1880-1938), Beckmann Max (1884-1950), Dix Otto (1891- 1969) a další	Imprese a exprese	Alte Nationalgalerie (Berlín, Německo)	22. 5. - 20. 9. 2015	malba	20	8
KniebeWalther, Schulte Fritz, Michalik Rudolf (1901-1993) a další	Aenigma - Sto let antroposofic kého umění	Kunstmuseum Moritzburg (Halle, Německo)	17. 8. - 25. 10. 2015	malba, objekt	12	16
Korovins Romāns (1973), Eglitis Andris (1981), Neiburga Katrina (1978) a další	Ornamentali smus	Arsenale Nord (Benátky, Itálie)	9. 5. - 22. 11. 2015	fotografi e, instalace, video	18-19	8

Ladovskij Nikolaj (1881-1941), Leonidov Ivan (1902-1959), Popova Ljubov (1889-1924) a další	VKhUTEMAS – A Russian Laboratory of Modernity	Martin-Gropius-Bau (Berlín, Německo)	5. 12. 2014 - 6. 4. 2015	malba, architektura, kresba	3	8
Möbus Christiane (1947), Ikemura Leiko (1951), Lachenmann Philipp (1936) a další	Apokalypsa	Zámek Roskow (Roskow, Německo)	21. 6. - 6. 9. 2015	malba, objekt, instalace, videoart	16-17	8
Rónalová Veronika (1951), Györfy László (1976)	Trójský kôň	Galéria Ernesta Zmetáka (Nové Zámky, Slovenská republika)	11. 4. - 16. 5. 2015	malba, instalace	10	8
Rössler Jaroslav (1902-1990), Drtikol František (1883-1961), Sudek Josef (1896-1976), Saudek Jan (1935) a další	View Czech Republic	Landskrona Museum (Landskrona, Švédsko)	3. 7. - 6. 9. 2015	fotografie	16-17	8

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

Příloha č. 9: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy českých výtvarných umělců 2015
(tabulka)

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavní prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Bolf Josef (1971)	Těžká planeta	Hunt Kastner (Praha)	19. 12. 2014 - 14. 2. 2015	malba, kresba, koláž	3	3
Bukovský Ivan (1949)	Obrazy	Městské muzeum a galerie - Výstavní síň Synagoga (Hranice na Moravě)	19. 12. 2014 - 1. 2. 2015	malba	3	16
Cáb Michal (1980)	Separované diptychy	nádraží Praha-Holešovice -	5. 2. - 31. 3. 2015	kresba	6	6

		Projektplus (Praha)				
Cígler Václav (1929)	Václav Cígler - Tady a teď	GHMP - Trojský zámek (Praha)	5. 5. - 1. 11. 2015	užité umění	18-19	16
Cimála Michal (1975)	Extáze	Trafo galerie (Praha)	5. 11. - 2. 12. 2015	socha, objekt	25-26	3
Čápková Barbora (1987)	Z půdy a komory	Up Gallery (Ústí nad Labem)	12. 3. - 12. 4. 2015	design	7	12
Dolejší Eliáš (1982)	Vnitřní horizont	Galerie Výklady AXA (Praha)	22. 5. - 13. 9. 2015	malba, kresba, socha, asambláž	18-19	5
Drapálová Monika (1970)	Vně a uvnitř	Uměleckoprům yslové muzeum (Praha)	2. 10. 2014 - 11. 1. 2015	užité umění	1	6
Dvořák Filip (1990)	Pohled do očí poutníku CDF	Galerie Buňka (Ústí nad Labem)	14. 1. - 15. 2. 2015	instalace	3	3
Erben Ulrich (1940)	Poesie kontrastu	Galerie Petr Žaloudek (Praha)	16. 1. - 7. 3. 2015	malba	3	6
Erbenová Kristýny (1987)	V bezetmí: Z hluboké tmy stoupá nečekaná záře	Galerie Fotografie (Praha)	12. 5. - 21. 6. 2015	fotografi e	12	6
Falušiová Lenka (1988)	Je-li tma klidná, pohne se jas	Karlin Studios (Praha)	26. 3. - 3. 5. 2015	grafika	9	3
Filla Emil (1882-1953)	Emil Filla	Galerie Benedikt Rejta v Lounech, Zámek - Pamětní síň Emilla Filly (Peruc)	od 19. 5. 2015 - současnost (stálá expoziční)	malba	14-15	12
Fišerová Tereza (1988)	Paralelní vesmír	GHMP - Dům U Zlatého prstenu (Praha)	6. 5. - 5. 7. 2015	instalace, performa nce, videoart	13	6
Foustková Alena (1957)	Řekni mi, co čteš, pičo (a já ti řeknu, kdo jsi)	Industrial Gallery (Ostrava)	6. 1. - 12. 2. 2015	objekt	4	3
Funke Jaromír (1896-1945)	Jaromír Funke a avantgardní fotografie v Českosloven sku 1922- 1950	Kumu Art Museum (Tallinn, Estonsko)	15. 5. - 30. 8. 2015	fotografi e	14-15	8

Gabriel Michal (1960)	Země - Voda - Vzduch	Východočeská galerie (Pardubice)	3. 12. 2014 - 22. 2. 2015	socha	1	5
Gebauer Kurt (1941)	Výstava objektů Kurta Gebauera	GHMP - Městská knihovna (Praha)	26. 1. - 30. 4. 2015	socha	8	6
Girsa Václav (1969)	Bratři, držme se	Moravská galerie - Pražákův palác (Brno)	28. 11. - 26. 4. 2015	malba	6	12
Hábl Patrik (1975)	Pásma	Galerie Kotelna (Říčany)	27. 2. - 28. 3. 2015	malba	6	7
Hamery Oldřich (1944)	Vrásnění	Galerie Smečky (Praha)	11. 2. - 28. 3. 2015	grafika	6	5
Hanke Michael (1972)	Cirkus	Malá galerie České spořitelny (Kladno)	4. 12. 2014 - 3. 2. 2015	fotografie	2	6
Hankeová Jiřina (1948)	Totéž jako jiné	Malá galerie České spořitelny (Kladno)	2. 12. 2015 - 2. 2. 2016	fotografie	23-34	4
Havelková Jolana (1966)	Na hrazdě	Oblastní galerie (Liberec)	24. 4. - 21. 6. 2015	fotografie	10	5
Havelková Jolana (1966)	Návrh	Památník Leoše Janáčka (Brno)	25. 9. - 8. 11. 2015	grafika	21-22	3
Havránková Milota (1945)	Milota	GHMP - Dům U Kamenného znovu (Praha)	2. 10. 2015 - 17. 1. 2016	fotografie	23-34	1
Hejduková Ivana (1958)	Místo, kde pravěký člověk hrál na hudební nástroj	Galerie moderního umění (Roudnice nad Labem)	26. 3. - 17. 5. 2015	instalace	10	7
Hejduková Ivana (1958)	3=zelenomodrá	Letohrádek Ostrov - pobočka Galerie umění Karlovy Vary (Ostrov nad Ohří)	27. 8. - 27. 9. 2015	instalace	20	3
Herold Martin (1986)	Gale crater	Galerie Buňka (Ústí nad Labem)	19. 2. - 17. 3. 2015	instalace	6	6
Hilmar Jiří (1937)	Adagio. Práce z 60. - 80. let	Muzeum Kampa (Praha)	14. 2. - 17. 5. 2015	objekt, kresba	6	2
Hlavenka Tomáš (1977)	Pět minut za měsícem?	Oblastní galerie Vysočina - Galerie	17. 9. - 18. 10. 2015	malba, objekt	20	3

		Alternativa (Jihlava)				
Hnízdil Josef (1952)	Vanitas	Novoměstská radnice - Galerie ve věži (Praha)	21. 10. - 22. 11. 2015	malba	23-34	12
Hodonský František (1945)	Plynoucí prostor	Severočeská galerie výtvarného umění - bývalý jezuitský kostel Zvěstování Panně Marii (Litoměřice)	17. 6. - 30. 8. 2015	malba	18-19	6
Hoffmeisterová Xénie (1958)	Letní zajíc	Galerie Novoměstská radnice (Praha)	17. 6. - 26. 7. 2015	malba, asambláž	14-15	7
Holcová Veronika (1973)	Animanistu s	K.art.on gallery (Praha)	12. 12. 2014 - 11. 1. 2015	kresba	1	6
Horálek Jaroslav (1954- 1991)	Zápas s drakem	Galerie umění (Karlovy Vary)	6. 8. - 13. 9. 2015	malba	18-19	3
Hrubý Martin (1987)	Resort	VŠUP - Galerie UM (Praha)	20. 2. - 7. 3. 2015	film	6	6
Chatrný Dalibor (1922- 2012)	Vidět svět jinak	GHMP - Dům U Kamenného znovu (Praha)	30. 1. - 26. 4. 2015	malba, objekt, fotografi e, kresba	5	7, 16
Imrová Monika (1970)	Tvar předchází prostor	Galerie Dům (Broumov)	25. 4. - 7. 6. 2015	objekt	9	6
Janáček Zbyněk (1957)	Mohu v rohu! Díky rohu	Sokolská 26 (Ostrava)	5. 3. - 17. 4. 2015	grafika	6	5
Jedlička Petr (1953)	Petr Jedlička	City Art Gallery (Varna, Bulharsko)	15. 1. - 15. 2. 2015	malba, socha	3	8
Jíra Václav (1939)	Rybí kosti - vyhozené nůžky	Vrchlického divadlo - Galerie města Loun (Louny)	2. 12. 2014 - 20. 2. 2015	malba	2	7
Jiříčná Eva (1939)	Kudy kam	Alternativa (Zlín)	20. 10. - 20. 12. 2014	architekt ura	1	8
Kadubec Jan (1943)	Na okraji	Hanácký skanzen (Příkazy)	28.5. - 28.6. 2015	malba	12	12
Kalhous Michal (1967)	Argentum	Photogether Gallery (Zlín)	1. 4. - 17. 4. 2015	fotografi e	8	7
Karoušek Valerián (1929-	Abstrakce- konkrétno-	Oblastní galerie (Liberec)	16. 5. - 30. 8. 2015	socha	14-15	6

1970)	citovost					
Kasalová Jana (1974)	Než zmizím kdesi v ulicích	Muzeum umění - Divadlo hudby (Olomouc)	14. 4. - 26. 4. 2015	malba, kresba	10	6
Kasalová Jana (1974)	Obvykle se skrývám buhvíkde	Galerie Vitřina Deniska (Olomouc)	24. 4. - 10. 5. 2015	malba	10	6
Kašpar Antonín (1954)	Kupředu zpátky	Nová síň (Praha)	11. 3. - 29. 3. 2015	socha	8	6
Kinterová Markéta (1981)	Vis vozů dej a se	Galerie 35 m ² (Praha)	5. 6. - 28. 6. 2015	fotografie	13	3
Klimešová Karolína (1986)	První plán	Galerie Caesar (Olomouc)	3. 2. - 27. 2. 2015	objekt	7	12
Klodová Lenka (1969)	Showrooms	Galerie NoD (Praha)	4. 3. - 2. 4. 2015	instalace, performance	8	3
Knížák Milan (1940)	Třicet portrétů	Galerie Milan Knížák (Praha)	30. 9. - 30. 11. 2015	malba	21-22	6
Knopová Vendula (1987)	Výchovný tutorial	Galerie Fiducia (Ostrava)	5. 3. - 24. 3. 2015	fotografie	7	7
Koblasa Jan (1932)	Eden - Koblasova země	GHMP - Dům U Zlatého prstenu (Praha)	24. 6. - 4. 10. 2015	socha, grafika	16-17	4
Kolář Jaroslav (1947)	Stará sádra nerezaví	3. Etáž - budova Stroza (Rožnov pod Radhoštěm)	6. 2. - 5. 4. 2015	socha	6	12
Kolíbal Stanislav (1925)	Kresba za kresbou	Národní galerie - Veletržní palác (Praha)	20. 2. - 3. 5. 2015	kresba	7	1, 6
Kolíbal Stanislav (1925)	Sochy a kresby 1954-2015	Galerie výtvarného umění - Dům umění (Ostrava)	25. 9. 2015 - 3. 1. 2016	socha, kresba	23-34	3
Komárek Ivan (1956)	Siločáry	Galerie Templ (Mladá Boleslav)	29. 8. - 20. 9. 2015	malba	20	5
Kopřiva Josef (1968)	Přímý přenos	Galerie GASK (Kutná Hora)	14. 9. - 31. 12. 2015	performance, instalace	2	12
Kosková Inge (1940)	Čiara v čase (1985-2015)	Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika)	8. 5. - 7. 6. 2015	kresba	12	8
Košvanec Vlastimil (1887-1961)	Mistrovská díla Vlastimil a Košvance	České centrum (Praha)	8. 5. - 6. 6. 2015	malba	12	13
Košvanec Vlastimil (1887-1961)	Mistrovská díla Vlastimil a Košvance	Italský kulturní institut (Praha)	7. 5. - 7. 6. 2015	malba	12	13

Košvanec Vlastimil (1887-1961)	Mistrovská díla Vlastimil a Košvance	Národní muzeum - Muzeum Bedřicha Smetany (Praha)	7. 5. - 7. 6. 2015	malba	12	13
Koťátková Eva (1982)	Dvouhlavý životopisec	Prádelna Bohnice (Praha)	7. 4. - 27. 5. 2015	objekt, kresba, performance	9	16
Kubíček Jan (1927-2013)	Výběr z rané tvorby	Galerie města Kolín (Kolín)	7. 4. - 27. 6. 2015	malba, grafika, objekt	11	1
Kulhánek Oldřich (1930-2013)	Tvář, tělo, svědomí	Akademie věd ČR - Sál ICAVI (Praha)	27. 2. - 26. 3. 2015	grafika	6	5
Kupčíková Alena (1976)	Sex/m ²	Tančící dům - Galerie Art Salon (Praha)	11. 4. - 9. 6. 2015	socha, koláž	8	3
Lahoda Tomáš (1954)	Tomáš Lahoda	Galerie Prostor (Liberec)	1. 9. - 30. 10. 2015	malba	20	3
Lang Dominik (1980)	Sběratelé kostí	Hunt Kastner (Praha)	24. 4. - 13. 6. 2015	instalace	10	1
Lomová Ivana (1959)	Prázdnost	Galerie Václava Špály (Praha)	4. 9. - 18. 10. 2015	malba	21-22	3
Loskot Richard (1984)	Komplexní obraz	Galerie Hraničář (Ústí nad Labem)	21. 1. - 10. 2. 2015	instalace	4	7
Malina Petr (1976)	City Time	Galerie kritiků (Praha)	1. 4. - 30. 4. 2015	malba	9	1
Manina Zdeněk (1961)	Obyčejné vztahy	Bastion XXXI (Praha)	30. 3. 2015 - únor 2016	socha	9	6
Mára Pavel (1951)	Retrospektiva	Staroměstská radnice - Křížová chodba (Praha)	17. 4. - 13. 5. 2015	fotografie	9	7
Matoušková Milada (1952)	Goblény	Státní okresní archiv - foyer (Semily)	7. 2. - 27. 3. 2015	užité umění	4	12
Míča Vojtěch (1966)	Rozeta	Galerie Výklady AXA (Praha)	9. 1. - 5. 4. 2015	socha, kresba	3	7
Michálek Ondřej (1947)	Cesta z bodu A do bodu A	Galerie GASK (Kutná Hora)	27. 9. - 29. 11. 2015	grafika	23-34	12
Mirvald Vladislav (1921-2003)	Konstruktivní variace	Muzeum Kampa (Praha)	21. 4. - 6. 7. 2015	malba	13	16
Možný David (1963)	Sleepless	Galerie TIC - Galerie U Dobrého pastýře (Brno)	17. 12. 2014 - 3. 2. 2015	videoart	6	2

Mrkus Pavel (1970)	Radiolaria	Galerie Emila Filly - Armaturka (Ústí nad Labem)	29. 1. - 4. 3. 2015	instalace	3	1
Němec Tomáš (1986)	Ukradená růže	The Chemistry Gallery	15. 4. - 2. 5. 2015	malba	10	3
Nenutil Marek (1978)	One thing	Adam Gallery (Brno)	10. 6. - 20. 9. 2015	malba	13	5
Nepasický Jiří (1934)	Dole i nahoře	Oblastní galerie (Liberec)	11. 12. 2014 - 1. 3. 2015	malba	3	6
Nesnídalová Jitka (1983)	Odrazy cest	Galerie UFFO (Trutnov)	13. 8. - 15. 9. 2015	malba	16-17	6
Nováková Ondřejková Petra (1968)	Vesmír	Nová síň (Praha)	1. 4. - 19. 4. 2015	objekt	9	5
Novotný Michal (1969)	Prasata v žitě	Galerie Vltavín (Praha)	3. 2. - 8. 3. 2015	malba, socha	4	3
Obrovský Jakub (1882-1949)	Arkádie	Galerie umění (Karlovy Vary)	20. 11. 2014 - 18. 1. 2015	malba, socha	1	8
Ovčáček Eduard (1933)	Archív & nové práce	Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika)	11. 12. 2014 - 25. 1. 2015	malba	2	8
Pacovská Květa (1928)	Maximum kontrastu	GHMP - Městská knihovna (Praha)	11. 11. 2015 - 27. 3. 2016	asambláž, objekt	25-26	12
Petrbok Jiří (1962)	Pitva Draka	Galerie města Kolín (Kolín)	14. 1. - 28. 3. 2015	malba	4	5
Petrbok Jiří (1962)	Forever!	Trafo galerie (Praha)	11. 9. - 15. 10. 2015	malba	20	12
Piňosová Kateřina (1973)	Vnitřní cestopis	Galerie Era svět (Praha)	6. 2. - 28. 2. 2015	kresba	4	3
Pohribný Jan (1961)	Za hranicí ráje	Prácheňské muzeum (Písek)	4. 6. - 28. 6. 2015	fotografie	13	6
Postupa Ladislav (1929)	Výběr z tvorby	Oblastní galerie (Liberec)	5. 3. - 26. 4. 2015	fotografie	8	7
Poupě Jan (1988)	Solaris	Galerie kritiků (Praha)	18. 12. 2014 - 20. 1. 2015	malba	3	6
Poupě Jan (1988)	MATHERIA	Galerie Vyšehrad (Praha)	17. 7. - 30. 8. 2015	malba	16-17	5
Primusová Hana (1961)	Lidice	VOLVOX GLOBATOR - literární kavárna (Praha)	5. 6. - 2. 7. 2015	malba	13	7
Prokeš Jaroslav (1977)	V základním režimu	Oblastní galerie (Liberec)	27. 2. - 12. 4. 2015	instalace	7	6

Pucherna Karel (1945-2014)	Mezi světy	Galerie Millennium (Praha)	11. 2. - 8. 3. 2015	malba	6	7
Puchová Hana (1966)	Něha	Galerie Petr Novotný (Praha)	13. 5. - 27. 6. 2015	malba	12	13
Rajlich Tomáš (1940)	Linie, rastry, struktury	Galerie Závodný (Mikulov)	27. 1. - 7. 3. 2015	malba	6	16
Rejent Marek (1969)	Hračky pro nehodné děti	Regionální muzeum (Chrudim)	27.11.-28.1.2015	socha	3	3
Rössler Jaroslav (1902-1990)	Jaroslav Rössler (1902-1990)	Stredoslovenská galleria - Bethlenov dom (Banská Bystrica, Slovenská republika)	2. 7. - 30. 8. 2015	fotografie	16-17	8
Rous Jan (1981)	Zvuk z pouště	MeetFactory (Praha)	10. 4. - 3. 5. 2015	videoart	11	28
Sadovská Dorota (1973)	Všechno pro tebe	Výstavní síň Sokolská (Ostrava)	20. 8. - 2. 10. 2015	instalace, kresba	18-19	5
Salák Milan (1973)	Transformets	Galerie Václava Špály (Praha)	9. 1. - 1. 3. 2015	malba	4	1
Sekal Zbyněk (1923-1998)	A věci se zvolna berou před se	Muzeum umění (Olomouc)	10. 9. 2015 - 14. 2. 2016	malba, socha	20	16
Semecká Lada (1973)	Proudění	Galerie U Prstenu (Praha)	4. 3. - 3. 4. 2015	užité umění	7	13
Skála František (1956)	EXPO	Východočeská galerie (Pardubice)	26. 11. 2014 - 1. 3. 2015	instalace, koláž	1	5
Skrepl Vladimír (1955)	Lež a lži	AJG - Wortnerův dům (České Budějovice)	12. 2. - 5. 4. 2015	objekt	8	12
Sobotka Jiří (1955)	Skoro retro	Muzeum města Brna - Špilberk (Brno)	25. 6. - 30. 8. 2015	socha	16-17	6
Sokol Jan (1904-1987)	Architekt Jan Sokol	Galerie moderního umění (Roudnice nad Labem)	30. 1. - 15. 3. 2015	architektura	4	2
Straka Jiří (1967)	Tušová staveniště	Galerie Václava Špály (Praha)	6. 3. - 26. 4. 2015	malba	8	12
Svoboda Tomáš (1974)	Tady končí film	Nevan Contempo (Praha)	13. 6. - 18. 7. 2015	instalace, film, performa	14-15	7

				nce		
Svoboda Ivan (1980)	Přístroj na udržování pořádku	Galerie 35 m ² (Praha)	13. 3. - 5. 4. 2015	instalace, fotografie	8	7
Šárovec Martin (1977)	Ars Pragensia	Galerie Miro (Praha)	1.5.-31.5.	malba	10	3
Šíma Josef (1891-1971)	Joseph Sima - Visions du monde retrouvée - Aquarelles inédites et peintures (Vize znovunalezeného světa - Neznámé akvarely a malby)	Musée de l'Hospice Saint-Roch (Issoudun, Francie)	6. 6. - 30. 8. 2015	malba	14-15	8
Šimlová Štěpánka (1966)	Léta levitace	GHMP - Colloredo-Mansfeldský palác (Praha)	20. 11. 2015 - 20. 3. 2016	instalace	25-26	3
Šindler Jiří (1922-2015)	Doteky téměř něžné	Muzeum města Brna (Brno)	15. 4. - 31. 5. 2015	kresba, grafika	12	13
Škoda Vladimír (1942)	Espace virtuel	Galerie umění (Karlovy Vary)	16. 4. - 14. 6. 2015	objekt, socha	10	7
Škvankmajer Jan (1934)	Kabinet Jana Škvankmajera	Danubiana Meulenstein Art Museum (Bratislava, Slovenská republika)	28. 3. - 28. 6. 2015	grafika, objekt	9	8
Špála Václav (1885-1946)	Rapsodie v modrém	Oblastní galerie (Liberec)	15. 5. - 30. 8. 2015	malba	14-15	12
Špale Václav (1950)	Tíže	Synagoga na Palmovce (Praha)	19. 5. - 6. 6. 2015	objekt	13	6
Špaňhel Jakub (1976)	Jakub Špaňhel	Adam Gallery (Brno)	24. 9. 2014 - 31. 1. 2015	malba	2	3
Šplíchal Zdeněk (1948)	Intuice, cit, sdělnost	Městské muzeum a galerie (Dačice)	7. 9. - 11. 10. 2015	malba, kresba	20	6
Štreit Jindřich (1946)	Domov (bez domova)	Dům umění (Opava)	4. 9. - 30. 9. 2015	fotografie	20	6
Tomík František (1955)	Naprahu	Galerie Zbraslav (Praha)	12. 4. - 30. 4. 2015	malba	9	3
Trávníčková Jana (1985)	Polibky Jany Trávníčkové	Galerie die Aktualität des Schönen	12. 3. - 31. 3. 2015	instalace	7	12

		(Liberec)				
Typlt Lubomír (1975)	Kníraté odpoledne	Galerie Vyšehrad (Praha)	6. 3. - 12. 4. 2015	malba	5	3
Vajce Stanislav (1935)	Malíř Stanislav Vajce	Galerie Klatovy/Klenová - Galerie U Bílého jednorozce (Klatovy)	1. 2. - 5. 4. 2015	malba	6	12
Valoch Jiří (1946)	Slova	Fait Gallery Preview (Brno)	19. 8. - 2. 10. 2015	koncept	18-19	1, 5
Varádiová Markéta (1973)	Mikrokosmy	Oblastní muzeum (Louny)	14. 4. - 7. 6. 2015	objekt, instalace	10	5
Velíšek Martin (1968)	Červená karkulka	Galerie Pecka (Praha)	30.1.-10.2. 2015	malba, kresba, grafika	4	3
Veselý Aleš (1935-2015)	Neznámé objekty od šedesátých let do dneška	Galerie 1. patro (Praha)	3. 9. - 11. 11. 2015	objekt	21-22	5
Veselý Aleš (1935-2015)	Grafika - negrafika	Galerie Millennium (Praha)	11. 9. - 11. 10. 2015	grafika	21-22	5
Veselý Aleš (1935-2015)	Vize a představy z posledních let	Galerie Villa Pellé (Praha)	18. 9. - 11. 11. 2015	kresba, objekt	21-22	5
Veselý Aleš (1935-2015)	Ideální projekty uskutečněné a neuskutečněné	Galerie Zlatá Husa (Praha)	30. 9. - 30. 10. 2015	socha, fotografie, objekt, kresba	21-22	5
Veselý Petr (1953)	Anděl, stín	Galerie Rudolfinum (Praha)	30. 4. - 12. 7. 2015	malba	11	28
Vetengl Luboš (1988)	Makabrozní idylka	Letohrádek Ostrov - pobočka Galerie umění Karlovy Vary (Ostrov nad Ohří)	7. 5. - 28. 6. 2015	malba	12	3
Viková Jindra (1946)	Prchavé okamžiky	FotoGrafic (Praha)	25. 3. - 29. 4. 2015	socha, koláž, asambláž	7	7
Vilhelmová	Piccola	Galerie města	8. 4. - 1. 5.	malba,	10	3

Lenka (1957)	confessione	Olomouce (Olomouc)	2015	grafika, objekt		
Vodrážková Iva (1951)	Dřevěný Jan	Divadlo Minor - Galerie Ponorka (praha)	6. 1. - 8. 2. 2015	kresba	4	12
Vodrážková Iva (1951)	Syngogální opony - Textil/ Duch vegetace - malba	Vrchlického divadlo - kavárna (Louny)	12. 1. - 28. 2. 2015	malba, užité umění	4	12
Vojkuvka Michal (1972)	SuperSavings	Galerie Art Salon (Praha)	4. 3. - 12. 4. 2015	fotografie	7	7
Voves Jiří (1945)	Odnepaměti	Galerie Klatovy/ Klenová - Galerie U Bílého jednorozce (Klatovy)	24. 5. - 28. 6. 2015	malba, kresba, objekt	13	6
Zajíček Pavel (1951)	Struktury času	Vrchlického divadlo (Louny)	2. 3. - 30. 4. 2015	malba	8	12
Zavadil Matouš Karel (1976)	Situační poruchy	Galerie die Aktualität des Schönen (Liberec)	15. 5. - 13. 6. 2015	instalace	12	2
Zelinka Ján (1978)	Re-forma	Kunsthalle - Hala umenia Košic (Košice, Slovenská republika)	1. 12. - 1. 2. 2015	objekt	5	8
Zhořová Markéta (1976)	First Time	Viniční altán (Praha)	1. 4. - 1. 5. 2015	malba	8	3
Zhořová Jana (1986)	Ohrádky	Galerie Cella (Opava)	14. 1. - 13. 2. 2015	instalace, videoart	3	7
Žáková Monika (1987)	Dvojí řešení	Drdova gallery (Praha)	31. 10. - 19. 12. 2015	malba	23-34	4
Ženatá Kamila (1953)	Horizont událostí	Karlin Studios (Praha)	21. 5. - 19. 7. 2015	instalace	13	7
Židlický Vladimír (1945)	Retrospektiva	GHMP - Dům fotografie (Praha)	24. 2. - 26. 4. 2015	fotografie	7	7

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

Příloha č. 10: Tabulka recenzovaných výstav: autorské výstavy zahraničních výtvarných umělců 2015

Vystavující umělec	Název výstavy	Výstavní prostor	Datum konání	Výtvarné zaměření	Číslo vydání	Strana
Baláž Blažej (1958)	Keď sa aktivizmus stáva umením	Stredoslovenská galleria (Banská Bystrica, Slovenská republika)	25. 9. - 8. 11. 2015	instalace, performance	23-34	8
Bischoff Thomas (1979)	Oscilace	MeetFactory (Praha)	4. 12. 2014 - 30. 1. 2015	instalace	2	3
Bočkay Milan (1946)	Obraz na plátně, plátno na obraze	Galerie města Pardubic (Pardubice)	13. 5. - 21. 6. 2015	malba	12	5
Bočkayová Klára (1948)	Jeden z vás ma zradí a iné príbehy	Galerie FONS (Pardubice)	13. 5. - 26. 6. 2015	malba	12	5
Brocklehurst Fraser (1969)	Fraser Brocklehurst	Galerie Luxfer (Česká Skalice)	9. 1. - 8. 3. 2015	malba	3	7
Conte Richard (1953)	Láska a válka ve Versailles	Galerie Ladislava Sutnara (Plzeň)	18. 9. - 16. 10. 2015	fotografie	20	6
Delanay Sonia (1855-1979)	Sonia Delanay	Tate Modern (Londýn, Spojené království)	15. 4. - 9. 8. 2015	malba, instalace	14-15	8
Esnora James (1860-1949)	Zemřít pro nesmrtelnost	Muzeum Montanelli (Praha)	17. 10. 2014 - 1. 2. 2015	grafika	1	12
Grygar Milan (1926)	Vizuální a akustické	GHMP - Městská knihovna (Praha)	17. 12. 2014 - 5. 4. 2015	kresba, malba, objekt	4	8, 16
Hogarth William (1697-1764)	Proměny Williama Hogartha	Národní galerie - Palác Kinských, Konírna (Praha)	5. 12. 2014 - 8. 3. 2015	grafika	2	2
Kokoschka Oskar (1886-1980)	Oskar Kokoschka und die Prager Kulturszene	Ostdeutsche Galerie Regensburg (Regensburg, Německo)	27. 9. 2014 - 1. 2. 2015	malba	2	7
Krivošíková Silvia (1976)	Empirikova konfigurace	Galerie K.art.on (Praha)	29. 1. - 15. 3. 2015	malba	6	5
Mančuška Ján (1972-2011)	První retrospektiva	GHMP - Městská knihovna (Praha)	17. 6. - 11. 10. 2015	instalace	14-15	16

Matisse Henri (1869-1954)	The Cut Outs	Tate Modern (Londýn, Spojené království)	25. 10. 2014 - 8. 2. 2015	malba	2	8
Merz Mario (1925)	Neskutečné město	Gallerie dell'Accademia di Venezia (Benátky, Itálie)	8. 5. - 20. 9. 2015	objekt	18-19	8
Mudroch Marián (1945)	Potichu směrem dovnitř	Galerie GASK (Kutná Hora)	22. 2. - 26. 4. 2015	malba, kresba	8	12
Nitsch Hermann (1938)	ExistenzFest - Hermann Nitsch und das Theater	Theatermuseum (Vídeň, Rakousko)	26. 3. 2015 - 11. 1. 2016	malba, performance	18-19	8
Parreno Philippe (1964)	Hypothesis	Pirelli HangarBicocca (Miláno, Itálie)	22. 10. 2015 - 14. 2. 2016	instalace	25-26	6
Sedlačíková Mariana (1984)	Marsed	Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika)	5. 3. - 5. 6. 2015	malba	9	8
Slaninová Katarína (1975)	Dobré časy	Galéria 19 (Bratislava, Slovenská republika)	27. 8. - 27. 9. 2015	kresba	20	8

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

Příloha č. 11: Tabulka přispěvatelů (externisté i redaktori)

Autor	Počet	Autor	Počet	Autor	Počet
Adam Richard	1	Johnová Martina	1	Pospěch Tomáš	1
Andres Jan	1	Juračková Pavla	1	Pospíšil Aleš	1
Archlebová Tamara	1	Klimešová Karolína	1	Prahl Roman	1
Baňka Pavel	1	Knoflíček Tomáš	1	Příkazská Petra	3
Bareš David	3	Kohoutová Marie	1	Raclavská Martina	1
Bartošová Zuzana	1	Kolář Martin	1	Redakce	18
Benčová Monika	1	Kolářová Lenka	1	Rezler Aleš	1
Bendová Eva	1	Komárek Ivan	1	Ridilla Josef	1
Beránková Alena	1	Konečný Pavel	3	Rizikyová Markéta	4
Bielešová Štěpánka	1	Kornatovský Jiří	1	Schneider Pavlína	1
Bilík Petr	1	Kořínek Pavel	1	Simlinger Peter	1
Bílková Zdeňka	1	Koubská Vlasta	1	Siostrzonek Jiří	1
Bondy Egon	1	Koudelová Šárka	3	Skácel Vojtěch	1
Brádlarová Kristýna	1	Kovář Petr	2	Skálová Vanda	1
Brožová Kristýna	1	Kowolowski František	1	Skopalová Eva	1
Buchta Jan	1	Králíková Eva	1	Slovák Jan	1
Buriánková Klára	1	Kramerová Daniela	1	Staníková Olga	1

Čápková Barbora	2	Křišková Zuzana	1	Stárková Anna	2
Černý Ivan	1	Krtička Jiří Bernard	2	Studenti semináře Crashtest 6	1
Čiháková-Noshiro Vlasta	1	Kruml Miloš	1	Sulíková Daniela	1
Dohnalová Marie	1	Křenková Hana	1	Svoboda Aleš	7
Dolanová Lenka	1	Kříž Jan	2	Sýkorová Marie	1
Doležalová Monika	1	Kujelová Denisa	1	Šetlík Jiří	1
Dostál Martin	2	Larvová Hana	1	Šiklová Lucie	3
Drápal Vladimír	1	Liška Jan	1	Šprta Martin	1
Drexlerová Eva	5	Lukuvka Luděk	1	Štefková Zuzana	1
Drury Richard	2	Machalický Jiří	2	Štěpán Petr	1
Dryje František	1	Maly Susan	2	Štěpanovičová Zuzana	1
Dufek Antonín	3	Melena Jan	1	Štofko Miloš	5
Dvořáková Simona	1	Měřínský Zdeněk	1	Štroblová Kateřina	1
Fassati Tomáš	2	Micka Alois	2	Šviková Martina	1
Fišarová Kateřina	1	Michalová Rea	1	T. Kotalík Jiří	1
Frank Jakub	1	Militká Karin	1	Tattermuschová Iva Š.	1
Fremlová Vendula	1	Mladičová Iva	5	Todorov Tačev Momčil	1
Gajdušek Ján	1	Moreau Patrice	1	Trepáč Peter	1
Garai Markéta	1	Moucha Josef	7	Tučková Kateřina	1
Giboda Michal	2	Mrázíková Eva	1	Tučková Ketřina	1
Glotser Václav	1	Nábělek Kamil	2	Tunklová Ilona	1
Goldscheider Irena	1	Neděla Jiří	1	Župek Pavel	1
Goldschreider Irena	1	Němec Petr	1	Uličný Peter	1
Guillaume Michaela	2	Nešlehová Mahulena	1	Vaculovičovi Zdenka a Václav	1
Hájková Barbora	1	Netopil Pavel	2	Váchová Lucie	7
Hálová Dita	1	Neumann Ivan	1	Vachudová Božena	3
Haškovcová Marie	37	Neumannová Eva	3	Valoušková Kamila	1
Hečková Petra	1	Nováková Kateřina Nora	1	Vanča Jaroslav	1
Hlaváček Ludvík	2	Nováková Tereza	3	Vaňous Petr	3
Hlaveš Milan	1	Novotný Libor	1	Vargová Alžběta	1
Holter Marie Christine	1	Novotný Michal	1	Vašáková Michaela	1
Holub Karel	1	Novotný Ondřej	2	Vernerová Volná Tereza	4
Horáček Radek	1	Pacola Arnošt	2	Veselý Aleš	1
Horová Anděla	1	Palata Oldřich	1	Víchová Ilona	3
Hořínek Bořivoj	1	Pangráčová Lucie	1	Vítková Martina	5
Hospodářská Karla	1	Pařík Arno	1	Vomáčka Josef	3
Hůla Jiří	1	Patková Lenka	3	Wewerka Olga	4
Chaloupka David	1	Paul Jan	3	Winklund Helena	1
Jakubíček Vít	1	Pauly Johanna Jana	1	Wörgötter Zora	1
Janáčková Eva	1	Pažoutová Kateřina	1	Zachová Tereza	1

Janata Michal	8	Peroutka František, Zachoval Alexandrer	1	Zajačiková Veronika	3
Janoušek Ivo	1	Pesch Miroslav	2	Zálešák Jan	1
Jelínková Dagmar	2	Petříček Miroslav	1	Záruba Josef	1
Jeništa Alexandr	2	Písaříková Jana	1	Zavadil Matouš Karel	5
Jerman Ondřej	1	Pizinger David	3	Zavadil Matouš Zeman	1
Jerman Onřej	1	Podestát Václav	1	Zemánková Terezie	5
Jindra Petr	1	Podzemná Alena	1	Zikmundová Dana	1
Jiráček Antonín	1	Polnická Veronika	1	Zorkovská Júlia	2
Jiráčková Blanka	5	Pometlo Jiří	1	Žídková Klára	1

zdroj: vlastní výroba na základě čísel 1-26 ročníku 2015 časopisu Ateliér

**Příloha č. 12: Oficiální dopis od šéfredaktora Ateliéru Františka Kšajta
adresovaný SČVU**

(fotokopie)

79

SVAZ ČESKÝCH VÝTVARNÝCH UMĚLCŮ
Gottwaldovo nábř. 250, 110 00 Praha 1

Č U T I
k rukám dr.Havlína
Benediktská 1
P r a h a 1

VÁS DOPIS ZNAČKY / ZE DNE NASE ZNAČKA VYRIZUJE / LINKA PRAHA 16.11.1987

V Ě C

Vážení soudruzi,

v příloze Vám předkládáme ke schválení následující
formuláře: "Dokumentace hospodářského zabezpečení časopisu"
a "Přihláška k registraci periodického tisku".
Děkujeme Vám za rychlé vyřízení
a jsme s pozdravem

PhDr.František K š a j t
šéfredaktor časopisu, Ateliér
František Kšajt

TELEFON 292 441 - 5 BANKOVNÍ SPOJENÍ C. Ú. 11034-011 ICO 444 332

zdroj: Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR.* reg. č. 5139.

Příloha č. 13: Příhláška časopisu Ateliér k registraci periodického tisku
(fotokopie)

13

PRIHLÁŠKA K REGISTRACI PERIODICKÉHO TISKU
OZNÁMENÍ O ZMĚNĚ V PERIODICKÉM TISKU ¹⁾
podle zákona č. 81/1966 Sb.

Název (titul a podtitul) časopisu: ATELIÉR, tiskový orgán Svazu českých výtvarných umělců
Politicko-ideový program a zaměření časopisu (případně rozvedeno v příloze): Posláním čtrnáctideníku bude včasné, aktuálně, kvalifikovaně a všestranně informovat o výtvarné práci a otázkách všech oborů výtvarného umění a jejich uplatňování tak, jak to vyplývá z kulturní politiky KSČ a ideových záměrů a úkolů SČVU. (dále viz příloha)
Název a sídlo vydavatele: Svaz českých výtvarných umělců, Gottwaldovo nábř.250
Orgán nadřízený vydavatel: Ministerstvo kultury ČSR
Název a sídlo nakladatelství:
Místo vydávání: Praha
Adresa redakce: Redakce Ateliér, Praha 1, Gottwaldovo nábř.250
Adresa administrace: - " -
Osobní data šéfredaktora (jméno, datum a místo narození, státní občanství, bydliště, odborná způsobilost): PhDr.František Kšajt, nar.19.6.1943, ČSSR, bydliště: Praha 6, Bazovského 1119, člen KSČ od r.1964, polit.vzdělání: VUML, novinářská praxe 25 let, vzdělání: Fakulta žurnalistiky KU
Polygrafický podnik (potvrzení o převzetí časopisu do výroby v uvedených vydavatelských podmínkách a o jeho materiálně-technickém zajištění): Tiskárna Naše vojsko, Praha 6 - Libeň
Způsob rozšiřování (písemné potvrzení rozšiřovatele o převzetí časopisu k rozšiřování a stanovisko k ceně časopisu): Poštovní novinová služba ÚSTŘEDNÍ REDAKČNÍ SLUŽBA SPOJŮ PRAHA <i>12.11.1984</i>
Počet redaktorů: ²⁾
Tematická skupina (doplňují registrující orgán): 60

Vysvětlivky: ¹⁾ Co se nehodí, škrtněte
²⁾ Návrh systemizace a platových tříd pro jednotlivé redaktory uveďte v samostatné příloze
³⁾ V návrhu na změnu podmínek téhož časopisu uveďte dosavadní náležitosti, v návrhu na nový časopis údaje srovnatelného periodického tisku
⁴⁾ U vícejazyčných časopisů s rozdělením na jednotlivé verze
⁵⁾ Vyznačte zkratkou: K (knihitisk), O (ofset), H (hlubotisk), P (plochý), R (rotační) a počet barev uveďte čísly (líc/rub)

zdroj: Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139.

Příloha č. 14: Dokumentace hospodářského zabezpečení časopisu
(fotokopie)

7

DOKUMENTACE HOSPODÁŘSKÉHO ZABEZPEČENÍ ČASOPISU

příloha **Příhlásky k registraci periodického tisku**
Oznámení o změně v periodickém tisku*)

ze dne: **1.10.1987**

		Ekonomické údaje	
		navrhované	dosavadní
Název časopisu ATELIÉR, tiskový orgán Svazu českých výtvarných umělců			
Maloobchodní cena 1 výtisku (v Kčs)		1	2,50
Úplné vlastní náklady (roční v Kčs)	na vytvoření rukopisu	2	150.000
	na redakci rukopisu	3	
	na tisk	4	936.000
	nepřímé náklady (režijní) celkem	5	1.143.000
	mzdy redaktorů evidenčního stavu z nepřímých nákladů (z položky 5)	6	443.000
	celkem (položka 2 až 5)	7	2.229.000
	Tržby a výnosy (roční v Kčs)	tržby v prodejních cenách	8
přijaté intervence (+), odvod zisku (-)		9	
za inzerci		10	110.000
ostatní výnosy		11	
obchodní rozpětí (-)		12	-390.000
daň z obrátu (-)		13	
celkem (položka 8 až 13)		14	1.020.000
Hospodářský výsledek (položka 14-7)		15	-1.209.000
Vyjádření orgánu nadřízeného vydavatelí o personálním a finančním zabezpečení časopisu (pracovníci, mzdový fond, zajištění příp. dotace v rozpočtu apod.):			
<p>Límit pracovních sil, mzdové fondy a krytí potřebné dotace bude zabezpečeno prostřednictvím MK ČSR.</p> <p style="text-align: right;">Miroslav Krejčí ředitel odboru umění</p> <p style="text-align: center;">V Praze dne 26. října 1987</p>			
Dne: 26.10.87		Razítko organizace a podpis odpověd. vedoucího vydavatelů: PhDr. Fr. Špilka, red. taj. SČVU	
		nkladatelství:	
		Vypracoval: PhDr. Frant. Kšajt	
		Telefon: 292441-3	

*) Co se nehodí škrtněte

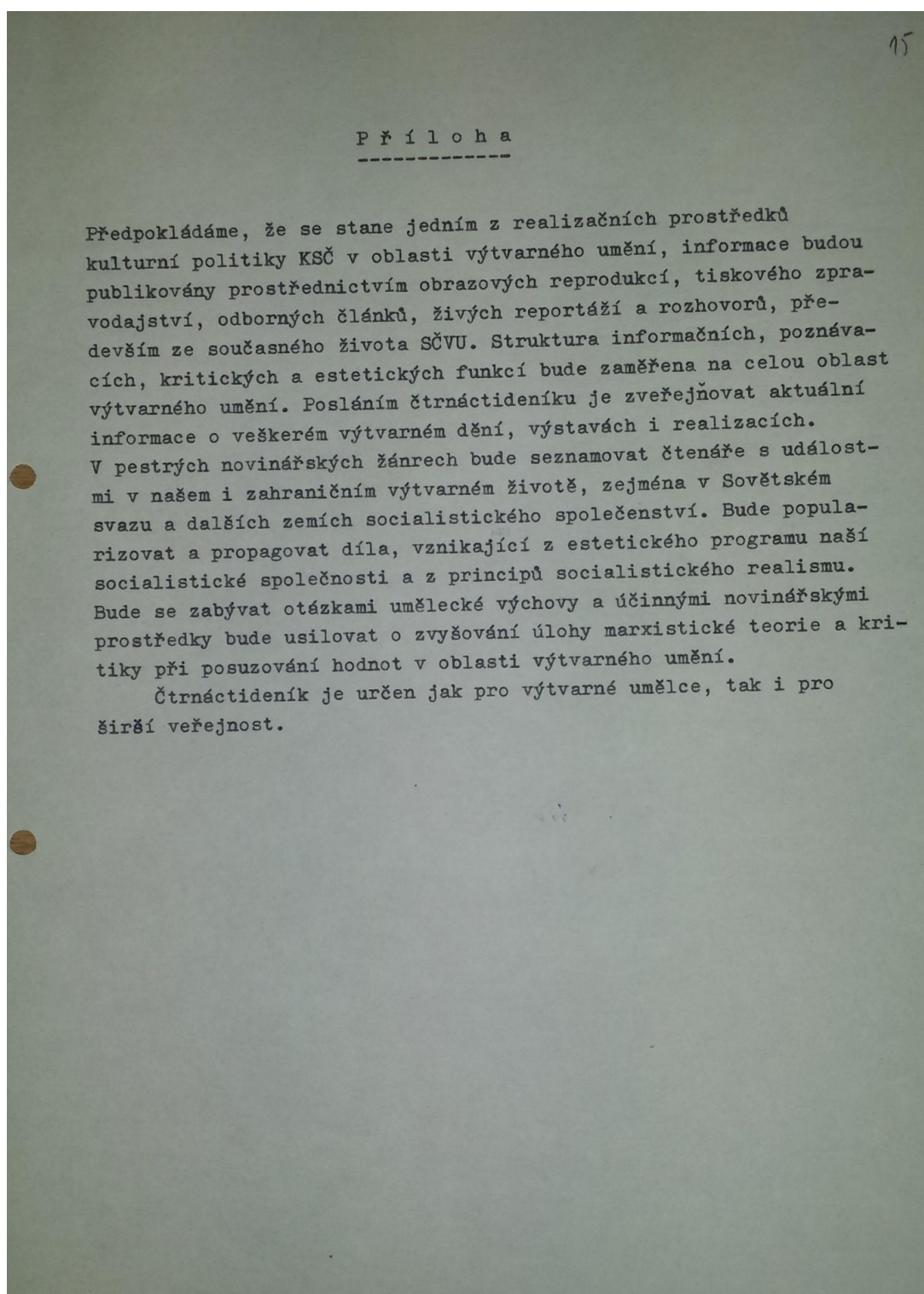
Český úřad pro tisk a informace
 Benediktská 1
 110 15 PRAHA 1

St 14-8834-73

zdroj: Národní archiv. Fond ministerstva kultury ČSR/ČR. reg. č. 5139.

Příloha č. 15: Příloha – posláni časopisu Ateliér

(fotokopie)

zdroj: Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR*. reg. č. 5139.

Příloha č. 16: Schvalující dopis SČVU

(fotokopie)

SVAZ ČESKÝCH VÝTVARNÝCH UMĚLCŮ 12
Gottwaldovo nábř. 250, 110 00 Praha 1

Český úřad pro tisk
a informace
s. Váňa
Benediktská 1
P r a h a 1

VÁŠ DOPIS ZNACKY / ZE DNE NAŠE ZNACKA VYŘIZUJE / LINKA PRAHA 25.11.1987
V E C 7079/87

Vážení soudruzi,

na Vaši žádost Vám sdělujeme, že vydávání čtrnáctideníku Ateliér bylo včetně šéfredaktora PhDr. Františka Kšajta schváleno dne 1.10.1987 pod č.j.: S 3394. sekretariátem ÚV KSČ.

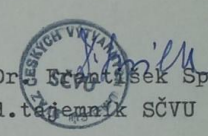
Jmenování s.Kšajta bylo součástí předsjezdového a sjezdového jednání IV. sjezdu SČVU letos v březnu a schváleno předsednictvem ÚV SČVU.

Se soudružským pozdravem

Handwritten signature

2199

PhDr. František Špilka
ved. tajemník SČVU

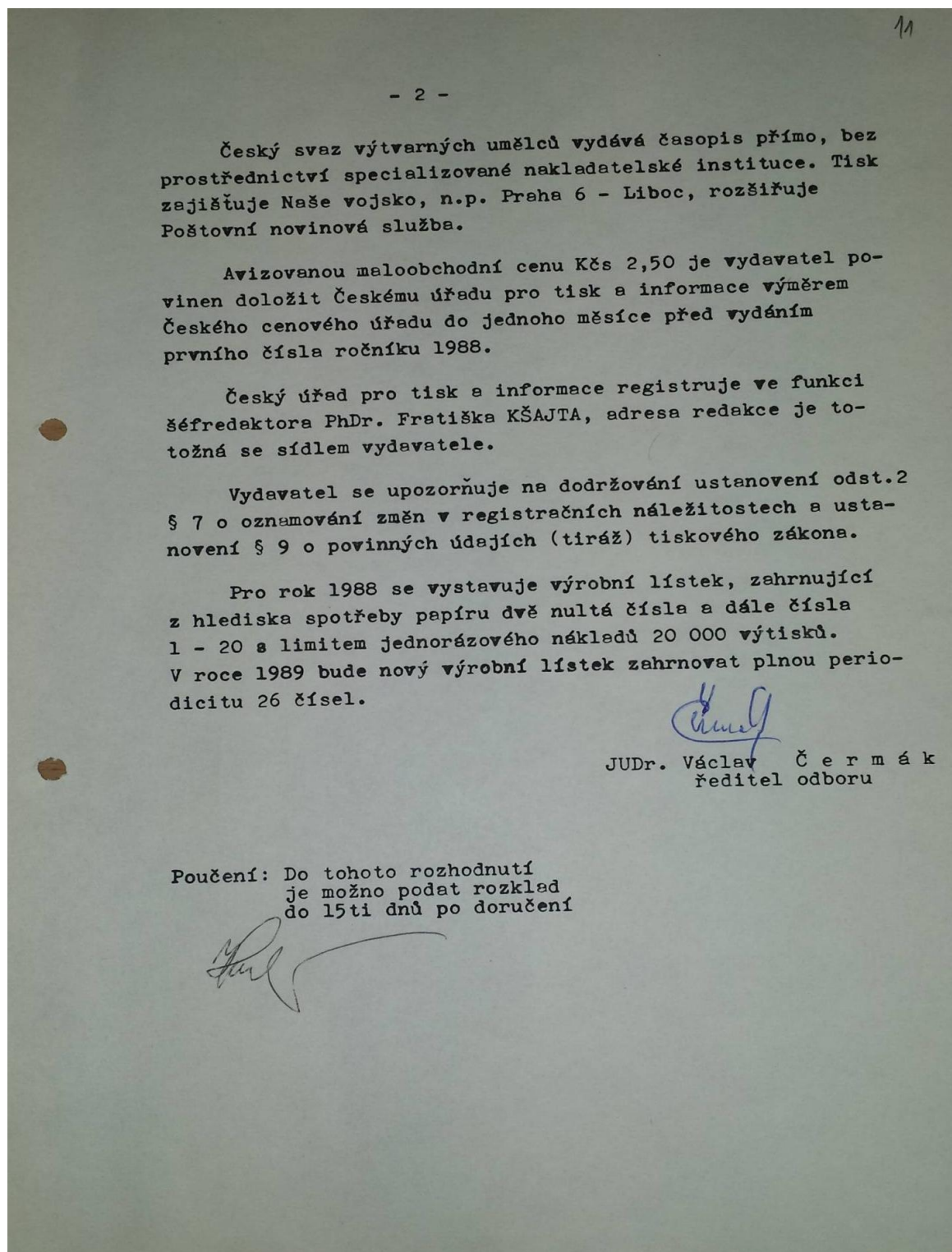

TELEFON BANKOVNÍ SPOJENÍ IČO
292 441 - 5 C. Ú. 11034-011 444 332

zdroj: Národní archiv. Fond ministerstva kultury ČSR/ČR. reg. č. 5139.

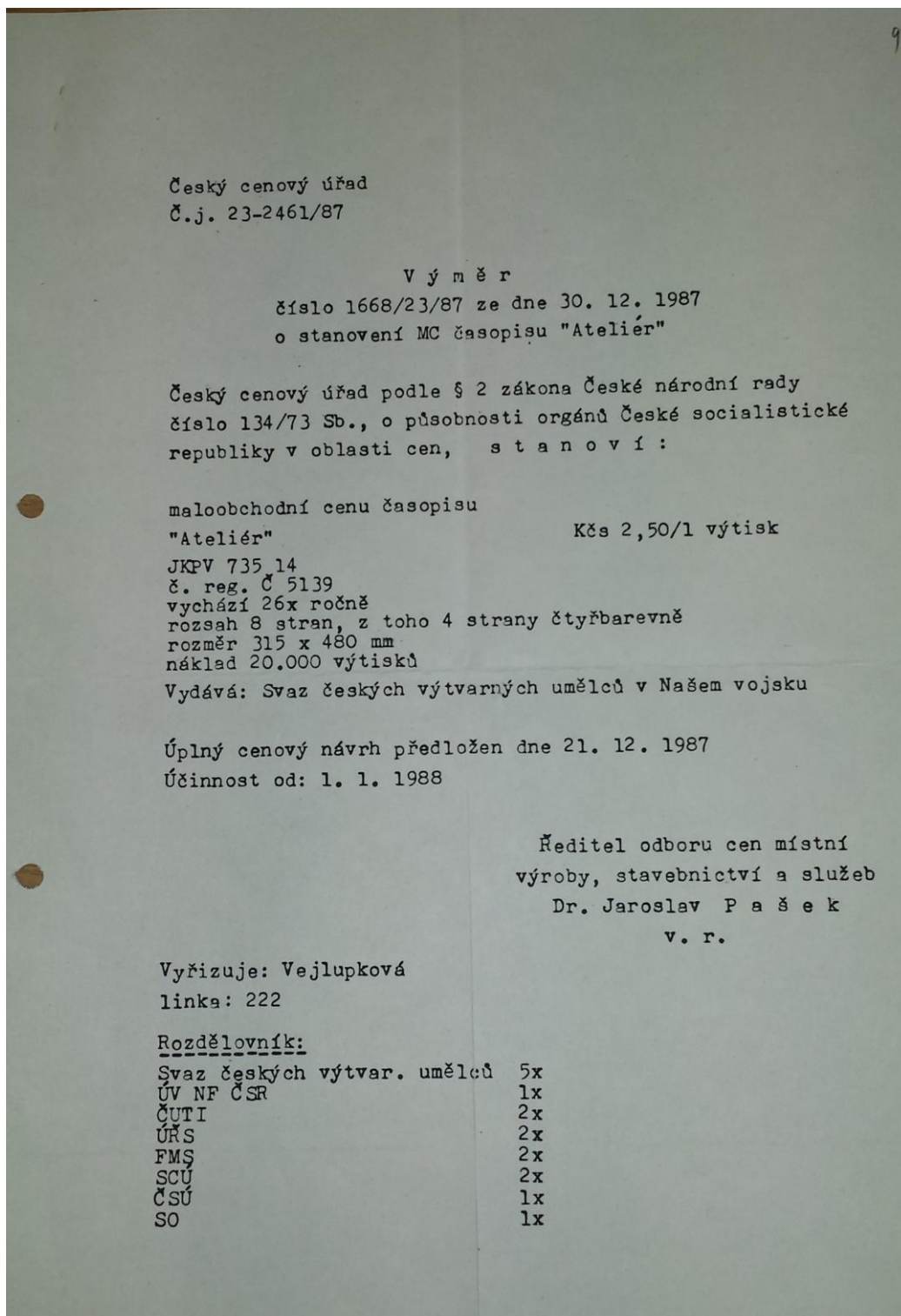
Příloha č. 18: Příloha k oficiálnímu vyjádření SČVU

(fotokopie)

zdroj: Národní archiv. Fond ministerstva kultury ČSR/ČR. reg. č. 5139.

Příloha č. 19: Český cenový úřad
(fotokopie)

zdroj: Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR.* reg. č. 5139.

Příloha č. 20: Výrobní lístek časopisu Ateliér pro rok 1988
(fotokopie)

V Ý R O B N Í L Í S T E K pro rok 1988

název časopisu Ateliér		registrující orgán ČSTI		
vydavatel Svaz českých výtvarných umělců		řeč česká		
nakladatel 6 D		tematická skupina		
tiskárna Náše vojsko, Praha 6-Liboc		evidenční číslo časopisu 8 5139		
jednorázový náklad ve výtiscích 20 000	počet čísel ročně 2 + 20	roční náklad v 1000 ks na 1 des. místo 440	periodicita čtvrtletně	
ukazatel	text	příloha	obálka	celkem
formát v mm	před ořízn. 215/480			
	řada			
rozsah 1 výtisku (počet stran)	8			
druh papíru / g	622 144 60 g			
spotřeba papíru v kg	19.000			19.000
technika tisku	O R			
počet barev	4 + 1			
<p>2 multé čísla v 1. čtvrtletí velikodě od 1.4.1988 běžně</p>				
Dne 9.12.1987		 schválil		sestavil
Sčt 13-6700-80				

zdroj: Národní archiv. *Fond ministerstva kultury ČSR/ČR.* reg. č. 5139.

Příloha č. 21: Usnesení
(fotokopie)

L 3612/RD2/MSPH
FJ 411336/2015/MSPH

Usnesení

Městský soud v Praze rozhodl soudní tajemnicí Monikou Švejdovou v právní věci navrhovatele: Společnost časopisu Ateliér, Londýnská 309/81, Vinohrady, 120 00 Praha, identifikační číslo 457 69 109, o návrhu na zápis změny do spolkového rejstříku **takto**:

I. V spolkovém rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce číslo 3612

se vymazává

Název
Společnost časopisu Ateliér

se zapisuje

Název
Společnost časopisu Ateliér, z.s. v likvidaci

Název nejvyššího orgánu
Správní rada

Předseda společnosti a správní rady
Počet členů
1

Likvidátor
JOSEF NOVÁK, dat. nar. 31. května 1960, r.č. 600531/1499
Vodárenská 334/7, Podolí, 147 00 Praha 4

Den zápisu změny: 1. ledna 2016, nabyde-li rozhodnutí právní moci později, pak dnem nabytí právní moci rozhodnutí

II. Navrhovatelé se vrací soudní poplatek ve výši 2000,- Kč.

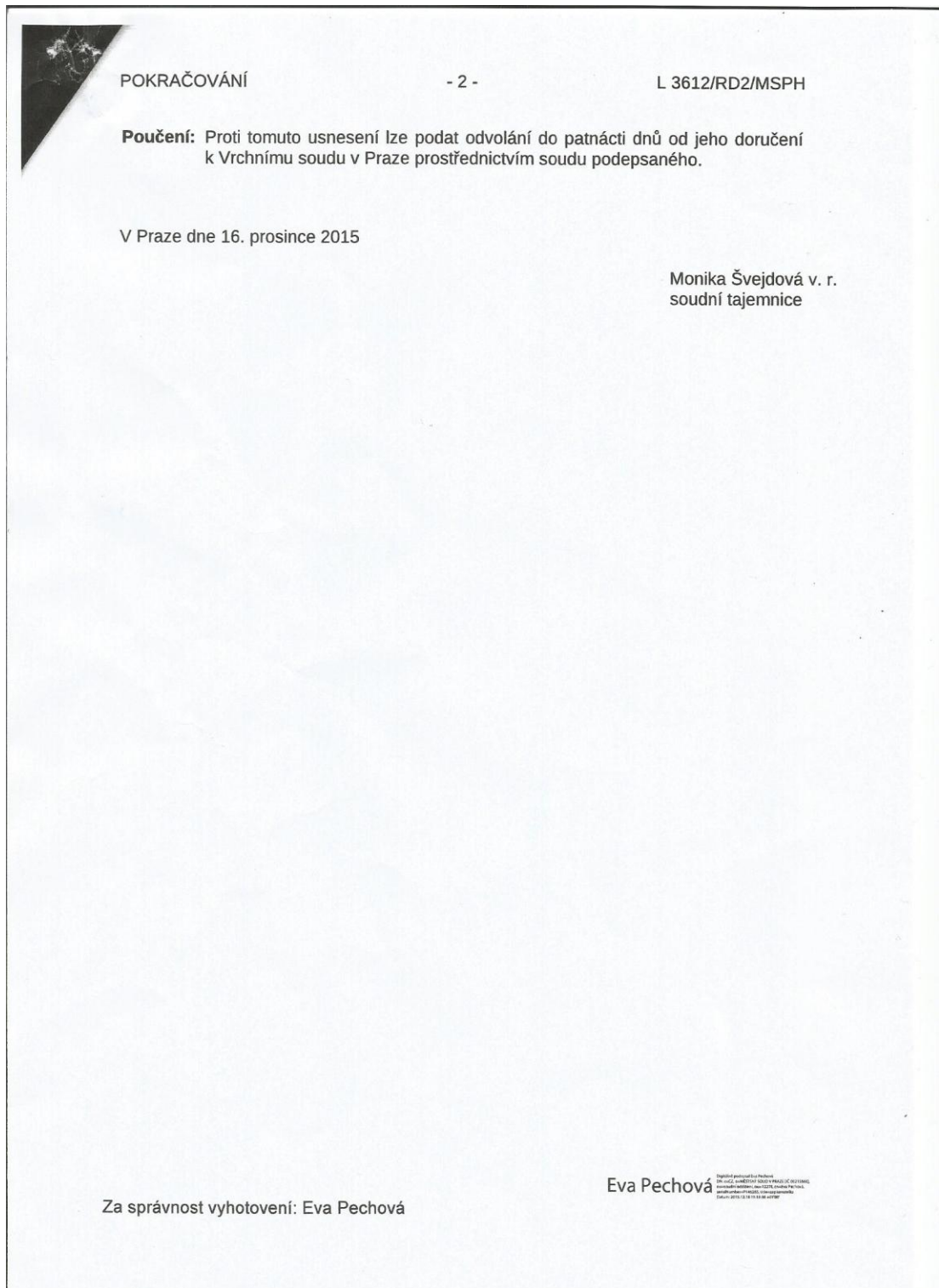
Odůvodnění:

Navrhovatel současně s podáním návrhu zaplatil soudní poplatek ve výši 2000,-Kč. Podle § 10 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, soud vrátí poplatek, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen.

Podle § 11 odst. 1 písm k) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se od poplatku osvobozují řízení ve věcech zápisu údajů o spolku.

zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 22: Pokračování Usnesení
(fotokopie)

zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 23: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1988

ATELIÉŘ

ČTRNÁCTIDENÍK SVAZU ČESKÝCH VÝTVARNÝCH UMĚLCŮ

1988

CENA 2,50 Kčs

ROZHOVOR AKTUALNI

Máme mnohé společné

... jak se promítá do přetvářky sovětské společnosti do středověkého jednatelství? ...

1

1988

Z OBSAHU ČÍSLA

Reportáž z příjímáček na AVU (str. 1)
Konference na Dobrušce (str. 2)
Anketa: Co přejete Ateliéru do vinku (str. 2)
Plánování zasedání UV SCVU (str. 3)
Příchůzky pro kalendář (str. 3)
Premiéra v domě U kamenného zvonu (str. 4, 8)
Poštovní plakát '88 (str. 5)
Náš opět ve Francii (str. 6)
Paříž obdivuje J. K. S. (str. 6)
Příchůzky mnoha mánýřů? (str. 6)
Pochváme si va devotou? (str. 8)

Salón '88

Svaz českých výtvarných umělců – jak bylo sděleno na jeho ložském sjezdu – chce dále důsledně pečovat o další rozvoj tvorby a o její šíření. Ve své bohaté činnosti chce ještě více prohloubit tvůrčí atmosféru, přizvat prostředí pro otevřené, konstruktivní tvůrčí díkuse, pro aktivní spolupráci umělců bez rozdílu oboru a věku. Z těchto požadavků vychází i realizace významného díla, který byl stanoven na ložském sjezdu – uspořádat velkou výstavu, na níž přážní výtvarníci vystaví své obrazy, kresby, grafické listy a sochařské práce podle vlastního výběru. Výstava nese název Salón pražských výtvarných umělců 1988 a uskuteční se od 2. do 31. července 1988 v pravém křídle Sjezdového paláce Parku kultury J. Fučíka. V roce 1989 pak bude uspořádána dělná výstava užitého umění. Podrobnější informace o Salónu '88 přinášíme uvnitř listu.

KJL

Nový zvuk Kamenného zvonu

Děm U zvonu (či U kamenného zvonu) na pražském Staroměstském náměstí už léta budí pozornost kolemjdoucích. tím více nyní, po dokončení rekonstrukce. Největší otázkou je, zda zejména hlavní průčelí je již dokončeno a odkud se vzaly originální původní prvky architektonických článků v interiéru. I když zde není dost místa na podrobnější dom, pokusíme se alespoň o stručné připomenutí jeho stavební vývoje a významu.

Stavební dějiny domu začínají ve 2. polovině 13. století. Dokládá to stavební konstrukce a architektonické články ve sklepech a zdišti v přízemí. Na základku první poloviny 14. století byly některé stěny a klenby opatřeny malbami. Mezi lety 1325 až 1330 byl dům výrazně přestavěn. Dostal druhou kapli v prvním patře – a zejména bohatě členěné průčelí, jehož součástí byly čtyři sochy ve výklencích prvního patra. Stejný počet soch byl umístěn i v patře druhém. Další drobné úpravy a přestavby následovaly koncem století i v následujících dvou. Radikální přestavba postihla dům koncem 17. století. Tehdy byly otačeny všechny reliéfní předstupující články, rozbity sochy a vše použito pláště jako stavební materiál při zádřevkách gotických oken. Po polovině 19. století byla raně barokní fasáda domu zjednodušena a v roce 1899 upravena v neobarokním slohu.

Připravěná na opravu vnější pláště domu – v roce 1966 – byly pod opádacími omítkami objeveny na fasádě gotické prvky. Ale již dříve, při zpracování stavebního historického pasportu, byly ve Státním ústavu pro rekonstrukce měst a památkových objektů vysloveny domněnky. Ze dům má gotické jádro. Proto památkové orgány vypracovaly průzkum a dokumentaci fasády i interiéru domu. Průzkum byl úspěšný a vedl k objevu gotické fasády, postřehné sice otačením předstupujících článků a prořazením barokních oken, avšak se zřetelně se ryšující geometrickou kompozicí. Byla zjištěna gotická okna i a jejich průčelí, výklenky s konzolami pro umístění soch. Při průzkumu interiéru bylo v zádřevkách zjištěno více než 12 000 fragmentů architektonických článků z fasády i vnitřních prostor. Mezi nimi též fragmenty ze čtyř soch, které

(Dokončení na str. 8)

REPORTÁŽ

... nepřijímáme Vás

Děm byl ve znamení jedničky, první únor, první den v týdnu, první den příjímáček žouček na Akademii výtvarných umělců. Je to den studačtých přehásování jedničky dvěstěpětaosmdesátitřít. Tlačí se na mohutné dveře Akademie – jakoby se strachem. Je jim nebudě dovoleno vstoupit. Ze zna na ně nezbude místo. Nebo snad jenom nedočkavosti, rozčilením. Divali jme se na ně – a zkoumo hodnotní, zřehka pochýbovali a možná i trochu doofali. Jaci budou? V Československu jsou tři vysoké výtvarné školy. Jedna v Bratislavě (Vysoká škola výtvarného umění) a dvě v Praze: Vysoká škola uměleckoprůmyslová – a nestojí za všech, Akademie výtvarných umělců. Zabolhla ji ložari 1799. Společnost vlasteneckých přátel umění. Dnes je jedinou ženskou vysokou školou, která je zaměřena výtvarně na výuku

malířství, sochařství, restaurátorská a architekturu. Hlásí se na ni i celé republiky. Ak příjímáček žoučkám mize kařdy, kdo má maturitu, středníškolské samozřejmě před m – případně přijetí je podmíněno jejím společným srovnáním jako na ostatních vysokých školách. Hlá rektor AVU národní umělec profesor Jan Hlana, akademický sochař. A my lo musíme vykouzet. Je ale otázkou, zda sa k nám hlásí ti praví. Právo občana přihlásit se a zkusit...

„Významné dílo Benettona Reja je Karlov most...“
Jaci by měli být lidé, kteří se hlásí na Akademii?
Prorektor AVU pro výtvarnou výchovu a politicko-výchovnou činnost profesor Václav Pospíšil, akademický malíř: „S vlastním programem. To především. Chci-li se vnovat umění, muset přesně vědět proč. Měl by se k nám hlásit jen ti, kdo mají potřebu se výtvarně vyjadřovat. Myslet. Takoví, kteří ji dokáží pořídit i obetovat všechno.“
„Zrakutu RUR jom at nekdě zalechla, ale bliz...“
Pomáte talent vřadyčky? Co když je ten člověk zrovna indusponovaný – nemenny nebo prostě ztracenovaný?
„Domní práce, v těch bývaly úkrsto všechno. Samozřejmě, jme jenom lidé. Můžeme se splst př přijeti i odmítnuti. Bereme sice jen ty nejlepší, ale nebudoume i jen o m podle toho, co zrovna spáchali u štáti.“
(Dokončení na str. 5)

zdroj: Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 1, s. 1. ISSN neuvedeno.

Příloha č. 24: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1989

ATELIÉR

12. 12. 1989 ČTRNÁCTIDENÍK SVAZU ČESKÝCH VÝTVARNÝCH UMĚLCŮ CENA 2,50 Kčs

Valení čtenářů,
přirodně mělo být toto číslo Ateliéru věnováno vánoční tematice v českém výtvarném umění. Poslední události však rozhodly jinak. Předkládáme vám tedy mozaiku vzrušených dnů, ve kterých sebrali důležitou roli výtvarní umělci. Bere následující stránku jako dárek všem lidem dobré vůle. „Vánoce“ Ateliér vyjde příště.
Redakce

Co chce Ateliér
Ve věru těchto vzrušených dnů není čas k dlouhým řečem. Okamžik pravdy, který vždy přichází v meziních lidských situacích, v nichž člověk říká jen to, co má na srdci a co alespoň měl předtím dšobu v hlavě, je tady. Tady a teď! Ateliér vznikl teprve nedávno, i když nám v redakci se zdá, že vychází už léta. Ale vědytí to není dávno, co jsme byli akternými a napadání třeba za to, že jsme na první straně otiskli výstavu [215 v Kololetých. Snažili jsme se pro- sázovat v Ateliéru celou pestrobarevnou reflexi současné výtvarné scény... Vyskočili jsme si ostruhy v otevřeném kránc „připadu“ vily Margareta v Karlových Varech... Někdy nám však ten potřebný ždibec odvahy chyběl. Teď je však tady ta šance psát skutečně otevřeně a pravdivě o životě výtvarnické obce, v recenzích vy- stav... Vůdce. Naše výtvarné umění totiž potřebuje jako sůl. Ateliér se této plezičnosti chápe. Jedním z hlavních korektivů společenského jednání jsou právě sdělovací prostředky. To si uvě- ňujeme velice dobře. A vás i nás Ateliér vznikl právě proto, i když mu někdy z těchto důvodů předpovídali jen pár týdnů života. Mí spolupracovní- ci se spoua s pražskými výtvarníky a se mnou přihlásili svými podpisy k odsou- zení brutálního zásahu bezpečnostních složek proti studentům 17. listopadu Ateliér vznikl právě proto, i když mu někdy z těchto důvodů předpovídali jen pár týdnů života. Mí spolupracovní- ci se spoua s pražskými výtvarníky a se mnou přihlásili svými podpisy k odsou- zení brutálního zásahu bezpečnostních složek proti studentům 17. listopadu. Jsem na své kolegy hrdý. Do společného sklada nové práce celé naší výtvarné obce dáváme sebe i svou novinářskou profesu.
PhDr. František Klajb, šefredaktor Ateliéru

Prohlášení ÚV SČVU
Dne 30. 11. 1989 se v Praze v Mánešu selo mimořádné zasedání ústředního výboru SČVU a přijalo toto rozhodnutí:
1. Přihlásit se k prohlášení akčního výboru výtvarníků Občanského fóra, uvávit iniciativu tohoto výboru a sou- hlasit s jeho dosavadní činností, sou- hlasit s dosavadní činností sekretariá- tu SČVU.
2. Přijmout demisi předsednictva ÚV SČVU.
3. Přijmout všechny dosavadní kandi- daty Svazu za členy Svazu.
4. Svolat mimořádný sjezd SČVU, a to neopozději do konce února 1990.
5. Ustavit pracovní a koordináční sku- pinu, na kterou přenechá všechny nez- řetězené pravomoci k tomu, aby v sou- ladu s požadavky výtvarnické obce pomohla akčnímu výboru ke splnění jeho hlavního úkolu – přípravy mi- mořádného sjezdu. Dále má napo- mahat k tomu, aby pracovní skupiny mohly pokračovat ve své práci. Její činnost končí mimořádným sjezdem. Členy této skupiny jsou předseda pracovní skupiny malířů, sochařů, grafků a restaurátorů, předseda pra- covní skupiny užitého umění a prů- myslového výtvarnictví a dále předs- da pracovní skupiny teoretiků a pub- licistů výtvarného umění, dále tři čle- nové za akční výbor pražských vy- tvárnků – Občanské fórum: Pavel Brom, Václav Spale a Michal Vita- novský, a vedoucí tajemník SČVU.
6. Bere na vědomí rozhodnutí kontrolní a revizní komise ÚV SČVU odstoupit na mimořádném sjezdu.
Členové ÚV SČVU jednomyslně od- hlasovali svoji demisi.

*To hemžení bych zřít chtěl rád,
na volné hroudě s volným lidem stát.
Okamžik chtěl bych oslovit:
on tolik krásný, prodí jen!*
J. W. Goethe

Foto Miroslav Khol.

25

1989

Náš cíl
Požadavek svobody a demokracie pro naši společnost se kryje s požadavkem svobody a demokracie pro naši kulturu. Chceme, aby kultura žila v společnosti opět postavěti, které jí náležejí. Jme proti umělým přeherám mezi naší a světovou kulturou. U nás pak chceme společnou kulturní frontu výtvarníků, architektů, herců, spisovate- lů, dramatiků a hudebníků. Pro tohle všechno výtvarníci přijali za své myslén- ky Občanského fóra.
Smyslem uslovení akčního výboru je uvádět tyto myšlenky do života všech výtvarníků. Vzhledem k projevované neúderě výtvarníků ke stávajícímu Svazu českých výtvarných umělců musí akční výbor dít zprostředkovat širo- kou a rovnoprávnou diskusi ke všem otázkám výtvarného života. Všem náro- rům bude dán stejný prostor a stejná váha. Vyvrolením tohoto procesu bude konference v lednu 1990. Tam už bude třeba vzít v úvahu i všechny nové politické a ekonomické reality.
Hlavním úkolem akčního výboru je přípravit mimořádný sjezd SČVU na únor 1990. Delegáti tohoto sjezdu bu- dou voleni demokraticky a tajně a při- myš volbách na oborovém základe. Činnost akčního výboru skončí mimo- řádným sjezdem.
Akční výbor českých výtvarných umělců

Unesení předsednictva
Předsednictvo ÚV SČVU se na mimo- řádném zasedání dne 25. 11. 1989 usnes- lo:
1. Předsednictvo přijímá jako dodatek k svému prohlášení z 23. 11. 1989 a současně jako reakci na nyníjší situaci toto stanovisko.
Předsednictvo ÚV SČVU se v soula- du se stanoviskem celé výtvarnické obce ztotožňuje s dosavadními poža- davky Občanského fóra a vyslovuje jim plnou podporu.
Předsednictvo vyslovuje znepokojení a nesouhlas s personálními změnami, které provedl ÚV KSC dne 24. 11. 1989, a nepokládá je za adekvátní současné situaci.
2. Předsednictvo se usnší svolat mimo- řádný sjezd SČVU v únoru 1990 k provedení řádných demokratických tajných voleb nových svazových or- gánů. Tyto orgány připraví řádný V. sjezd SČVU. Delegáti na mimořádný sjezd SČVU budou zvoleni demokratic- kými volbami na akčních praž- ských výtvarníků a plenárních schů- zích krajských organizací SČVU, kte- ré se uskutečí v lednu 1990.
3. Předsednictvo ÚV SČVU se jedno- myslně rozhodlo, že na mimořádném plenárním zasedání ÚV SČVU které je svoláno na čtvrtek 30. 11. 1989, předloží svou abdikaci. Předsednic- tvo současně souhlasí s tím, aby v Pra- ze akční výbor na základě jednání akčního výboru pražských výtvarníků 27. 11. 1989 předložil návrhy na kooptaci nových členů ústředního výboru SČVU a návrh na zastoupení praž- ských výtvarníků v novém předsed- nictvu ÚV SČVU. Krajské organizace projednají do mimořádného zae- sání ÚV SČVU obdobným způso- bem své zastoupení v předsednictvu. Předsednictvo doporučuje, aby příští předsednictvo mělo 21 členů, a to předsedu, devět zástupců volného umění, devět zástupců užitého umění a dva teoretiky, které doporučí pra- covní skupina teoretiků.
Zasedání ÚV SČVU dne 30. 11. 1989 připraví ve smyslu tohoto unesení tato pověřená skupina: Michal Vita- novský, Václav Spale, Jan Grimm, Rostislav Vaněk, Miroslav Houra, Jaroslava Pecharová.
Pokračování na str. 2

zdroj: *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1989, roč. 1, č. 25, s. 1. ISSN neuvedeno.

272

Příloha č. 25: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1990 (fotokopie)

zdroj: *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců*. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1990, roč. 1, č. 2, s. 1. ISSN neuvedeno.

**Příloha č. 26: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1990 (druhá polovina roku – změna redakce i vydavatele)
(fotokopie)**

11
1990

Je třeba začít znova

V současnosti se změnami v organizaci výtvarníků – vznikem Unie – dostlo, sice poskud opožďené díky okolnostem, na něž jsme neměli vliv, ke změně redakce. Neměli jsme tedy v čistého svého časopisu. Stojíme tedy v čistého svého časopisu. Stojíme tedy v čistého svého časopisu. Stojíme tedy v čistého svého časopisu.

V současné době neuvažujeme o zásadních proměnách koncepce Ateliéru. To, co bychom však chtěli změnit ihned, je úroveň jednotlivých příspěvků. Nejsme přesvědčeni o tom, že lehké žurnalistické psaní o výtvarném umění je ta pravá poloha – distancujeme se od ní, sice ji považujeme za záležitost periodik jiného charakteru. Tón by měl být klidný, věcný, na maximální odborné úrovni, avšak srozumitelný. Nezkřikáme se i otre kritiky, budeme se však snažit vyřadit osobním vpadům a zveřejňovat jen ty ověřitelné faktory, které mohou být vysvětlivány dvojnásobně. Bereme na sebe těžký úkol psát objektivně o něčem tak subjektivním, jako je výtvarné umění. Nechceme a nebudeme referovat ani přehlížet žádný styl, směr, skupinu či názor. Rozhodujícím kritériem bude kvalita, o níž však v konkrétním díle máme své slovo až z hlediska díla samotného. Důsledně se budeme snažit překročit dané hranice nejen v geografickém smyslu.

Jme malá redakce, a tudíž není ani v našich silách napsat všechno. Cílně osobnost F. X. Šaldy, avšak zároveň jsme si vědomi, že jeho velikost jme ani zdaleka nedorostli. Budeme tedy stavět na širokém okruhu přispěvatelů, čími bychom chtěli poskytnout prostor pluralitě názorů, kde jediným měřítkem by měla být odborná kvalita.

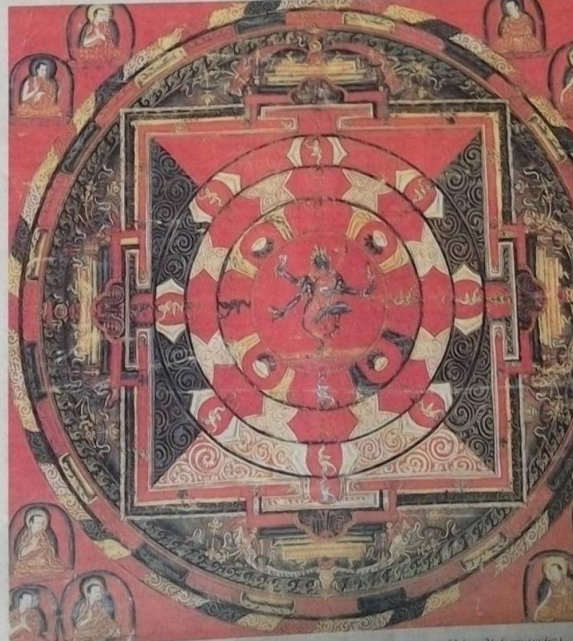
Ve světě míře bychom chtěli věnovat pozornost obecným teoretickým a polemickým statím se sňadou o nadhled a širší pohled na problematiku výtvarného umění a kritiky. Filozoficky orientované reflexe i rozbor aktuálního dění v obecně kulturním záberem by měly být vyznačeným protipólem ke kritickým recenzím a glosám. Rádi bychom věnovali pozornost mediálnímu předání světových osobností v podobě, v jaké se to podarilo doposud v jediné případě J. Beuyse. Do jisté míry kvantitativně je podstatně přínosnější důkladně rozebrat tři až pět závažných výstav na větší ploše, než uveřejnit obligátních třech řádků o čemkoliv.

Vyskytly se vážné minulé úvahy o změně názvu i grafické úpravě. V této otázce existuje podle našeho názoru několik determinujících faktorů. Máme silné obavy, že v současné době, kdy došlo u nás téměř k inflaci periodických publikací všeho druhu, by změna poměrně vyhraněné „tváře“ Ateliéru byla změnou k horšímu. Bvili bychom nuceni znovu lákat čtenáře k tomu, aby si svůj časopis hledali. To je v současné záplavě mnohdy i lacinných barevných senzací titulních stran nelehký úkol, který by zkrátka stál v rozporu s naší ideou kvality. A ta nebyvá nápadná navěnek. Nohládá na některé administrativní, autorské a technické překážky, které jsme odložili. Na opačné míse vah však je otázka nežádoucí kontinuity. Přikláníme se spíše k řešení cestou vnitřní proměny než k vnějškovému radikalismu.

Někdy bývá zvykem čtenářům přednávat novou redakci. Nemyslíme si, že by pro nás časopis bylo důležité zveřejňovat popisy životního běhu a zákrutů, kterými osud vedl jednotlivé redak-

Ochránce božstva Mahulu – Hymkura, oblast Nepálu 17. stol., cizoklasická žhavá měď, vykládaná polodrahokamy, v. 80 cm

Buddha kapala mandala, Jižní Tibet 17. stol., korundové thangka, tempera na plátně, 33,3 x 26,5 cm (výřez)

torý. Připouštíme, že by to mnohdy bylo zajímavé čtení, stejně jako rozhovory, blíž ověřující jejich názory. Myslíme si však, že důležitější je práce kterou odvádíme a která by ve svém důsledku měla být vizitkou našich schopností.
red.

Výstava Tibet

Pod tímto více než skromným označením se totiž největší expozice tibetského umění u nás, sice měla v tomto směru návštěvnost dosud jen málo příležitostí. Ještě nikdy, pokud vím, nebyl u nás tak univerzálním epizodem v jediné expozici předložen osněn zvláštní, svou vyvážeností tak pozoruhodný svět umění ropě obvykle označuje *vačrajána*, sestet buddhismus, která se stala výlučným náboženstvím Tibetu a v Tibetu také pod záštitou tibetské teokracie našla svůj nejkvělejší a nezaopatřenější kulturní a umělecký výraz. Tibetské umění jako takové ovšem dnes přesahuje hranice Tibetu. Ve zřetelné jednotě zahrnuje i buddhistické umění kráje a země i Tibetem sousedících a samostatně i umění vznikající a uchovávané v deistických lamanských klášterech a tibetských komunitách v centrální Číně nebo v Indii.

Vynalézavé a pečlivě instalovaná výstava Tibet obrazem, tvarem i textem vytváří po celém členitím prostoru výstavních síní pražského Měnesu velmi ucelený vzhled do tradice, v níž i nepoučenější mají znovu a znovu s neomudřelými ověnčí tvoří nové konkretizace starých vzorů a významů.

V tomto krásném umění není ovšem místa pro individuálně pochopenou sebereflexi a individualitu výtvarníka. Je to umění povstale rituální a jako takové slouží bez výhrad a pokorně tomu duchovnímu cíli, pro který bylo vytvořeno, opakuje tisíckrát vykoučené postupy, sleduje dávno předtím zvolené cesty.

Tou velkou Cestou tibetského umění a národa je duchovní meditace, která vede k osvobození, k té tajemné události vstřílení, jež tu není útkem z tohohle světa, ale cestou do jeho nitra. Svět má své Já, jehož je to naše jen zbloudilou částí, jež dočasné ztratila svou původní identitu. Věžové stupy, čtverostranné mandaly, spánky bodhisattvové, hrzní mahakálové, strážní úharmploché a lokaplové, světlé a magové sítě, ti všichni číní tento svět bezděčně barevným a uchvatným divadlem duchovní energie malého národa velké země na síťce světa neklidného.

V pozadí této monumentální výstavy v Měnesu je zdravé asertivní zahraniční politika nové československé administrativy. Pod záštitou prezidenta republiky Václava Havla i velkorysosti dotací ministra kultury Milana Lukeše a díky pochopení Unie výtvarných umělců se podařilo v rekordním čase realizovat nabídku Muzea východoasijského umění z Kolína nad Rýnem (ředitel Roger Ciocper) na přenesení výstavy tibetského umění ze soukromé sbírky Gerda-Wolfganga Essena (Hamburk) do Prahy krátko po návštěvě Jeho Svátosti Čtrnáctého Dalajlámy. Výstava Tibet, na jejíž kvalitě se podepsala svou odbornou spoluprací i sbírka orientálního umění Národní galerie v Praze (Nora Jelinková), tak patří k těm důležitým kulturním pozitivům nové polohy Prahy na duchovní a mravní mapě světa.

V orientální sbírce na Zbraslavi leží na mém stole nenápadný katalog výstavy čínského a tibetského umění ze soukromé sbírky českého malíře Vojtěcha Chytila v Měnesu v září 1951. V záhlaví toho malého katalogu jsou uvedeni tehdejší garanté té velké výstavy: O. Novotný, V. Benes, J. Bauch, K. Dvořák, E. Filla, J. Gočár, A. Justiz, J. Lauda, dr. A. Matějček, B. Štefan, V. Špála, A. Wachsmann. Měl jsem na tibetské výstavě v Měnesu intenzivní a šťastný pocit návratu. Vracíme se nejen do Evho Valerijného paláce buďme mít své místo sekerce mimoevropského umění, včetně špičkového pražského souboru čínské malby 20. století. Větší část tohoto souboru je z odkazu Vojtěcha Chytila. Věci kulturní jsou věci společné. Jak jinak.

Oldřich Král

zdroj: Ateliér: Čtrnáctideník Unie výtvarných umělců. Praha: Unie výtvarných umělců, 1990, roč. 3, č. 11, s. 1. ISSN neuvedeno.

Příloha č. 27: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 1992 (fotokopie)

47. oV III-9a

Ateliér

ČÍSLO 5

ČTRNÁCTIDENÍK SOUČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

5. 3. 1992

?MĚNTÁNI?

PEKLO???

Josef Koudelka, Španělsko, 1987. Repro archiv redace

Ne každý ztěněl má představu, jak úžasná sílnou vědní přestavuje v Československé kultuře klasická fotografie. Nevytáhněly by ho přívěšky – třeba jen kváček – zkušenost s rozhodnutí sběratelů během aukčních licitací. Ohromné obálky, omyšlené nahoru směrem neprosvětlené vyhledávají, než vystupoval dramatický obraz z vyvolávací lázně ...

Vědu je však třeba hodit času, nejlepší fotograf – mrtví fotograf, třetí sbíratel. Mají svou pravdu: zperuá ruka umělce už nepodepíše žádnou novou kopii a ceny pak mohou jenom stoupat.

Česká a slovenská fotografie má ovšem také svou konjunkturní zvláštnost. – Rovněž i současná tvorba se ziskala mezi znaky dobrý zvuk: je to jakási obecná povinnost, že v Československu fotografická kreativita nepostává nárok odkazu slavné éry předválečné.

Přece jenom ale dosud nikdo pořádně nevěděl, jak se má a československou fotografii v opravdovém úhrnu – i ve fotografii totiž platí to, co v literatuře: existuje nejen domácí kontext, ale také exil. Oproti exilovým neklasickým však fotografie postarádá platformu, soustavně propojuje. – Mají jejich práce něco společného – anebo zapadly do ozvěň kultur? – Je ještě po letech odloučené nějak patrné národní východisko? – Kým je každý (a každá) z nich? – Kolik bytostí vlastně je – a jak si stojí?

Ty otázky jsou staré dva roky. To, co se od té doby počalo zjistit, má mnohem více co dělat s nutně a s nádešovaností – než s nimi; s otázkami kolem zrození, fotografie – a fotografií. – Pro ty je to ostatně mnohem – něco, co mají za sebou.

Přeci nestará mezi uštědno rozptýlenými po třech kontinentech zaujmá nádejší exponent avantgardy, čilakomodesatlet Alexander Hackenschmidt. V březnu 1929 se nevrátil z pracovního pobytu v Anglii – a brzy poté narazil zakletí v New Yorku. Od fotografie se dostal k filmu. Vyšelky jeho práce jsem prvně viděl umělecký artefakt jako reklamní letecké společnosti: vše – bez výjimky – šviháno dynamicky, plávně, z nadhledu. – Sfin: Hammd. Dva filmovi specialista (mezi českou kinematografií do ještě zjevného sálu: „Vadíte? Hammd – Jasně. To bylo vidět.“

Eléva, který praktikoval při porotě filmového festivalu, nastěnské nadhrozy zaujal. – Opatřil jsem si Hackenschmidt (Hammd) životopis: ve 30. letech odešel v evropským řádu z Prahy do Zina – pracoval pro Jana Bafu. Průmyslník jej vzal na leteckou cestu kolem světa – coby kameraman, který měl zvláštní dovednost: ta seřadil s obchodníky a polsky. – Leč v lids kameraman „zmeskal“ odlet do Japonska (a natočil tři filmy „mimo plán“). – Takový člověk se nechtěl opřít kletkou.

On se samozřejmě neztratil žádný z té stovky fotografických exulanti, na něž se dá získat kontakt. – Ovšem: opozice se nezá sehnat právě jen na ty, kteří se ztratili.

Jaroslav Hruška, exulanti z pohybnky slova, ne jeněli sbíratel před svým odchodem na jednom koncertě poznamenal, že „světlo ztrávil je ten, který je schopen ignorance. Když se změní prostředí – a to někdy i zásadně přelze, zvykně se – svět se mu točí dál. Má to různé příčiny.“ Jakké kulka, – ale taký druhou stránku – kolk, že se člověk zvyká.

Je po letech exilu nějak patrné prapůvodní kultuře hrdinosti? Mají obrazy, které nejsou odkázány na národní, nebo společného – anebo se rozvíjejí v téžéně opozice ovládnout? Kým je kdo stát? – Anebo nějaký zůstat?

Něm o nákom, kdo by setrval naznačené tím, kým byl když docházal. Některé pak také o rozvoji: kdo by se

Asociace fotografů Unie výtvarných umělců pořádá pod patronací MK ČR od 25. února do 29. března v Měnesu přehlídku Československé fotografie exilu 1939–1989. Namít vzešel z redakce revue Fotografie, autorkou koncepce vystavby a dvoustránkového katalogu je Anna Fárová.

Josef Štrobil, Ml. Myslel je mrtvé, gumoták, 1986. Foto archiv Severočeského muzea Ústí n. L.

stál zjevně někým docela jiným. – Vnitřní záložeri je danost, která se nikam vyhnout nedá.

Odpovědi na své otázky jsem našel, z odstupu se mi však jeví jako rozhodující jediná. – Jak si kdo stojí? – I po letech odsouzení může být vychází z toho obrazovostnosti a národnosti galtrie – proč na? Docela neosobně mistry napopak působí takzvané užité umění – tedy činnost zakázková, jejíž parametry určují kosmopolitní požadavky. To ale mezitím platí na tuženském trhu rovněž.

Podnětné je především něco jiného: Každý krajan získal v ozvěně v první řadě bytostně vědomí sebe sama. – Zarmutí do toho ovšem i estetizující vyvoj, ustábilistu nevyhýmae.

Jak si kdo stojí? Každý jinak. – Ale zobečnit se to dá. Všechny se v empatii musí rázem vyrovnat se situací světa, do nějž – neochotkávání – vstupovali. To je nabíledně. – Sotva bychom je mohli podotázat, že by chmili ten svět měnit: spouš se – a změnit svět. – Právě před tím přelze utkáat. – Mladá generace exulanti nemusela levcitavci překonávat. Neměla ho v sobě.

Na startovní čáře se dostavil jeden po druhém – každý sám za sebe. – Z toho plně to, co už tak docela zjevně není. Zároveň se stavem světa, v jehož startovních bloch se ocitl, musel si každý ozřejmit, kde jsou meze jeho vlastních možností.

Hackenschmidtův setrvalý úspěch v Americe je z hlediska vytváření ducha stejně tak pozoruhodný jako Hruškov radostný spánek domů. – Každý je, kým je – někým jiným. Ze stovky fotografií se navrátí jen jedna duše. – Služebně nejmladší emigrant (srpen 89) venku zůstal.

Vyhraněné individuality dokáží vmuřt okoli svou vlastní partu. A případně rozehrájí jnu – a zase po svém. Tak jako nemá sám o sobě smysl pojem Československá (anebo exilová) literatura, tak ani vyvolávací omea na fotografických aukcích se nikdy nebudou vázat k němu jinému než k vnitřnímu neboj svěřenému díla. Vždy se jedná o jedince: jakýsi ozvěň čs. značky zakládají zase jedny jednotliví konkrétní lidé s kleslým jménem a příměním. Čelek, globální pohled je určující stejně tak málo jako nerozlišující pozostnost televizní kamery při zpravodajských kotech ze zahájení každé (nové a zase další) velké výstavy. Vždycky až zvyrazněná jednotlivina udělá své. – Vždyť to známe: nebylo to jrn ani při té exilové, 25. února.

Požte většinouých lidí, kteří se teď (stále ještě) rozmýšlejí, jak ocitit svět dohnat kolektivně, i kdy v tom. Že se jim nedostává rozhodné individuality. Postrádají vyjádření si onoho kdo jsem já. – Po zjištění jsem, jaký jsem, nechtě se zahájit na to, coho jsou stávi dosti jrn Extremista Ladislav Klíma. Stále mchání se do ozvěň věci předpokládá úplně zanedbání svých. – Toto nedorozumění se sebou samým vede člověka naprosto společně zpět k nekvalitní nespokojenosti. A to nyní ve společnosti představuje stejně vážný rozštěp jako někdejší inklinace k duchovnímu exilu. – Jakmile spirála z vnější přijatých (ale s vnitřní kapacitou neuskutečnitelných) tužeb navodí mentální rozštěp, dostaví se zoufalé, típné vyhranění do nespokojenosti – z níž není kam se vzdálat. – Nespokojenost s vlastními předpoklady – přelko v nás.

Těm, co už vyrazili na trať opravdu vlastního osudu, patrně neuniklo, že kolektivní světovázor domácího rovnostářství zůstal nevrstně za nimi. A pocíťují, že svědomí i své vlastní mentální – a níž k osazení utkání se světem vytáhli – získává prvního kontury, pak – patř – vskutku to není jen tuším. Zkušenost těch, co se v exilu neztratili, nám říká, dostaví se sebevědomí v každém slovu myšlky – a náhle ty nové (a dokonce datokasaniční) záměry neprovází už nejistota.

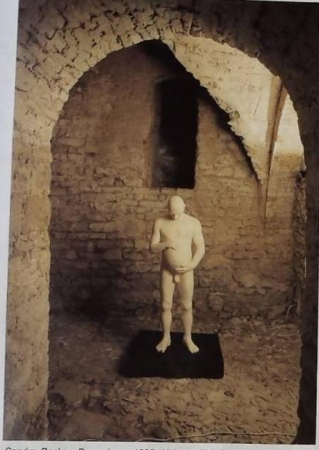
Josef Moucha

zdroj: *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění*. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 1992, roč. 5, č. 5, s. 1.

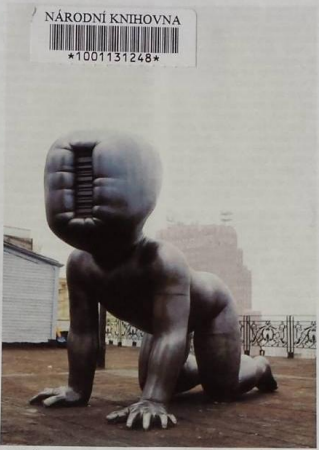
Příloha č. 28: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 2000
(fotokopie)

NA 3485 7
ateliér
14-15/2000
KONEC SVĚTA?
PRAVĚPODOBNÁ MALBA
VIA 2000 A. SZAPOCZNIKOW
OUTSIDER ART ZELIVSKÝ POKLAD
CENA J. CHALUPECKÉHO
PŘÍLOHA – REJSTŘÍK ZA ROK 1991
ČTRNÁCTIDENÍK SOUČASNEHO VÝTVARNEHO UMĚNÍ 13. 7. 2000 FORTNIGHTLY JOURNAL OF CONTEMPORARY ART

Sandra Becker, Bez názvu, 1998, jádro poště filcem, v. 160cm. Foto Národní galerie, Praha – Blanka Lamrová (4x)

David Černý, Bez názvu (Prototyp), 1995, styrofoam, umělá hmota. Repro archív redakce

Jihoslovanský mistr, 1. polovina 17. století, Sv. Jan Křitel, před 1650, dřevo, v. 155 cm; Veronika Bromová, Zemzo, 1999, barevná fotografie, 208 x 138 cm

Konec světa? jak má BÝT?
Praha, Národní galerie, Palác Kinských, Konec světa?, 26. 5. - 19. 11.

Pokud si představujeme konec světa jako chaos, ale ne na úrovni nového komunikačního řádu vyspělých jedinců, nýbrž jako tabulu rasu, tedy jako nepopsaný stav chaosu po Velkém třesu, spívá nám v myslích s poděkem, se staven zrodu, který také neumíme popsat. Naše vědomí se obou těchto stavů neúčastní, tento mimozvědnostní vztah za nás řeší příroda, všim. Proto se lidstvo, po celou dobu trvání svých dějin, neubrání různým apokalyptickým vizím jako vyloděním své fantazie a vyjádřením své úzkostné obrazitosti maskováním strachů před vlastním zánikem, před smrtí, jež se zkušenostmi nedá předjít. Týká se to především národů křesťanských, které cit Biblí a jež byly předem připravovány na sérii božích trestů a na poslední soud. Netýká se ovšem příliš národů, jež tím otím způsobem citi reinkarnaci, a pro něž pozemský život lidského světa znamená málo. U arabských kmenů byla smrt vždy nejvyšším důkazem přirozenosti života, v asijských zemích vstupují po smrti v budoucnost novými dokonalostmi a lidé říkají, že ji-li zlym člověkem, vrátíš se na svět jako vzduch pes.

Není tedy divu, že tematikou konce světa oslavuje konec tohoto století hlavně křesťanská a katolická Evropa. Konec století býval vždy přírodním mezníkem ke skeptickým spekulacím, jako nás loni v srpnu například strašná zatmění slunce, letos v květnu zase mimolidské napřízmové konstelace planet, a do toho se ještě pořádně katastrofické výstavy. Na podzim minulého roku proběhla v curyšském Kunsthausu výstava konceptu Harald Szeemanna, uměleckého ředitele například Benátského biennale, výstava Zánik světa i princip nastěje (viz Ateliér č. 23/99). Průřezem re-rezultativního materiálu světového umění za posledních 1400 let, včetně toho současného, se výstava dobrala plněho výtci posledních soudů, potop, lidomorní, zemětřesení a katastrof všeho druhu.

Výtci současných katastrof ve zvláštním koridoru instalace se týká Palestiny, Severního Iraku, Perského zálivu, Kosova, ekologie, drog, dopinku, nukleární energie, nezaměstnanosti a tak podobně. Princip naděje jako vyjádření optimismu do budoucna se v lé záplavě hrůz skoro ztratí, ale přesto byl vyjádřen alespoň nadčasovým dílem J. Beuyse, R. Steinerja a Eve & Adele Futuring.

Na tuto výstavu jakoby navazuje naše pražská varianta, výstava Konec světa?, kterou zkoncipoval jako hlavní kurátor generální ředitel Národní galerie profesor Milan Křížák (podíl ostatních kurátorů, pokud se na ni zúčastní, se v samotné instalaci vyniká). Princip konfrontace historického materiálu se současným je tenký jako v předchozím případě, ačkoliv současně, domácí české umění v naší instalaci dostává zjevnou prioritu. Také obsahové hledisko je podotně – pražská výstava se člení na 4 tematické okruhy – Symbol smrti a hrozba apokalypsy, Abstrakce jako téma vyprázdňující a ztráta viny, Umělé život a Hledání nové identity. Obsahové souvislosti přímo v instalaci však přesvědčivě vyjádřeny nejsou, jsou často subjektivně pojaté až k úplné nesrozumitelnosti. Tento nedostatek je způsoben nesouřadným a nesumérnětelným spojením děl a autorů, u nichž se v okamžitém překvapení vytrčí i snaha hledat jakýkoli smysl. Katalog je pojednán jako samostatná publikace, výstavu doplňuje málo, spíše je charakterem analogický multimediu fazení zdl v instalaci.

Rekněme si, že neuvažujeme o tomto projektu jako o výstavě, ale díváme se na ni jako na kuriozní show. Show má své výhody, spočívající v atraktivnosti obrazových sestav, prosedí jen bližších do očí, a používá kontrastů starého a nového umění připouštěvající velkou pozornost diváků. Proto je show také lukrativní. Show jako velké gesto se dobře hodí do prostoru Paláce Kinských a Staroměstského náměstí, jež ne-

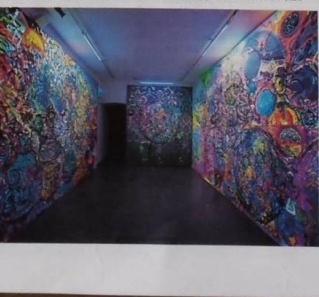

Michael Leopold Wilmann, Sv. Jeroným s andělem Posledního soudu, kolem 1664, olej, plátno 233 x 143 cm. Majeitel Národní galerie, Praha – VO 1802. Repro archív redakce

eter Oriešek, Zánik, 1987-88, epoxid, v. 230 cm; vztadu K. Malich, trivní světla, 1964, Energie 1973, Z. Lyon, Apokalyptická kobyka I, 1963

Otto Plachý, Bez názvu, 2000, instalace v Galerii Behémot, světlo, fosfor, akryl, reflexní barvy, plátno. Foto Galerie Behémot, Praha – Martin Polák

Milan Křížák, Mutanti, ze série Nový ráj, 1991, laminát, kov, akryl, 35 x 35 x 21 cm; vztadu Jindřich Zeithamm, Bez názvu, 1982, dřevo, plátokov štíbro, o 150 cm

Ateliér: Čtrnáctidenník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2000, roč. 13, č. 14-15, s. 1. ISSN 1210-5236.

Příloha č. 30: Titulní strana časopisu Ateliér v roce 2012
(fotokopie)

Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 1, s. 1. ISSN 1210-5236.

Příloha 33: Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993
(fotokopie)

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Plánované náklady	4 317 400,-	4 327 160,-	4 693 000,-	5 054 000,-	5 570 000,-	5 610 000,-	5 702 000,-	5 880 000,-
Celkové náklady	3 167 601,-	3 820 446,-	4 416 574,-	4 082 378,-	4 789 439,-	4 618 152,-	4 922 369,-	4 789 051,-
Dotace MK ČR	1 965 600,-	1 550 000,-	1 520 000,-	1 250 000,-	1 202 000,-	1 370 000,-	665 000,-	1 264 000,-
Příjmy Spol. čas. Ateliér	1 529 569,-	1 917 229,-	2 710 000,-	2 907 654,-	2 871 601,-	2 950 655,-	2 946 000,-	3 484 024,-

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Plánované náklady	5 955 000,-	5 986 000,-	5 986 000,-	4 953 788,-	5 682 000,-	5 002 520,-	5 779 000,-	4 738 018,-
Celkové náklady	5 069 282,-	5 284 442,-	4 714 354,-	4 953 788,-	4 674 384,-	4 475 996,-	5 063 440,-	5 628 484,-
Dotace MK ČR	1 490 000,-	1 150 000,-	1 700 000,-	1 500 000,-	1 100 000,-	1 200 000,-	1 960 000,-	2 200 000,-
Příjmy Spol. čas. Ateliér	3 016 087,-	3 255 013,-	3 081 002,-	3 220 013,-	3 415 014,-	3 149 169,-	2 865 842,-	3 380 335,-

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plánované náklady	6 040 000,-	6 110 000,-	6 045 103,-	snížené 4 317 759,-				
Celkové náklady	5 586 684,-	5 179 742,-	4 925 921,-	560 000,-				
Dotace MK ČR	2 346 000,-	2 020 000,-	1 800 000,-	odhad 2 300 000,-				
Příjmy Spol. čas. Ateliér	3 093 259,-	3 022 749,-	3 002 617,-	120 000,-				
Státní fond kultury				20 000,-				
NČVU								

Zdroj: Náklady na vydávání Ateliéru od roku 1993. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění.* Praha: občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér, 2012, roč. 25, č. 20, příloha. ISSN 1210-5236.

Příloha 34: Nekrolog Ateliéru
(fotokopie)

Nekrolog Ateliéru

Vážení čtenáři, kolegové, přátelé,

stojí přede mnou jeden z mých největších životních úkolů, neboť musím nyní napsat nekrolog Ateliéru. Je to pro mě velmi důležitá a bolestná jako loučit se s dlouholetým přítelem – 25 let společného života.

Ateliér pro mě představoval klíčovou, propojením různých cest, těch hlavních, proudících jako široká řeka a těch, které si svůj prostor krajinnou výtvarných tendencí, i těch lýchých, které se rodily v klidu a osamění, a přesto měly sílu žít své vlastní životy, těch které byly spojeny s vlastní činností umělce, jež se tlačily na vřechol, a někdy až slepých, nikam nevedoucích. Byl pro mě neuraltickým bodem propojením odbornosti a laické veřejnosti, jehož středem je výtvarné umění. Naše činnost se často dostávala mezi dva mířící kamery. Poslání Ateliéru – povznesení, osvětlování, referování o výtvarném umění – balancovalo na hraně mezi jeho začlenění na odbornou rovinu a na pozici, která by všecké poznání o této lidské činnosti, o vnitřním výtvarném umění a jeho umných tajemstvích slovy nevyslovitelných a ne-

vyvratitelných, přiblížila širší kulturní veřejnosti. Snažil jsem se, aby Ateliér byl mostem mezi svyřovaným a vyloučeným odborným bádáním a populární formou, aby vedl dialog na téma umělecké tvorby a zároveň vytvářel podmínky pro její hodnocení, kritiku. Aby udržoval jistou rovinu informovanosti a kvality výběru témat, věnoval pozornost českému jazyku a formulaci myšlenek, byl otevřen různým médiím, uměleckým a nárokovým prostředím i generacím problematice a jejím zvrátím.

Celkové zřehocnění tohoto periodika však musí začít jím. Přesto si zde dovolím říci, že tento časopis bude máti výtvarně scéně cizelné chyby (i když nepůjde o to, že vzniknou opět nové magaziny různého zaměření) a mým jeho státní nedokázalé finančně zajistit takto koncipovaný výtvarný časopis se silnou čtenářskou základnou. Tiskové podmínky dnes preferované sociální sně, kde přes veškeré vyloučení je spousta rozdílného materiálu, jenž je bohužel často nepřesný a neověřený, každý zaslouží si ho musí pečlivě vyhledávat sám

a jako kamůvky poskládat do své vlastní mozaiky.

První číslo Ateliéru, které vyšlo dne 7. 1. 1988, si vydobyl na tehdejší totalitní scéně sami umělci a jeho vydavatelem byl Svaz českých výtvarných umělců. Prošel docela pobuřným vlastním vytvořením podmínky pro její hodnocení, kritiku. Aby udržoval jistou rovinu informovanosti a kvality výběru témat, věnoval pozornost českému jazyku a formulaci myšlenek, byl otevřen různým médiím, uměleckým a nárokovým prostředím i generacím problematice a jejím zvrátím.

Celkové zřehocnění tohoto periodika však musí začít jím. Přesto si zde dovolím říci, že tento časopis bude máti výtvarně scéně cizelné chyby (i když nepůjde o to, že vzniknou opět nové magaziny různého zaměření) a mým jeho státní nedokázalé finančně zajistit takto koncipovaný výtvarný časopis se silnou čtenářskou základnou. Tiskové podmínky dnes preferované sociální sně, kde přes veškeré vyloučení je spousta rozdílného materiálu, jenž je bohužel často nepřesný a neověřený, každý zaslouží si ho musí pečlivě vyhledávat sám

Nováka vytvořily každé občanské sdružení, jež se stala jejich majetkem. Mnozí jsou obě namotvo řekli nejen samotní vydavatelé, ale hlavně jejich způsob hospodaření. Po mnoha jednáních i Ministerstvem kultury ČR i republiky se nakonec podařilo zrodit časopisy výtvarných umělců, které vedle jejich vlastních investic financovat z prostředků tohoto ministerstva. Na jím let se finanční situace stabilizovala až na to, že se DPH na tisk přibližně zvyšovala, v roce 1993 na 5 %, poté na 10 až k dnešním 15 %, což zejména malonákladová periodika zanedřena na specifickou čtenářskou obec neúněrně zadržovala. Grantová řízení MK ČR také postupně vedla ke snížení přibližně výše dotací. Pro Ateliér to znamenalo pokles přibližně z přibližně 32 % na letních 11 % z celkových nákladů. Bohužel za celou dobu se nám nepodařilo ani našetřit další sponzory či jiného vydavatele.

Nemá smysl a ani není důvod se zde pouštět do mnoha dalších historických momentů a celkové problematiky vydávání Ateliéru. Realita je neúprosná. K 1. 1. 2016 Společnost časopisu Ateliér, zapsaná ve spolkovém rejstříku vedeném MS v Praze psal L. 3612, vstupuje

do likvidace pro neudržitelné finanční zajištění. V roce 2016 tedy Ateliér nebude vycházet.

Je na místě, abych poskládala všem spolupracovníkům, bývalým i současným zaměstnancům redakce, všem externím příspěvovatelům a autorům textů a celé naší republicy i ze zahraničí, kteří se s námi spolupodíleli na tváři Ateliéru. Poděkování patří přítelům Ateliéru, kteří bojovali od roku 2012, kdy nastala největší finanční propast, za jeho zachráněnou, všem výtvarným umělcům, kteří Společnosti časopisu Ateliér věnovali na podporu její činnosti své dílo, aby se jejich projevené vírem našim členům, kteří vytvořili Ateliér záměrem a pro něj byl důvod pracovat. Vydávat noviny je vždy kolektivní činnost a přes smutné osudné i ukončení existence Ateliéru jsem tu na to, že jsem tady měla možnost přispět. Jsem vděčná za veškeré znalosti, které jsem během roků získala, za mnoha setkání s kolegy a umělci, za přátelské vřaty i za kritické hodnocení, za laskavá slova, která mi byla povzbuzením k práci.

Blanka Jiráčková

Zdroj: JIRÁČKOVÁ, Blanka. Nekrolog Ateliéru. *Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění.* Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 24-25, s. 4.

Příloha č. 35: Seznam aktuálních výstav 1988 (fotokopie)

Zdroj: *Ateliér: Čtrnáctideník svazu českých výtvarných umělců. Praha: Svaz českých výtvarných umělců, 1988, roč. 1, č. 7. ISSN neuvedeno.*

Příloha č. 36: Seznam aktuálních výstav 2015 (fotokopie)

představujeme

Black / Division

Andrius vlnitá indusťová programovaná, umělá a hrubá šedá tkanina Black / Division plátno od roku 2011 a je známé především díky svým velkým výhledovým výhledům, andriusovským realizacím. O činnostech populárního video umělce, andriusovských projektech ve volném prostoru na různé objekty, zejména na architektonické fasády různých staveb, ale i v interiérech budov, svědčí mnoha jiná i obdivky například festival Signal (viz At. č. 23-24). Jádrem skupiny tvoří František Pecháček (studium architektury Tomáš Bláha) a na FUD UJEP v Ústí nad Labem i Josef Konečný (absolvent CVUT v oboru Počítačová grafika a Interakce), kteří se potkali při studiu na Institutu intermedialní na CVUT v Praze. Na tvorbě a realizaci uměleckých projektů se podílí také hudebník Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Textile Art of Today

Institut umění ve spolupráci s MK ČR a Českým centrem v Bukarešti vyjadřuje výstavou Text of Today aktuální vlnitý pohyb v oblasti výtvarného umění, architektury a fotografie se zaměřením na vnitřní prostor a vztahy k vnějšku. Výstavou se představí umělci a studenka doktorandská studia do 40 let. Účastníky budou hravě prezentovat kladně, pohyb a příspěvek na rezidenci ve výši 1 000 eur. Termín uzavírky je 30. 3.

Hateface Art

Centrum výtvarného umění DOX vyjadřuje otevřenou výstavou Hateface Art umělcům i široké veřejnosti, jejím cílem je reflektovat vztahy mezi umělcem a veřejností. Výstavou se představí umělci a studenka doktorandská studia do 40 let. Účastníky budou hravě prezentovat kladně, pohyb a příspěvek na rezidenci ve výši 1 000 eur. Termín uzavírky je 30. 3.

nabídky umělcům

Studium v Amsterdamu

Zájemci o studium na Sandberg Institute Masters of Art and Design v Amsterdamu mohou podávat přihlášky do 1. 5. 2015. Studium je založeno na 3 otevřených modulech: jazyk, výtvar, hra v obkult, absolventi získají titul Fine Arts Master. Zadejte své budoucí výtvarní práce. Další podmínky naleznete a vizuální kvality práce. Další podmínky naleznete na webových stránkách www.sandberg.nl.

19. 3. - 2. 4.

PRAHA

Výstava v galerii - První 1. Akademie výt. umění - Sál K.M.F. Moravská
Výtvarná tvorba (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Výstavní síň A Galerie v Praze 2 - 201

Výstavní síň A Galerie v Praze 2 - 201
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

vystavy

vystavy
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Industrial Gallery

Adresa: Zahradní 10, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava
Galeries: Sárka Hrdá, Kurátorka: Hana Mikulénková
E-mail: info@industrialgallery.cz
Telefon: 725 951 904
Web: www.industrialgallery.cz

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

ČECHY A MORAVA

ČECHY A MORAVA
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

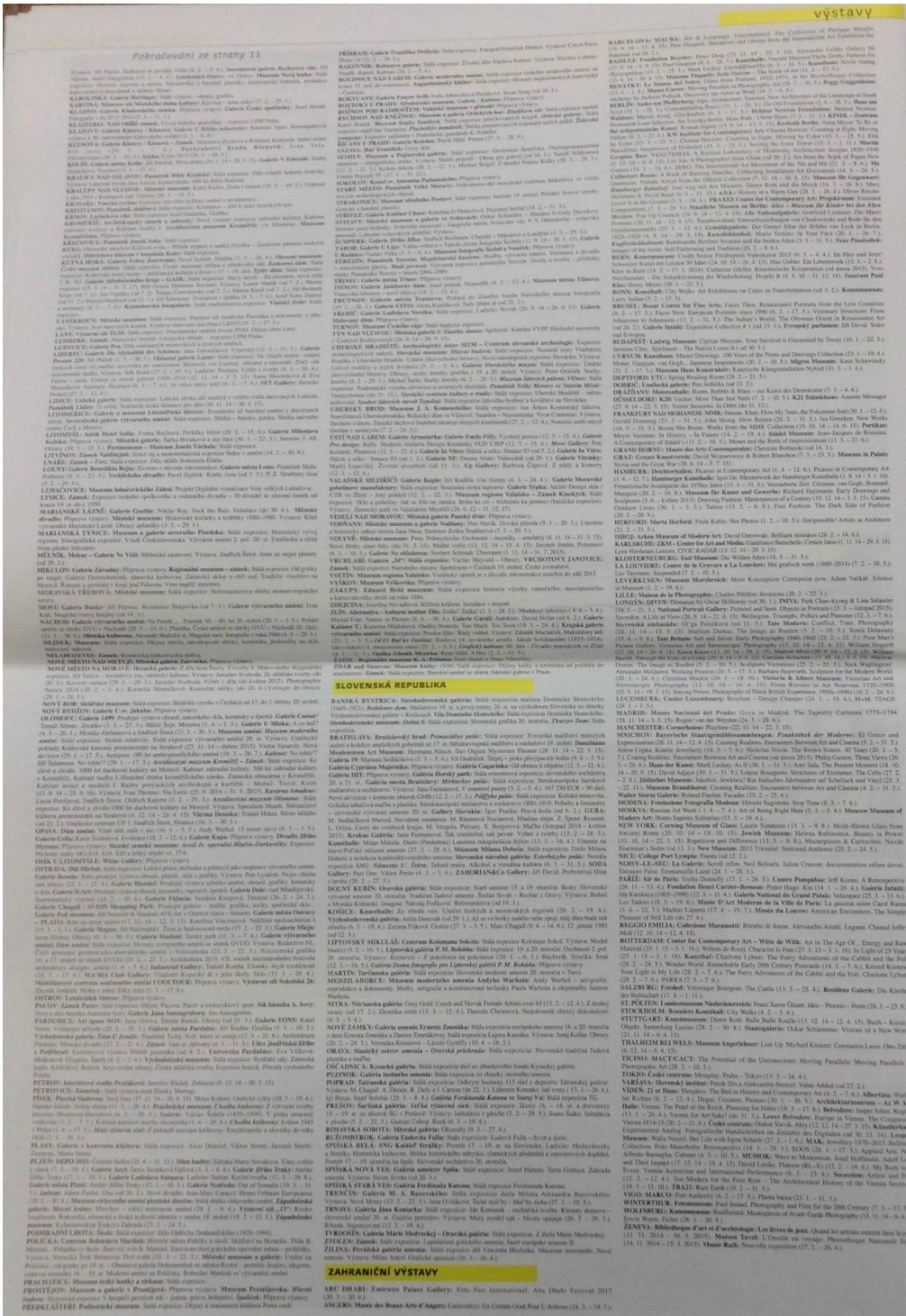
Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Redakce

Redakce
Výstava výtvarného umění (19. - 20. 3.)
Ondřej Mikuláš (Ad Kad), dále spolupracovníkmi patří Julie Partysková, Zdeněk Trávníček, Tomáš Prádníček, David Kory, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov. Společnost Black / Division spolupracuje i s dvanácti umělci a skupinami, které se účastní výstav v rámci projektu, jsou to: Adam Konečný, Jan Váň, Lukáš Mozer, Milan Kratochvíl a Milan Kormanov.

Zdroj: *Ateliér: Čtrnáctideník so současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 6. s.15 ISSN 1210-5236.*

Příloha č. 37: Seznam aktuálních výstav 2015 (pokračování na straně 14) (fotokopie)

Zdroj: Ateliér: Čtrnáctideník současného výtvarného umění. Praha: Společnost časopisu Ateliér, 2015, roč. 28, č. 6, s. 14 ISSN 1210-5236.

Příloha č. 38: Komise pro výběrové dotační řízení 2012
(dokument)

KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2012 **OKRUH 4 - 6**

- **PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.** - předseda
historik umění, kurátor, Ústav dějin umění AV ČR, v.v.i.
pedagog na Katedře antropologických a historických věd Filozofické fakulty
Západočeské univerzity v Plzni
- **MgA. Zbyněk Baladrán**
umělec, teoretik a kurátor
- **PhDr. Eva Bendová**
kurátorka Sbírký grafiky a kresby NG
- **Mgr. Štěpánka Bielešová**
kurátorka sbírky fotografie, Muzeum moderního umění Olomouc
- **Mgr. Ladislava Horňáková**
kurátorka Sbírký architektury Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně
- **Mgr. Lada Hubatová-Vacková, Ph.D.**
teoretická umění a designu,
odborná asistentka na Katedře dějin umění a estetiky VŠUP
- **Mgr. Michal Kalhous**
fotograf, vedoucí Katedry intermédii na Fakultě umění Ostravské univerzity
- **Ing. arch. et Ing. Jiří Merger**
architekt
- **Mgr. Alena Petruželová**
vedoucí knihovny Památníku národního písemnictví
- **PhDr. Marcela Stránská**
historička umění
- **Mgr. Jan Zálešák, PhD.**
historik umění a kurátor,
odborný asistent na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 39: Komise pro výběrové dotační řízení 2015
(dokument)

KOMISE PRO PROFESIONÁLNÍ VÝTVARNÉ UMĚNÍ 2015 **OKRUH 4 - 7**

- **Marcela Stránská** - předsedkyně
historička umění
- **Helena Čudová**
šéfredaktorka, nakladatelství Euromedia Group
- **Richard Drury**
kurátor stáله sbírky v Galerii Středočeského kraje
- **Petr Ingerle**
kurátor sbírky moderního a současného umění (kresba a grafika) v Moravské galerii
- **Karolina Jirkalová**
kritička a historička architektury
- **Pavla Machalíková**
historička umění, Ústav dějin umění
- **Jiří Merger**
architekt
- **Tomáš Knoflíček**
historik umění, Fakulta umění Ostravské univerzity
- **Lucie Vlčková**
kurátorka sbírky knihy a grafiky, UMPRUM
- **Petr Zatloukal**
Ateliér fotografie a nových médií PdF UP Olomouc
- **Markéta Žáčková**
historička umění, FAVU VUT v Brně

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 40: Dopis Blanky Jiráčkové adresovaný ministrovi kultury Danielu Hermanovi – část I.
(fotokopie)

MKCRP009RMEM

Společnost časopisu Atelier, občanské sdružení
Čtrnáctideník současného výtvarného umění

Londýnská 81
120 00 Praha 2
IČO: 45769109
DIČ: CZ45769109
Telefon: 222 322 316, atelier.art@volny.cz, www.atelier-journal.cz
Bankovní spojení: ČSOB, a. s., č. ú.: 2801290/0300
ISAN: CZ 95 0300 0000 0000 0280 1290
SWIFT: CEKOCZPP

Vážený pan
Mgr. Daniel Herman
ministr kultury ČR
Ministerstvo kultury
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1

V Praze dne 24. 3. 2015

Věc: Žádost o mimořádné navýšení dotace z rezerv MK ČR

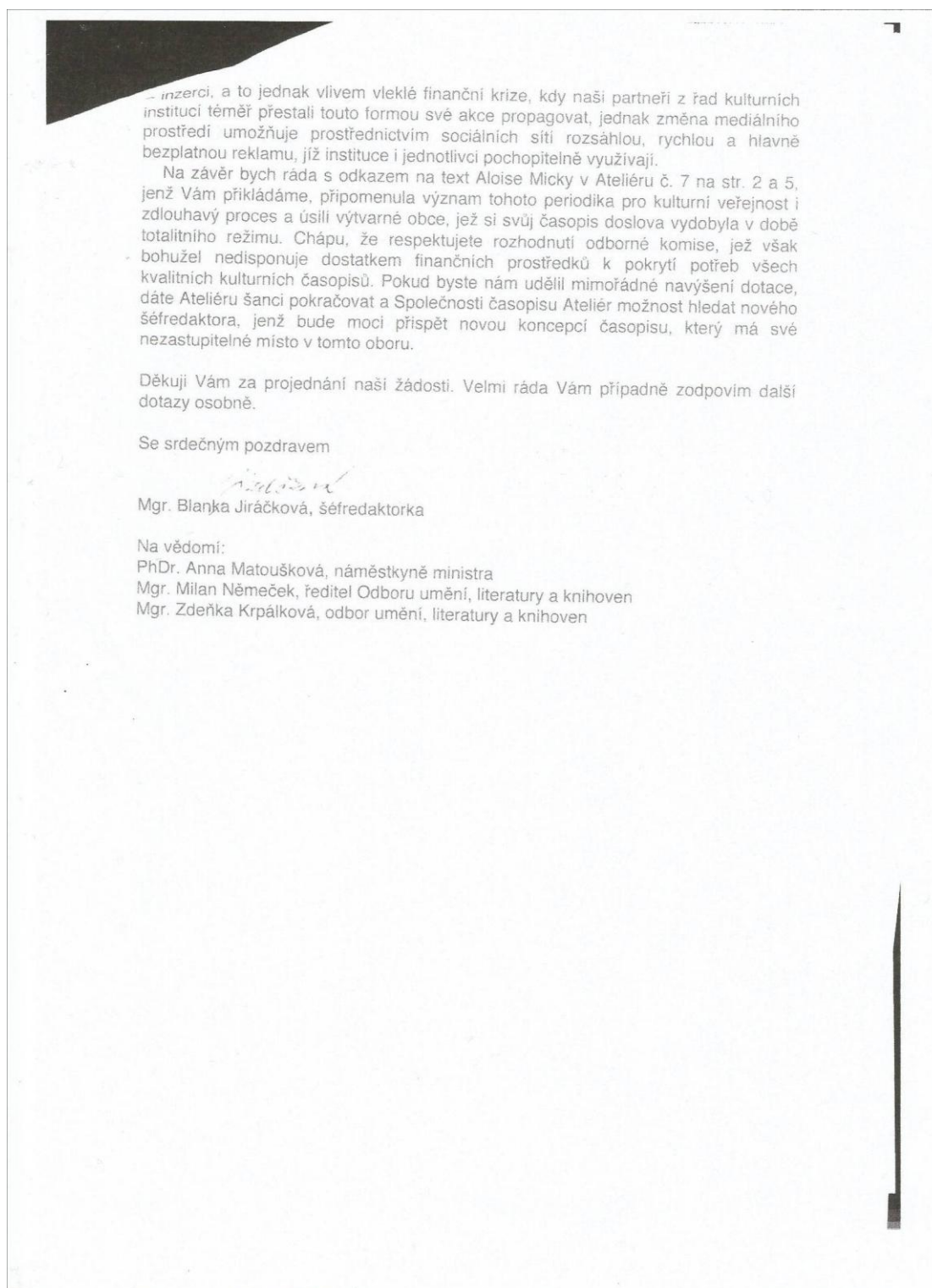
Vážený pane ministře,

děkujeme za udělení grantu na rok 2015, neboť bez podpory MK ČR by časopis Atelier nemohl existovat. Vzhledem k tomu, že letošní grant ve výši 500 000 Kč představuje pouze 10,8 % z celkových velmi hospodárně nastavených nákladů, ocitáme se opět v situaci, kdy bojujeme o přežití. Proto se na Vás coby šéfredaktorka tohoto neziskového časopisu znovu obracím s prosbou o navýšení dotace z rezerv MK ČR ve výši 500 000 Kč, neboť ani nemůžeme žádat o podporu Státní fond kultury, jenž letos příspěvky neuděluje.

Jak jsem uvedla již v žádosti o grant, chtěla bych předat své místo novému šéfredaktorovi/rce. Jednali jsme s několika adepty, avšak vzhledem k tomu, že máme prostředky jen na několik následujících čísel, nemůžeme těmto zájemcům nabídnout žádnou perspektivu, kvůli které by opustili svá stávající zaměstnání, a ani finanční podmínky pro zajištění běžné existence časopisu, natož na jeho další inovace. Vyhlášovat výběrové řízení v situaci, kdy bychom nabízeli projekt, který nemá šanci na přežití, považujeme i po radě s právníkem za přinejmenším nesolidní. Přesto se však snažíme dále o budoucnost Atelieru s potenciálními adepty jednat, neustále sami hledáme řešení, jak časopis zachránit. S kroky, které podnikáme na jeho záchranu, Vás průběžně seznamujeme (maximální snížení nákladů, hledání vydavatele, sponzorů, hledání finanční podpory z jiných zdrojů, benefiční prodej výtvarných děl...). Chtěla bych zdůraznit, že jsme téměř přišli o zásadní zdroj financí

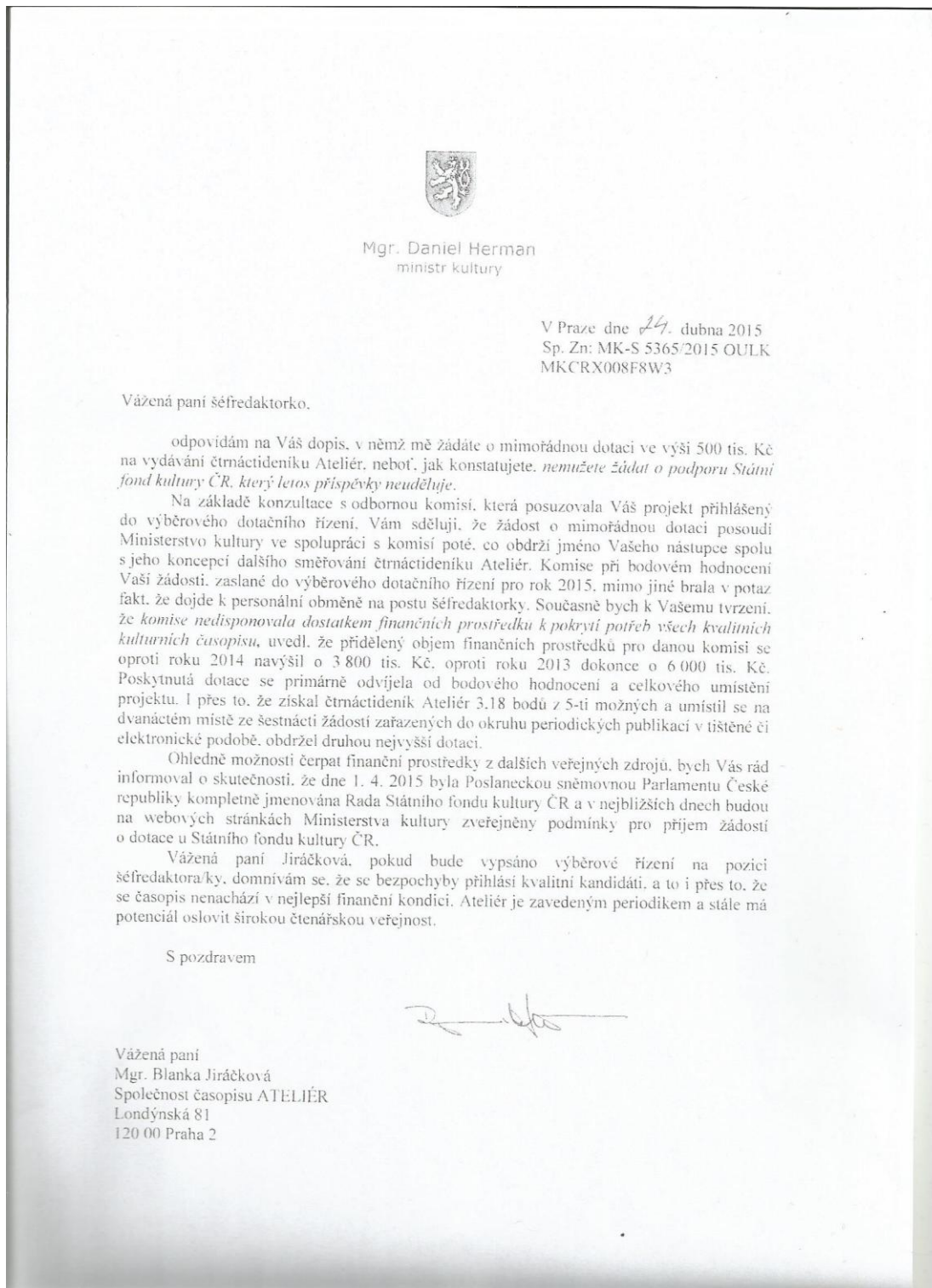
Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 41: Dopis Blanky Jiráčkové adresovaný ministrovi kultury Danielu Hermanovi – část II.
(fotokopie)

Příloha č. 42: Odpověď ministra kultury Daniela Hermana

(fotokopie)

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 43: Výsledky výběrového dotačního řízení 2015 (dokument)

Výsledky výběrového dotačního řízení na podporu projektů profesionálního výtvarného umění (okruh 4 - 7) 2015

Do dotačního řízení programu Kulturní aktivity pro rok 2015 v oblasti profesionálního výtvarného umění (okruh 4-7) bylo doručeno 112 žádostí. Na základě kontroly formálních náležitostí byly vyřazeny 3 žádosti, neboť nesplnily vyhlášené podmínky výběrového dotačního řízení a 1 žádost byla dodatečně stažena z výběrového dotačního řízení žadatelem. 1. kolo hodnocení projektů přihlášených do výběrového dotačního řízení proběhlo 11. 12. 2014. Jmenování členů komise, příprava a průběh jejího jednání, způsob usnášení a další náležitosti, spojené s její činností, se řídí příkazem ministra č. 42/2006 v platném znění, kterým se vydává statut a jednací řád komisí a subkomisí pro výběrová dotační řízení, vyhlášená Ministerstvem kultury. Hodnocení proběhlo formou bodování všech zařazených projektů (rozsah bodování 1-5). Členové komise obodovali předložené žádosti na základě individuálního prostudování a po společné rozpravě ke každé z nich. Výsledky 1. kola byly zveřejněny na webu Ministerstva kultury v prosinci 2014. Ve 2. kole, které se konalo 20. 2. 2015, komise po diskusi nad úspěšnými projekty navrhovala vyšší dotaci.

Projekty byly komisí hodnoceny podle kritérií:

- **přínos pro obor** (vysoká umělecká či odborná úroveň, umělecká kreativita apod.),
- **přínos projektu z hlediska zachování a rozvíjení umělecké různorodosti,**
- **přínos pro kreativitu a inovaci,**
- **záběr působnosti z geografického hlediska** (požadavek nadregionálního, celostátního či mezinárodního významu),
- **obsahové zpracování projektu** (jasná formulace obsahu a cíle, soulad s vyhlášeným okruhem, konkrétní realizační plán, personální zajištění, časový harmonogram projektu),
- **realnost projektu včetně přiměřenosti nákladů,**
- **schopnost žadatele projekt realizovat,**
- **účelnost a oprávněnost použití dotace MK v předchozím období.**

Celkový objem požadovaných finančních prostředků: 28 000 tis. Kč

Celkový objem finančních prostředků určených na výběrové dotační řízení: 13 000 tis. Kč

Počet podpořených projektů: 69

Vzhledem k finančním možnostem rozpočtu kapitoly 224 – Ministerstvo kultury v programu Kulturní aktivity na rok 2014 a s ohledem k velkému množství žadatelů o dotaci v oblasti profesionálního výtvarného umění v roce 2014 nemohly být všechny úspěšné projekty podpořeny v požadované výši.

Počet projektů navržených k víceleté podpoře: 7

Ministerstvo kultury upozorňuje, že dotace v roce 2016 a 2017 může být na víceleté projekty poskytnuta, pouze pokud budou splněny všechny tyto podmínky:

1. Rozpočtové možnosti Ministerstva kultury v programu Kulturní aktivity to umožní.
2. Žadatel podá žádost o poskytnutí dotace na každý jednotlivý rok, a to ve vyhlášeném termínu výběrového dotačního řízení – bez žádosti nemůže být dotace poskytnuta (§ 14 zákona č. 218/2000 Sb.).
3. Žadatel řádně, úplně a včas vyúčtuje dotaci, kterou mu Ministerstvo kultury poskytlo v předcházejícím roce – pokud tak neučiní, nesmí mu být podle příslušných usnesení vlády dotace v následujícím roce poskytnuta.

Ministerstvo kultury zdůrazňuje, že na dotace není právní nárok.

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR

Příloha č. 44: Výtvarné umění. Okruh 4 – Odborná periodická publikace v tištěné či elektronické podobě 2015

(tabulka)

Název žadatele	Název projektu	Právní subjektivita	Náklady	Požadavek	Body	Dotace 2015	Víceleté Dotace 2016 - Návrh	Víceleté Dotace 2017 - Návrh
----------------	----------------	---------------------	---------	-----------	------	-------------	------------------------------	------------------------------

Poznámka - žádosti přihlášené do tzv. víceletého financování jsou vyznačeny zelenou barvou.

OKRUH 4 - ODBORNÁ PERIODICKÁ PUBLIKACE V TIŠTĚNÉ ČI ELEKTRONICKÉ PODOBĚ

Ústav dějin umění AV ČR	<i>Umění /Art</i>	veřejná výzkumná instituce	1 193 550	60 000	5	60 000		
Akademie výtvarných umění v Praze, Vědecko-výzkumné pracoviště	<i>Sešit pro umění, teorii a příbuzné zóny</i>	Veřejná vysoká škola	293 000	200 000	4	200 000	200 000	200 000
ERA Média	<i>ERA21 ročník 2015</i>	s.r.o.	5 530 000	490 000	4	490 000		
Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně,p.o.	<i>Prostor Zlín</i>	příspěvková organizace	833 000	230 000	4	230 000		
Zlatý řez, občanské sdružení	<i>časopis Zlatý řez</i>	spolek	430 000	300 000	4	250 000	250 000	250 000
Joachim Dvořák (J.Dvořák - Via Vestra - Labyrint)	<i>LABYRINT REVUE</i>	fyzická osoba	1 200 000	250 000	4	120 000*		
Artalk	<i>Artalk.cz</i>	spolek	870 000	590 000	4	500 000		
Fotograf O7 o. s.	<i>Časopis Fotograf 2015 - 2017</i>	o.s. / spolek	1 420 000	840 000	4	650 000	650 000	650 000
Revolver Revue	<i>REVOLVER REVUE 2015</i>	spolek	2 450 000	590 000	4	100 000*		
Ambit Media	<i>časopis Art+Antiques</i>	a.s.	5 360 000	490 000	4	400 000		
A2	<i>A2 kulturní čtrnáctideník - rubrika Výtvarné umění</i>	o.p.s.	4 431 120	280 000	4	100 000*		
Společnost časopisu Ateliér	<i>Ateliér, Čtrnáctideník současného výtvarného umění</i>	o.s. / spolek	4 594 000	1 900 000	3	500 000		
Julius Macháček - KABINET	<i>časopis ARCHITEKT</i>	fyzická osoba	5 426 100	1 500 000	3			
Nadace Prague Biennale	<i>Flash Art Czech&Slovak Edition; Flash Art CZ&SK Edition English Issue</i>	nadace, nadační fond	1 795 000	700 000	3			
Éditions Fra s. r. o.	<i>DESIGNREADER, internetový portál textů o designu a vizuální kultuře</i>	s.r.o.	385 000	170 000	2			
FOX Gallery	<i>FOXMAG</i>	s.r.o.	625 000	312 500	2			
			36 835 770	8 902 500		3 600 000		

* Výše dotace se odvíjí od výsledků výběrového dotačního řízení pro oblast podpory vydávání literárních a literárně-kulturních periodik v tištěné a elektronické podobě, které vypsalo oddělení literatury a knihoven Ministerstva kultury

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR